

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΡΞΣΤ'

Τρίτη 17 Ιουνίου 2008

ΘΕΜΑΤΑ

Α. ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

1. Επικύρωση Πρακτικών, σελ.11646
2. Άδεια απουσίας της Βουλευτή κ. Τ. Αντωνίου, σελ.11587
3. ΕΙΔΙΚΗ ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΔΙΑΤΑΞΗ
Συζήτηση επί των προτάσεων που υπέβαλαν ο Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος κ. Γεώργιος Παπανδρέου και 100 Βουλευτές του κόμματός του, η Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Αλέκα Παπαρήγα και 21 Βουλευτές του κόμματός της, ο Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς κ. Αλέξανδρος Αλαβάνος και 13 Βουλευτές του κόμματός του και ο Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Λαϊκού Ορθόδοξου Συναγερμού κ. Γεώργιος Καρατζαφέρης και οι 9 Βουλευτές του κόμματός του με τις οποίες ζητείται η διεξαγωγή δημοψηφίσματος για το ψηφισμένο νομοσχέδιο: «Κύρωση της Συνθήκης της Λισσαβώνας που τροποποιεί τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, τη Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και ορισμένες συναφείς πράξεις», σελ.11581
4. Ονομαστική ψηφοφορία για τη διεξαγωγή δημοψηφίσματος επί του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Εξωτερικών, σελ.11629
5. Ανακοινώνεται η κατάθεση επιστολών Βουλευτών επί της ονομαστικής ψηφοφορίας, σελ.11629,11630
6. Ανακοινώνεται ότι ο Πρόεδρος της Βουλής υπέβαλε πρόταση για την τροποποίηση διατάξεων του Κανονισμού της Βουλής, σελ.11598

ΟΜΙΛΗΤΕΣ

Επί της Ειδικής Ημερήσιας Διάταξης:

ΑΙΒΑΛΙΩΤΗΣ Κ.,	σελ.11598,11599
ΑΛΑΒΑΝΟΣ Α.,	σελ.11610
ΑΛΥΣΑΝΔΡΑΚΗΣ Κ.,	σελ.11596,11597
ΑΥΓΕΝΑΚΗΣ Ε.,	σελ.11609
ΓΕΙΤΟΝΑΣ Κ.,	σελ.11595,11597
ΓΕΡΟΝΤΟΠΟΥΛΟΣ Κ.,	σελ.11615
ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ Α.,	σελ.11608
ΓΚΙΟΥΛΕΚΑΣ Κ.,	σελ.11583,11585,11586
ΔΟΥΚΑΣ Π.,	σελ.11600
ΔΡΙΤΣΑΣ Θ.,	σελ.11587,11589
ΚΑΛΛΙΩΡΑΣ Η.,	σελ.11616
ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ Κ.,	σελ.11623
ΚΑΝΤΑΡΤΖΗΣ Α.,	σελ.11605
ΚΑΡΑΜΑΡΙΟΣ Α.,	σελ.11599
ΚΑΡΑΤΖΑΦΕΡΗΣ Γ.,	σελ.11604
ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗ Ο.,	σελ.11627
ΚΟΡΚΑ-ΚΩΝΣΤΑ Α.,	σελ.11613
ΚΟΥΒΕΛΗΣ Φ.,	σελ.11606
ΚΟΥΣΕΛΑΣ Δ.,	σελ.11626
ΛΑΦΑΖΑΝΗΣ Π.,	σελ.11616,11617
ΜΑΓΚΡΙΩΤΗΣ Ι.,	σελ.11627,11628
ΜΑΝΩΛΑΚΟΥ Δ.,	σελ.11601
ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ Θ.,	σελ.11602
ΜΠΑΝΙΑΣ Ι.,	σελ.11597,11598
ΜΠΕΓΛΙΤΗΣ Π.,	σελ.11615
ΝΙΩΤΗΣ Γ.,	σελ.11625
ΞΕΝΟΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ Μ.,	σελ.11581,11583
ΠΑΓΚΑΛΟΣ Θ.,	σελ.11593,11594,11622
ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ Π.,	σελ.11625
ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Ε.,	σελ.11587,11629
ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ-ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΥ Α.,	σελ.11594
ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ Γ.,	σελ.11617
ΠΑΠΟΥΤΣΗΣ Χ.,	σελ.11600,11601
ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ Π.,	σελ.11620,11621,11623
ΠΛΕΥΡΗΣ Α.,	σελ.11589
ΡΟΝΤΟΥΛΗΣ Α.,	σελ.11624,11625
ΣΑΚΟΡΑΦΑ Σ.,	σελ.11614
ΣΑΧΙΝΙΔΗΣ Φ.,	σελ.11611
ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ Α.,	σελ.11586
ΣΤΑΪΚΟΥΡΑΣ Χ.,	σελ.11612
ΤΖΑΒΑΡΑΣ Κ.,	σελ.11628
ΤΣΟΥΚΑΛΗΣ Ν.,	σελ.11607
ΧΑΪΔΟΣ Χ.,	σελ.11612
ΧΑΤΖΗΓΑΚΗΣ Σ.,	σελ.11591
ΧΡΙΣΤΟΦΙΛΟΠΟΥΛΟΥ Π.,	σελ.11628

Π Ρ Α Κ Τ Ι Κ Α Β Ο Υ Λ Η Σ

ΙΒ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΜΕΝΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΣΥΝΟΔΟΣ Α'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΡΞΣΤ'

Τρίτη 17 Ιουνίου 2008

Αθήνα, σήμερα στις 17 Ιουνίου 2008, ημέρα Τρίτη και ώρα 17.07' συνήλθε στην Αίθουσα των συνεδριάσεων του Βουλευτηρίου η Βουλή σε ολομέλεια για να συνεδριάσει υπό την προεδρία της Β' Αντιπροέδρου αυτής κ. **ΕΛΣΑΣ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ**.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ελσα Παπαδημητρίου): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αρχίζει η συνεδρίαση.

Εισερχόμαστε στην

ΕΙΔΙΚΗ ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΔΙΑΤΑΞΗ

Συζήτηση και λήψη απόφασης, σύμφωνα με το άρθρο 116 του Κανονισμού της Βουλής, επί της προτάσεως, που υπέβαλαν ο Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος, κ. Γεώργιος Παπανδρέου και 100 Βουλευτές του κόμματός του, η Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας, κ. Αλέκα Παπαρήγα και οι 21 Βουλευτές του κόμματός της, ο Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς κ. Αλέξανδρος Αλαβάνος και οι 13 Βουλευτές του κόμματός του και ο Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Λαϊκού Ορθόδοξου Συναγερμού κ. Γεώργιος Καρατζαφέρης και οι 9 Βουλευτές του κόμματός του, με τις οποίες ζητείται, σύμφωνα με το άρθρο 44 παράγραφος 2 εδάφιο δεύτερο του Συντάγματος και το άρθρο 116 του Κανονισμού της Βουλής, η διεξαγωγή δημοψηφίσματος για το ψηφισμένο νομοσχέδιο «Κύρωση της Συνθήκης της Λισσαβώνας που τροποποιεί τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, τη Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και ορισμένες συναφείς πράξεις».

Σύμφωνα με το άρθρο 116 του Κανονισμού της Βουλής, η συζήτηση των προτάσεων διεξάγεται με ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 95-100.

Σύμφωνα με την ομόφωνη απόφαση της διάσκεψης των Προέδρων, η συζήτηση θα ολοκληρωθεί σε μια συνεδρίαση και η ονομαστική ψηφοφορία θα γίνει στις 12 τα μεσάνυχτα απόψε, ανεξαρτήτως αν θα έχει εξαντληθεί ο κατάλογος των ομιλητών.

Επίσης σας ενημερώνω ότι σύμφωνα με το άρθρο 116 του Κανονισμού της Βουλής η ψηφοφορία για την αποδοχή ή όχι της πρότασης είναι ονομαστική και για την έγκρισή της απαιτείται πλειοψηφία των τριών πέμπτων του συνόλου των Βουλευτών.

Όσον αφορά στην οργάνωση της συζήτησης, προτείνω να τηρήσουμε τη διαδικασία που ακολουθείται σε ανάλογες συζητήσεις, δηλαδή μετά την ομιλία των πέντε εισηγητών να υπάρξουν δέκα κατά προτεραιότητα ομιλητές οι οποίοι θα μιλήσουν

με εναλλαγή, σύμφωνα με το άρθρο 64 του Κανονισμού της Βουλής, σε δύο πρώτους κύκλους των πέντε ομιλητών, ένας από κάθε κόμμα κατά τη σειρά της δύναμης των κομμάτων.

Θα ήθελα να σας προτείνω επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 65 παράγραφος 5, αφού πρώτα ολοκληρωθούν οι εγγραφές με το ηλεκτρονικό σύστημα, να καταρτιστεί ο κατάλογος των ομιλητών με εναλλαγή ενός της πλειοψηφίας και ενός της μειοψηφίας, ανάλογα με τη δύναμη των κομμάτων, όπως ορίζεται εξάλλου στον Κανονισμό της Βουλής.

Η συζήτηση θα αρχίσει με την εισηγήτρια του ΠΑ.ΣΟ.Κ. και εν συνεχεία θα ακολουθήσουν οι εισηγητές της Νέας Δημοκρατίας και οι ειδικοί αγορητές του Κ.Κ.Ε., του ΣΥ.ΡΙΖ.Α., του ΛΑ.Ο.Σ. αντίστοιχα. Επίσης τα κόμματα, μπορούν να δώσουν και κατάλογο ομιλητών, αν αυτό επιθυμούν. Οι εγγραφές θα ολοκληρωθούν με το τέλος της ομιλίας των δύο πρώτων εισηγητών.

Προτείνω επίσης χρόνους ομιλίας για τους δύο εισηγητές και τους τρεις ειδικούς αγορητές δεκαπέντε λεπτά. Για τους δέκα πρώτους ομιλητές επτά λεπτά, για τους Κοινοβουλευτικούς Εκπροσώπους δέκα λεπτά, για τους Υπουργούς δεκαπέντε λεπτά και για τους εγγεγραμμένους συναδέλφους ομιλητές πέντε λεπτά. Κατά τα λοιπά, ισχύουν οι χρόνοι των αγορεύσεων του άρθρου 97.

Συμφωνείτε;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ελσα Παπαδημητρίου): Εφόσον συμφωνείτε, παρακαλώ την εισηγήτρια κ. Μαριλίζα Ξενογιαννακοπούλου του ΠΑ.ΣΟ.Κ. να έρθει στο Βήμα.

ΜΑΡΙΛΙΖΑ ΞΕΝΟΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ: Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, συζητάμε σήμερα την πρόταση που υπέβαλε ο Πρόεδρος του ΠΑ.ΣΟ.Κ. και η Κοινοβουλευτική μας Ομάδα, μαζί με τους Βουλευτές όλων των κομμάτων της Αντιπολίτευσης, για να υπάρξει δημοψήφισμα, όσον αφορά την ευρωπαϊκή μεταρρυθμιστική συνθήκη. Η συζήτηση αυτή, είναι ιδιαίτερα σοβαρή και κρίσιμη, ενώ διεξάγεται υπό τη σκιά του αρνητικού αποτελέσματος του δημοψηφίσματος στην Ιρλανδία, μόλις πριν από λίγες μέρες. Χωρίς αμφιβολία, το αποτέλεσμα αυτό έρχεται να ενισχύσει την κρίση που διέρχεται η Ευρωπαϊκή Ένωση, αλλά ταυτόχρονα, έρχεται να αναδείξει το μεγάλο πολιτικό έλλειμμα, το μεγάλο έλλειμμα συμμετοχής των πολιτών στην ευρωπαϊκή ολοκλήρωση. Γιατί όταν το 2005, οι Ευρωπαίοι πολίτες έστειλαν ισχυρό μήνυμα από δύο αρνητικά δημοψηφίσματα στη Γαλλία και στην Ολλανδία, αλλά και μέσα από έναν συνολικά αυξανόμενο ευρωσκεπτικισμό και στις άλλες χώρες που επικύρωσαν, ή που δεν πήγαν σε δημοψήφισμα, δυστυχώς τότε, οι πολιτικές ηγεσίες της Ευρώπης, αντί να

πάρουν το μήνυμα και να στραφούν στους λαούς, να στραφούν στους πολίτες, να επιδιώξουν μια ευρύτερη συμμετοχή, επέλεξαν μια διαδικασία εν κρυπτώ, μια διαδικασία κλειστών θυρών, μια διαδικασία διεκπεραιωτική. Χωρίς να αναδείξουν τα διακυβεύματα, χωρίς να γίνει η αναγκαία, αυτοκριτική γύρω από τα βασικά αίτια, τα οποία έχουν οδηγήσει σε κρίση εμπιστοσύνης απέναντι στην ευρωπαϊκή ολοκλήρωση.

Έτσι, αντί να αναπτυχθεί ένα πολιτικό κίνημα για το «ναι», για το ποια Ευρώπη θέλουμε, ποια Ευρώπη ζητούν οι λαοί, ποια Ευρώπη έχουν σήμερα ανάγκη οι πολίτες, είδαμε μία διαδικασία άνευρη και καθαρά διεκπεραιωτική. Και δυστυχώς, και η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας, στο ίδιο μήκος κύματος, επέλεξε να κινηθεί, όχι απλώς να περιορίσει τη συζήτηση στους τέσσερις τοίχους του Κοινοβουλίου, αλλά κυριολεκτικά να την κάνει γρήγορα και χωρίς καμμία ενημέρωση, χωρίς καμμία ευρύτερη εμπλοκή της ελληνικής κοινωνίας και των πολιτών.

Φυσικά μπαίνει το ερώτημα, τι θα γίνει από εδώ και πέρα, μετά από το «όχι» στην Ιρλανδία.

Ο κ. Μπαρόζο, ο Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, είπε ότι η Συνθήκη της Λισαβώνας δεν πέθανε. Αλλά η συνθήκη, κακά τα ψέματα, είναι βαθιά τραυματισμένη. Αυτό δεν σημαίνει αναγκαστικά ότι κλείνει ο κύκλος της μεταρρυθμιστικής συνθήκης. Έχουμε δει και στο παρελθόν και σ' άλλες περιπτώσεις αρνητικών δημοψηφισμάτων και στην Ιρλανδία και στην Δανία, σε άλλες διαδικασίες επικύρωσης Συνθηκών, να προχωρά ο κύκλος των επικυρώσεων. Η επικύρωση της Ευρωπαϊκής Μεταρρυθμιστικής Συνθήκης είναι μία αυτόνομη δημοκρατική θεσμική διαδικασία για κάθε κράτος-μέλος, και ήδη δεκαοκτώ κράτη-μέλη έχουν επικυρώσει στο σύνολο των είκοσι επτά. Έχουμε δει στο παρελθόν κράτη-μέλη να επανέρχονται μετά από αρνητικό αποτέλεσμα και να πραγματοποιούν ξανά ένα δημοψήφισμα στη χώρα τους.

Όμως τα βασικά ζητήματα που σήμερα τίθεται, είναι ότι μέσα και από αυτό το «ΟΧΙ» στην Ιρλανδία, μέσα από τη συνολική αυτή κρίση, αναδεικνύεται η πολιτική ανεπάρκεια, αναδεικνύεται η μεγάλη κρίση στρατηγικού προσανατολισμού και εμπιστοσύνης, για την οποία συζητήσαμε και την προηγούμενη εβδομάδα κατά τη συζήτηση της μεταρρυθμιστικής συνθήκης.

Είναι αλήθεια ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει απολέσει τη δεδομένη εμπιστοσύνη που είχαν οι πολίτες, ότι δηλαδή η ευρωπαϊκή ολοκλήρωση από μόνη της, ήταν μία διαδικασία που έφερνε την πρόοδο και την ευημερία. Γιατί συμβαίνει αυτό; Γιατί οι πολίτες της Ένωσης – και οι δικοί μας οι πολίτες, και ο ελληνικός λαός αισθάνονται – ότι υπάρχει μία βαθιά ανακολουθία. Ανακολουθία ανάμεσα στις πραγματικές ανάγκες της ευρωπαϊκής κοινωνίας και στους στόχους που τίθενται από τα ευρωπαϊκά όργανα. Ανακολουθία στις διακηρύξεις που απλόχερα υιοθετούνται στα Ευρωπαϊκά Συμβούλια, ακόμα και στα θεσμικά κείμενα των Συνθηκών και στις πολιτικές που τελικά υλοποιούνται. Οι πολίτες νιώθουν ότι υπάρχει μεγάλη ανισορροπία ανάμεσα στο πως προχωρά η εσωτερική αγορά, καθώς έχει ταυτιστεί στη συνείδηση του μεγαλύτερου μέρους των λαών της Ευρώπης ως μία διαδικασία απορρύθμισης, και τυφλού αυτοματισμού, χωρίς την αντίστοιχη αναγκαία εποπτεία. Ταυτόχρονα, οι πολίτες της Ένωσης αντιλαμβάνονται την μεγάλη ανισορροπία, όσον αφορά το κοινωνικό σκέλος, την ώρα που το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Κράτος περνάει μία κρίση και δεν έχει μπορέσει με αξιοπιστία ακόμα η Ευρωπαϊκή Ένωση να απαντήσει σ' αυτό. Την ώρα που βλέπουν την Ευρωπαϊκή Ένωση να αδυνατεί να αρθρώσει το δικό της λόγο για την ειρήνη, τη σταθερότητα, την πρόοδο και τη συνεργασία σε διεθνές επίπεδο, σε έναν ανισόρροπο μονοπολικό κόσμο.

Το μήνυμα το 2005 ήταν ισχυρό. Και είπατε όταν εκφραστήκαμε για τη μεταρρυθμιστική συνθήκη, γι' αυτήν τη μεταβατική σ' αλήθεια συνθήκη, ότι σίγουρα έχουν υπάρξει κάποια θετικά βήματα προς τα εμπρός σε σχέση με το ισχύον καθεστώς της Νίκαιας. Γι' αυτό στο Πανελλήνιο Σοσιαλιστικό Κίνημα καταστήσαμε σαφές ότι με κριτική ματιά και διάθεση στηρίζουμε την Ευρωπαϊκή Μεταρρυθμιστική Συνθήκη. Τη στηρίζουμε ως μία αφετηρία, ως ένα πεδίο, για την ουσιαστική πολιτικοποίηση των διαδικασιών, για να υπάρξει επιτέλους ένα σχέδιο, μία στρατη-

γική στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Αυτό όμως για να γίνει πράξη, δεν μπορεί να γίνει ερήμην των λαών, δεν μπορεί να γίνει ερήμην των πολιτών. Όταν το 2005 αυτή η κρίση έφθασε στην κορύφωσή της, υπήρχαν δύο δρόμοι, και ο δρόμος που έπρεπε η Ευρωπαϊκή Ένωση να ακολουθήσει, που έπρεπε οι πολιτικές ηγεσίες να ακολουθήσουν, ήταν να μπορέσουν να κάνουν εκείνες τις πολιτικές τομές, που τόσο απαιτούν σήμερα οι κοινωνίες της Ευρώπης.

Αντ' αυτού τι είδαμε, κύριε Υπουργέ; Είδαμε την παραμονή του δημοψηφίσματος της Ιρλανδίας και τη μέρα που συζητούσαμε εδώ, στο ελληνικό Κοινοβούλιο, τη μεταρρυθμιστική συνθήκη, το Συμβούλιο Υπουργών Εργασίας, με πολύ μεγάλη ευκολία να καταργεί το σαρανταοκτάωρο, να προχωρά στο εξηνταπεντάωρο. Είδαμε την υποκρισία της ελληνικής Κυβέρνησης που με την αποχή της, στην ουσία επέτρεψε να προχωρήσει το συμβούλιο σε μία τέτοια απόφαση. Και είδαμε αντί να στρέφεται στην «πηγή», στους πολίτες, να επιλέγει αυτήν τη διεκπεραιωτική πραγματικά διαδικασία όσον αφορά την κύρωση της μεταρρυθμιστικής συνθήκης. Αυτή είναι μία φοβική αντίληψη για την Ευρώπη. Αυτή είναι μία αντίληψη που απλώς τροφοδοτεί το φαύλο κύκλο της εσωστρέφειας και της κρίσης.

Θέλουμε να είμαστε σαφείς: Δεν γίνεται να ξεπεράσουμε την κρίση που βιώνει σήμερα η Ευρώπη, όσο η Ευρώπη παραμένει μία υπόθεση των εγχώριων και των ευρωπαϊκών ελίτ. Η Ευρώπη δεν μπορεί να είναι υπόθεση των τεχνοκρατών, των τραπεζιτών, των γραφειοκρατών. Πρέπει να γίνει επιτακτικά και πάλι υπόθεση των λαών της Ευρώπης και των πολιτών της.

Το ΠΑ.ΣΟ.Κ., ο Πρόεδρος, και η Κοινοβουλευτική μας Ομάδα, με αίσθημα ευθύνης απέναντι στο λαό μας, αλλά και απέναντι στην κρίσιμη ευρωπαϊκή συγκυρία προτείνουμε τη διενέργεια δημοψηφίσματος για την επικύρωση της μεταρρυθμιστικής συνθήκης βάσει του άρθρου 44 παράγραφος 2 εδάφιο β' του Συντάγματος και του άρθρου 116 του Κανονισμού της Βουλής.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, προτείνουμε και ζητάμε δημοψήφισμα, γιατί σύμφωνα με το Σύνταγμά μας, προβλέπεται να προκηρύσσεται δημοψήφισμα για νομοσχέδιο το οποίο έχει ψηφιστεί από τη Βουλή και το οποίο ρυθμίζει σοβαρό κοινωνικό ζήτημα. Πόσο μεγάλο και σοβαρό κοινωνικό ζήτημα είναι η μεταρρυθμιστική συνθήκη, μία συνθήκη η οποία έρχεται να επιδράσει στη βιώσιμη ανάπτυξη, στην απασχόληση, θέτοντας την κοινωνική ρήτρα, βάζοντας τα ζητήματα της συνοχής, της λειτουργίας των θεσμών, ζητήματα που αφορούν τον κάθε Έλληνα πολίτη και την ελληνική κοινωνία συνολικά! Γι' αυτό ζητάμε, λοιπόν, δημοψήφισμα.

Ζητάμε δημοψήφισμα γιατί πιστεύουμε ότι πραγματικά είναι αναγκαία η ευρύτερη δυνατή ενημέρωση, συμμετοχή και νομιμοποίηση μέσα από τους πολίτες, μέσα από το λαό, μέσα από τη λαϊκή βούληση της πορείας της Ευρώπης. Δεν γίνεται να προχωρήσουμε άλλο με αυτήν τη συνωμοσία σιωπής γύρω από τα ευρωπαϊκά θέματα, γιατί τελικά αδικούμε τον ίδιο τον ευρωπαϊκό στόχο, αδικούμε μία την δυνατότητα μιας άλλης προοδευτικής πορείας της Ευρώπης. Ζητάμε δημοψήφισμα γιατί θέλουμε και απαιτούμε να αναδειχθούν επιτέλους με υπευθυνότητα οι ευρωπαϊκές πολιτικές στρατηγικές όλων των πολιτικών δυνάμεων. Πρέπει με ευθύνη και ευθύτητα τα πολιτικά κόμματα, όταν λένε «ναι» ή όταν λένε «ΟΧΙ» στη μεταρρυθμιστική συνθήκη, να απαντήσουν ποιες πολιτικές προωθούν, ποιους δρόμους και ποιους στόχους θέτουν για την Ευρώπη.

Γιατί, στην αντίθετη περίπτωση, επικρατεί ένας ιδεολογικός και πολιτικός χυλός που οδηγεί στην ισοπέδωση και δεν υπηρετεί την δυνατότητα μιας Ευρώπης που πραγματικά θα είναι στην υπηρεσία των λαών της.

Ζητάμε δημοψήφισμα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, γιατί είναι αναγκαίο να ενισχύσουμε την έκφραση της λαϊκής κυριαρχίας σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο. Υπάρχει η παραδοσιακή ανάγκη της έκφρασης της λαϊκής κυριαρχίας, μέσα από την κάλυψη του δημοκρατικού ελλείμματος με την ενίσχυση του Ευρωπαϊκού και των εθνικών κοινοβουλίων για τα ευρωπαϊκά θέματα. Δεν αρκεί όμως στις μέρες μας αυτό. Εμείς, ερχόμαστε και λέμε ότι στην σημερινή εποχή με τις σημερινές ανάγκες, το

δίπολο ανάμεσα στη διακυβερνητική διάσταση της Ευρώπης που διαπραγματεύεται και συμφωνεί στο συμβούλιο και τη διάσταση της Κοινοτικής μεθόδου, υπάρχει και ένας τρίτος πόλος, που έρχεται γεφυρώνει, και μπορεί, πραγματικά, να συμβάλει στην υπέρβαση της κρίσης. Και ο τρίτος πόλος, είναι η γνήσια έκφραση της λαϊκής κυριαρχίας μέσα από την έκφραση των πολιτών.

Ζητάμε, δημοψήφισμα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, γιατί είμαστε πολιτικά συνεπείς. Γιατί ο Πρόεδρός μας, ο Γιώργος Παπανδρέου, ως Υπουργός Εξωτερικών, ο οποίος τότε είχε συμμετάσχει στις διαδικασίες για την Ευρωπαϊκή Συνταγματική Συνθήκη το είχε προτείνει στην Επιτροπή Ευρωπαϊκών Υποθέσεων το 2003 εκ μέρους της κυβέρνησης του ΠΑ.ΣΟ.Κ. Γιατί το 2005, το αποφασίσαμε ομόφωνα στο συνέδριό μας και στην συνέχεια καταθέσαμε και την σχετική πρόταση, όσον αφορά την διεξαγωγή δημοψηφίσματος για την Ευρωπαϊκή Συνταγματική Συνθήκη.

Αλλά, υπάρχει και ένας άλλος βαθύτερος πολιτικός λόγος που ζητάμε δημοψήφισμα. Γιατί, ξέρουμε πολύ καλά ότι οι θεσμοί στην χώρα μας αυτήν την στιγμή δοκιμάζονται. Υπάρχει απαξία των θεσμών, υπάρχει αδιαφορία, και απογοήτευση των πολιτών. Χρειάζεται να στηρίξουμε τη δημοκρατία, τους θεσμούς, το πολιτικό σύστημα. Πρέπει να δώσουμε τη δύναμη, την ενθέρωση, το λόγο και την συναπόφαση στους πολίτες.

Τίθενται βέβαια στον δημόσιο λόγο -ακούσαμε και τους Υπουργούς την προηγούμενη εβδομάδα- ορισμένα ερωτήματα γύρω από την σκοπιμότητα ή και την δυνατότητα να υπάρξει δημοψήφισμα. Θα αναφερθώ επί τροχάδην σε ορισμένα από τα βασικά ερωτήματα που τίθενται στον δημόσιο λόγο.

Ακούσαμε, μας το είπε η Υπουργός Εξωτερικών, «μα αφού εσείς ως ΠΑ.ΣΟ.Κ. λέτε να στην μεταρρυθμιστική συνθήκη, δεν είναι οξύμωρο να ζητάτε δημοψήφισμα;» Το οξύμωρο είναι, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ότι η λαϊκή ψήφος και το δημοψήφισμα, ταυτίζεται στην νοοτροπία της Κυβέρνησης με την άρνηση της Ευρώπης. Το οξύμωρο είναι ότι θεωρούν όλες οι συντηρητικές ηγεσίες της Ευρώπης, όπως το εκφράζει και η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας, ότι αν πάμε στον λαό θα έχουμε άρνηση της Ευρώπης. Το αντίθετο πρέπει να γίνει. Πρέπει να πάμε στο λαό για να μπορούμε να αναδείξουμε έναν άλλο δρόμο: της προοδευτικής Ευρώπης.

Και μας λένε, το είπε ο Υπουργός Εσωτερικών, «γιατί τώρα πηγαίνετε σε δημοψήφισμα αφού εσείς ως Κυβερνήσεις δεν είχατε προκρίνει το δημοψήφισμα σε ανάλογες περιπτώσεις;» Αλήθεια είναι. Όμως τα πράγματα έχουν αλλάξει. Ζούμε σε μια πρωτόγνωρη κρίση αυτήν τη στιγμή στην Ευρωπαϊκή Ένωση, μια Ευρωπαϊκή Ένωση των είκοσι επτά κρατών-μελών που έχει κυριολεκτικά ανάγκη ενίσχυσης της δημοκρατικής της νομιμοποίησης. Όπως ανέφερα και προηγούμενα ζούμε μια μεγάλη κρίση του πολιτικού συστήματος εδώ στην χώρα μας. Είναι ώριμη η στιγμή και είναι ώριμος ο ελληνικός λαός, να μπορεί να συμμετάσχει ενεργά στις ευρωπαϊκές εξελίξεις.

Υπάρχει βέβαια και ένα τρίτο ερώτημα. Το ακούσαμε κατά κόρον. «Μα είναι δυνατόν, μας λένε, ένα τόσο σύνθετο κείμενο όπως είναι η μεταρρυθμιστική συνθήκη, να μπορεί να τεθεί κάτω από την κρίση των πολιτών;» Φυσικά και μπορεί να τεθεί. Το ίδιο το Σύνταγμά μας αναγνωρίζει την δυνατότητα -είναι το δεύτερο είδος δημοψηφίσματος το οποίο επικαλούμαστε, που αναγνωρίζει το Σύνταγμα- για κυρωμένο νόμο. Άρα, αυτό σημαίνει για ένα νομοθέτημα που φυσικά από την φύση του θα είναι και πολύπλοκο και θα έχει και διάφορες τεχνικές ενδεχομένως πλευρές.

Αλλά αυτό που ξέρουμε είναι -και υπάρχει και εμπειρία των άλλων κρατών- ότι αν οργανώσεις σωστά τον δημοκρατικό διάλογο, μπορείς και σύνθετα κείμενα να τα θέσεις στους πολίτες, εφόσον κάνεις όμως μια πλατιά εκστρατεία ενημέρωσης και μια οργανωμένη συζήτηση με τα κινήματα, τους φορείς, τους εργαζόμενους, με τον λαό, που νοιάζεται και θέλει να ξέρει που πάει η Ευρώπη.

Τέλος, υπάρχουν και άλλα δυο ερωτήματα. Ένα ερώτημα αφορά μήπως σε ένα δημοψήφισμα τελικά επικρατεί η πολιτική συγκυρία. Μήπως άλλο ερώτημα τίθεται και για άλλο ερώτημα

έρθει ο λαός να απαντήσει.

Υπάρχει πάντα και αυτή η διάσταση, όταν μπαίνει κάλη. Και στις δημοτικές εκλογές υπάρχει αυτή η διάσταση και στις ευρωεκλογές, αλλά είναι θέμα των πολιτικών δυνάμεων, πώς αναδεικνύουν τα διακυβεύματα, πώς αναδεικνύουν, πραγματικά, τα πολιτικά ζητούμενα για να μπορέσει ο λαός να νιώσει υπεύθυνος και συμμετοχός.

Και ένα τελευταίο ερώτημα.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Κυρία Πρόεδρε, ένα λεπτό παρακαλώ και ολοκληρώνω.

Μπαίνει το ερώτημα που το ακούσαμε και αυτό. Η Ελλάδα έχει ένα σταθερό ευρωπαϊκό προσανατολισμό. Μήπως μια διαδικασία δημοψηφίσματος εξασθενεί τη θέση της χώρας μας; Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το αντίθετο ακριβώς συμβαίνει. Η Ευρωπαϊκή Ένωση σέβεται τις χώρες που σέβονται τις καταστατικές τους διαδικασίες, τις συνταγματικές τους διαδικασίες, που έχουν δημοκρατικές διαδικασίες. Όλοι που έχουμε παρακολουθήσει Συμβούλια Υπουργών, ξέρουμε ότι η Δανία βάζει κοινοβουλευτική επιφύλαξη περιμένοντας έγκριση του Κοινοβουλίου της και είναι σεβαστό. Όπως ξέρουμε, ότι η Ισπανία που ψήφισε «ΝΑΙ» ηγήθηκε στην επαναδιαπραγμάτευση της συνθήκης, αλλά και οι χώρες που ψήφισαν «ΟΧΙ», είχαν λόγο και ρόλο. Ήδη όπως είπε ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και ο κ. Μπαρόζο ότι αναμένουν τον Ιρλανδό Πρωθυπουργό να έλθει να εξηγήσει και να θέσει τα θέματα που προκύπτουν από το Δημοψήφισμα. Άρα δεν ευσταθούν αυτές οι ανησυχίες κυρίες και κύριοι συνάδελφοι.

Όσον αφορά την άρνηση της Νέας Δημοκρατίας, είναι αυτονόητη. Φοβούνται το λαό, φοβούνται τις λαϊκές εξουσίες που εκφράζονται άμεσα και γνήσια, την αποκέντρωση των εξουσιών. Φοβούνται αυτές τις διαδικασίες. Αλλά, υπάρχει και κάτι άλλο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Έλσα Παπαδημητρίου): Κυρία Ξενογιαννακοπούλου, σας παρακαλώ.

ΜΑΡΙΛΙΑ ΞΕΝΟΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ: Τελειώνω, κυρία Πρόεδρε.

Η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας δεν θέλει να αποδειχθεί στην πράξη ότι δεν υπάρχει μονόδρομος για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Και, μια πλατειά διαδικασία πολιτικού δημοψηφίσματος, θα αναδείκνυε ότι οι πολιτικές που εφαρμόζει είναι επιλογές της Κυβέρνησης της και υπάρχει ένας άλλος δρόμος, της συνοχής, των επιχειρήσεων στρατηγικής σημασίας, της πλήρους απασχόλησης, της Ευρώπης που εμείς οραματιζόμαστε.

Γι' αυτό το Πανελλήνιο Σοσιαλιστικό Κίνημα λέει «ΝΑΙ» στη συνθήκη, λέει «ΝΑΙ» στον αγώνα για μια άλλη Ευρώπη και λέει «ΝΑΙ» επιτέλους σε μια πλατιά δημοκρατική διαδικασία, που θα κάνει τον ελληνικό λαό πρωταγωνιστή στις ευρωπαϊκές εξελίξεις. Γι' αυτό ζητάμε δημοψήφισμα.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Έλσα Παπαδημητρίου): Το λόγο έχει ο εισηγητής της Νέας Δημοκρατίας κ. Γκιουλέκας.

Παρακαλώ τους εισηγητές, τους Κοινοβουλευτικούς Εκπροσώπους και τους Υπουργούς, να μένουν στο χρόνο που έχει αποφασιστεί. Υπάρχουν ήδη σαράντα δύο Βουλευτές που είναι εγγεγραμμένοι. Καλό θα ήτο να σεβόμαστε τη δυνατότητα και το δικαίωμα των Βουλευτών να ομιλήσουν.

Ορίστε, κύριε Γκιουλέκα.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΚΙΟΥΛΕΚΑΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, συζητούμε σήμερα τα αιτήματα για τη διενέργεια δημοψηφίσματος, σχετικά με την έγκριση ή μη της Μεταρρυθμιστικής Συνθήκης της Λισαβώνας, που ουσιαστικά και τυπικά αντικατέστησε με κάποιες διαφοροποιήσεις τη Συνταγματική Συνθήκη της Ευρώπης. Επειδή όμως η προαλήσασα, καθόλα σεβαστή συνάδελφος κ. Ξενογιαννακοπούλου έκλεισε με μια αποστροφή του λόγου της προς την Κυβέρνηση, λέγοντας ότι φοβόμαστε το λαό, γι' αυτό δεν προσφεύγουμε στην κάλη και στην ετυμολογία του ελληνικού λαού μέσω του δημοψηφίσματος, θα ήθελα να θυμίσω σ' αυτήν την Αίθουσα, ότι δεν έχουν περάσει παρά μόνο οκτώ μήνες από την πρόσφατη λαϊκή ετυμολογία.

Είναι νωπή η εντολή του ελληνικού λαού στη Νέα Δημοκρατία να κυβερνήσει για δεύτερη τετραετία.

Αυτό δεν πρέπει να το ξεχνά κανείς, όπως επίσης δεν πρέπει να ξεχνά ότι η Νέα Δημοκρατία, είναι εκείνη η παράταξη που έχοντας απόλυτη συνέπεια των λόγων με τις πράξεις της, ακολουθεί αυτό για το οποίο δεσμεύθηκε απέναντι στον ελληνικό λαό. Εμείς ήμασταν υπέρ της ένταξης της χώρας μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Εμείς ήμασταν υπέρμαχοι της ευρωπαϊκής πορείας της Ελλάδος και εσείς, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι κυρίως της Μείζονος Αντιπολίτευσης, ήσασταν εκείνοι που αποχωρούσατε από τη Βουλή, που καταγγέλλατε την ένταξη της χώρας μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, για να έλθετε σήμερα υπέρμαχοι της ευρωπαϊκής πορείας της Ελλάδος και να πείτε μάλιστα ότι εσείς εγγυάστε με το δικό σας τρόπο, ένα τρόπο που θα το συζητήσουμε νομίζω επαρκώς στη σημερινή συζήτηση, την ευρωπαϊκή πορεία της χώρας μας.

Η μεταρρυθμιστική συνθήκη ήδη κυρώθηκε από τη Βουλή των Ελλήνων την προηγούμενη εβδομάδα και υπεβλήθησαν τα αιτήματα για δημοψήφισμα, ενώ εκκρεμούσε το αποτέλεσμα του ιρλανδικού δημοψηφίσματος για το ίδιο θέμα. Μέσα όμως σε μερικά εικοσιτετράωρα, πράγματι, υπήρξαν σημαντικές αλλαγές. Θα μπορούσαμε να μιλήσουμε για ένα σοκ το οποίο υπέστη η Ευρωπαϊκή Ένωση μετά το «ΟΧΙ» που προήλθε από τη χώρα των Κελτών, την Ιρλανδία. Είμαστε επομένως υποχρεωμένοι να προχωρήσουμε στη διεξαγωγή της σημερινής συζήτησης υπό τα νέα δεδομένα, τα οποία θέτουν εν αμφιβόλω τη συνολική πορεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τη σημερινή σύνθεση των είκοσι επτά κρατών-μελών της.

Συζητούμε δηλαδή εάν θα πρέπει να προχωρήσουμε στη διενέργεια ενός δημοψηφίσματος στην Ελλάδα, ενώ δεν γνωρίζουμε τι τέχεται η επιούσα συνολικά για την Ευρώπη και τι πρόκειται να αποφασιστεί στην επικείμενη Σύνοδο Κορυφής την προσεχή Πέμπτη και Παρασκευή 19 και 20 Ιουνίου στις Βρυξέλλες. Με άλλα λόγια βαδίζουμε εν αμφιβόλια για το όλον εγχείρημα, ενώ παράλληλα συζητούμε για το μέρος, για τον τρόπο δηλαδή που η Ελλάδα θα ολοκληρώσει την έγκρισή της για τη Συνθήκη της Λισσαβώνας.

Στο σημείο αυτό, βεβαίως, οφείλουμε να τονίσουμε ότι η παρούσα συζήτηση, άσχετα από το αποτέλεσμα του ιρλανδικού δημοψηφίσματος, χαρακτηρίζεται από μια παραδοξότητα. Υπεβλήθησαν ξεχωριστές αιτήσεις για τη διενέργεια δημοψηφίσματος από τα κόμματα της Αντιπολίτευσης.

Πέρα από τις όποιες διαφωνίες μπορεί να έχει κάποιος με τα κόμματα της Ελάσσονος Αντιπολίτευσης, ωστόσο πρέπει να τους αναγνωρίσει τη συνέπεια, τη σταθερότητα και την εμμονή στις θέσεις τους. Το παράδοξο όμως προέρχεται κυρίως από το χώρο της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, η οποία προτείνει δημοψήφισμα, αφού προηγουμένως έδωσε θετική ψήφο και εκύρωσε και αυτή με τη σειρά της τη Μεταρρυθμιστική Συνθήκη της Λισσαβώνας.

Γεννάται ευλόγως, λοιπόν, το ερώτημα τι τελικά προτείνει το ΠΑ.ΣΟ.Κ.. Γιατί μας έχετε μπερδέψει, κύριοι συνάδελφοι της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης. Να προχωρήσουμε στο δημοψήφισμα, λέτε, ενώ εσείς οι ίδιοι έχετε πει «ΝΑΙ» στη συνθήκη. Και τι είδους δημοψήφισμα θα είναι αυτό, όταν ένα κόμμα εξουσίας, το ΠΑ.ΣΟ.Κ. θα ζητήσει την ψήφο, την ετυμηγορία του ελληνικού λαού, με δεδομένη και εκπεφρασμένη τη δική του άποψη και μάλιστα με πολύ νωπή την ψήφο του υπέρ της συνθήκης στο Κοινοβούλιο;

Προφανώς υπάρχει μεγάλη διάσταση απόψεων στο εσωτερικό του ΠΑ.ΣΟ.Κ. για πολλά μείζονος σημασίας ζητήματα και όπως αποδείχθηκε και για το θέμα της διενέργειας ή μη δημοψηφίσματος για τη Συνθήκη της Λισσαβώνας. Ωστόσο, είναι όντως παράδοξο, παρά τα όσα εσωκομματικά προβλήματα ταλανίζουν το κόμμα της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, το ΠΑ.ΣΟ.Κ., αφού πρώτα προτείνει δημοψήφισμα, αντί να αναμείνει την απάντηση του ελληνικού λαού, αντίθετα προηγουμένως εκφράζεται ενιαία υπέρ της συνθήκης και κατόπιν υποβάλλει το αίτημά σας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στην Αίθουσα αυτή κρίνεται και η αξιοπιστία και η συνέπεια των λόγων και των έργων της

κάθε παράταξης ξεχωριστά. Φοβούμαι ότι με τη σημερινή του στάση το ΠΑ.ΣΟ.Κ., δείχνει ξεκάθαρα για άλλη μια φορά ότι δεν έχει βρει το βηματισμό του, ότι δεν έχει σταθερό προσανατολισμό και ότι αδυνατεί να χαράξει μια αυτόνομη πορεία.

Γι' αυτόν το λόγο, άγεται και φέρεται από τις προτάσεις άλλων πολιτικών χώρων, όπως του ΣΥ.ΡΙΖ.Α.. Στην προσπάθειά του, λοιπόν, να μην υπολείπεται σε προτάσεις από το Συνασπισμό Ριζοσπαστικής Αριστεράς, έρχεται μετά την κύρωση και υποβάλλει κι αυτό παρόμοια πρόταση με το ΣΥ.ΡΙΖ.Α. για τη διενέργεια δημοψηφίσματος. Αυτά όμως, αφορούν βεβαίως στο εσωτερικό του ΠΑ.ΣΟ.Κ. και πέρα από την όποια κριτική ασκείται σε τούτη την Αίθουσα, σίγουρα τη συνολική κριτική θα την ασκήσει ο ελληνικός λαός, που μας παρακολουθεί όλους.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, με αφορμή τη σημερινή συζήτηση, πρέπει να σταθούμε λίγο περισσότερο σ' αυτήν καθ' εαυτή τη συνθήκη, καθώς και στην τροπή που έχουν πάρει τα ευρωπαϊκά πράγματα μετά το «ΟΧΙ» των Ιρλανδών. Ήδη ο Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Μανουέλ Μπαρόζο, καθώς και η Γερμανίδα Καγκελάρια Μέρκελ και ο Γάλλος Πρόεδρος Σαρκοζί, κάλεσαν τα κράτη-μέλη να συνεχίσουν τις κυρώσεις στα εθνικά Κοινοβούλιά τους, ενώ ζητήθηκε και από τον Πρωθυπουργό της Ιρλανδίας τον Μπράιαν Κάουεν να κάνει προτάσεις στη μεθαυριανή Σύνοδο Κορυφής για την πιθανή άρση του αδιεξόδου.

Οι απόψεις που επικρατούν στην Ευρώπη, προκαλούν ιδιαίτερο προβληματισμό. Μόλις πρόσφατα ο ιταλός Υπουργός των Εξωτερικών ο Φράνκο Φρατίνι δήλωσε ότι θα εμποδιστεί η Ευρωπαϊκή Ένωση από τη στάση των Ιρλανδών να λάβει σημαντικές αποφάσεις σε θέματα όπως η ασφάλεια και η ενέργεια, ενώ αντίθετα έχουμε τις διαφορετικές απόψεις από τον ευρωσκεπτικιστή Πρόεδρο της Τσεχίας Βάτσλαβ Κλάους, που είπε ότι η συνθήκη είναι τελειωμένη.

Εδώ όμως έχουμε μια πραγματικότητα. Δεκαοκτώ χώρες επικύρωσαν ήδη τη μεταρρυθμιστική συνθήκη, η Βρετανία είναι έτοιμη να το πράξει και υπολείπονται άλλες επτά χώρες, έως ότου ολοκληρωθεί ο κύκλος των κυρώσεων. Στην παρούσα φάση πρακτικά θα συνεχίσει να ισχύει η Συνθήκη της Νίκαιας και τελούμε εν αναμονή, για το τι θα συμβεί με τις μεταρρυθμίσεις θεσμικού χαρακτήρα, που αφορούν στην περαιτέρω πορεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Πάντως το σίγουρο είναι αυτό που είπε ο Πρωθυπουργός του Λουξεμβούργου Ζαν-Κλοντ Γιούγκερ, ότι η νέα συνθήκη που υπεγράφη στη Λισσαβόνα το Δεκέμβριο του 2007 από τους είκοσι επτά ηγέτες των κρατών-μελών δεν θα ισχύσει από την 1-1-2009.

Βεβαίως δεν είναι η πρώτη φορά που το αρνητικό αποτέλεσμα ενός δημοψηφίσματος σταματά ένα ακόμη βήμα προς τα εμπρός, που είναι έτοιμη να κάνει η Ευρώπη. Το ίδιο συνέβη και με την Ευρωπαϊκή Συνταγματική Συνθήκη και με το «ΟΧΙ» των Γάλλων και των Ολλανδών το 2005. Το ίδιο συνέβη και με τη Δανία.

Το ίδιο συνέβη και με την Ιρλανδία το 2001, με τη Συνθήκη της Νίκαιας, τότε δηλαδή που οι Ιρλανδοί επανέλαβαν το δημοψήφισμα, προκειμένου να αποφασίσουν θετικά για το επόμενο ευρωπαϊκό βήμα.

Τελικά, αυτό που πρέπει σίγουρα να αποτρέψουμε, είναι την εσωστρέφεια και τις ατέρμονες συζητήσεις για μία πιο λειτουργική Ευρωπαϊκή Ένωση. Γι' αυτό το λόγο και όλοι συμφωνούν, ακόμη και το Λονδίνο του Γκόρντον Μπράουν, ότι οι επικυρώσεις πρέπει να συνεχιστούν.

Σίγουρα, οι διαδικασίες λήψης των αποφάσεων μέσα στους κόλπους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, είναι σεβαστές από όλους. Ωστόσο, πρέπει να σταθούμε στο γεγονός ότι περίπου το 53% που είπε «ΟΧΙ» από τους Ιρλανδούς από το 50% των Ιρλανδών ψηφοφόρων που συμμετείχαν στο δημοψήφισμα, ισοδυναμεί με λιγότερο από το 1% του συνολικού πληθυσμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το οποίο ουσιαστικά -το λιγότερο, δηλαδή, από το 1%-καθορίζει τις τύχες περίπου πεντακοσίων εκατομμυρίων Ευρωπαίων.

Και αυτό το «ΟΧΙ», προέρχεται από μία χώρα, που όταν εντάχθηκε το 1973 ως το φτωχότερο τότε κράτος στην Ευρωπαϊκή

Οικονομική Κοινότητα, είχε πει «ΝΑΙ» με συντριπτική πλειοψηφία στο δημοψήφισμα για την ένταξη. Σήμερα η Ιρλανδία, που έχει το πέμπτο κατά κεφαλήν εισόδημα παγκοσμίως και το μέσο εισόδημα του Ιρλανδού πολίτη έχει φθάσει περίπου στο 130% του μέσου κοινοτικού όρου, σήμερα που η Ιρλανδία έχει απολαύσει πάνω από 40.000.000.000 ευρώ επιχορηγήσεις και που η Ευρωπαϊκή Ένωση, τουλάχιστον για την περίοδο 1995-2000 και 2000-2002, είναι ο κυριότερος εταίρος, αφού αγοράζει περίπου το 70% των εξαγωγικών προϊόντων της, είπε το «ΟΧΙ».

Αυτή η χώρα, λοιπόν, μετά από το προχθεσινό αρνητικό αποτέλεσμα μας θέτει όλους...

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΕΓΚΕΡΟΓΛΟΥ: Το είπε ο λαός.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΚΙΟΥΛΕΚΑΣ: Βεβαίως, αλλά το αποτέλεσμα μας μπορεί να το σχολιάσουμε ελεύθερα. Σεβόμαστε την ψήφο του καθενός, αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι την αφήνουμε ασχολίαστη.

Θέλουμε, λοιπόν, η Ευρώπη να αποκτήσει πολιτική υπόσταση, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, και να ξεφύγει από το οικονομικό και το κοινωνικό πλαίσιο στο οποίο κινείται έως σήμερα; Και πρέπει να αποφασίσουμε εδώ: Είμαστε υπέρ ή κατά αυτού του βήματος; Θέλουμε να ενισχύσουμε τη θέση του Ευρωπαίου πολίτη μέσα από την ενίσχυση του ρόλου και των αρμοδιοτήτων τόσο των εθνικών Κοινοβουλίων όσο και του Ευρωκοινοβουλίου; Θέλουμε να δώσουμε τη δυνατότητα στους πολίτες της μεγάλης ευρωπαϊκής οικογένειας να καθιστούν τα ζητήματα της δικής τους προτεραιότητας ζητήματα της Ευρώπης και να οδηγούν ακόμη και σε διενέργεια πανευρωπαϊκών δημοψηφισμάτων με τις υπογραφές ενός εκατομμυρίου ευρωπαίων πολιτών; Θέλουμε να κατοχυρώσουμε τα θεμελιώδη δικαιώματα, τα πολιτικά, τα κοινωνικά, τα εργασιακά δικαιώματα των Ευρωπαίων πολιτών, κάτι για το οποίο όλοι οι Ευρωπαίοι πολίτες, όλα τα ευρωπαϊκά κράτη που συμμετέχουν στην Ένωση, εκτός από την Βρετανία, δεσμεύτηκαν; Θέλουμε να κάνουμε ένα ακόμη βήμα προς την πολιτική ενοποίηση της Ευρώπης με ένα πιο μόνιμο, πιο σταθερό Πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, με θητεία δύομισι χρόνων, αντί του εξαμήνου που ισχύει σήμερα, ώστε να εκπροσωπεί την Ευρώπη διεθνώς; Επιθυμούμε να προχωρήσουμε στα ζητήματα της εξωτερικής πολιτικής και της ασφάλειας με το θεσμό του ύπατου εκπροσώπου για την εξωτερική πολιτική και με την υπηρεσία εξωτερικής πολιτικής της Ένωσης, που θα προωθεί τα ζητήματα που απασχολούν τα είκοσι επτά κράτη-μέλη; Θέλουμε τα εθνικά Κοινοβούλια να έχουν τη δυνατότητα να εξετάζουν καλύτερα την κοινοτική νομοθεσία και να αναπέμπουν προς επανεξέταση τις διάφορες ευρωπαϊκές νομοθετικές προτάσεις; Με άλλα λόγια, θέλουμε μία πιο λειτουργική και πιο πολιτική Ευρωπαϊκή Ένωση;

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, όλα τα προλεχθέντα, καθώς και οι ρυθμίσεις που αφορούν στην αλλαγή της προεδρίας, στα Συμβούλια Υπουργών, στον τρόπο λήψης των αποφάσεων από το 55% των κρατών-μελών και από το 65% που θα πρέπει να αντιπροσωπεύουν του συνολικού πληθυσμού της Ένωσης, ο καθορισμός των νέων επιτρόπων από τα 2/3 των κρατών με προκαθορισμένη σειρά, χωρίς την ευνοϊκή μεταχείριση των ισχυρότερων κρατών, οι αλλαγές στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο με τη μείωση των μελών από επτακόσια ογδόντα πέντε σε επτακόσια πενήντα, αλλά και με τη διεύρυνση των αρμοδιοτήτων του Ευρωκοινοβουλίου, όλα αυτά είναι σημαντικά ζητήματα που προβλέπονται στη Μεταρρυθμιστική Συνθήκη της Λισαβώνας, ζητήματα όμως, που είναι αδύνατο, λόγω της πολυπλοκότητάς τους, να απαντηθούν με ένα «ΝΑΙ» ή με ένα «ΟΧΙ» σε κάποιο δημοψήφισμα. Όπως φυσικά, δεν είναι δυνατόν να μετατραπεί ένα δημοψήφισμα για την πορεία της Ευρώπης, ανάλογα με την πολιτική συγκυρία, σε μία αντιπαράθεση για όλα τα υπόλοιπα ζητήματα, εκτός της ευρωπαϊκής πορείας της χώρας και της πορείας της Ενωμένης Ευρώπης κυρίες και κύριοι συνάδελφοι. Όλα αυτά που αναφέραμε είναι ζητήματα από τα οποία θα κριθεί, εάν η Ευρώπη θα κάνει ένα ακόμη σημαντικό βήμα προς τα εμπρός ή εάν θα παραμείνει σε ρυθμούς σημειωτών.

Φαντάζομαι ότι οι επιχειρηματολογούντες υπέρ της διενέργειας δημοψηφίσματος, δεν αμφισβητούν το κύρος και την υπόσταση της αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας και δεν ισχυρίζο-

νται ότι καταστρατηγείται η ίδια η έννοια της δημοκρατίας με την ακολουθούμενη διαδικασία της Κύρωσης της Μεταρρυθμιστικής Συνθήκης της Λισαβώνας από το Κοινοβούλιο, από τη Βουλή των Ελλήνων.

Το αντίθετο. Θα ήταν επικίνδυνο, διότι θα έθετε υπό αμφισβήτηση την ίδια τη λειτουργία του κοινοβουλευτικού πολιτεύματός μας. Δεν υπάρχει δηλαδή το δίλημμα, εάν είναι ισχυρή ή όχι, η ψήφος των αντιπροσώπων των Ελλήνων πολιτών μέσα στο Κοινοβούλιο και όποιος ισχυρίζεται το αντίθετο, ανοίγει μια επικίνδυνη ατραπό για την ίδια τη δημοκρατία. Και πιστεύω ότι οι υπέρμαχοι του δημοψηφίσματος, δεν αμφισβητούν τις δημοκρατικές ευαισθησίες των υπολοίπων είκοσι πέντε κρατών-μελών, τα οποία ακολουθούν ακριβώς την ίδια πρακτική, θέτουν δηλαδή υπό κύρωση στα εθνικά τους Κοινοβούλια τη μεταρρυθμιστική συνθήκη. Και σίγουρα, δεν μπορεί κάποιος να παραγνωρίσει το γεγονός, ότι όλες οι συνθήκες κυρώθηκαν στην πατρίδα μας με την ίδια διαδικασία από όλες τις κυβερνήσεις, τόσο της Νέας Δημοκρατίας, όσο και του ΠΑ.ΣΟ.Κ., μηδ εξαιρουμένης και εκείνης για την ένταξη της χώρας μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, στην τότε Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα. Δεν μπορεί, λοιπόν, ούτε να υποβαθμίζεται μια τέτοια κορυφαία κοινοβουλευτική διαδικασία, ούτε πολύ περισσότερο, να τίθεται υπό αμφισβήτηση.

Θεωρώ ότι, τουλάχιστον, κάποιοι από εκείνους που επιμόνως ζητούν το δημοψήφισμα, το πράττουν προσπαθώντας να δημιουργήσουν εντυπώσεις και να εκτρέψουν το κέντρο βάρους του ενδιαφέροντος από άλλα ζητήματα και κυρίως από αυτά που αφορούν στην κατάσταση που επικρατεί στο εσωτερικό τους. Μόνο που ορισμένες πολιτικές δυνάμεις έχουν την δική τους πολιτεία. Κυρίως απευθύνομαι σε εσάς κυρίες και κύριοι συνάδελφοι της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, που κυβερνήσατε επί σειρά ετών αυτόν τον τόπο και τα στελέχη σας υπήρξαν σημαίνοντα στελέχη εκείνων των κυβερνήσεων -ακόμη και ο Αρχηγός σας- των δικών σας κυβερνήσεων, οι οποίες ακολούθησαν αυτήν την πάγια κοινοβουλευτική διαδικασία που ακολουθείται και σήμερα. Πρέπει, λοιπόν, να απαντήσετε, γιατί χθες συμφωνούσατε με τη διαδικασία κύρωσης που ακολουθούσαν οι δικές σας κυβερνήσεις και σήμερα διαφωνείτε, λέγοντας ακριβώς τα αντίθετα από εκείνα που κάποτε ισχυριζόσασταν. Δεν μπορεί άλλα να λέτε, όταν είστε στην Κυβέρνηση και άλλα να λέτε, όταν είστε στην Αντιπολίτευση.

Αρκεί και μόνο να θυμίσουμε, τι συνέβη όταν ενταχθήκαμε στην τότε Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα. Το ΠΑ.ΣΟ.Κ. από τα έδρανα της Αντιπολίτευσης, διατεινόντας πως όταν γίνει Κυβέρνηση, θα κάνει δημοψήφισμα για να αποχωρήσει η Ελλάδα από την Ε.Ο.Κ.. Κατήγγειλε μάλιστα εκείνη τη διαδικασία και αποχώρησε από τη Βουλή. Φυσικά, είναι γνωστό, ότι όταν το ΠΑ.ΣΟ.Κ. ανέλαβε την εξουσία το 1981, όχι μόνο δεν έκανε δημοψήφισμα, αλλά επικαλέστηκε και τους λόγους για τους οποίους δεν επιβαλλόταν να γίνει δημοψήφισμα. Και σ' άλλες στιγμές, όμως, σημαντικό για την ευρωπαϊκή πορεία, το ΠΑ.ΣΟ.Κ. που ήταν κυβέρνηση, όπως στο Μάαστριχ, στη Νίκαια, στο Άμστερνταμ, ούτε τότε έθετε θέμα δημοψηφίσματος.

Ανέτρεξα στα Πρακτικά της Βουλής και διάβασα λόγους και επιχειρήματα κορυφαίων στελεχών του ΠΑ.ΣΟ.Κ., που και σήμερα βρίσκονται σ' αυτά εδώ τα έδρανα. Τα επιχειρήματά τους τότε δεν είχαν καμμία σχέση, είναι εκ διαμέτρου αντίθετα, με αυτά τα οποία ισχυρίζονται τα ίδια τα πρόσωπα στην παρούσα φάση. Ας κάνουν, λοιπόν, τον κόπο να μας εξηγήσουν τι άλλαξε στην πορεία τους, στη στάση τους, στην τακτική τους. Εκτός εάν δεν μπορούν να πείσουν με τη σημερινή κοινοβουλευτική παρουσία τους, εκτός εάν δεν μπορούν να εκφράσουν έναν αξιόπιστο πολιτικό λόγο και γι' αυτήν την αιτία για κάθε ζήτημα, προτείνουν το δημοψήφισμα, προσπαθώντας να μεταθέσουν αλλού τις δικές τους ευθύνες. Από τη μια ψηφίζουν την κύρωση, ενώ αμέσως μετά ζητούν δημοψήφισμα. Πότε όμως έχουν τελικά ευαισθησία, όταν ψηφίζουν, ή όταν θέτουν το αίτημα περί δημοψηφίσματος; Πιστεύω, ότι αυτή η δημιουργία, αυτός ο λαϊκισμός, μας γυρίζει πράγματι, χρόνια πίσω.

Επειδή, όμως, ετέθη προχθές στη συζήτηση και ένα ζήτημα

που αφορά στη διαδικασία που προβλέπει το Σύνταγμα, εάν δηλαδή ψηφίζουμε με την απόλυτη πλειοψηφία του όλου αριθμού των Βουλευτών με το άρθρο 28 παράγραφος 3 ή εάν ψηφίζουμε με την πλειοψηφία των 3/5, με το άρθρο 28 παράγραφος 2, θα πρέπει να πούμε δυο λόγια εδώ. Φυσικά είναι αυτονόητο ότι μιλάμε για την παράγραφο 3 του άρθρου 28 του Συντάγματος. Αντίθετα, εάν ακολουθούσαμε το άρθρο 28 παράγραφος 2, θα έπρεπε να αποδεχούμε την Ευρωπαϊκή Ένωση, ως έναν διεθνή οργανισμό στον οποίο αναγνωρίζουμε αρμοδιότητες που προβλέπονται από το Σύνταγμά μας. Γι' αυτό ακριβώς η διάταξη του άρθρου 28 παράγραφος 2 αναφέρει «διαβάζω επί λέξει: «...για να εξυμνηθεί σπουδαίο εθνικό συμφέρον και να προαχθεί η συνεργασία με άλλα κράτη, μπορεί να αναγνωριστούν, με συνθήκη ή συμφωνία, σε όργανα διεθνών οργανισμών, αρμοδιότητες που προβλέπονται από το Σύνταγμα». Μα ακριβώς αυτό είναι το ζητούμενο. Πώς δηλαδή εξελίσσεται η Ευρωπαϊκή Ένωση και πώς θα οδηγηθεί να αποκτήσει νομική υπόσταση. Γιατί είναι επικίνδυνο να ταυτίζουμε τη σημερινή μορφή της Ένωσης με τους γνωστούς διεθνείς οργανισμούς.

Κλείνοντας, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πιστεύω ότι δεν υπάρχει ιδιαίτερος λόγος να αναφερθούμε στα σημαντικά πλεονεκτήματα, στα σημαντικά οφέλη που έχει η χώρα μας από τη συμμετοχή της στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Σκεφθείτε μόνο στο σημερινό, διεθνές περιβάλλον, αλλά και στη γειτονιά μας, στην Νοτιοανατολική Ευρώπη, πώς θα ήταν η Ελλάδα, εάν δεν την ενέτασσε τότε ο Κωνσταντίνος Καραμανλής στην Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα.

Η Ευρώπη θα πρέπει να προχωρήσει...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ελσα Παπαδημητρίου): Κύριε συνάδελφε, παρακαλώ ολοκληρώστε.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΚΙΟΥΛΕΚΑΣ: Τελειώνω αμέσως, κυρία Πρόεδρε.

..... με τις όποιες αδυναμίες, με τις όποιες ολιγωρίες υπήρξαν. Είναι προς όφελος των Ευρωπαίων πολιτών αυτές οι διαδικασίες να προχωρήσουν. Και σ' αυτήν την προσπάθεια, η Ελλάδα δεν πρέπει να είναι ουραγός. Αντίθετα, συμμετέχοντας στον σκληρό πυρήνα των κρατών εκείνων που οραματίζονται το ευρωπαϊκό κοινό μας μέλλον, η Ελλάδα πρέπει να πρωταγωνιστεί. Και αυτή η Κυβέρνηση, τουλάχιστον, οδηγεί την Ελλάδα σε μια πρωταγωνιστική θέση και στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ελσα Παπαδημητρίου): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, μεταξύ των δύο πρώτων εισηγητών χάθηκε η δυνατότητα ομιλίας ενός Βουλευτή. Ξανακαλώ τους εισηγητές και τους Υπουργούς, να σεβαστούν το δικαίωμα του απλού Βουλευτή στο να απολαύσει το πεντάλεπτό του. Δεν είναι κατάσταση αυτή.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΚΙΟΥΛΕΚΑΣ: Και εμείς απλοί Βουλευτές είμαστε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ελσα Παπαδημητρίου): Κύριε Σκυλλάκο, δώστε εσείς το καλό παράδειγμα.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ: Θα προσπαθήσω, κυρία Πρόεδρε.

Το Κ.Κ.Ε. χαιρετίζει το μεγάλο «ΟΧΙ» του Ιρλανδέζικου λαού και πιστεύω ότι την άποψή μας, ικανοποίηση για το αποτέλεσμα συμμερίζεται ένα πολύ μεγάλο κομμάτι του ελληνικού λαού. Αν δείτε πρόσφατη σφυγμομέτρηση της «METRON ANALYSIS» θα δείτε ότι μόνο ένας στους τρεις Έλληνες υποστηρίζει την Ευρωπαϊκή Μεταρρυθμιστική Συνθήκη. Διαβάστε τις σημερινές εφημερίδες.

Θεωρούμε ότι το αποτέλεσμα στην Ιρλανδία, αποτελεί ένα ράπισμα όχι μόνο κατά της Ευρωπαϊκής Συνθήκης, αλλά γενικότερα κατά των πολιτικών και των γενικότερων κατευθύνσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ένα πλήγμα κατά της ίδιας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Πρόκειται για μια πράξη αντίθεσης και ανυπακοής απέναντι στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Είναι στην κατεύθυνση, που και εμείς υποστηρίζουμε. Και αυτό συνέβη, παρ' ότι «λυτοί και δεμένοι», όπως λέει ο λαός μας ρίχτηκαν το τελευταίο διάστημα πάνω στην Ιρλανδία, Μ.Μ.Ε., αδελφά κόμματα, κυβερνήσεις άλλων χωρών, για να πετύχουν το «ΝΑΙ» της Ιρλανδίας. Έγινε μια προσπάθεια να συμβάλλει και η ελληνική Κυβέρνηση, καθορίζοντας τις ημέρες συζητήσεως και ψηφίσεως της συνθή-

κης στη Βουλή, ώστε την παραμονή του δημοψηφίσματος να προστεθεί και η ψήφος της Ελλάδας στις χώρες που επικύρωσαν τη συνθήκη.

Μιλούσε και η Νέα Δημοκρατία καθαρά, που ακούγονταν όμως τέτοιες φωνές και από το ΠΑ.ΣΟ.Κ., ότι έπρεπε να γίνει παράδειγμα για την Ελλάδα το «Ιρλανδέζικο θαύμα». Και μας έφερναν διάφορα νούμερα για το πόσες επενδύσεις έγιναν, πόσο έχει προχωρήσει η ανταγωνιστικότητα στην Ιρλανδία, κρύβοντας όμως τις συνέπειες, ποιος πλήρωσε το μάρμαρο, για να επιτευχθούν αυτοί οι στόχοι υπέρ του κεφαλαίου, υπέρ των κερδών, διότι και στην Ιρλανδία, όπως και στην Ελλάδα, αλλά και σ' άλλες χώρες μην νομίζετε ότι ο κόσμος γνωρίζει το Ευρωσύνταγμα ή την Ευρωπαϊκή Συνθήκη. Αν ψάξετε θα δείτε ότι είναι μονοψήφιοι οι αριθμοί το πόσο γνωρίζουν. Είναι 3%, 5%. Το μεγαλύτερο είναι 9% στην Ισπανία, αν δεν κάνω λάθος, που γνωρίζουν κάποια πράγματα για το Ευρωσύνταγμα και την Ευρωπαϊκή Συνθήκη. Γνωρίζουν όμως τις συνέπειες. Τι έπαθαν οι εργαζόμενοι στην Ιρλανδία, τι έπαθαν οι αγρότες. Γι' αυτό και στις αγροτικές περιοχές και περιφέρειες, το 65% ψήφισε «ΟΧΙ».

Το ρεύμα κατά της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κατά των πολιτικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης μεγαλώνει. Και όσο θα ακολουθείται πιο σκληρή πολιτική από την Ευρωπαϊκή Ένωση, τόσο στις περισσότερες χώρες θα πλησιάζει να γίνεται πλειοψηφικό αυτό το ρεύμα. Γι' αυτό και οι Ευρωπαίοι ηγέτες συμφώνησαν και οι κυβερνήσεις, μαζί και η Νέα Δημοκρατία, η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας, να αποφευχθούν τα δημοψηφίσματα. Και έγινε μόνο ένα, επειδή το επιβάλλει το Σύνταγμα. Και αυτό βγήκε «ΟΧΙ».

Η Νέα Δημοκρατία είναι συνεπής και με το παρελθόν και με τη λογική της. Λέει ότι κύριοι εγώ ποτέ δεν ζήτησα δημοψήφισμα, έχω πρόσφατα το εκλογικό αποτέλεσμα. Εμείς διαφωνούμε ριζικά μ' αυτήν τη λογική, διότι όταν ψηφίζει κάποιος στις εκλογές, όχι πριν από πριν από οκτώ μήνες, αλλά πριν από ένα μήνα, δεν ψηφίζει για την Ευρωσυνθήκη, που πολύ περισσότερο δεν την γνωρίζει. Είναι άλλο το ένα θέμα και άλλο το άλλο θέμα.

Όπως τη βολεύει, κάνει και η Νέα Δημοκρατία όπως έκανε και παλαιότερα το ΠΑ.ΣΟ.Κ.. Μεγάλα λόγια για δημοκρατικές ευαισθησίες, για τη λαϊκή κυριαρχία, για τον κυρίαρχο λαό, για δημοκρατική νομιμοποίηση, να είναι η Ευρώπη κοντά στους πολίτες, αλλά στην πράξη λέει «ΟΧΙ» στο δημοψήφισμα.

Από τη πλευρά του ΠΑ.ΣΟ.Κ.. Το ΠΑ.ΣΟ.Κ. συμφωνεί με τη Νέα Δημοκρατία στο περιεχόμενο της Ευρωσυνθήκης. Κρατάει κάποιες αποστάσεις ίσως σε κάποιες λεπτομέρειες. Όμως και τα δύο κόμματα, ψήφισαν για μια συνθήκη η οποία κάνει μια Ευρώπη, περισσότερο στρατιωτικοποιημένη, πιο επιθετική, πιο ιμπεριαλιστική, μια Ευρώπη, από την οποία θα αφαιρεθούν και τα τελευταία εργασιακά και κοινωνικά δικαιώματα, μια Ευρώπη, όλο και περισσότερο αντιδημοκρατική, μια Ευρώπη, γενικότερα αντιλαϊκή. Σ' αυτό συμφωνούν.

Από την πλευρά του ΠΑ.ΣΟ.Κ. κατηγορείται η Νέα Δημοκρατία γιατί ψήφισε λευκό για την μετατροπή του σαρανταοκτώρου σε εξηνταπεντάωρο. Αν ήταν το ΠΑ.ΣΟ.Κ. κυβέρνηση, θα έλεγε όχι: Δεν το πιστεύω. Αλλά και «ΟΧΙ» να ψήφισε και η Νέα Δημοκρατία και το ΠΑ.ΣΟ.Κ. θα άλλαζε τίποτα; Αφού έχετε δεχθεί και τα δύο κόμματα να παίρνονται κατά πλειοψηφία οι περισσότερες αποφάσεις. Θα καταγραφόταν το «ΟΧΙ» σε κάποιον αστερίσκο, αλλά οι αποφάσεις αυτές θα παίρνονταν κατά πλειοψηφία. Δεν υπάρχει διαφορετικός δρόμος στο ΠΑ.ΣΟ.Κ. από το δρόμο της Νέας Δημοκρατίας. Η ίδια κατεύθυνση είναι.

Τι γίνεται με το δημοψήφισμα; Το ΠΑ.ΣΟ.Κ. παίζει παιχνίδι με το δημοψήφισμα. Αν ήταν ειλικρινές όσον αφορά το δημοψήφισμα, θα είχε κάνει σκληρή αυτοκριτική, γιατί σ' όλες τις προηγούμενες συνθήκες αρνιόταν το δημοψήφισμα, και στο Μάαστριχτ και στο Άμστερνταμ και στη Συνθήκη της Νίκαιας. Ένα το κρατούμενο.

Επίσης γιατί ακολουθεί αυτήν την τακτική υπέρ του δημοψηφίσματος; Για να δείξει ότι είναι πιο δημοκρατικό κόμμα από τη Νέα Δημοκρατία, ότι έχει μεγαλύτερη δημοκρατική ευαισθησία. Αυτό είναι το ένα. Και το δεύτερο είναι, για να γίνει δημοψήφι-

σμα και να πειστεί ο ελληνικός λαός να ψηφίσει «ΝΑΙ» και μ' αυτήν την έννοια, να γίνει συνένοχος για μέτρα, συνθήκες και αποφάσεις, που θα είναι ενάντια του. Θέλει συνένοχο τον ελληνικό λαό σε μια συνθήκη και σε μια προοπτική, που θα είναι σε βάρος του. Είναι παιχνίδι επικοινωνιακό.

Αν και τα δύο κόμματα ήθελαν δημοψηφίσματα, θα είχαμε κάνει Αναθεώρηση του Συντάγματος από χρόνια. Έχουν γίνει τόσες προσπάθειες Αναθεώρησης και τα δύο κόμματα δεν αφήνουν το δικαίωμα να γίνεται δημοψήφισμα ούτε καν σε μια ισχυρή μειοψηφία της Βουλής, ούτε καν στο να μαζέψει υπογραφές ένα εκατομμύριο πολίτες και να κάνουμε δημοψήφισμα δεσμευτικό για την εκάστοτε κυβέρνηση. Υπάρχει άρνηση και από τις δυο πλευρές. Και όχι μόνο αυτό. Μαζί ψηφίσατε και την ερμηνευτική δήλωση στο άρθρο 28 για την προοπτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που λέει ότι η Ελλάδα βρίσκεται σ' αυτήν την κατεύθυνση. Η ερμηνευτική δήλωση είναι σαν αυτόματος πιλότος, που δικαιολογεί το ότι όλο και περισσότερο προχωρούμε και συμφωνούμε στην ολοκλήρωση της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αποτελεί και τη βάση, για την υπερίσχυση του πρωτογενούς ευρωπαϊκού δικαίου απέναντι στο ελληνικό Σύνταγμα.

Έρχομαι να πω τη γνώμη μου και για τον ΣΥ.ΡΙΖ.Α.. Ο ΣΥ.ΡΙΖ.Α. καλώς είναι αντίθετος στην Ευρωπαϊκή Συνθήκη. Από την άλλη πλευρά όμως, τουλάχιστον, ο Συνασπισμός –δεν ξέρω για τις υπόλοιπες συνιστώσες– εμμένει στην άποψη ότι πρέπει να προχωρήσει η ολοκλήρωση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Δεν είναι μόνο ότι έχει ψηφίσει το Μάαστριχτ. Είναι ότι λέει «ΝΑΙ» στην ολοκλήρωση της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Λέει, βεβαίως, να ολοκληρωθεί η Ευρωπαϊκή Ένωση και ότι δεν θέλει τέτοιου είδους Ευρωπαϊκή Ένωση που ακολουθεί αυτόν το δρόμο, αλλά μια άλλη Ευρωπαϊκή Ένωση. Μπορεί να πιστέψει κάποιος ότι με τους συσχετισμούς που υπάρχουν στην Ευρώπη, ξαφνικά είκοσι επτά κράτη θα αλλάξουν και θα γίνουν τέτοιες ανακατατάξεις, που θα οδηγήσουν σε μια άλλη Ευρωπαϊκή Ένωση φιλολαϊκή; Αυτό είναι σαν να πατάς σε δύο βάρκες και στην πράξη υπονομεύει τον αγώνα ακόμα και για τις συνέπειες από την πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Υπονομεύει τον αγώνα, ακόμα και για την Ευρωσυνθήκη. Δεν υπάρχει άλλος δρόμος, ούτε ξεχωριστός δρόμος για τη Νέα Δημοκρατία ούτε ξεχωριστός δρόμος από το ΠΑ.ΣΟ.Κ. ούτε ξεχωριστός δρόμος του ΣΥ.ΡΙΖ.Α., αλλιώς θα είχαμε πολλούς δρόμους και πολλές διεξόδους. Ή είσαι με την Ευρωπαϊκή Ένωση και την ολοκλήρωσή της και κάνεις κάποια κριτική, είτε γιατί έχεις αυταπάτες είτε γιατί το κάνεις για επικοινωνιακούς λόγους, είτε ακολουθείς άλλο δρόμο σαν αυτόν που ακολουθεί το Κ.Κ.Ε., το οποίο είναι συνεπέστατο, λέει «ΟΧΙ» στην Ευρωσυνθήκη, «ΟΧΙ» στις επιλογές της Ευρωπαϊκής Ένωσης, «ΟΧΙ» στην ίδια την Ευρωπαϊκή Ένωση. Μιλάει για άλλη προοπτική.

Τώρα, πώς να εξηγήσω τις δημοκρατικές ευαισθησίες των δύο μεγαλύτερων κομμάτων; Άκουσα τον εισηγητή της Νέας Δημοκρατίας ότι υπάρχει τρόπος –λέει– να ξεπεραστούν οι δυσκολίες και μετά το δημοψήφισμα της Ιρλανδίας, να συνεχιστούν οι επικυρώσεις από τα Κοινοβούλια. Τα ίδια είπε και η εισηγήτρια του ΠΑ.ΣΟ.Κ., ότι για παράδειγμα στη Δανία και δεν ξέρω και πού αλλού και στην Ιρλανδία, επαναλήφθηκαν τα δημοψηφίσματα. Άρα όπως μας συμφέρει. Και τα δικά μου, δικά μου και τα δικά σου, δικά μου, αυτά λέτε. Μια και δεν πέρασε, είτε να γίνει καινούργιο δημοψήφισμα είτε να προβληματιστούν οι χώρες, οι αρχηγοί κρατών, οι κυβερνήσεις με τι τρόπο θα παρακάμψουν το «ΟΧΙ» του Ιρλανδέζικου λαού. Άκουσα επίσης δηλώσεις του κ. Παπανδρέου, γιατί γίνεται κουβέντα αν ακολουθείται διαφορετικός δρόμος. Λέει για το δημοψήφισμα στην Ιρλανδία ότι δεν πρέπει να επικρατήσουν οι δυνάμεις της συντήρησης και οι ευρωφοβικές δυνάμεις. Δηλαδή αυτοί που ψήφισαν «ΟΧΙ» στην Ιρλανδία είναι οι δυνάμεις της συντήρησης, δεν είναι προοδευτικές δυνάμεις, ο λαϊκός κόσμος που ψήφισε «ΟΧΙ». Στην ίδια λογική κινείται και η Νέα Δημοκρατία.

Εμείς θεωρούμε ότι υπάρχει, πράγματι, έλλειψη πληροφόρησης για την Ευρωσυνθήκη. Άμα θέλετε, υπάρχει έλλειψη πληροφόρησης γενικότερα για τα ευρωπαϊκά ζητήματα. Και μπαίνει το εξής ερώτημα, διότι παρακολουθούσα τις συζητήσεις και όταν μιλούσαμε για το Ευρωσύνταγμα και τότε στην Επιτροπή

Ευρωπαϊκών Υποθέσεων σε επανειλημμένες συνεδριάσεις, γινόταν λόγος να γίνει καμπάνια να ενημερωθεί ο κόσμος για το Ευρωσύνταγμα. Και τώρα ξανά από την αρχή να γίνει καμπάνια, τα μέσα ενημέρωσης, τα κόμματα, οι τηλεοράσεις κ.λπ. και να γίνει ενημέρωση. Δεν έγινε ούτε τότε ούτε τώρα ούτε τα προηγούμενα χρόνια. Θυμάμαι στο Μάαστριχτ εμείς τυπώσαμε σε δεκάδες χιλιάδες αντίτυπα τη Συνθήκη του Μάαστριχτ και τη μοιράσαμε στον κόσμο. Είναι αμέλεια; Δεν είναι αμέλεια. Νομίζω ότι είναι συνειδητή πράξη και από την πλευρά της Νέας Δημοκρατίας, που σαν Κυβέρνηση δεν έκανε τίποτα, αλλά και το ΠΑ.ΣΟ.Κ. από μόνο του, θα μπορούσε να κάνει δική του καμπάνια να ενημερώσει για την Ευρωσυνθήκη και να εξηγήσει γιατί ψηφίζει «ΝΑΙ». Εκτιμούν –νομίζω– τα δύο μεγάλα κόμματα ότι πρέπει να περνάνε –επιτρέψτε μου την έκφραση– ντουκού, να μην τα σηκώσουμε αυτά τα ζητήματα, ερήμην των λαών, ανεξάρτητα από τα μεγάλα λόγια τα οποία λέγονται.

Εμείς, λοιπόν, θέλουμε, πράγματι, ενημέρωση του ελληνικού λαού και το δημοψήφισμα θα ήταν ό,τι καλύτερο, για να ακουστούν όλες οι απόψεις, όχι μόνο οι δικές μας οι απόψεις, έστω και με τους ανισότιμους όρους που υπάρχουν στα μέσα ενημέρωσης ότι μονομερώς δίνεται ο λόγος και ο χρόνος περισσότερο στα κόμματα που είναι υπέρ της Ευρωσυνθήκης, ακόμα και μ' αυτές τις συνθήκες, εμείς θα θέλαμε να υπάρξει μία περίοδος αντιπαράθεσης, όχι αντιπαράθεση για την αντιπαράθεση, αλλά για να ενημερωθεί ο ελληνικός λαός. Αυτός είναι ο πρώτος λόγος που ζητάμε δημοψήφισμα και ο δεύτερος λόγος είναι για να εκφραστεί όσο το δυνατόν πιο έντονα το «ΟΧΙ» στη μεταρρυθμιστική συνθήκη, «ΟΧΙ» στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Κατά τη γνώμη μας, δεν ξέρω τι ποσοστό θα έβγαине, είναι ανοιχτό το θέμα. Η «METRON ANALYSIS» βγάζει ότι οι μισοί περίπου δεν έχουν γνώμη. Το 36% είναι υπέρ και το 21% είναι κατά, αλλά ένα 45% περίπου δεν έχει γνώμη για την Ευρωσυνθήκη. Δεν ξέρω αν θα έβγαине το «ΟΧΙ» στην Ελλάδα, ξέρω όμως πολύ καλά ότι ένα μεγάλο ποσοστό θα ψήφισε «ΟΧΙ», πολύ περισσότερο ποσοστό από τις δυνάμεις του Κ.Κ.Ε., πολύ περισσότερο από τις δυνάμεις, που στο Κοινοβούλιο τάχθηκαν κατά της Ευρωσυνθήκης και αυτός είναι ένας σοβαρός λόγος, που δεν προχώρησε το δημοψήφισμα.

Κανονικά τώρα, μετά την εξέλιξη που είχαμε στην Ιρλανδία, θα έπρεπε να ανακρούσει πρύμνα η Κυβέρνηση και να απευθυνθεί στον κυρίαρχο λαό. Βεβαίως δεν περιμένουμε τέτοιο πράγμα, θεωρητική είναι η σκέψη που κάνουμε. Ξέρουμε πολύ καλά ότι οι δημοκρατικές ευαισθησίες είναι σε εισαγωγικά από τα κόμματα εξουσίας. Εμείς θα συνεχίσουμε την πάλη μας, ώστε το ρεύμα όχι απλώς κατά της Ευρωσυνθήκης, αλλά κατά της Ευρωπαϊκής Ένωσης συνολικά, η αντίσταση κατά των επιλογών, κατά των πολιτικών που οι περισσότερες έχουν ρίζα στις Βρυξέλλες, στις αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, να μεγαλώσει το κίνημα αυτό. Θα κάνουμε ό,τι μπορούμε ανεξάρτητα εάν θα γίνει ή δεν θα γίνει δημοψήφισμα.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Έλσα Παπαδημητρίου): Ευχαριστώ, κύριε Σκυλλάκο.

Θέλω να σας θυμίσω ότι η Επιτροπή Ευρωπαϊκών Υποθέσεων έκανε ό,τι μπορούσε για να δημοσιοποιήσει και τη συνθήκη και την ενασχόληση της επιτροπής. Φτιάξαμε ένα μικρό βιβλίο, μιλήσαμε στο Ζάππειο, μιλήσαμε όπου μπορούσαμε στην Ελλάδα, έγραψε άρθρα ο Πρόεδρος και οι συνάδελφοι. Ξέρετε, πρέπει και οι εφημερίδες και τα μέσα να θεωρούν ότι αυτό που προσφέρουμε, είναι σοβαρότερο από ό,τι επιλέγουν. Δεν είναι στο χέρι μας απολύτως, αλλά έγινε προσπάθεια.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Βουλευτής κ. Αντωνίου ζητεί ολιγοήμερη άδεια απουσίας της στο εξωτερικό.

Η Βουλή εγκρίνει;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Έλσα Παπαδημητρίου): Η Βουλή ενέκρινε τη ζητηθείσα άδεια.

Ο κ. Θεόδωρος Δρίτσας, εισηγητής του ΣΥ.ΡΙΖ.Α., έχει το λόγο.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΔΡΙΤΣΑΣ: Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στο Συνασπισμό Ριζοσπαστι-

κής Αριστεράς θεωρούμε ότι αυτή η συζήτηση και για την Ευρωσυνθήκη, που έγινε την προηγούμενη εβδομάδα, αλλά και τώρα για το δημοψήφισμα, όπως και την προηγούμενη φορά για το δημοψήφισμα για το ασφαλιστικό, έχει και μία διάσταση, που μπορεί να χαρακτηριστεί ή μπορεί να αποδειχθεί ιστορικής σημασίας, γιατί είναι μία συζήτηση που εμβαθύνει, εάν θελήσουμε να το κάνουμε αυτό, στην ουσία του πολιτικού οργανισμού της ελληνικής δημοκρατίας και της ευρωπαϊκής δημοκρατίας, ως προς το θέμα που συζητάμε σήμερα.

Η ιστορία είναι αμείλικτη, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, και δεν μπορεί να υπηρετείται από μοιραίους πολιτικούς και από μοιραία πολιτικά κόμματα. Πρόκειται για χαρακτηριστική κρίση δημοκρατικής νομιμοποίησης, όσα συντελούνται σήμερα στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στις αποφάσεις της ελίτ των Ευρωπαίων ηγετών. Και μία κρίση δημοκρατικής νομιμοποίησης δεν μπορεί να συνεχίζεται επ' άπειρον. Ή θα διορθωθεί και θα ανατραπεί και θα αποκατασταθεί η δημοκρατία ή θα έχουμε άλλου είδους απρόβλεπτες εξελίξεις, πιθανόν θετικές, πιθανόν αρνητικές. Κανείς δεν μπορεί να το προβλέψει.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πρέπει να πούμε ότι η κρίση των καθεστώτων του λεγόμενου υπαρκτού σοσιαλισμού δεν ήταν κρίση παραγωγής, δεν ήταν κρίση αποτελεσματικότητας κ.λπ., -αυτά ήταν αλλά θα μπορούσαν και να διορθωθούν ή θα μπορούσαν και να αντιμετωπιστούν- ήταν η κρίση που εκδηλώθηκε με το αδήριτο γεγονός ότι όταν οξύνθηκαν εσωτερικές αντιθέσεις και αντιφάσεις και εξωτερικές παρεμβάσεις, δεν υπήρχε κρίσιμος αριθμός πολιτών να υπερασπιστεί αυτά τα καθεστώτα, ενεργητικά και να τα στηρίξει. Αυτήν την απειλή, την προδιγράφουν τα γεγονότα και τα φαινόμενα που εκδηλώνονται κατ' επανάληψη και στη χώρα μας και στην Ευρώπη και δεν μπορεί μοιραία η Νέα Δημοκρατία να ισχυρίζεται ότι έτσι εξυπηρετείται η δημοκρατία διά των αποφάσεων του Κοινοβουλίου κ.λπ.. Θα πω περισσότερα γι' αυτό εν συνεχεία.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το δεύτερο εδάφιο της δεύτερης παραγράφου του άρθρου 44 του Συντάγματος, θέτει τις προϋποθέσεις και τις γνωρίζετε: Ψηφισμένο νομοσχέδιο, σοβαρό κοινωνικό ζήτημα, εκτός από τα δημοσιονομικά, πρόταση των 2/5 των Βουλευτών και για την ίδια περίοδο της Βουλής, μέχρι δύο προτάσεις δημοψηφίσματος για ψηφισμένο νομοσχέδιο. Οι προϋποθέσεις από το Σύνταγμα υπάρχουν. Μένει η τελική πολιτική βούληση της πλειοψηφίας για να ολοκληρωθεί το απαιτούμενο ότι πρέπει να συγκεντρώσει μία πρόταση τα 3/5 των Βουλευτών.

Και εδώ είναι η ευθύνη της Νέας Δημοκρατίας, γιατί όλες οι άλλες πτέρυγες της Βουλής με τις ευθύνες που έχουν, χωρίς τις ευθύνες, με το έτσι, με το αλλιώς, έχουν καταθέσει την πρότασή τους όπως έκανε και ο Συνασπισμός Ριζοσπαστικής Αριστεράς. Και οι προβλέψεις του άρθρου 116 του Κανονισμού της Βουλής που επιβάλουν ονομαστική ψηφοφορία -μη μας διαφεύγει αυτό, έχει ιδιαίτερη βαρύνουσα σημασία- και προϋποθέτουν τη σαφήνεια του ερωτήματος, που θα τεθεί προς το λαό σε περίπτωση δημοψηφίσματος και την προθεσμία μέσα στην οποία θα γίνει η προκήρυξη του δημοψηφίσματος, θέτουν τα ζητήματα «ενώπιος ενώπιον». Το πλαίσιο είναι σαφές.

Η αναγνώριση από το Σύνταγμα της ανάγκης να εκφραστεί η κοινωνία σε κρίσιμα κοινωνικά ζητήματα, είναι προφανής και είναι επιταγή του Συντάγματος. Δεν είναι απλώς ένα γράμμα, που μπορεί να μένει ανενεργό ή κενό ή εν πάση περιπτώσει να ερμηνεύεται κατά βούληση. Και το ερώτημα στο οποίο πρέπει να απαντήσει η Νέα Δημοκρατία, μετά τη συμπεριφορά της τον τελευταίο καιρό με το ασφαλιστικό και τώρα με την Ευρωσυνθήκη είναι, πότε εν πάση περιπτώσει, θεωρεί ότι είναι επιταγή του Συντάγματος -σε ποια περίπτωση, ας μας την περιγράψει- να ενεργοποιηθεί το δημοψήφισμα. Ας μας δώσει ένα πολιτικό στίγμα, για να δούμε τι είδους δημοκρατία υπηρετεί η Κυβέρνηση και η πλειοψηφούσα παράταξη.

Εν πάση περιπτώσει, πώς θα οδηγηθεί η χώρα σε μια σειρά κρίσιμες αντιπαραθέσεις και στην αντιμετώπιση τόσο σοβαρών ζητημάτων ερήμην της κοινωνίας, ερήμην των πολιτών, ερήμην του λαού;

Νομίζω ότι η πιο χαρακτηριστική από τις τοποθετήσεις στην

προηγούμενη συζήτηση όταν συζητούσαμε για την Ευρωσυνθήκη ως προς τα ζητήματα του δημοψηφίσματος, διατυπώθηκε από τον Υφυπουργό Εξωτερικών, κ. Βαληνάκη. Δεν ήταν ο μόνος. Και άλλοι εκπρόσωποι της Κυβέρνησης και της Νέας Δημοκρατίας, συμπλήρωσαν ο ένας τον άλλο. Αλλά τόσο συνολικά και τόσο συνεκτικά, κανείς άλλος δεν τα διατύπωσε. «Πάγια κοινοβουλευτική πρακτική» ισχυρίστηκε ο κ. Βαληνάκης ότι είναι η μη προσφυγή σε δημοψήφισμα. Τι εννοούμε πάγια κοινοβουλευτική πρακτική; «Άρνηση ανάληψης ευθύνης», σημαίνει η προσφυγή στην κοινωνία. «Εμείς δεν δραπετεύουμε από τις ευθύνες. Λογοδοτούμε στο λαό για τις επιλογές μας». Πού, πώς λογοδοτεί κάποιος ερήμην του λαού και ερήμην της κοινωνίας; Και εν πάση περιπτώσει, «θα θεωρηθεί αμφισβήτηση της κοινωνίας, αμφισβήτηση δυνατότητας του Κοινοβουλίου να εκπροσωπεί την κοινωνία. Θα αναδείξει μια τέτοια είδους επιλογή το ερώτημα, τι τους θέλουμε τους Βουλευτές; Αφού μιλάει η κοινωνία, δεν χρειαζόμαστε τους Βουλευτές».

Κύριοι συνάδελφοι, αυτά σημαίνουν ότι το Σύνταγμα είναι για τους τύπους. Σημαίνουν ότι αναδεικνύουν ως κυρίαρχο θεωρητικό πολιτικό πλαίσιο το πλαίσιο της πεφωτισμένης δεσποτείας. Και τελικά, πράγμα που δεν είναι τυχαίο, έχουμε οδηγηθεί σ' αυτήν την αυταρχική ολιγαρχική μιντιοκρατία ως πολιτικό καθεστώς, που βιώνει και η ελληνική και η ευρωπαϊκή κοινωνία. Δηλαδή, έχουμε μια επίφαση δημοκρατίας και μια φόβια στη συμμετοχή των πολιτών. Όλα αυτά συνθέτουν, αυτό που πραγματικά είναι μια απαξίωση της πολιτικής. Υπάρχει αυτό και είναι αναγνωρισμένο. Δεν υπάρχει σφυγμομέτρηση, κατηγοριοποίηση της εμπιστοσύνης των πολιτών - αυτό είναι οξύμωρο- στις διάφορες κατηγορίες φορέων εξουσίας του ελληνικού κράτους και της ελληνικής κοινωνικής ζωής όπου οι αιρετοί βουλευτές, δήμαρχοι κ.λπ., να μην είναι τελευταίοι σε εμπιστοσύνη από τους πολίτες. Είναι οξύμωρο να έχουν οι πολίτες περισσότερη εμπιστοσύνη σε μη αιρετούς και στους αιρετούς που εκείνοι τους ψηφίζουν, να μην έχουν.

Θα μου πείτε: «Δημοσκοπήσεις είναι». Ναι, αλλά μελετημένες, συστηματοποιημένες, κατ' επανάληψη, επιβεβαιωμένες άλλωστε κι από τα βιώματά μας κι από τις εμπειρίες μας. Θα κλείσουμε τα μάτια, μοιραίοι απέναντι στην απουσία δημοκρατίας και απουσία συμμετοχής των πολιτών, απέναντι στην απαξίωση της πολιτικής; Δεν θα έχετε ούτε τις μάνες σας να σας υπερασπιστούν όταν θα ξεσηκώνεται κόσμος και κόσμος απέναντι σ' αυτό το αδιέξοδο! Δεν γίνεται, πρέπει να δοθούν απαντήσεις σ' όλα αυτά. Διότι πώς μπορείς να λογοδοτείς στο λαό όταν δεν τον ενημερώνεις κι όταν αποφεύγεις να ζητάς τη γνώμη του;

Και τίθεται επίσης το ερώτημα: Μπορούν ή δεν μπορούν οι λαοί με ένα «ναι» ή ένα «όχι» να απαντήσουν για τόσο σύνθετα ζητήματα; Μα, ποια είναι τα σύνθετα ζητήματα; Υπάρχει μη σύνθετο ζήτημα; Υπάρχει γνώμη ενός ανθρώπου, ομάδας, κοινωνικής κατηγορίας που να είναι ποτέ μονοσήμαντη; Υπάρχει λειτουργία ανθρώπινη, κοινωνική, πολιτική ή οτιδήποτε που να μην συμπεριλαμβάνει πολλές παραμέτρους; Από πότε ανακαλύψαμε τη μονοσημαντικότητα ή το πολυσύνθετο; Όλα τα ζητήματα που απασχολούν τους ανθρώπους και τίθενται ενώπιόν τους, από το ποια ψήφο θα ρίξουν στην κάλπη για τον κοινοτάρχη ή το δήμαρχο μέχρι το Ευρωσύνταγμα και οποιοδήποτε άλλο ζήτημα είναι σύνθετα. Εμπεριέχουν αντιφάσεις, πολλαπλότητες κι όλα αυτά. Μα είναι δυνατόν; Τόσο φτωχά επιχειρήματα για να αντιμετωπίσουμε το δημοκρατικό αίτημα προσφυγής στην κοινωνία και στους πολίτες;

Καλούμε έστω και την τελευταία στιγμή να ενημερωθούν οι πολίτες. Πρόκειται για κρίσιμα νομοθετήματα. Δεν τελειώνει η ιστορία εδώ με την Ευρωσυνθήκη προφανώς. Και μετά και τις τελευταίες εξελίξεις -θα πω γι' αυτές- έχουμε νέους δρόμους και νέες δυνατότητες. Αλλά, εν πάση περιπτώσει, κάθε κείμενο που θεσμοθετείται, κάθε πλαίσιο νομοθετικό εσωτερικού ή ευρωπαϊκού ή διεθνούς δικαίου είναι μια νέα διαμόρφωση σχέσεων. Στο εποικοδόμημα; Στο εποικοδόμημα. Αλλά παράγει αποτελέσματα. Δεν είναι δυνατόν να το περνάμε έτσι ξωφάλτσα.

Απ' αυτήν την άποψη δεν ισχύει βέβαια με τίποτα ότι η Κυβέρ-

νηση νομιμοποιείται να μην προσφύγει στην κρίση της κοινωνίας και των πολιτών, επειδή -λέει- έχει πρόσφατη λαϊκή ετυμολογία. Μα ψήφισε η ελληνική κοινωνία στις πρόσφατες εκλογές -όπου έδωσε μόνο 42% στην Κυβέρνηση αυτή, μειοψηφία δηλαδή- για την Ευρωσυνθήκη; Μην ξεχειλώνουμε τις πραγματικότητες! Είναι προκλητικό επιχείρημα αυτό. Και αν έχετε εμπιστοσύνη ότι έχετε τη λαϊκή ετυμολογία, επιβεβαιώστε την αυθεντικά. Είναι η πιο καλή δημοκρατική πρόκληση για την Κυβέρνηση και την παράταξη της Νέας Δημοκρατίας.

Γι' αυτό, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, οι λαοί αντιδρούν. Η Ιρλανδία, το οικονομικό θαύμα του νεοφιλελευθερισμού, δεν είναι εξαίρεση, δεν είναι μεμονωμένο συμβάν. Οι δειλοί ηγέτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης γνωρίζουν πολύ καλά αυτήν την αλήθεια, γι' αυτό και μεθόδευσαν και στις είκοσι έξι χώρες -κι ανέλαβε αυτήν την ευθύνη και η δική μας Κυβέρνηση- να μην κάνουν δημοψήφισμα, να το αποφύγουν. Δεν το κατάφεραν, για πολύ συγκεκριμένους, συνταγματικούς και άλλους λόγους στην Ιρλανδία. Και επιβεβαιώνεται. Μα δεν έχει προσφύγει η Ευρωπαϊκή Ένωση με τις επιλογές της ποτέ μέχρι στιγμής, όσες φορές επιχειρήθηκε, στην κοινωνία και να έχει εισπράξει την αποδοχή και την έγκριση. Το ίδιο και στη Γαλλία και στην Ολλανδία και τώρα στην Ιρλανδία. Δεν ξέρω τι θα γινόταν στην Ελλάδα.

Το πρώτιστο δεν είναι να κάνουμε δημοψήφισμα για να ψηφίσουμε εναντίον της Ευρωσυνθήκης, που εμείς ως Συνασπισμός Ριζοσπαστικής Αριστεράς πιστεύουμε ότι πράγματι αυτή είναι μια σωστή επιλογή. Το πρώτιστο είναι να κάνουμε δημοψήφισμα για να έχουμε βαθύτερη και ουσιαστικότερη δημοκρατία απέναντι σε τόσο κρίσιμα και προοπτικές τόσο σημαντικές. Μην προκαλείτε τους πολίτες, μην τους συκοφαντείτε, μην τους προσβάλλετε!

Δεν είναι η ευρωφοβία που φταίει, δεν είναι ο ευρωσκεπτικισμός. Είναι τα βιώματα, είναι η ανεργία, είναι οι επισφαλείς σχέσεις εργασίας, είναι η ανασφάλεια, είναι η ακρίβεια, είναι η πτώση του βιοτικού επιπέδου, είναι οι πόλεμοι και η συμμετοχή στους πολέμους.

Και τώρα έρχεται η εβδομάδα των εξήντα πέντε ή εβδομήντα οκτώ ή δεν ξέρω και εγώ πόσων ωρών σ' αυτήν τη συγκυρία για να δώσει στους λαούς της Ευρώπης ένα μήνυμα του ποιο είναι το μέλλον τους. Πώς είναι δυνατόν να την ανεχθεί η ευρωπαϊκή κοινωνία και ειδικά τα φτωχά στρώματα, μια τέτοιου είδους κατεύθυνση;

Επομένως, η ευρωαδιαφορία, όπως λέγεται, αν τροφοδοτείται και ενισχύεται -και τροφοδοτείται και ενισχύεται πράγματι- γεννά και το ερώτημα: Μήπως επιδιώκεται απ' αυτούς τους ηγεμονικούς κύκλους κάτι τέτοιο; Και εδώ πρέπει να πούμε για μια ακόμη φορά ότι πρόκειται για καθαρή άρνηση και αντίθεση και όχι για μια επιφύλαξη απλώς.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δεν θα μιλήσω, γιατί δεν έχω άλλο χρόνο, για τα στοιχεία της Ευρωσυνθήκης, γιατί τα είπαμε την περασμένη εβδομάδα, να μην τα επαναλάβουμε. Όμως, εν πάση περιπτώσει, η συνταγματοποίηση του νεοφιλελευθερισμού, η στρατικοποίηση σε συνεργασία με το ΝΑΤΟ, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και η αυτονομία της -όσο κι αν υπάρχουν κάποιες παρεμβάσεις- τα κλειστά σύνορα για τους μετανάστες και η Ευρώπη-φρούριο και κάποια άλλα τέτοια στοιχεία δεν μπορούν να είναι το μέλλον της Ευρώπης.

Και απ' αυτήν την άποψη, κύριοι συνάδελφοι του Κ.Κ.Ε., εμείς στο Συνασπισμό Ριζοσπαστικής Αριστεράς έχουμε περηφάνια για τον πλουραλισμό μας. Είναι η δύναμή μας. Και προς αυτή την κατεύθυνση η διεκδίκηση της αλλαγής των κοινωνικών και πολιτικών συσχετισμών εντός της Ευρώπης και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, είναι μια προοπτική με προφανή δυναμική.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Έλσα Παπαδημητρίου): Παρακαλώ, κύριε συνάδελφε.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΔΡΙΤΣΑΣ: Τελειώνω, κυρία Πρόεδρε.

Δεν θα μπω σε διάφορες άλλες λεπτομέρειες, όπως το ότι ο κοινοτικός προϋπολογισμός αποτελεί μόλις το 2,5% των δημοσίων δαπανών των κρατών-μελών, δηλαδή, μόλις το 1% του

ευρωπαϊκού ακαθάριστου προϊόντος. Θα το αγνοήσουμε αυτό; Τι ενωμένη Ευρώπη είναι αυτή που στην πραγματικότητα δεν έχει κοινωνικό προϋπολογισμό και δεν ενοποιεί τις παρεμβάσεις, που δεν έχει κριτήριο την ανεργία για την ένταξη μιας χώρας; Γιατί δεν είναι δείκτης η ανεργία και είναι ένα σωρό άλλα πράγματα;

Προς αυτήν την κατεύθυνση, λοιπόν, για μια κοινωνική, οικονομική, φιλειρηνική Ευρώπη της αλληλεγγύης και της συναδέλφωσης των λαών, ο Συνασπισμός Ριζοσπαστικής Αριστεράς λέει όχι στη συνθήκη, γιατί διεκδικούμε όντως μια άλλη Ευρώπη και γι' αυτό, ζητάμε δημοψήφισμα, γιατί το θέμα είναι πάρα πολύ κρίσιμο.

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Έλσα Παπαδημητρίου): Ευχαριστώ, κύριε Δρίτσα.

Καλώ στο Βήμα τον κ. Πλεύρη εκ μέρους του ΛΑ.Ο.Σ.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΛΕΥΡΗΣ: Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Εμείς στο Λαϊκό Ορθόδοξο Συναγερμό δεν περιμέναμε να έρθει, κύριοι συνάδελφοι, συζήτηση για την Ευρωπαϊκή Συνθήκη για να θέσουμε το θέμα του δημοψηφίσματος, το οποίο θέσαμε. Οι συνάδελφοι που ήταν στην Αναθεώρηση του Συντάγματος γνωρίζουν, ήδη από την αναθεωρητική διαδικασία, είχαμε θέσει το θέμα στο άρθρο 28 παράγραφος 3, ότι απ' ενός, η περαιτέρω εκχώρηση εθνικής κυριαρχίας, απ' ετέρου η περαιτέρω διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα πρέπει να γίνεται μόνο με δημοψήφισμα για λόγους που θα σας εξηγήσω. Διότι, εμείς απέναντι στο θέμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το θέμα του δημοψηφίσματος θεωρούμε ότι έχει άμεση συνάρτηση με τη διατήρηση του εθνικού κράτους.

Μετά το τέλος του Β' Παγκοσμίου Πολέμου αναπτύχθηκε η ανάγκη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αυτή, όμως, η ανάγκη δεν ήταν ένα λαϊκό αίτημα. Δεν ξεκίνησε από τα ίδια τα έθνη να θέλουν να ενωθούν. Ήταν μια απόφαση κάποιων ηγετών εκείνης της περιόδου, οι οποίοι είδαν ότι το μέλλον της Ευρώπης πρέπει να είναι με μια Ευρώπη χωρίς πολέμους, με μια Ευρώπη ειρηνική και με μια Ευρώπη ισχυρή.

Αυτό, όμως, που δεν επεχειρήθη ποτέ να γίνει, είναι ότι δεν προσπάθησαν να μεταφέρουν αυτό το πνεύμα στους ίδιους τους λαούς, με αποτέλεσμα μέχρι σήμερα αυτό να μην έχει λαϊκή απήχηση, να μην είναι λαϊκό αίτημα. Αν ρωτήσετε τους Ευρωπαίους, ο μόνος λόγος που επιθυμούν αυτή την ένωση, είναι για να περνάνε καλύτερα οικονομικά. Την έχουν συνδέσει απόλυτα με την οικονομική ανάπτυξη.

Και επειδή δυστυχώς τα τελευταία έτη η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν παρέχει αυτήν την οικονομική ανάπτυξη με την ακρίβεια που υπάρχει, με το ενεργειακό πρόβλημα που υπάρχει, με την ανεργία που υπάρχει, αυτομάτως βλέπουμε ότι αναπτύσσονται κάποιες φυγόκεντρες δυνάμεις και έρχονται τώρα πάλι από πάνω, όχι από ένα λαϊκό αίτημα, να επιβάλουν αυτή την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση.

Και το βλέπουμε χαρακτηριστικά. Πριν δυο χρόνια ήταν το Ευρωσύνταγμα, το οποίο το καταψήφισαν με δημοψήφισμα λαοί που δεν ήταν το 1% της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως είπε ο κ. Γκιουλέκας. Το καταψήφισε ο γαλλικός λαός, το καταψήφισε ο ολλανδικός λαός. Αμέσως αυτοί πάλι οι ηγέτες δημιούργησαν μια νέα Ευρωπαϊκή Συνθήκη και προσπάθησαν να δεσμεύσουν όλα τα κράτη και το κατάφεραν σχεδόν -πλην της Ιρλανδίας- να μην κάνουν δημοψήφισμα. Έρχεται η Ιρλανδία, κάνει δημοψήφισμα και το καταψήφίζει.

Αλλά πιστέψτε με, θα είχε επιχείρημα αυτό που ανέφερε ο εισηγητής της Νέας Δημοκρατίας, ότι είναι μόνο το 1%, αν είχαν κάνει και οι άλλες χώρες δημοψήφισμα και το είχαν υπερψηφίσει. Και τότε θα λέγαμε ότι πράγματι το 53% των Ιρλανδών μας δεσμεύει.

Δεν είναι όμως έτσι, γιατί είμαι βέβαιος ή τουλάχιστον εκτιμώ ότι και στη Γαλλία να γινόταν δημοψήφισμα, θα είχαμε τα αυτά αποτελέσματα με το Ευρωσύνταγμα. Και στην Ολλανδία να γινόταν δημοψήφισμα, το ίδιο θα ήταν το αποτέλεσμα.

Αυτήν τη στιγμή μέσα στην ελληνική Βουλή εκφράστηκαν

δυο τάσεις. Η μία τάση ήταν υπέρ της Ευρωπαϊκής Συνθήκης, από τη Νέα Δημοκρατία και το ΠΑ.ΣΟ.Κ., η άλλη τάση ήταν κατά της Ευρωπαϊκής Συνθήκης, από το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας και από εμάς, το Λαϊκό Ορθόδοξο Συναγερμό. Ο ΣΥ.ΡΙΖ.Α., τουλάχιστον εμφανώς, μίλησε κατά της Ευρωπαϊκής Συνθήκης, ωστόσο πρέπει να εκτιμά φαντάζομαι και το ίδιο το κόμμα ότι έχει μια ισχυρή τάση μέσα στην Κοινοβουλευτική Ομάδα του που είναι υπέρ της Ευρωπαϊκής Συνθήκης.

Γι' αυτόΝ το λόγο θα προσπαθήσω να αναλύσω τις δύο τάσεις. Το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας ξεκινάει από μια άρνηση στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Εμείς δεν θεωρούμε ότι με το να είσαι κατά της Ευρωπαϊκής Συνθήκης της Λισσαβώνας πρέπει να είσαι αναγκαστικά κατά της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Και εμείς δεν είμαστε κατά της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αυτό που επιθυμούμε, όμως, είναι μια Ευρώπη, μια ευρωπαϊκή προσέγγιση, που θα σέβεται τα εθνικά κράτη, μια Ευρώπη των εθνών, όχι μια Ευρώπη κιμαδοποιημένων λαών και πολυεθνικών εταιρειών, όπως πάει να γίνει. Αυτή είναι η μεγάλη μας αντίφαση. Το να έχουν στενές σχέσεις τα ευρωπαϊκά κράτη, το να έχουν κοινή γραμμή σε πολλά θέματα, το να αντιμετωπίζουν τα εσωτερικά τους προβλήματα, δεν σημαίνει ότι θα πρέπει να οδηγηθούμε σε ένα κράτος και σε μια πατρίδα, την Ευρώπη, όπως είναι οι οραματιστές της πλήρους ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης.

Θα μου πείτε, η Συνθήκη της Λισσαβώνας κάνει αυτό το πράγμα; Δεν κάνει η Συνθήκη της Λισσαβώνας αυτό το πράγμα, είναι όμως το πρώτο στάδιο. Για πρώτη φορά αποκτά η Ευρωπαϊκή Ένωση νομική προσωπικότητα, για πρώτη φορά δίνονται αποκλειστικές αρμοδιότητες στην Ευρωπαϊκή Ένωση που δεν μπορεί να επέμβει το εθνικό κράτος, για πρώτη φορά πλήττεται η δυνατότητα της αρνησικυρίας, η δυνατότητα του veto. Συνεπώς βλέπουμε ότι έχουμε τα πρώτα ψέγματα αυτού του ευρωπαϊκού ολοκληρώματος που θέλετε να δημιουργήσετε και δεν έχει καμμία σχέση με τα συμφέροντα των εθνών στην Ευρωπαϊκή Ένωση και τα συμφέροντα των λαών.

Απ' αυτήν την άποψη, εμείς θέσαμε και το θέμα του άρθρου 28 παράγραφο 2 και 3. Κατά την άποψή μας, το άρθρο 28 παράγραφο 2 και 3 δεν σημαίνει ότι μπορεί να οδηγήσει στην οποιαδήποτε εκχώρηση εθνικής κυριαρχίας ή στην οποιαδήποτε εκχώρηση αρμοδιοτήτων σε διεθνείς οργανισμούς, δηλαδή, μόνο με τους όρους του άρθρου 28 παράγραφοι 2 και 3. Το άρθρο 28 υπάρχει μέσα σ' ένα σύστημα, μέσα στο Σύνταγμά μας και προφανώς θα πρέπει να σέβεται τις επόμενες συνταγματικές διατάξεις.

Μάλιστα, ο καθηγητής και συνάδελφος Βουλευτής, κ. Βενιζέλος, έχει επισημάνει ότι συνταγματική αλλαγή δεν μπορεί να γίνει ούτε με δημοψήφισμα. Δεν υπάρχει δυνατότητα συνταγματικού δημοψηφίσματος, δηλαδή οι μη αναθεωρητέες διατάξεις του Συντάγματος δεν είναι δυνατόν ούτε με το δημοψήφισμα να αναθεωρηθούν. Συγκεκριμένα, στα «Μαθήματα Συνταγματικού Δικαίου» τόμος 1, σελίδα 273 επόμενα.

Συνεπώς δεν μπορεί το άρθρο 28 παράγραφοι 2 και 3 να αλλάζει μη αναθεωρητέες διατάξεις του Συντάγματος και να προσπαθούμε να ερμηνεύουμε παραδείγματος χάρι το άρθρο 4 παράγραφος 4, που στις δημόσιες υπηρεσίες μπορεί να υπάρχουν μόνο Έλληνες, διευρυμένα, διασταλτικά, προκειμένου να μην έρθουμε σε σύγκρουση με τη Συνθήκη του Μάαστριχτ.

Όταν αυτήν τη στιγμή, λοιπόν, τίθεται θέμα αφ' ενός νομικής προσωπικότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αφ' ετέρου ευθεία υπεροχή του ευρωπαϊκού δικαίου από το Σύνταγμα, πιστεύουμε ότι πλέον δεν βρισκόμαστε στην εφικτή αναθεωρητική δυνατότητα του άρθρου 28, αλλά σε μία παράβαση του Συντάγματος.

Και χαρακτηριστικά, η θεωρία –και συγκεκριμένα ο καθηγητής κ. Μαυριάς– αναφέρει ότι αυτή η εκχώρηση αυτής της εθνικής κυριαρχίας μπορεί να λάβει χώρα, όταν υπάρχει η δυνατότητα της ομοφωνίας. Η ομοφωνία είναι το τελευταίο εχέγγυο που παρέχει τη δυνατότητα στο έθνος-κράτος να διατηρεί αυτήν την εθνική του κυριαρχία.

Με τη Συνθήκη της Λισσαβώνας, δυστυχώς, χάνεται αυτή η ομοφωνία σε ορισμένα θέματα, με άμεση συνέπεια να έχουμε

μία τέτοια παραχώρηση της εθνικής κυριαρχίας που πλέον τίθεται θέμα κατά πόσο είμαστε συμβατοί με το ισχύον Σύνταγμα.

Όσον αφορά το δημοψήφισμα και το άρθρο 44, παράγραφος 2, για το οποίο έρχεται τώρα η συζήτηση, κατ' αρχάς δεν άκουσα κανένα επιχείρημα από τη Νέα Δημοκρατία η οποία δεν θέλει το δημοψήφισμα, σχετικά με το γιατί δεν πρέπει να γίνει δημοψήφισμα. Άκουσα, μάλιστα, να λέγεται και το αστειό «γιατί το προτείνει και το ΠΑ.ΣΟ.Κ., από τη στιγμή που λέει «να» στο δημοψήφισμα;». Και θα σας πω γιατί αυτό είναι αστειό. Διότι αν κάποιος διαβάσει τη διάταξη του άρθρου 44, παράγραφος 2, για να πάμε σε δημοψήφισμα, χρειάζονται τα τρία πέμπτα του Σώματος της Βουλής. Αυτό σημαίνει ότι ήδη το Σύνταγμα αποδέχεται ότι για να πάμε σε δημοψήφισμα, ακόμα κι αυτοί που θα έχουν ψηφίσει το νομοσχέδιο, θα πρέπει να συμφωνούν με το δημοψήφισμα, γιατί αλλιώς δεν συγκεντρώνονται αυτά τα τρία πέμπτα.

Συνεπώς είναι παράλογο να λέτε για ποιο λόγο ένα κόμμα θέλει το δημοψήφισμα ή δεν θέλει το δημοψήφισμα. Να κατηγορήσουμε το ΠΑ.ΣΟ.Κ. στο ότι τώρα που είναι Αντιπολίτευση θυμάται τα δημοψηφίσματα. Εδώ, να το κατηγορήσουμε γιατί είκοσι χρόνια δεν έκανε κανένα δημοψήφισμα και συνεπώς, υπ' αυτήν την έννοια, είναι ανακόλουθο. Όχι όμως ότι δεν έχει τη δυνατότητα ένα κόμμα να υπερψηφίσει και παράλληλα να ζητήσει δημοψήφισμα.

Ερχόμαστε τώρα στο θέμα κατά πόσο πληρούνται οι τυπικές προϋποθέσεις. Πληρούνται οι τυπικές προϋποθέσεις; Προφανώς και πληρούνται οι τυπικές προϋποθέσεις. Και τα δύο πέμπτα υπάρχουν και σημαντικό κοινωνικό ζήτημα υπάρχει γιατί δεν μπορεί να τεθεί το θέμα του εθνικού ζητήματος που είναι και εθνικό ζήτημα και παράλληλα, υπάρχει αν έλεγε και μία τάση σύσσωμης της Αντιπολίτευσης, από διαφορετική προσέγγιση, να θέλει αυτό το δημοψήφισμα.

Ξέρετε ποιο είναι το ανησυχητικό, κύριοι συνάδελφοι της Νέας Δημοκρατίας; Απ' όλη την Αντιπολίτευση, ο μόνος που είναι σύμμαχός σας είναι ο κ. Σημίτης. Μόνο ο κ. Σημίτης μπορεί και αντιλαμβάνεται την επιχειρηματολογία σας για μη δημοψήφισμα. Και αυτό πρέπει να σας ανησυχεί, γιατί τουλάχιστον ο ελληνικός λαός σας ψήφισε για να πέσουν αυτές οι κυβερνήσεις του ΠΑ.ΣΟ.Κ., οι κυβερνήσεις του κ. Σημίτη που έφεραν τόσα πολλά προβλήματα στην Ελλάδα κατά την άποψή μας, αλλά και κατά τη δική σας άποψη.

Συνεπώς έχετε βρει ένα στρατηγικό σύμμαχο στο πρόσωπο του κ. Σημίτη. Όλοι οι άλλοι Βουλευτές και της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης και της Ελάσσονος Αντιπολίτευσης, δίνουν μία δυνατότητα σ' αυτό που υποστηρίζετε να πάτε να το επικυρώσετε μ' ένα δημοψήφισμα.

Έθεσε κάτι ο κ. Γκιουλέκας. Δεν θίγεται η δημοκρατική αρχή. Και προφανώς δεν θίγεται η δημοκρατική αρχή. Αντιπροσωπευτικό σύστημα έχουμε και ίδια δυνατότητα επικύρωσης υπάρχει από τη Βουλή και ίδια δυνατότητα από το δημοψήφισμα. Όμως, εύλογα αναρωτιόμαστε για το εξής: Αν δεν κάνετε γι' αυτό το θέμα δημοψήφισμα, για ποιο λόγο θα κάνετε δημοψήφισμα; Θα ήθελα οι συνάδελφοι της Νέας Δημοκρατίας που θα μιλήσουν μετά από εμάς, να μας πουν ένα θέμα για το οποίο μπορεί να γίνει δημοψήφισμα. Έστω ένα σχολικό παράδειγμα! Να έχουμε να το αναφέρουμε!

Τελικά, ή καταργείστε το άρθρο 44, παράγραφος 2 και πείτε «είμαστε κατά των δημοψηφισμάτων και δεν πρέπει να γίνονται» ή φέρτε μας ένα παράδειγμα και πείτε μας ότι εκεί μπορεί να γίνει δημοψήφισμα. Έστω και θεωρητικό!

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του Λαϊκού Ορθόδοξου Συναγερμού)

Δεχόμαστε ότι ιδεολογικά είστε κατά των δημοψηφισμάτων. Από τη στιγμή, όμως, που υπάρχουν στο Σύνταγμα, θα ήταν πιο θεμιτό να έρθετε εδώ πέρα και να πείτε «εμείς δεν θέλουμε να γίνει δημοψήφισμα ποτέ και για κανένα λόγο», αντί να πηγαίνετε και να λέτε ότι είναι σύνθετο ζήτημα.

Και έναν έντονο προβληματισμό, που αυτό το λέω και με παράπονο ως Βουλευτής. Έρχεται αυτή η Ευρωπαϊκή Συνθήκη, που με τον άλφα ή βήτα τρόπο μας αλλάζει τη ζωή και συζητείται σε δύο συνεδριάσεις. Είπε η κυρία Πρόεδρος ότι έγινε προ-

σπάθεια ενημέρωσης. Ποια προσπάθεια ενημέρωσης έγινε; Η κοινή γνώμη δεν ενημερώθηκε καθόλου. Και δεν μπορεί κανείς να με πείσει ότι η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας αν ήθελε δεν θα μπορούσε να προκαλέσει ένα δημόσιο διάλογο, δεν θα μπορούσε να ασκήσει μια πίεση στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης να γίνουν δύο, τρεις, τέσσερις συζητήσεις για την Ευρωπαϊκή Συνθήκη. Δηλαδή βγάλαμε ένα έντυπο, το μοιράσαμε στο Ζάππειο κι αυτή ήταν η ενημέρωση; Θα δεχόμουν σανθέρση από τη Νέα Δημοκρατία να πει: «Κύριοι, εμείς είμαστε κατά του δημοψηφίσματος, αλλά επειδή σεβόμαστε την επιθυμία της κοινής γνώμης να ενημερωθεί, τρεις, τέσσερις μήνες θα κάνουμε ενημέρωση και δεν πάμε σε δημοψήφισμα για τους λόγους που δεν χρειάζεται να σας αναλύσουμε. Αλλά θα ενημερώσουμε τον ελληνικό λαό να ξέρει τι είναι αυτό που αλλάζει τη ζωή του.»

Εμένα θα μου επιτρέψετε να διατηρήσω επιφυλάξεις, αν και όλοι οι συνάδελφοι γνωρίζουν την Ευρωπαϊκή Συνθήκη ή διάβασαν την Ευρωπαϊκή Συνθήκη -τόσο τάχιστα έγινε αυτή η διαδικασία, σε δυο συνεδριάσεις και μάλιστα η μία συνεδρίαση εν μέσω του πρώτου αγώνα της Εθνικής Ελλάδος- όταν ερχόμαστε εδώ για να κυρώσουμε μία τόσο σημαντική συνθήκη.

Συνεπώς η πραγματική σας πολιτική βούληση ήταν, κύριοι συνάδελφοι της Νέας Δημοκρατίας, ότι δεν θέλατε όχι μόνο το δημοψήφισμα, αλλά ούτε να ενημερώσετε τον κόσμο για όλες αυτές τις αλλαγές που πρόκειται να γίνουν. Γιατί θα μπορούσατε να είχατε κάνει μια ευρεία ενημέρωση αν δεν θέλατε να πάτε σε δημοψήφισμα και έτσι δεν θα μπορούσαμε εδώ να σας κατηγορήσουμε ότι κάνατε διαδικασίες express για να κυρωθεί η Ευρωπαϊκή Συνθήκη της Λισσαβώνας.

Πιστεύετε αυτήν τη στιγμή ότι όπως είναι αυτή η Ευρωπαϊκή Συνθήκη δεν έπρεπε να αποτελέσει αντικείμενο ενός δημοψηφίσματος; Λέτε ότι είναι ένα σύνθετο ζήτημα. Γιατί είναι ένα σύνθετο ζήτημα; Είναι τριακόσιες ενενήντα έξι σελίδες, το αντιλαμβάνομαι. Αλλά οι βασικές αλλαγές που γίνονται απ' αυτήν την Ευρωπαϊκή Συνθήκη και θα αποτελούσαν θέμα, αν θέλετε, μιας περαιτέρω προβληματικής, ήταν κατά πόσο θέλουν τα εθνικά κράτη να οδηγηθούν στην απόλυτη ολοκλήρωση, κατά πόσο θέλουν σε ορισμένους τομείς να μην έχουν δικαίωμα αρνησικυρίας και κατά πόσο θέλουν να αποκτήσει η Ευρωπαϊκή Ένωση μια νομική προσωπικότητα.

Σε κάθε περίπτωση δεν είναι δυνατόν απ' αυτό το Βήμα να κρίνουμε τον ιρλανδικό λαό επειδή ψήφισε «όχι» στην Ευρωπαϊκή Συνθήκη. Και θα πρέπει να σας ανησυχεί το γεγονός ότι όσες φορές τέθηκε θέμα δημοψηφίσματος κι από άλλα έθνη, από ισχυρά έθνη όπως το γαλλικό και το ολλανδικό, υπήρξε αρνητική απάντηση. Αυτό που πρέπει να συνειδητοποιήσουμε είναι ότι την Ευρωπαϊκή Συνθήκη, την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση, δεν μπορούμε να την επιβάλουμε στους λαούς αν δεν το επιθυμούν. Υπάρχουν λαοί και αυτή είναι η κυρίαρχη στάση του ευρωσκεπτικισμού όχι να είναι κατά της Ευρωπαϊκής Ένωσης αλλά να είναι κατά της Ευρωπαϊκής Ένωσης όπως πάει να ολοκληρωθεί.

Εμείς θέλουμε μια Ευρωπαϊκή Ένωση των εθνών, όχι μια Ευρωπαϊκή Ένωση κινυδοποιημένων λαών και πολυεθνικών. Και σας καλούμε έστω και την ύστατη ώρα να ακούσετε την πρόταση σύσσωμης της Αντιπολίτευσης και να πάμε σε δημοψήφισμα.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΛΑ.Ο.Σ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Έλσα Παπαδημητρίου): Ο Υπουργός Δικαιοσύνης έχει το λόγο.

ΣΩΤΗΡΗΣ ΧΑΤΖΗΓΑΚΗΣ (Υπουργός Δικαιοσύνης): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σύσσωμη η Αντιπολίτευση κατέθεσε αίτημα διεξαγωγής δημοψηφίσματος. Λέω δυστυχώς ότι το έκανε αυτό γιατί όπως είναι γνωστό, τα κόμματα της Αντιπολίτευσης δεν διακρίνονται για την ιδεολογικοπολιτική τους συνέπεια. Τις περισσότερες μάλιστα φορές βρίσκονται σε κάθετη και διαμετρική αντίθεση και η πρόταση αυτή βέβαια βρίσκεται σε αντίφαση και με το ίδιο το ελληνικό Σύνταγμα. Βρίσκεται επίσης σε αντίφαση με τη συμπεριφορά όλων των κυβερνήσεων απέναντι στις μεγάλες ευρωπαϊκές επιλογές.

Για το ΠΑ.ΣΟ.Κ. ειδικά μια τέτοια συμπεριφορά συνιστά, θα έλεγα, έναν πολιτικό παραλογισμό.

Τώρα επί της συνταγματικότητας της αιτούμενης διαδικα-

σίας. Το θέμα που τίθεται κατ' αρχάς είναι το εξής: Είναι ή όχι συνταγματικά βάσιμο το αίτημα το οποίο υποβάλλει η Αντιπολίτευση, στηριζόμενη στο άρθρο 44 του Συντάγματος;

Το άρθρο 44 του Συντάγματος κάνει αναφορά στη ρύθμιση ενός σοβαρού κοινωνικού ζητήματος. Πράγματι, μόνο τότε το Σύνταγμα επιτρέπει διεξαγωγή δημοψηφίσματος για ψηφισμένο νομοσχέδιο. Σε μια περίπτωση σοβαρού κοινωνικού ζητήματος, η νομιμοποίηση που απορρέει από την ψήφο της Βουλής δεν είναι αρκετή, ούτε αμφισβητείται στην περίπτωση αυτή ο αντιπροσωπευτικός χαρακτήρας του πολιτεύματος, γιατί οι σοβαρές επιπτώσεις σε τέτοιες περιπτώσεις απαιτούν την άμεση εκφορά της αποφασιστικής γνώμης του λαού. Απαιτούν, δηλαδή, αδιαμεσολάβητη συμμετοχή του. Ο νομοθέτης ακολουθεί μια τέτοια πολιτική για να αποφευχθούν κοινωνικές παρενέργειες που μπορεί να είναι απρόβλεπτες, ενδεχόμενα μάλιστα να είναι και διαλυτικές στον κοινωνικό ιστό.

Με άλλα λόγια, η ρύθμιση από το νομοσχέδιο ενός σοβαρού κοινωνικού ζητήματος χρειάζεται μια διπλή νομιμοποίηση. Πρώτα-πρώτα τη νομιμοποίηση της Βουλής και δεύτερον, τη νομιμοποίηση του εκλογικού Σώματος, ως υπέρτερου φορέα της λαϊκής κυριαρχίας. Δημοψήφισμα για ανάλογα θέματα που αφορούσαν την Ευρωπαϊκή Ένωση θα μπορούσε να είχε πραγματοποιηθεί το 1979 με την προσχώρηση της Ελλάδας στην τότε Ε.Ο.Κ.. Επίσης, το 1992 πριν την κύρωση της Συνθήκης του Μάαστριχτ για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Κάτι τέτοιο δεν συνέβη. Ακόμα και οι μεγάλες αυτές εθνικές μας επιλογές -επιλογές οι οποίες θα λέγαμε ότι είναι σταθμοί για την ιστορία της χώρας- πραγματοποιήθηκαν με αποφάσεις της Βουλής.

Μετά όμως τη δυσάρεστη εμπειρία από τα δυο «ΟΧΙ» της Γαλλίας και της Ολλανδίας για το Σύνταγμα της Ευρώπης αποφασίστηκε από τα κράτη-μέλη να ψηφισθεί η ρυθμιστική Συνθήκη της Λισσαβώνας χωρίς δημοψήφισμα. Αυτό έχει ήδη συμβεί σε δεκαοκτώ χώρες. Τέσσερις χώρες έχουν επικυρώσει μέχρι σήμερα τη συνθήκη μέσω του Κοινοβουλίου τους. Όμως, αυτό δεν θα μπορούσε να συμβεί στην Ιρλανδία για λόγους αποκλειστικά συνταγματικούς. Για να επικυρωθεί στη χώρα αυτή η συνθήκη από το Κοινοβούλιο, έπρεπε να αναθεωρηθεί το Σύνταγμα της χώρας. Αυτή ήταν και η αιτία της εξαίρεσης της σχετικής διαδικασίας επικύρωσης ανάμεσα στις είκοσι έξι υπόλοιπες χώρες και την Ιρλανδία όπου προκηρύχθηκε δημοψήφισμα με το γνωστό οριακό αποτέλεσμα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Συνθήκη της Λισσαβώνας υπολείπεται σημαντικά από τις συνθήκες του 1979 και του 1992. Επιπλέον, δεν ρυθμίζει αυτό που το ελληνικό Σύνταγμα απαιτεί. Δεν ρυθμίζει, δηλαδή, ένα σοβαρό κοινωνικό ζήτημα. Πώς αποδεικνύεται αυτό; Πρώτον, θα μπορούσα να παραπέμψω εδώ στις σχετικές συζητήσεις που διεξήχθησαν στην Εθνική Αντιπροσωπεία για την κύρωση της Συνθήκης της Λισσαβώνας. Δεύτερον, θα μπορούσα επίσης να παραπέμψω στους λόγους, στις θέσεις και στις τοποθετήσεις που έγιναν από τους αρχηγούς και εκπροσώπους των κομμάτων της Αντιπολίτευσης. Όλες οι ομιλίες περιστράφησαν γύρω από τα θέματα τα οποία σε καμμία περίπτωση δεν συνιστούν σοβαρά κοινωνικά ζητήματα. Τρίτον, μια σύντομη παραπομπή σε σχετικές με την κοινωνική πολιτική διατάξεις της Συνθήκης της Λισσαβώνας αρκεί για να καταδείξει του λόγου το αφαλές.

Έτσι, η Συνθήκη της Λισσαβώνας υιοθετεί μια νέα δομή στη βάση της σχέσης κανόνα-εξαίρεση. Ό,τι δεν υπάγεται σε εξαιρετικές διατάξεις, όπως συμβαίνει με την περίπτωση της κοινής εξωτερικής πολιτικής και της κοινής αμυντικής πολιτικής, εντάσσονται στο κοινό δίκαιο της Ένωσης.

Στην παρούσα φάση εξέλιξης της ευρωπαϊκής διαδικασίας ολοκλήρωσης, τα κράτη δεν θεωρήσαν αναγκαίο να της απονεμηθούν σημαντικές κοινωνικές αρμοδιότητες. Αυτό καθίσταται εμφανές από την ανάγνωση των κοινωνικών διατάξεων της Συνθήκης της Λισσαβώνας. Είναι επίσης εμφανές από την κατανομή των αρμοδιοτήτων μεταξύ της Ένωσης και των κρατών.

Πρέπει τελικά να επισημανθεί το εξής: Και αν ο Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης περιλαμβάνει διατάξεις κοινωνικού χαρακτήρα, αυτές δεν αποτελούν ουσια-

στικά ευρωπαϊκά κοινωνικά δικαιώματα εδώ. Πρόκειται για απλές κατευθυντήριες αρχές και επομένως, η Συνθήκη της Λισσαβώνας δεν επηρεάζει την κοινωνική δομή των κρατών, γιατί δεν ρυθμίζει κοινωνικά θέματα, όπως δικαιώματα εργαζομένων, δικαιώματα διαπραγμάτευσης των συλλογικών δράσεων, δικαίωμα πρόσβασης, δικαίωμα προστασίας, αδικαιολόγητης απόλυσης κ.ο.κ..

Τα δικαιώματα που συνεπώς έτσι κατοχυρώνονται απλά κωδικοποιούν τις ακολουθητέες αρχές και κατευθύνσεις. Δεν δημιουργούν υπέρ της Ένωσης νέες αρμοδιότητες κοινωνικού χαρακτήρα.

Επομένως, η οικοδόμηση μιας κοινωνικής Ευρώπης παραμένει δυστυχώς στόχος και επιδίωξη.

Εμένα προσωπικά αυτό το γεγονός με λυπεί πάρα πολύ, γιατί είναι δεδομένη η προσήλωσή μου στην προστασία των κοινωνικών δικαιωμάτων, όπως και στο καλούμενο «κοινωνικό κράτος».

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θέλω να σημειώσω επιπλέον το εξής: Ένα δημοψήφισμα για τη Μεταρρυθμιστική Συνθήκη της Λισσαβώνας θα αποτελούσε ένα διπλό εμπαιγμό. Αφ' ενός θα συνιστούσε τον ευτελισμό του ελληνικού Κοινοβουλίου ως αυθεντικού εκπροσώπου της λαϊκής κυριαρχίας, γιατί στην ουσία έτσι ανααιρούμε το χαρακτήρα και το ρόλο του Κοινοβουλίου -και ιδιαίτερα όταν έχει προηγηθεί κύρωση της μεταρρυθμιστικής συνθήκης από το Εθνικό Κοινοβούλιο, διακόσιες πενήντα ψήφοι «ναι» και σαράντα δύο «όχι» επί τριακοσίων- και αφ' ετέρου θα αποτελούσε επιπόλαιη και ανεύθυνη πολιτική πράξη. Γιατί ακόμα και σε περίπτωση απόρριψής της θα συνέχιζαν να παραμένουν ισχυρές και να μας δεσμεύουν οι υφιστάμενες διατάξεις, οι διατάξεις των ιδρυτικών συνθηκών της προσχώρησης στην Ε.Ο.Κ. και του Μάαστριχτ, όπως αυτές έχουν εμπλουτιστεί από τότε.

Έρχομαι τώρα στο θέμα της πολιτικής αναγκαιότητας του αιτήματος της υποβολής του αιτήματος του δημοψηφίσματος.

Η Κυβέρνηση υπεύθυνα και με μεγάλη πολιτική σύνεση αποφάσισε η Συμφωνία της Λισσαβώνας να κυρωθεί από τη Βουλή των Ελλήνων. Συνεχίζει, έτσι, μία αταλάντευτη κυβερνητική πρακτική, την ενσωμάτωση στην ελληνική έννομη τάξη των ευρωπαϊκών συνθηκών μέσω της ψήφου στο ελληνικό Κοινοβούλιο.

Την πρακτική αυτή και οι κυβερνήσεις του ΠΑ.ΣΟ.Κ. ορθά -κατά την άποψή μου- ακολούθησαν μέχρι σήμερα. Την πρακτική αυτή χαρακτηριστικά και εύστοχα ανέδειξε πολλές φορές και ο πρώην Πρωθυπουργός του ΠΑ.ΣΟ.Κ. ο κ. Σημίτης. Όμως, σταματώ εδώ, γιατί δεν θέλω να πάω παραπάνω και να μπω στα εσωκομματικά του ΠΑ.ΣΟ.Κ..

Τα επιχειρήματα, λοιπόν, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, υπέρ μιας τέτοιας πρακτικής είναι πολλά. Θα επιλέξω ορισμένα, τα πιο ουσιαστικά κατά τη γνώμη μου.

Κατ' αρχάς, στην περίπτωση που θεωρηθεί ότι η Συνθήκη της Λισσαβώνας ρυθμίζει κρίσιμα εθνικά θέματα κατά την έννοια του άρθρου 44 παράγραφος 2 του πρώτου εδαφίου, το πρώτο θέμα που αφορά είναι το πώς θα διατυπωθεί το ερώτημα που θα τεθεί στον ελληνικό λαό, κάτι που συνιστά κι αυτό ένα πολύ μεγάλο πρόβλημα.

Στο θέμα αυτό απαντάει το άρθρο 116 παράγραφος 6 του Κανονισμού της Βουλής. Λέει, λοιπόν, το άρθρο: «Η απόφαση της Βουλής που δέχεται την πρόταση Βουλευτών για διεξαγωγή δημοψηφίσματος, πρέπει να περιέχει με σαφήνεια το ερώτημα ή τα ερωτήματα που θα τεθούν στο λαό και να αναφέρει την προθεσμία μέσα στην οποία θα γίνει η προκήρυξη του δημοψηφίσματος».

Η Συνθήκη της Λισσαβώνας, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι ένα κρίσιμο κείμενο και ιδιαίτερα πολύπλοκο, όπως άλλωστε είναι κάθε ευρωπαϊκή συνθήκη. Συνεπώς είναι άκρως δυσχερές -για να μην πω πρακτικά αδύνατο- να καταλήξουμε στη διατύπωση απλών και ευχερώς κατανοήσιμων ερωτημάτων.

Σε κάθε περίπτωση, τα ερωτήματα θα ήταν πολλά και εννοιολογικά και ελλειπτικά και λειτουργικά και πολυσήμαντα. Αποτέλεσμα; Οποιαδήποτε απάντηση με «ναι» ή με «όχι» σε καμία περίπτωση δεν θα εξέφραζε τις θέσεις, τις επιθυμίες και τις επιδιώξεις των πολιτών.

Έρχομαι τώρα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στο κυριότερο ζήτημα, αυτό της λειτουργικής φύσης των ευρωπαϊκών συνθηκών, ιδιαίτερα εκείνων που τροποποιούν τις προηγούμενες. Το ευρωπαϊκό κεκτημένο μόνο σαν ένα ενιαίο και αδιάσπαστο σύνολο εννοιολογικά, συστηματικά και λειτουργικά, μπορεί να κατανοηθεί. Αυτό σημαίνει ότι στην πραγματικότητα τυχόν δημοψήφισμα για τη Συνθήκη της Λισσαβώνας αντιστοιχεί και ισοδυναμεί με ένα συνολικό δημοψήφισμα για την Ένωση. Σημαίνει, δηλαδή, ούτε λίγο ούτε πολύ ένα δημοψήφισμα για την παραμονή της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση ή την αποχώρησή της απ' αυτήν. Αυτή είναι η πρόθεση της Αντιπολίτευσης;

Εάν αυτή είναι η πρόθεση του συνόλου των κομμάτων της Αντιπολίτευσης -πλην εκείνης Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας-ας βγουν να το πουν καθαρά στο λαό. Διαφορετικά, κάθε ρητορική περί δημοψηφίσματος θέση αποτελεί, κατά την άποψή μας, μία απλή και φθηνή δημαγωγία, ιδιαίτερα μάλιστα για το κόμμα εκείνο που κύρωσε με νομοσχέδια αρκετές πολύ σημαντικές ευρωπαϊκές συνθήκες, όπως την Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη του 1986, τη Συνθήκη του Άμστερνταμ, τη Συνθήκη της Νίκαιας κ.λπ..

Σημειώνω επιπρόσθετα πως το ευρωπαϊκό μέλλον της Ελλάδας είναι κατάδηλος σημασίας. Η πολύτιμη για τα εθνικά μας συμφέροντα ευρωπαϊκή πορεία της Ελλάδας, όπως και της Κύπρου, είναι μία πολύ σοβαρή υπόθεση. Γι' αυτό νομίζω -χωρίς να μειώνω την άποψη ή τη γνώμη των πολιτών- πως πρέπει μία τέτοια επιλογή να μην αφεθεί στο έλεος συγκυριακών, δημαγωγικών πολλές φορές, ανεύθυνων αντιπαλοτήτων και κάποιας ψηφοθηρίας.

Θα καταθέσω τώρα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, μερικές σκέψεις περί της λαϊκής κυριαρχίας και του ρόλου της εκάστοτε κυβέρνησης. Και το κάνω αυτό, για να αποφύγω τις παρανοήσεις και τις σκόπιμες παρερμηνείες. Οφείλω κατ' αρχάς να σας ομολογήσω το εξής: τάσσομαι αναφανδόν υπέρ της λαϊκής κυριαρχίας, τόσο στην αμιγώς αντιπροσωπευτική της εκδοχή, όσο και στην αδιαμεσολάβητη λειτουργία της, αλλά με μία προϋπόθεση: ότι θα μπορεί αυτή η αδιαμεσολάβητη λειτουργία της να εκδηλωθεί γνήσια και ανόθευτα. Δυστυχώς, είναι πολύ δυσχερές να εξασφαλιστεί η ανόθευτη έκφραση ενός λαού σε τέτοια πολύπλοκα ζητήματα, γιατί συχνά διαδίδονται διάφορα ανεδαφικά πράγματα που μπορούν στιγμιαία να επηρεάσουν το λαό στην κρίση του. Παράδειγμα η Ιρλανδία. Εκεί η αρνητική ψήφος υπερίσχυσε για θέματα ξένα απ' αυτά που όριζε η Συνθήκη της Λισσαβώνας. Τέτοια θέματα ήταν: η εναρμόνιση των φόρων, οι εκτρώσεις, η ευρωπαϊκή άμυνα κ.ο.κ.. Τα τελευταία αυτά θέματα δεν τα θίγει η συνθήκη. Ούτε θίγει την ιδιαιτερότητα του καθεστώτος των ουδετέρων κρατών, όπως είναι η Ιρλανδία. Επίσης, δεν πρέπει να λησμονούμε ότι η Συνθήκη της Λισσαβώνας περιέχει πολλές ρυθμίσεις του παλαιού Ευρωπαϊκού Συντάγματος που απερρίφθη, όπως ξέρετε τη διαδικασία. Παρ' όλα αυτά, και η Γαλλία και η Βρετανία και η Ολλανδία και το σύνολο των κρατών, εκτός από την Ιρλανδία λόγω της ρητής συνταγματικής απαίτησης, ψήφισαν και ψηφίζουν μέσω του Κοινοβουλίου τους τη συνθήκη αυτή. Όλα αυτά τα λέω γιατί θέλω να αποδείξω πόσο σωστά υπεύθυνα και συνετά κινήθηκε η Κυβέρνηση. Δεν χρειάστηκε να αλλάξει σε καμμία κεραία τη διακηρυγμένη θέση, η οποία ακολουθείται πάγια επί τριάντα χρόνια στη Βουλή. Η στάση της Κυβέρνησης είναι διαχρονική, είναι συνεπής και αφορά την κοινοβουλευτική κύρωση των ευρωπαϊκών συνθηκών. Είναι μία επιλογή που υπαγορεύεται από τη βαθιά συναίσθηση της αποστολής της. Η αποστολή αυτή είναι η υπεράσπιση των εθνικών συμφερόντων σ' ένα ταχύτατο εξελισσόμενο διεθνές περιβάλλον, σ' ένα περιβάλλον όπου χαρακτηρίζεται από μία ταχύτητα αναπτυσσόμενη παγκοσμιοποίηση.

Αγαπητές κυρίες, αγαπητοί κύριοι, είτε μας αρέσει είτε δεν μας αρέσει, η αλήθεια είναι μία: πως στο νέο εξελισσόμενο κόσμο μόνον ισχυρά σύνολα κρατών με υπερεθνικές μορφές συνεργασίας, όπως είναι και η Ευρωπαϊκή Ένωση, μπορούν να αντέξουν και να μετατρέψουν τα μειονεκτήματα σε πλεονεκτήματα.

Τώρα, επειδή με «κυνηγάει» ο χρόνος, ήθελα να σας πω, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ότι η Κυβέρνηση, όπως σας είπα, με συνέπεια και με υπευθυνότητα κάνει το καθήκον της. Με άλλα λόγια, δεν είναι δυνατόν να διακυβεύσει την ευρωπαϊκή πορεία της χώρας, γιατί με τη Συνθήκη της Λισσαβώνας τίθενται οι βάσεις για περισσότερη δημοκρατία, για περισσότερη συμμετοχή του ελληνικού λαού μέσω της Βουλής των Ελλήνων, για μακροπρόθεσμη ενεργειακή ασφάλεια, για μία αποτελεσματικότερη διαχείριση των κλιματικών αλλαγών, για μία Ευρώπη της κοινής εξωτερικής δράσης, για μία Ευρώπη της αειφόρου ανάπτυξης, για μία Ευρώπη νέων αρχών και νέων αξιών.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η μεταστροφή του ΠΑΣΟΚ στο θέμα του δημοψηφίσματος, σε αντίθεση με την πολύχρονη κυβερνητική του πρακτική, επενδύθηκε σε δύο επιχειρήματα: το πρώτο επιχείρημα είναι ότι με τη διύρυνση της δημοκρατίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση παρατηρείται δημοκρατικό έλλειμμα και το δεύτερο είναι το δικαίωμα του λαού να επανεξετάζει τη θέση του.

Υπόθεση του μέλλοντος, είπε ο κ. Παπανδρέου στα «ΝΕΑ», δεν μπορεί να είναι η υπόθεση μιας elite. Δεν πρέπει να φοβόμαστε τους πολίτες. Η ενοποίηση της Ευρώπης μπορεί και πρέπει να γίνει με τους λαούς και όχι εναντίον τους. Βέβαια υπάρχει δημοκρατικό έλλειμμα στην Ευρώπη -αυτό είναι αλήθεια. Ένα έλλειμμα βέβαια το οποίο πρέπει όλοι να αντιμετωπίσουμε, όλες οι χώρες. Το έλλειμμα όμως αυτό δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί με μειωτική αντίληψη και προσέγγιση απέναντι στο Κοινοβούλιο. Αντίθετα, τα εθνικά κοινοβούλια πρέπει να είναι μέσα στους κύριους παράγοντες που θα αγωνιστούν για τη δημοκρατική αναβάθμιση, μέσα από τη λειτουργία των θεσμών και γι' αυτό χρειαζόμαστε καλύτερους και λειτουργικότερους θεσμούς. Αυτό δεν είναι θέμα απλοϊκών προτάσεων και δημοψηφισμάτων.

Όσο για τις υπόλοιπες απόψεις του κ. Παπανδρέου φοβούμαι ότι είναι και καθυστερημένες και αντιφατικές με το παρελθόν του. Το θέμα αυτό το ανέλυσε στις επιστολές του πολύ καλά και ξεκάθαρα ο κ. Σημίτης. Απλά σήμερα το ΠΑ.ΣΟ.Κ. δανείζεται ορισμένα επιχειρήματα από τα κόμματα της Αριστεράς. Πρόκειται για ξένα δάνεια στην πολιτική σας φυσιογνωμία, κυρίες και κύριοι του ΠΑ.ΣΟ.Κ., πρόκειται για αντιφάσεις απέναντι στον εαυτό σας.

Γιατί συμβαίνουν όλα αυτά σήμερα; Γιατί, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι του ΠΑ.ΣΟ.Κ., σε όλα τα μεγάλα θέματα, σε όλες τις μεγάλες επιλογές που έχει ανάγκη ο τόπος, ταλαντεύεστε, αντιφάσκετε και αυτοαναιρείστε.

Σας υπενθυμίζω, η στάση σας στα θέματα της παιδείας, των ιδιωτικών πανεπιστημίων, της Αναθεώρησης του Συντάγματος, στο Κυπριακό, στο θέμα ΑΝΑΝ, στο Ευρωσύνταγμα, στα θέματα περιβάλλοντος και τόσα αναρίθμητα άλλα. Παντού έχετε έλλειψη στόχων και δεν έχετε έναν απλό μπουσούλα. Έχετε μεγάλη κρίση στρατηγικής. Κρίση ιδεολογική. Κρίση πολιτική. Κρίση προγραμματική. Χαρακτηρίζεται από ένα βαθύτατο εσωτερικό διχασμό. Δεν μπορείτε να προσαρμοστείτε στα νέα παγκόσμια δεδομένα.

Η νέα κρίση κορυφής που ξέσπασε την προηγούμενη εβδομάδα με το θέμα του δημοψηφίσματος με τη Συνθήκη της Λισσαβώνας απλά για σας, κυρίες και κύριοι του ΠΑ.ΣΟ.Κ., είναι το κερασάκι πάνω στην τούρτα. Γι' αυτό θα σας έλεγα να σταματήσετε αυτήν την πολιτική. Σταματήστε να ταλαιπωρείτε τους οπαδούς σας, τα στελέχη σας, τον ελληνικό λαό, να δημιουργείτε προβλήματα ανάμεσα σε σας τους ίδιους τους Βουλευτές. Μην προσπαθείτε να κάνετε τα δικά σας προβλήματα και προβλήματα της χώρας. Έχετε ξεφύγει από κάθε κανόνα ενότητας και συνέπειας. Ευτυχώς όμως, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, που η Κυβέρνηση λειτουργεί αποτελεσματικά χωρίς λαϊκίστικους επηρεασμούς και με γνώμονα το εθνικό συμφέρον. Οι συνεδριάσεις της Βουλής για τη Συνθήκη της Λισσαβώνας αποδεικνύουν το μέγεθος της απόστασης η οποία χωρίζει εμάς από εσάς.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ελσα Παπαδημητρίου): Ευχαριστώ,

κύριε Υπουργέ.

Έχει ζητήσει ο κ. Πάγκαλος το λόγο, αλλά όπως έκανα και στον Υφυπουργό κ. Δούκα, θέλω να τον παρακαλέσω, αν θα επιτρέψει, να παρέμβουν πέντε Βουλευτές. Προφανώς όχι!

Έχετε δέκα λεπτά, κύριε Πάγκαλε.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ: Κακώς κάνατε τη χάρη, κυρία Πρόεδρε, να αφήσετε στον Υπουργό αυτό το ολέθριο δίλεπτο πέραν του ορίου του χρόνου, διότι του επιτρέψατε να κορυφώσει μία σοβαρότατη ομιλία, στην οποία με πολύ σεβασμό και ενδιαφέρον ακούσαμε όλοι περί του δημοψηφίσματος με παροτρύνσεις παιδαγωγικού χαρακτήρα προς το ΠΑ.ΣΟ.Κ., όπου κυριολεκτικά πέραν του φαιδρού του θεάματος ενός Υπουργού, ο οποίος εισέρχεται στα εσωτερικά του αντιπολιτευόμενου κόμματος για να του διδάξει πώς θα ασκεί καλύτερα και πιο αποτελεσματικά αντιπολίτευση, έκανε και λάθη.

Ανέφερε ως έλλειψη πολιτικής τη στάση του ΠΑΣΟΚ επί του σχεδίου ΑΝΑΝ, όπου εμείς απερίφραστα από την πρώτη στιγμή σταθήκαμε υπέρ του σχεδίου ΑΝΑΝ, δώσαμε μάχη για την υπερψήφισή του, ενώ εσείς κρυβόσασταν, εάν θυμάμαι καλά, στα δωμάτια των ξενοδοχείων της Αυστρίας -όχι εσείς προσωπικά αλλά ο Πρωθυπουργός σας- παραγγέλλοντας room service προκειμένου να μη συναντήσει κανέναν και αναγκαστεί και πάρει θέση.

Κυρία Πρόεδρε, το θέμα του δημοψηφίσματος είναι το κύριο θέμα που συζητάμε. Δεν είναι δηλαδή, πιστεύω, αυτό που σήμερα συγκεντρώνει την προσοχή μας και κατ' επέκταση και την προσοχή των πολιτών το συγκεκριμένο δημοψήφισμα, αλλά η εισαγωγή στο πολιτικό μας σύστημα του θεσμού του δημοψηφίσματος και της πρακτικής αυτής. Είναι κάτι που δεν υπάρχει μέχρι τώρα. Δεν το έχουμε ποτέ χρησιμοποιήσει μετά τη Μεταπολίτευση. Και πιστεύω ότι αυτό μου λέει η πλειοψηφία είναι ότι δεν είναι έτοιμη ιδεολογικά και πολιτικά και ηθικά -αν θέλετε- να δεχθούν αυτού του είδους την προσέγγιση.

Ποια είναι η ουσία των λεγομένων; Έχουμε μία συνθήκη, την οποία κανείς με ενθουσιασμό δεν υποδέχεται. Δεν είναι υπόθεσή μας. Δεν είναι οι ιδέες μας. Δεν είναι οι προοπτικές μας για το μέλλον της Ευρώπης. Είμαστε υποχρεωμένοι να τη δεχθούμε, γιατί δεν θέλουμε να εμφανιστούμε μη έχοντας εξασφαλίσει και τις κατάλληλες συμμαχίες, ως κάποιιο που παρεμποδίζουν την οποιαδήποτε μορφή πορεία της Ευρώπης προς τα εμπρός. Είναι αποδεκτή η προσέγγιση. Είναι και δική μας προσέγγιση αυτή.

Ποια είναι η ουσία του επιχειρηματός σας; «Δεν έχουμε εμπιστοσύνη στη λαϊκή ετυμολογία. Μπορεί να διακινδυνεύσει η λαϊκή ετυμολογία τη συνθήκη. Μην το διακινδυνεύουμε». Αυτό μας λέτε.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει η Ε' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΒΕΡΑ ΝΙΚΟΛΑΪΔΟΥ**)

Εγώ νομίζω ότι αυτή η προσέγγιση είναι βαθύτατα λανθασμένη διότι αμφισβητεί την ίδια την έννοια του δημοψηφίσματος ως μορφή άσκησης της λαϊκής κυριαρχίας.

Εκεί ετέθησαν και αστεία ερωτήματα από την πλευρά των συναδέλφων της Πλειοψηφίας. Τι θα γίνει -λέει- αν ο λαός καταψηφίσει τη Λισσαβόνα; Ποια θα είναι η θέση του ΠΑ.ΣΟ.Κ. που έχει υπερψηφίσει το δημοψήφισμα μπροστά στη λαϊκή ετυμολογία;

Είναι πολύ απλό: Η λαϊκή κυριαρχία είναι απόλυτος και απειρίοστος. Εάν προσφεύγαμε σε δημοψήφισμα και ο λαός καταψήφισε τη συνθήκη, η συνθήκη δεν θα επικυρωνόταν και το ΠΑ.ΣΟ.Κ. θα βρισκόταν σε πολύ δεινή θέση. Γιατί προσπαθείτε να προστατέψετε το ΠΑ.ΣΟ.Κ. απ' αυτήν τη ριψοκίνδυνο πολιτική, ότι ενώ ψηφίζει στη Βουλή τη συνθήκη, έχει εμπιστοσύνη στις δυνάμεις του και, αν θέλετε, και στις δυνάμεις όλων των κομμάτων που ψηφίζουν αυτήν τη συνθήκη και ζητάει να επικυρωθεί αυτή η επιλογή από μία λαϊκή ψήφο; Εδώ, λοιπόν, είναι η δική σας στάση που περιέχει αντιφάσεις.

Θα μου επιτρέψετε να απορρίψω και την άλλη επιχειρηματολογία. Δεν μπορεί -λέει- οι πολίτες να αποφασίζουν για σύνθετα και περίπλοκα θέματα. Ποιος το είπε αυτό, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι; Ποιος είπε ότι ο λαός υφίσταται στη σημερινή εποχή μία κάποιοι τύπου diminutio η οποία δεν του επιτρέπει

να αποφαίνεται για θέματα τα οποία κατά την άποψή σας θέλουν ειδική μύρφωση; Θέλετε να αλλάξουμε τη βάση της δημοκρατίας μας; Υπήρχαν τέτοια συστήματα που απαιτούσαν απ' αυτόν που δίνει γνώμη και ψηφίζει και παίρνει μέρος στις αποφάσεις να έχει ειδική περιουσιακή κατάσταση, ειδικό μορφωτικό επίπεδο. Ο Αριστοτέλης και ο Πλάτων περιγράφουν τα συστήματα αυτά. Είναι συστήματα που ονομάζονται αριστοκρατίες. Ποιος είπε, δηλαδή, ότι πρέπει να ξέρεις ευρωπαϊκό δίκαιο ή ιστορία της Ευρωπαϊκής Ενώσεως και να έχεις διαβάσει σχετικά άρθρα και βιβλία για να αποφανθείς για το ποια Ευρώπη θέλεις; Αυτό το ερώτημα θα ετίθετο στον ελληνικό λαό, δεν θα ετίθετο το ερώτημα να επικυρώσει στις λεπτομέρειές τους άρθρα, παραγράφους, διαδικασίες λήψης αποφάσεων. Το ερώτημα που θα ετίθετο είναι «ποια Ευρώπη θέλεις». Μία Ευρώπη που βαδίζει προς την πολιτική ενοποίηση, προς την ύπαρξη μίας κοινής άμυνας και μίας κοινής εξωτερικής πολιτικής ή μία Ευρώπη η οποία θα περιορίζεται σε οικονομικές ανταλλαγές, θα είναι απλώς μία ευρεία κοινή αγορά με κοινά συμφέροντα στον υπόλοιπο κόσμο; Αυτό το ερώτημα θα ετίθετο στους πολίτες και εμείς θα δίνουμε τη μάχη για να κερδίσει η δική μας άποψη για την Ευρώπη.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κυρία Πρόεδρε, η Νέα Δημοκρατία στην πραγματικότητα δεν επιθυμεί το δημοψήφισμα, όχι τώρα, δεν το επιθυμεί ποτέ. Ας μη μεμφόμαστε τον πολίτη για την έλλειψη κύρους της πολιτικής ζωής όταν το βασικό πρόβλημα του πολίτη είναι ότι η συμμετοχή του σε όσα γίνονται στο πολιτικό πεδίο είναι πολύ περιορισμένη σε σχέση μ' αυτό που είναι αλλού. Ο πολίτης μπορεί να μετέχει σε δραστηριότητες πάσης φύσεως που αφορούν την καθημερινότητά του και την κοινωνική του ένταξη και γι' αυτές να αποφασίζει, αλλά στο πολιτικό επίπεδο μπορεί να αποφασίσει μονάχα κατά τετραετία προσερχόμενος στα εκλογικά τμήματα και αν είναι σε κόμμα που έχει εσωτερικές κομματικές διαδικασίες. Γι' αυτές τις διαδικασίες επίσης μας ειρωνευόσαστε γιατί λέτε ότι το έχουμε παρακάνει, αλλά καλό θα ήταν να κάνετε κι εσείς τότε καμμία διαδικασία, δεν λέω να αμφισβητήσετε τον Πρόεδρό σας, δεν έχετε κανένα λόγο, εσείς είσατε στην εξουσία. Αν δεν ήσασταν στην εξουσία, θα βλέπαμε τι θα γινόταν.

Αλλά κάντε κάτι άλλο τέλος πάντων. Για ψηφίστε καμμία κεντρική επιτροπή, κάτι να δούμε και εμείς. Μια εσωτερική ζωή, εσωτερική πολιτική, κινητικότητα, αν θέλετε.

Λοιπόν, ο πολίτης αποκλεισμένος απ' όλα, εκφραζόμενος άπαξ και διά παντός από το Βουλευτή τοπάρχη - κομματάρχη πρέπει να έχει ενδιαφέρον για την πολιτική ζωή. Βεβαίως δεν έχει. Και ως προς αυτό που είπατε για την Ιρλανδία κάνατε λάθη, κυρίες Υπουργέ. Δεν υπήρχε θέμα εκτρώσεων σ' αυτήν την προεκλογική συζήτηση. Την παρακολούθησα πάρα πολύ καλά. Αυτό είναι παλιό. Υπήρχε θέμα άμυνας όμως. Παρ' όλο που στη συνθήκη δεν υπάρχει, όπως είπατε πολύ σωστά, το θέμα της άμυνας. Υπήρχε θέμα άμυνας διότι η κοινή άμυνα είναι παρεπόμενο της ύπαρξης πολιτικής Ευρώπης. Και, βεβαίως, οι Ιρλανδοί εισπράττοντας τα τεράστια κονδύλια από τον κοινοτικό προϋπολογισμό, επιθυμούν αυτήν τη στάση του επιτίδειου ουδέτερου ο οποίος εισπράττει και δεν καταβάλει τίποτα. Απολαμβάνει τις συνέπειες των επιτυχιών της Κοινότητας διεθνώς αλλά δεν θέλει να συνεισφέρει ούτε οικονομικά ούτε με πρόσωπα και θυσίες στην ανάπτυξη των συμπερόντων μας ανά τον κόσμο. Αυτό το πράγμα ετέθη.

Και, αλήθεια, αυτός ο παραλληλισμός με τους Ιρλανδούς τι σχέση έχει; Δηλαδή, μπορεί ο ελληνικός λαός να έπαιρνε μια στάση ανάλογη με εκείνη των Ιρλανδών, ως ένας λαός που αδιαφορεί για την πολιτική και κυρίως αδιαφορεί για τις γεωπολιτικές ανακατατάξεις στον περίγυρό του; Ξέρω πολύ καλά ότι η χώρα δεν είναι σε τέτοια θέση - δυστυχώς εγώ θα έλεγα - και ο πολίτης το ξέρει καλά. Άρα, θα υπήρχε πλειοψηφία υπέρ της Συνθήκης της Λισσαβώνας. Ξέρετε ότι θα υπήρχε πλειοψηφία υπέρ της Συνθήκης της Λισσαβώνας. Έχουν γίνει σχετικές μετρήσεις. Και ο λόγος για τον οποίο αντιφεύγετε την πανηγυρική αυτή...

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Τα δυο λεπτά που δώσατε στον κύριο Υπουργό για να μιλήσει εναντίον του Π.Α.Σ.Ο.Κ. δεν θα μου τα δώσετε εμένα, κυρία Αντιπρόεδρε;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Ενάμισι λεπτό... (δεν ακούστηκε)

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ: Γιατί ενάμισι λεπτό σε μένα και δυο του κ. Χατζηγάκη;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Ενάμισι λεπτό μίλησε ο κ. Χατζηγάκης.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ: Θαυμάσια αλληλεγγύη. Δεν κάνω χιούμορ. Ενοχλούμαι από τη λειτουργία του Προεδρείου έτσι όπως τη έχετε καταντήσει. Και δεν είναι η πρώτη φορά που με ενοχλείτε.

Λοιπόν, έχουμε εδώ μια στάση η οποία αντιβαίνει προς την αντίληψη του πόσο θα επιτρέψουμε στον πολίτη να εισβάλλει και να συμμετάσχει στα κοινά. Αυτή ακριβώς η στάση, γενικευόμενη σε ευρωπαϊκό επίπεδο, είναι το έλλειμμα δημοκρατίας το οποίο όλοι καταγγέλλουμε αλλά κανείς δεν θέλει να αντιμετωπίσει. Τα δημοψηφίσματα είναι μια ατελής, προσωρινή, μερική, έστω προσπάθεια αντιμετώπισης του ελλείμματος δημοκρατίας. Και αυτό δεν θέλετε να το κάνετε όταν μάλιστα μπορείτε να το κάνετε χωρίς κανένα κίνδυνο. Απλώς και μόνο για να κάνετε αυτό που πάντα κάνατε: να εμμένετε σε μια αυταρχική αντίληψη διακυβέρνησης της χώρας.

Γιατί -για να αντιστρέψω το ερώτημα- δεν κάνετε ένα βήμα ένθεν του δημοψηφίσματος και επιτρέψτε την επικύρωση της συνθήκης απ' αυτήν εδώ τη Βουλή με εκατόν ογδόντα ψήφους. Τις εκατόν ογδόντα ψήφους τις έχετε. Το αίτημα διευτυπώθη από τον κ. Βενιζέλο με την υποστήριξή μου. Γιατί να μην το κάνετε; Γιατί δεν αναφέρεστε σ' αυτό; Διότι δεν θέλετε να κάνετε την παραμικρή παραχώρηση, την παραμικρή διεύρυνση της μίζερης αυτής πλειοψηφίας των δύο ψήφων που σας επιτρέπει να κυβερνάτε αδιαφορώντας για την κοινή γνώμη, αδιαφορώντας και για τη γνώμη του Κοινοβουλίου.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του Π.Α.Σ.Ο.Κ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Το λόγο έχει η Σιδηροπούλου-Παπακώστα, Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ -ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΥ: Ευχαριστώ πάρα πολύ, κυρία Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, συζητούμε στην ειδική ημερήσια διάταξη της Βουλής την ήδη ψηφισμένη Μεταρρυθμιστική Συνθήκη της Λισσαβώνας που υπερψηφίστηκε και από το Π.Α.Σ.Ο.Κ. επίσης.

Και, βεβαίως, η Αριστερά δεν ψήφισε. Κατά συνέπεια δικαιούται να ζητά και δημοψήφισμα. Καθαρή θέση, λέω εγώ.

Και, βεβαίως, από την άλλη πλευρά το Π.Α.Σ.Ο.Κ. υπερψήφισε. Και ζητά και δημοψήφισμα. Θολή θέση, λέω εγώ.

Τίθεται επομένως ένα ερώτημα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι.

Μήπως το Π.Α.Σ.Ο.Κ. συνδέει την πολιτική του επιβίωση στο εσωτερικό της χώρας, επενδύοντας στη σύγχυση με αφορμή τη Μεταρρυθμιστική Συνθήκη της Λισσαβώνας;

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, την απάντηση δεν θα τη δώσω εγώ. Την έχει δώσει ήδη το Π.Α.Σ.Ο.Κ. διά της εισηγήτριάς του, η οποία είπε επί λέξει: «Το Π.Α.Σ.Ο.Κ., βεβαίως, και συνδέει την κρίση του πολιτικού συστήματος με την κύρωση της Συνθήκης της Λισσαβώνας και το μέλλον της Ευρώπης». Αυτή είναι η επίσημη θέση του Π.Α.Σ.Ο.Κ. και άρα δεν χρειάζεται περαιτέρω ανάλυση.

Να θυμίσω, βεβαίως, σε εκείνους οι οποίοι ζητούν δημοψήφισμα, επικαλούμενοι δήθεν μια μειοψηφία, όπως ισχυρίζονται ότι είναι η Κυβέρνηση, παρά το γεγονός ότι δεν πιστεύω σ' αυτές τις δημοκρατίες, ότι η συνθήκη υπερψηφίστηκε τόσο από το Π.Α.Σ.Ο.Κ. όσο και από τη Νέα Δημοκρατία, δηλαδή, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σύμφωνα με τις τελευταίες εθνικές εκλογές υπερψηφίστηκε κατ' αναλογία με αντιπροσώπευση του 80% του εκλογικού Σώματος.

Και βέβαια στο ερώτημα πότε θα πρέπει να γίνονται επιτέλους δημοψηφίσματα που ετέθη στην Εθνική μας Αντιπροσωπεία, θεωρώ ότι θα πρέπει να γίνονται όποτε, όταν, με τους όρους και με τις προϋποθέσεις που το Σύνταγμα θέτει. Και,

βεβαίως, λέω πως υπεραπλουστεύσεις αυτού του είδους δεν γίνονται αποδεκτές και επιστρέφονται σ' αυτούς που τις απευθύνουν ως απαράδεκτες.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, τα γεγονότα είναι τα εξής:

Γεγονός πρώτο: Δέκα οκτώ χώρες, δέκα οκτώ εθνικά κράτη απ' αυτά που μετέχουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση επί συνόλου είκοσι επτά κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουν ήδη επικυρώσει τη Συνθήκη της Λισσαβώνας, πριν από το «ΟΧΙ» της Ιρλανδίας.

Γεγονός δεύτερο: Στη φάση, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, που περιήλθε από προχθές η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε η κύρωση από την ελληνική Βουλή βοηθά αλλά ούτε και η διεξαγωγή δημοψηφίσματος. Αντιλαμβανόμαστε, λοιπόν, ότι το «ΟΧΙ» της Ιρλανδίας, εάν θέλουμε να είμαστε πολιτικά ρεαλιστές, μας επηρεάζει όλους σίγουρα και, βεβαίως, βάζει την Ευρώπη σε περιπέτειες και αναμφισβήτητα σε πολύ δύσκολη θέση την πολιτική ηγεσία της Ιρλανδίας. Όμως, βρισκόμαστε ήδη μπροστά σε γεγονότα τα οποία μας έχουν προλάβει, αφού το ιρλανδικό «ΟΧΙ», η μοναδική, δηλαδή, χώρα από τις είκοσι επτά που μέχρι τώρα δεν κύρωσε τη συνθήκη, φρενάρει μια προσπάθεια χρόνων, χωρίς όμως αυτό να σημαίνει, όπως τόνισε ο Ιρλανδός Πρωθυπουργός, ότι αυτό δηλώνει μια γενική μεταστροφή των Ιρλανδών για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Αρα, επί ποιας βάσεως συζητά σήμερα η Εθνική μας Αντιπροσωπεία, επί ποιας πολιτικής, επί ποιας νομοποιοτικής βάσης; Μετά τα γεγονότα τα οποία σας παρέθεσα, συζητά η Εθνική μας Αντιπροσωπεία το αίτημα διεξαγωγής δημοψηφίσματος ή όχι από τη Βουλή των Ελλήνων.

Το τρίτο γεγονός είναι ότι εάν για όλα τα ζητήματα, εάν για όλα τα θέματα γίνεται μετάθεση της πολιτικής ευθύνης από το Κοινοβούλιο στους πολίτες, πέραν αυτών που ορίζει το Σύνταγμα ως αιτίες διενέργειας δημοψηφίσματος -και είναι με σαφήνεια οριοθετημένο το πότε διενεργείται ένα δημοψήφισμα- η επόμενη σκέψη που τίθεται πολιτικά είναι, θέλουμε ή δεν θέλουμε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, τον κοινοβουλευτισμό; Θέλουμε ή δεν θέλουμε τους Βουλευτές; Αναλαμβάνουμε, ναι ή όχι, τις πολιτικές μας ευθύνες; Τις απορρίπτουμε μήπως όταν βρισκόμαστε σε δεινή πολιτική εσωτερική κατάσταση;

Και αν ναι, αυτό πρέπει να το πούμε με μια καθαρή θέση. Όποτε είναι αβανταδόρικες, να με δικαιολογήσετε για την έκφραση αυτή, οι πολιτικές μας αποφάσεις, τότε ναι μεν υιοθετούμε απολύτως τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που μας αποδίδει ο κοινοβουλευτισμός που μας παρέχεται διά του Συντάγματος, όταν όμως αυτές δεν μας εξυπηρετούν στο εσωτερικό πολιτικό πεδίο, τις μεταθέτουμε, κάνοντας δήθεν άσκηση λαϊκής κυριαρχίας με δημοψηφίσματα που έχουν την επίφαση της δημοκρατικής νομιμοποίησης, την ώρα που δεν υπάρχει πολιτικό αντικείμενο, όπως είπα προηγουμένως, διότι επαναλαμβάνω, είτε η Βουλή κυρώσει είτε σε δημοψήφισμα προσφύγουμε, το ιρλανδικό «ΟΧΙ» μας έχει ήδη προλάβει και καμμία σημασία δεν έχει, δεν συμβάλει, δηλαδή, προς καμμία κατεύθυνση.

Πρέπει να σας πω πως είναι γεγονός πως η μεταρρυθμιστική συνθήκη ασφαλώς, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δεν υιοθετεί το σύνολο των επιδιώξεων και των στόχων του κάθε κράτους-μέλους.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα σας πω κι ένα άλλο γεγονός. Είναι ή δεν είναι καθαρός πολιτικός συμβιβασμός η Μεταρρυθμιστική Συνθήκη της Λισσαβώνας; Είναι πολιτικός συμβιβασμός και το ξέρουμε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι. Μια συμφωνία με βάση τον ελάχιστο κοινό παρονομαστή των χωρών-μελών της Ένωσης δεν μπορεί παρά να είναι κοινός πολιτικός συμβιβασμός.

Κατά συνέπεια, λοιπόν, όλοι μας έχουμε την υποχρέωση να προσφύγουμε στις αναγκαίες εκείνες πολιτικές αποφάσεις που θα διασφαλίζουν την ολοκληρωμένη Ευρώπη, την οποία επιθυμούμε και επιθυμεί ο ελληνικός λαός.

Εξάλλου, θέλω να ξεκαθαρίσω και κάτι άλλο. Σπάνια τέτοιου είδους συμφωνίες, όπως είναι η Μεταρρυθμιστική Συνθήκη της Λισσαβώνας, τίθενται στην κρίση του λαού απευθείας και για έναν επιπρόσθετο λόγο, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, διότι

γίνονται μέσω των νομιμοποιημένων αντιπροσώπων του διεργασίες, συμφωνίες, ύστερα από έντονη πολιτική διεργασία, και είναι και προϊόντα συμβιβασμών. Να το αναγνωρίσουμε αυτό. Το ξέρουμε αυτό και για τη Μεταρρυθμιστική Συνθήκη της Λισσαβώνας.

Κατά συνέπεια, λοιπόν, αυτούς τους αναγκαίους συμβιβασμούς, αυτές τις πολιτικές διεργασίες δεν είναι υποχρεωμένος ο πολίτης να τις γνωρίζει. Δημιουργούν σύγχυση και πολυπλοκότητα και δεν μπορεί ο πολίτης να έχει σαφή εικόνα.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Κυρία Πρόεδρε, κλείνοντας, θα έλεγα ότι αυτή η μεταρρυθμιστική συνθήκη, που καλώς κυρώσαμε, είναι ο ρεαλιστικός δρόμος για την Ευρώπη του 21ου αιώνα, για το καλύτερο ευρωπαϊκό μέλλον όλων, για το δρόμο της αλληλεγγύης, της σταθερότητας και της συλλογικής προόδου για όλους τους λαούς της Ευρώπης, για το δρόμο που, πάνω απ' όλα, δίνει τη δυνατότητα στις Ελληνίδες και στους Έλληνες να αναδιαμορφώσουν το μέλλον στην ευρωπαϊκή μας γειτονιά. Για αυτούς τους λόγους, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, καταψηφίζω το αίτημα για διεξαγωγή δημοψηφίσματος, διότι στερείται κάθε δημοκρατικής, πολιτικής, νομιμοποιητικής βάσης που να εδράζεται επί σοβαρής αιτίας. Γι' αυτό, λοιπόν, το καταψηφίζω.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Ευχαριστώ, κυρία συνάδελφε.

Το λόγο έχει ο Βουλευτής του ΠΑ.ΣΟ.Κ. κ. Γείτονας.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΙΤΟΝΑΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, περίμενα πραγματικά κριτική από την Κυβέρνηση για την πρόταση και τη στάση του ΠΑ.ΣΟ.Κ., αλλά το να ακούω από τον Υπουργό Δικαιοσύνης της χώρας, τον κατ' εξοχήν αρμόδιο για την προστασία και την τήρηση των θεσμών, ότι η πρόταση για δημοψήφισμα αποτελεί παραλογισμό πολιτικό ή ότι αποτελεί υποβάθμιση της Βουλής πραγματικά με εκπλήσσει.

Κύριε Υπουργέ της Δικαιοσύνης, εάν υπάρχει παραλογισμός, τότε υπάρχει στο Σύνταγμα, το οποίο με το άρθρο 44 παράγραφος 2 όπως στη συνέχεια ορίζεται με το άρθρο 116 του Κανονισμού της Βουλής προβλέπει σε ψηφισμένο από τη Βουλή νομοσχέδιο, όταν πρόκειται για θέμα μεγάλης κοινωνικής σημασίας, δημοψήφισμα. Είναι επιχειρήματα αυτά από τον Υπουργό Δικαιοσύνης; Λυπάμαι.

Το ΠΑ.ΣΟ.Κ. προτείνει το δημοψήφισμα ακριβώς με βάση το Σύνταγμα και θα περίμενα απ' αυτούς που έβλεπαν πριν από λίγες ημέρες αντίφαση στη θέση μας, με την έννοια ότι κυρώσαμε τη συνθήκη στη Βουλή και ζητάμε δημοψήφισμα, μετά το «ΟΧΙ» το Ιρλανδών, να αντιλαμβάνονται την απλή αλήθεια. Ότι το έλλειμμα διαλόγου και ενημέρωσης οδηγεί σε αρνήσεις, ότι όποιος αποφεύγει το λαό εισπράττει συνήθως «ΟΧΙ».

Για εμάς, το δημοψήφισμα για τη Μεταρρυθμιστική Συνθήκη της Λισσαβώνας αποτελεί μια ευκαιρία, για να ενημερωθούν οι συμπολίτες μας, να νιώσουν ότι κάτι αλλάζει σε σχέση με την πληροφόρηση και τη συμμετοχή τους σε όλη αυτήν τη διαδικασία της ενοποίησης της Ευρώπης. Για εμένα, για εμάς, κύριε Υπουργέ, είναι σίγουρο ότι θα απαντήσουν οι πολίτες στη συντριπτική τους πλειοψηφία θετικά υπέρ της συνθήκης. Έχουμε εμπιστοσύνη στην κρίση τους.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η ευρωπαϊκή ολοκλήρωση ως Ένωση κρατών και λαών είναι μια δύσκολη διαδικασία. Απαιτεί πίστη, πρώτα απ' όλα. Απαιτεί επιμονή, υπομονή, αλλά και αρετή και τόλμη από τις ηγεσίες.

Το εγχείρημα για το Σύνταγμα δεν ευδοχώθηκε με τα δύο απορριπτικά δημοψηφίσματα της Γαλλίας και της Ολλανδίας. Στη συνέχεια προχωρήσαμε, μετά από πολλές διλοχδρομήσεις, στη Μεταρρυθμιστική Συνθήκη της Λισσαβώνας. Το κακό, όμως, είναι ότι προχωρήσαμε στους ίδιους ρυθμούς, θα έλεγα, διαλόγου, κατά το μουσική, κύριε Υπουργέ- «δωματίου». Και αυτό ουσιαστικά απέρριψαν με το δημοψήφισμα και οι Ιρλανδοί. Γιατί το δημοψήφισμα, πράγματι, βάζει την πορεία της ενοποίησης σε μια νέα διαδικασία.

Όλοι τώρα ψάχνονται. Για αμηχανία και σύγχυση ομιλούν τα

ευρωπαϊκά μέσα ενημέρωσης. Η Επιτροπή μάλιστα, ο κ. Μπαρόζο συγκεκριμένα, άκουσα ότι άρχισε να ρίχνει τις ευθύνες στα κράτη-μέλη.

Εκείνο όμως που έχει σημασία είναι να κοιτάξουμε όλοι κατάματα την πραγματικότητα. Δεν είναι τυχαίες οι αντιδράσεις των πολιτών. Αισθάνονται αποξενωμένοι από τις αποφάσεις που θεωρούν – και πολλές φορές όχι άδικα – ότι παίρνονται ερήμην τους. Αισθάνονται έλλειμμα συμμετοχής και δημοκρατίας και χρεώνουν – όχι άδικα – και στην Ένωση αδυναμία επίλυσης μεγάλων προβλημάτων καθημερινότητας που αντιμετωπίζουν.

Η εισηγήτριά μας ανέφερε το παράδειγμα ότι λίγες μέρες πριν από το δημοψήφισμα για τη Λισαβόνα οι Υπουργοί αποφάσισαν να καταργήσουν το σαρανταοκτάωρο. Πώς περιμένετε άλλη αντίδραση από τους λαούς; Τι φόβος είναι, αλήθεια, αυτός της Νέας Δημοκρατίας για τον ελληνικό λαό και αρνείται να πάμε σε δημοψήφισμα; Γιατί φοβάστε το λαό;

Δεν μπορούμε, λοιπόν, να πούμε ότι δεν έγινε τίποτα, αλλά δεν μπορούμε να προχωρήσουμε – και αυτό θα είναι ολέθριο λάθος των ηγεσίων της Ευρώπης, είναι μεθαύριο η Σύνοδος Κορυφής, στην οποία προσβλέπουν πολλοί – στα ίδια αχνάρια.

Διότι ο στόχος να πείσει η Ένωση τους πολίτες, δεν επιτεύχθηκε. Δεν έπεισε η Ένωση. Αυτό έδειξαν τα δημοψηφίσματα. Δεν διαχύθηκε, το μήνυμα, δεν έγινε κτήμα των ευρωπαίων πολιτών η Συνθήκη. Με άλλα λόγια, το μήνυμα που θέλαμε να δώσουμε με το Ευρωσύνταγμα και στη συνέχεια με τη Μεταρρυθμιστική Συνθήκη δεν «μεταφράστηκε στη γλώσσα» των λαών.

Η Συνθήκη όμως, για να λέμε τα πράγματα με το όνομά τους, μπορεί να είναι βήματα πίσω απ' αυτό που θέλαμε, είναι όμως βήματα μπροστά από τη Νίκαια. Και για παράδειγμα – είχα την ευκαιρία να αναφερθώ όταν συζητούσαμε τη Συνθήκη – καλύπτει ένα μεγάλο μέρος από το έλλειμμα δημοκρατίας, πράγμα που για μένα είναι σημαντικό. Με την αναβάθμιση εννοώ τόσο του ρόλου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, όσο και των εθνικών κοινοβουλίων, αλλά όχι μόνο του ρόλου καθενός χωριστά, αλλά και της μεταξύ τους σχέσης και των ρόλων στις αποφάσεις.

Γι' αυτό και το ΠΑ.ΣΟ.Κ. καθαρά και διαισθητικά ψήφισε υπέρ της Συνθήκης. Και ζητάει και δημοψήφισμα, για να έχουμε και τη θέση του ελληνικού λαού, που πιστεύουμε ότι θα είναι θετική.

Για μας το εγχείρημα της Ένωσης είναι το μεγάλο πολιτικό εγχείρημα του αιώνα. Το εγχείρημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης πρέπει να μπορεί να προχωρήσει. Αναφέρθηκα προηγουμένως και στην προσεχή Σύνοδο Κορυφής του Ιουνίου, η οποία συγκεντρώνει τα βλέμματα των πολιτών της Ευρώπης.

Η Σύνοδος αυτή, λοιπόν είναι σημαντική. Πρέπει να αναχθούν οι ηγέτες στο ύψος των περιστάσεων και να κοιτάξουν κατάματα την πραγματικότητα για να κινηθούν σωστά. Να δείξουν, δηλαδή, οι ηγέτες ότι πήραν το μήνυμα. Αλλιώς οι δυνάμεις της ευρωφοβίας θα κυριαρχούν και θα αλωνίζουν. Είναι ευκαιρία στη Σύνοδο Κορυφής να δείξουν πραγματικά οι ηγέτες ότι πήραν το μήνυμα των λαών από τα δημοψηφίσματα.

Θεωρούν συνήθως οι ηγέτες τους Ευρωπαίους πολίτες δεδομένους. Επικρατούσε συνήθως, για να λέμε τα πράγματα με το όνομά τους, το αίσθημα της ευκολίας, του αυτοματισμού, άντε θα διορθωθούν τα πράγματα, της άνεσης πάντα για κάποιο συμβιβασμό στο κατώτερο επίπεδο. Οι ηγεσίες και η γραφειοκρατία δηλαδή των Βρυξελλών ξεπερνούσαν με συμβιβασμούς σε χαμηλό επίπεδο προσωρινά τα εμπόδια, χωρίς να λογαριάζουν μελλοντικά αδιέξοδα, που ήρθαν μπροστά μας.

Γι' αυτό είπα ότι είναι ώρα να αλλάξουμε ρότα. Είναι ανάγκη, λοιπόν, να γίνει πάλι κατανοητό – και με αυτό τελειώνω, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι – ότι η Ευρώπη είναι υπόθεση των πολιτών και όχι υπόθεση διαχειριστών. Για να συντρέχουν δε οι λαοί και οι κοινωνίες σ' ένα εγχείρημα, πρέπει να αισθάνονται ότι έχουν λόγο στις αποφάσεις.

Μια δημοκρατική και κοινωνική Ευρώπη καλείται σήμερα να ξανακερδίσει τους πολίτες της. Αυτό είναι το στοίχημα για μένα. Πρέπει να πείσει και να χτίσει μια νέα σχέση εμπιστοσύνης με την Ένωση και τους θεσμούς της, μια νέα δυναμική, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, για την ολοκλήρωσή της.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Κι εγώ σας ευχαριστώ.

Το λόγο έχει ο Βουλευτής του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Αλυσανδράκης.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΛΥΣΑΝΔΡΑΚΗΣ: Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ποιος μπορεί να πει ότι οι λαοί είναι αδύναμοι; Ποιος τολμά να ισχυριστεί ότι δεν μπορούν να ορθώσουν το ανάστημά τους απέναντι στους ισχυρούς, απέναντι στην Οθωμανική Αυτοκρατορία, απέναντι στη Βρετανική Αυτοκρατορία, απέναντι στην ιμπεριαλιστική Ευρωπαϊκή Ένωση;

Το Ιρλανδικό «όχι» δείχνει τι μπορεί να κάνει ένας μικρός λαός και ας σταματήσουν να κοροϊδεύουν τον κόσμο, αυτοί που λένε πως δήθεν το 1% αποφάσισε για λογαριασμό όλων. Η αλήθεια είναι ότι το 99% δεν είχε καν το δικαίωμα να αποφασίσει, δεν ρωτήθηκε.

Σε ό,τι αφορά τις πιέσεις και τους εκβιασμούς που δέχθηκε ο Ιρλανδικός λαός, υπάρχουν αναλογίες μ' αυτό που συνέβη στην περίπτωση του δημοψηφίσματος για το σχέδιο Ανάν στην Κύπρο. Μας θύμισε και ο κ. Πάγκαλος τη θέση του ΠΑ.ΣΟ.Κ. τότε.

Παρόλα αυτά, οι λαϊκές δυνάμεις στην Κύπρο, όπως και οι λαϊκές δυνάμεις στην Ιρλανδία, τις ξεπέρασαν. Ο Ιρλανδικός λαός έκρινε με βάση την εμπειρία του. Όσοι μιλούν για ιρλανδικό θαύμα και υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης, κλείνουν τα μάτια στα στοιχεία της EUROSTAT για τη φτώχεια. Η Ιρλανδία φιγυράρει στις πρώτες θέσεις με 20%, μαζί με την Ελλάδα, την Ισπανία και την Πορτογαλία. Με 21% είναι η Λετονία και η Πολωνία.

Η αντικειμενική κατάσταση των εργαζομένων, αλλά και η λαϊκή συμμετοχή στην οποία συμμετείχε το Κομμουνιστικό Κόμμα Ιρλανδίας, το Εργατικό Κόμμα Ιρλανδίας, το Σιν Φέιν -το μοναδικό εντός Βουλής κόμμα- και άλλες δυνάμεις οδήγησαν στο τελικό αποτέλεσμα.

Κύριε Υπουργέ -δεν είναι ο κ. Χατζηγάκης εδώ- ούτε κι εγώ που παρακολούθησα τη συζήτηση άκουσα να συζητείται κάτι για εκπτώσεις γύρω από το δημοψήφισμα. Εκείνο που μπορώ να σας βεβαιώσω είναι ότι γινόταν συζήτηση για την ουδετερότητα της Ιρλανδίας, μια παραδοσιακά ουδέτερη χώρα, η οποία θα χάσει αυτό το χαρακτήρα από την υποχρέωση των κρατών-μελών, σύμφωνα με τη Συνθήκη, να αναπτύξουν τις στρατιωτικές τους δυνατότητες και τη συμμετοχή σε αποστολές, έστω και αν η ίδια δεν συμμετέχει.

Κύριοι συνάδελφοι, η Συνθήκη της Λισαβόνας είναι τυπικά νεκρή. Έτσι καθυστερούν τα σχέδια για νέες πιο αποτελεσματικές και πιο αντιλαϊκές πολιτικές, που είχαν στα σκαριά. Για μεγάλης κλίμακας αναθεώρησης της κοινής αγροτικής πολιτικής, για ευρωπαϊκή πολιτική ασφάλειας και άμυνας, για ευρωπαϊκή στρατηγική ασφάλειας. Χάλασαν και τα μαγειρέματα για τα επιθυμητά και ανεπιθύμητα χαρακτηριστικά του προέδρου και άλλων αξιωματούχων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ακούσαμε από αυτή την Αίθουσα κάποια τέτοια χαρακτηριστικά την προηγούμενη εβδομάδα.

Βέβαια, η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει εμπειρία στην ανασταση νεκρών, όχι κατά τη χριστιανική έννοια, αλλά κατά την έννοια του Φρανκεστάιν. Την ανάπτυξαν με το Δανέζικο «όχι» στο Μάαστριχτ, το Ιρλανδικό «όχι» στη Νίκαια, το Γαλλικό-Ολλανδικό «όχι» στη Συνθήκη για Σύνταγμα. Σε κάθε περίπτωση, ό,τι και αν σκαρφιστούν στη Σύνοδο Κορυφής μεθαύριο, δείχνουν τη βαθιά τους περιφρόνηση στους λαούς. Μια ακόμα απόδειξη για το ότι δουλεύουν ενάντια στα λαϊκά συμφέροντα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, οι σπασμωδικές αντιδράσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των υποστηρικτών της, την επόμενη μέρα του Ιρλανδικού «όχι» θυμίζουν τις αντιδράσεις στο «όχι» του Κυπριακού λαού. Τα λιγοστά λόγια για σεβασμό της λαϊκής ετυμηγορίας πνίγονται μέσα στο φανερό και κρυφό ανάθεμα για το λαό που τόλμησε να πάει ενάντια στα συμφέροντα των κυριάρχων της Ευρωπαϊκής Ηπείρου. Ταιριάζουν στην περι-

πτωση αυτή οι τελευταίοι στίχοι του τελευταίου ποιήματος του Αλεξανδρινού ποιητή. Έσκασε ο Ιουλιανός και διέδωσε –τι άλλο θα έκανε- πως η φωτιά ήταν βαλτή από τους χριστιανούς. Εμάς. Ας πάει να λέει, δεν αποδείχθηκε. Ας πάει να λέει! Το ουσιώδες είναι που έσκασε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, μολοντί η Συνθήκη είναι νεκρή, εμείς επιμένουμε στο δημοψήφισμα για ενημέρωση του ελληνικού λαού και για καταδίκη της Συνθήκης και της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σαθρά είναι τα επιχειρήματα που επιστρατεύει η Κυβέρνηση, για να αρνηθεί το δημοψήφισμα. Βασικό επιχείρημα η νωπή λαϊκή εντολή, που όμως, προήλθε από το καλπονοθευτικό εκλογικό σύστημα και το μέσω αυτού δώρο των σαραντά Βουλευτών.

Ακόμα, όμως, και αν η πλειοψηφία της Βουλής αντιστοιχούσε σε λαϊκή πλειοψηφία, το επιχείρημα αυτό θα μπορούσε να επεκταθεί. Αφού η Κυβέρνηση έχει την εμπιστοσύνη της Βουλής, γιατί να μην επικυρώσει τη Συνθήκη η Κυβέρνηση ή ακόμα και μόνος του ο Πρωθυπουργός, αφού έχει την εμπιστοσύνη της Κυβέρνησης;

Άλλα επιχειρήματα κτίζουν πάνω στο ότι το κείμενο της Συνθήκης είναι ιδιαίτερα δυσνόητο και κατά συνέπεια, οι λαοί δεν είναι σε θέση να αποφανθούν. Έτσι λένε. Πέρα από το επικίνδυνο αντιδημοκρατικό αυτής της άποψης, που αναθέτει τη λήψη αποφάσεων στους επιαιώντες, δείχνει φόβο να ανοίξει μια πλατιά συζήτηση στο λαό για τη Συνθήκη και την Ευρωπαϊκή Ένωση, μη τυχόν και διαρρεύσουν τα μυστικά στον κόσμο. Αυτή τη συζήτηση την έχει ανοίξει το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας εδώ και σαράντα έξι χρόνια. Τα κόμματα του ευρωμονόδρομου δεν την θέλουν, γιατί καταλαβαίνουν ότι με μία τέτοια συζήτηση θα καταρρεύσει το φανταχτερό περιβλημα και «ο βασιλιάς θα αποδειχθεί ότι είναι γυμνός».

Τέλος, μία σειρά επιχειρημάτων αμφισβητούν τη συνταγματικότητα του αιτήματος με αμφισβήτηση του κατά πόσο η Συνθήκη αφορά κρίσιμο θέμα –κατά τη γνώμη μας είναι προφανές ότι είναι κρίσιμο θέμα- ή και κατά πόσο μπορεί να γίνει δημοψήφισμα με δεδομένο ότι δεν είχε γίνει για την ένταξη και προηγούμενης Συνθήκης.

Εμείς λέμε ότι ο ελληνικός λαός κάποτε πρέπει να ερωτηθεί. Η ουσία είναι ότι η άρνηση της Κυβέρνησης δείχνει φόβο για ενδεχόμενο αρνητικό αποτέλεσμα, φόβο για τη συζήτηση, ενώ ταυτόχρονα δείχνει πίστη για τη γενικότερη γραμμή της αποφυγής της λαϊκής ετυμγορίας.

Από τη μεριά του το ΠΑ.ΣΟ.Κ., καλώντας το λαό να υπερψηφίσει τη Συνθήκη, επιχειρεί να προσφέρει λαϊκό βάψισμα, τόσο στη Συνθήκη, όσο και στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ο Συνασπισμός μιλάει για άλλη Ευρώπη, για κοινωνική Ευρώπη, για Ευρώπη της αλληλεγγύης των λαών. Πώς θα πάμε εκεί από τη σημερινή κατάσταση; Με ρύθμιση της αγοράς, όπως έλεγε την προηγούμενη εβδομάδα ο κ. Αλαβάνος; Με ατομική ιδιοκτησία των μέσων παραγωγής; Με ευρωστρατό και κοινή εξωτερική πολιτική;

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Μη τοποθετούμενος σε τέτοια ζητήματα ο Συνασπισμός το μόνο που κάνει είναι να καλλιεργεί αυταπάτες, ότι δήθεν η Ευρωπαϊκή Ένωση μπορεί να λειτουργήσει διαφορετικά, χωρίς αλλαγή της οικονομικής της βάσης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Σας παρακαλώ, ολοκληρώστε, κύριε συνάδελφε.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΛΥΣΑΝΔΡΑΚΗΣ: Οι άνθρωποι δεν μπορούν να είναι πάνω από τα κέρδη, παρά μόνο όταν πάνουν να υπάρχουν κέρδη.

Σε κάθε περίπτωση, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Βουλή των Ελλήνων έχει την υποχρέωση να παραπέμψει τη Συνθήκη στο λαό, ως ελάχιστο δείγμα σεβασμού.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Σας ευχαριστώ κι εγώ.

Το λόγο έχει ο Βουλευτής του ΣΥ.ΡΙΖ.Α. κ. Μπανιάς Ιωάννης.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΠΑΝΙΑΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, νομίζω ότι δεν αξίζουν στο Ελληνικό Κοινοβούλιο οι παράλληλοι μονό-

λογοι. Χρειάζεται διάλογος με επιχειρήματα. Θα επιχειρήσω να διατυπώσω μερικές σκέψεις σε ζητήματα που ακούστηκαν και σήμερα, αλλά και στη διάρκεια των προηγούμενων συζητήσεων στην Επιτροπή και στο Κοινοβούλιο.

Τρία δημοψηφίσματα μέσα σε τρία χρόνια, σε τρεις διαφορετικές χώρες με διαφορετικές παραδόσεις, με διαφορετικούς πολιτισμούς, με διαφορετικές γλώσσες και διαφορετικά μεγέθη και πληθυσμούς και τρία «όχι» στο Ευρωσύνταγμα και στο υποκατάστατό του, τη Συνθήκη της Λισσαβώνας.

Αφήστε, λοιπόν, το επιχείρημα για τους επτακόσιους χιλιάδες Ιρλανδούς, τους «κακομοίρηδες», που ψήφισαν «όχι» στο δημοψήφισμα, αφήστε το επιχείρημα για το 1% που ψηφίζει «όχι» στην Ευρωσυνθήκη και τολμήστε να κάνετε δημοψηφίσματα και στις άλλες χώρες της Ευρώπης. Μετά μετρήστε τα «ναι» και τα «όχι» και πιστεύω ότι σας περιμένουν ακόμη πιο οδυνηρές εκπλήξεις από την έκπληξη που νιώσατε από τα αποτελέσματα στα δημοψηφίσματα της Γαλλίας και της Ολλανδίας το 2005 και του Ιρλανδικού λαού προχθές.

Ένα δεύτερο ζήτημα που πρέπει να ξεκαθαρίσουμε σαφώς και οριστικά είναι ότι δημοψήφισμα στην Ιρλανδία –και νομίζω οποιαδήποτε άλλα δημοψηφίσματα θα μπορούσαν να γίνουν και δυστυχώς δεν γίνονται με σαφή, συνειδητή επιλογή αυτών που διοικούν την Ευρωπαϊκή Ένωση- έγινε με πλήρη ενημέρωση και διεξοδική συζήτηση. Πρέπει να σας πω ότι στην Ιρλανδία η πλειοψηφία του Κοινοβουλίου, τα κόμματα, η εκκλησία υποστήριξαν τη Συνθήκη δημόσια και μάλιστα με φανατισμό.

Δηλώσεις έκανε ακόμα και ο επικεφαλής της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας. Και όμως τίποτε απ' όλα αυτά δεν ωφέλησε. Ο ιρλανδικός λαός έριξε ένα «όχι» με αρκετά σημαντική πλειοψηφία. Στην Ιρλανδία από τα κοινοβουλευτικά κόμματα μόνο ένα μικρό κόμμα της Αριστεράς, το Sinn Féin υποστήριξε το «όχι», ένα κόμμα του 7% που διαθέτει μόνο πέντε έδρες στην ιρλανδική Βουλή. Και όμως ο ιρλανδικός λαός ψήφισε «όχι».

Ένα τρίτο ζήτημα είναι να προβληματίσει την Ευρωπαϊκή Ένωση, αλλά και τη χώρα μας, την Κυβέρνηση κ.λπ., ποιοι και γιατί ψήφισαν «όχι» στην Ιρλανδία. Είναι χαρακτηριστική, απ' αυτή την άποψη, η δήλωση του Τζέρι Άνταμς του προέδρου του Sinn Féin, που λέει ότι ο ιρλανδικός λαός ψήφισε υπέρ μιας κοινωνικής Ευρώπης. Αυτό κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, φαίνεται και από την ανάγνωση των αποτελεσμάτων, από τα υψηλά ποσοστά του «όχι» στις εργατικές συνοικίες των ιρλανδικών πόλεων και από το μεγάλο «όχι» που είπαν στην πλειοψηφία τους οι γυναίκες. Και είχαν λόγους τους οποίους και εξήγησαν. Και δεν είναι αυτά τα οποία ακούγονται εδώ είτε διαβάζουμε στις εφημερίδες. Είχαν ουσιαστικούς λόγους, που είχαν κυρίως σχέση και με την ανεργία, αλλά και με τον πόλεμο που δεν ήθελαν να πάνε τα παιδιά τους στο Αφγανιστάν ή οπουδήποτε αλλού. Είχαν ουσιαστικούς λόγους λοιπόν να καταψηφίσουν και οι εργαζόμενοι και οι γυναίκες, αλλά και οι νέοι.

Θα έπρεπε το αποτέλεσμα της Ιρλανδίας προφανώς να προβληματίσει και τους κρατούντες στην Ευρωπαϊκή Ένωση, αλλά και την ελληνική Κυβέρνηση. Είναι όμως βέβαιο ότι αυτό δεν συμβαίνει. Και δεν συμβαίνει γιατί αδιαφορούν για το ποιοι και γιατί ψήφισαν «όχι», γιατί έχουν κάνει συνειδητή επιλογή και θέλουν να οικοδομήσουν μια Ευρώπη του νεοφιλελευθερισμού, μια Ευρώπη αντεργατική –το αποδεικνύουν αυτές οι εξήγησης πέντε ή εβδομήντα οκτώ, πόσες είναι τελικά, ώρες στις οποίες οδηγούμαστε- θέλουν να οικοδομήσουν μια милитарιστική Ευρώπη –το αποδεικνύει η κλιμάκωση των εξοπλισμών την οποία επιδιώκουν- θέλουν να οικοδομήσουν μια αυταρχική και συγκεντρωτική Ευρώπη, θέλουν να οικοδομήσουν μια Ευρώπη φρούριο, όπου οι μετανάστες και οι πρόσφυγες θα είναι, όπως έχω ξαναπεί, «παιδιά ενός κατώτερου Θεού».

Ένα άλλο ζήτημα που θα έπρεπε να συζητήσουμε είναι, γιατί όλα τα κόμματα, πλην της Νέας Δημοκρατίας, ζητάνε δημοψήφισμα για να αποφασίσει κυρίαρχα ο ελληνικός λαός.

Εμείς –για μας μπορώ να μιλήσω συγκεκριμένα- το «όχι» το είπαμε συνειδητά και το εξηγήσαμε αναλυτικά. Είπαμε «όχι» στη Συνθήκη της Λισσαβώνας γιατί είναι μια Συνθήκη η οποία οικοδομεί ή επιδιώκει να οικοδομήσει την Ευρώπη στη λογική του νεοφιλελευθερισμού, του милитарισμού, του αυταρχισμού, στη

λογική της Ευρώπης -φρούριο. Και ζητάμε δημοψήφισμα γιατί θεωρούμε ότι πραγματικά για ένα κεντρικό ζήτημα που αφορά τη χώρα μας και τον ελληνικό λαό, πρέπει να αποφασίσει ο ίδιος, γιατί εμείς πιστεύουμε αυτό που λέει το Σύνταγμα ότι ο ελληνικός λαός είναι κυρίαρχος και άρα την κυριαρχία του αυτή σ' αυτό το κρίσιμο ζήτημα που αφορά το μέλλον της χώρας και του ίδιου, να την εκφράσει αφού πρώτα είναι πλήρως ενημερωμένος και έχουμε αυτή τη δυνατότητα να την εκφράσει κυρίαρχα.

Πιστεύω δε, ότι είναι έωλα τα επιχειρήματα που ακούγονται γιατί δεν θα έπρεπε να γίνει δημοψήφισμα. Το πρώτο αναφέρεται στην ανωριμότητα του ελληνικού λαού. Είναι ώριμος όποτε θέλετε και ανώριμος όποτε δεν θέλετε ο ελληνικός λαός. Και με τη δική σας συνειδητή επιλογή και σε άλλα ζητήματα τον έχετε στείλει στον καναπέ, στην αποβλάκωση της τηλεθέας.

Το δεύτερο επιχείρημα είναι ότι είναι αρμόδιο το Κοινοβούλιο. Δεν έχετε πάρει καμία εντολή, διότι το θέμα της Συνθήκης της Λισσαβώνας δεν συζητήθηκε προεκλογικά. Σας το είπαμε πολλές φορές αυτό και οφείλετε να απαντήσετε και όχι να κάνουμε εδώ στη Βουλή παράλληλους μονόλογους.

Όσον αφορά τις άλλες Συνθήκες, που δεν ήρθαν για ψήφιση σε δημοψηφίσματα, αλλά μόνο στο Κοινοβούλιο, γι' αυτό δεν έχουμε εμείς ευθύνη. Εμείς και παλαιότερα και για τις προηγούμενες Συνθήκες και για το Ευρωσύνταγμα είχαμε ζητήσει δημοψήφισμα. Εμείς, λοιπόν, θα επιμένουμε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι. Θα πάμε στον ελληνικό λαό, γιατί γνωρίζουμε ότι εσείς το έχετε δηλώσει, πως δεν πρόκειται να δεχθείτε το δημοψήφισμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Και με αυτό πρέπει να ολοκληρώσετε, κύριε συνάδελφε.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΠΑΝΙΑΣ: Επιμένετε, γιατί έχετε αυτήν τη συντηρητική και αντιδραστική λογική για την Ευρώπη. Εμείς θα πάμε στον ελληνικό λαό, γιατί πιστεύουμε ότι ο καλός ενημερωμένος ελληνικός λαός είναι χρήσιμος και για το μέλλον, για να αποφασίσει για άλλα ζητήματα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Έχει τελειώσει ο χρόνος σας, κύριε συνάδελφε.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΠΑΝΙΑΣ: Πιστεύουμε, αγαπητοί σύντροφοι και συντρόφισσες του Κ.Κ.Ε. ότι με τον αγώνα μας μπορούμε να αλλάζουμε τους συσχετισμούς και σε εθνική κλίμακα και σε ευρωπαϊκή κλίμακα.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥ.ΡΙΖ.Α.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Ευχαριστώ.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι ο Πρόεδρος της Βουλής υπέβαλε πρόταση για την τροποποίηση διατάξεων του Κανονισμού της Βουλής.

Παραπέμπεται στην Επιτροπή του Κανονισμού της Βουλής.

Ο κ. Αϊβαλιώτης, Βουλευτής του ΛΑ.Ο.Σ. έχει το λόγο.

Υπενθυμίζω ότι ο χρόνος θα τρεθεί πολύ αυστηρά.

Ορίστε, κύριε Αϊβαλιώτη, έχετε το λόγο για επτά λεπτά.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΪΒΑΛΙΩΤΗΣ: Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Το Ιρλανδικό «όχι», στο δημοψήφισμα είναι ένας μεγάλος θρίαμβος της δημοκρατίας. Να θυμίσω εδώ ότι η πολιτική ομάδα IDEM, η πολιτική ομάδα Ανεξαρτησίας και Δημοκρατίας στην οποία μετέχει ο Λαϊκός Ορθόδοξος Συναγερμός, ήταν η πολιτική ομάδα, η οποία πρώτη και μόνη, μεταξύ όλων των πολιτικών δυνάμεων του Ευρωκοινοβουλίου τάχθηκε καθαρά κατά και του *maxi* Ευρωσυντάγματος αλλά και του *mini* Ευρωσυντάγματος, με πρωτοπόρους τους Γάλλους, Ολλανδούς και Ιρλανδούς Ευρωβουλευτές, που έχει φυσικά τη στήριξη του αντιπροέδρου της IDEM του Γιώργου Καρατζαφέρη.

Κατ' αρχάς, είμαστε εναντίον αυτού που σήμερα αποκαλείται «ευρωπαϊκή ολοκλήρωση», όπως την βλέπουν με αυτήν την ιδέα ούσα έτσι και φασιζούσα νοοτροπία οι ηγέτες της Ευρώπης, οι οποίοι κάνουν τα αδύνατα δυνατά για να μην υπάρχουν δημοψηφίσματα. Είμαστε υπέρ της Ευρώπης των εθνών και των λαών και όχι υπέρ της Ευρώπης των μονοπωλίων και της κερδοσκοπικής μανίας.

Τώρα, αν είχαμε ένα Ευρωσύνταγμα, το οποίο θα εγγυάτο ας πούμε δουλειές για όλους, αν είχαμε ένα Ευρωσύνταγμα που θα έλεγε «ναι» σε μια ελάχιστη εγγυημένη σύνταξη για όλους

τους Ευρωπαίους πολίτες, αν είχαμε ένα Ευρωσύνταγμα που θα μιλούσε για δωρεάν υγεία και παιδεία, υπάρχει αλήθεια ευρωπαίος που έχει σώας τα φρένας και δεν θα ψήφιζε αυτό το Ευρωσύνταγμα; Γιατί το καταψηφίζουν συνεχώς οι λαοί της Ευρώπης;

Πραγματικά, εγώ απορώ με τα επιχειρήματα του ΠΑ.ΣΟ.Κ. το οποίο ήταν είκοσι χρόνια στην κυβέρνηση. Δεν διοργάνωσε κανένα δημοψήφισμα για κανένα ευρωπαϊκό νομικό κείμενο και έτσι οι Έλληνες δεν έχουν ψηφίσει ούτε για τη Νίκαια, ούτε για το 'Αμστερνταμ ούτε για το *maxi* Ευρωσύνταγμα ούτε για το *mini* Ευρωσύνταγμα ούτε για την εισαγωγή του ευρώ ούτε για το χαρακτηρισμό της Τουρκίας ως υποψήφιας χώρας και τώρα με τη Νέα Δημοκρατία ούτε για το χαρακτηρισμό των Σκοπίων, ως υποψήφιας χώρας.

Φυσικά, εμείς χαίρομαστε πάντα όταν τα επιχειρήματα του ΛΑ.Ο.Σ. το οποίο εδώ και οκτώ χρόνια ζητά δημοψήφισμα, βρίσκουν μιμητές. Είναι ένα νομικό κείμενο το οποίο μας ζημιώνει, συγκρούεται και ακυρώνει το Σύνταγμά μας.

Να πω, βέβαια, ότι είμαστε πάντα ευχαριστημένοι, όταν βλέπουμε ότι οι πολιτικές δυνάμεις, όπως τώρα η Νέα Δημοκρατία, αντιγράφει τις ιδέες του ΛΑ.Ο.Σ.. Να πω τι έχει γίνει με το περίφημο ή μάλλον το αλήστου μνήμης βιβλίο της ιστορίας της ΣΤ' δημοτικού, τι έγινε με την τακτική που πλέον εφαρμόζεται έναντι των Σκοπίων, τι έγινε με την ακρίβεια. Τόσο καιρό μας λέγατε ότι «χρειάζονται δύο για το ταγκό». Τα ρίχνατε στους καταναλωτές, λέγατε να γίνουν ντεντέκτιβ οι καταναλωτές να ψάχνουν τις τιμές. Τώρα βλέπω ότι ασχολείστε με κάποιους μηχανισμούς, έστω στοιχειώδεις και αναιμικούς, αλλά μηχανισμούς για να ελεγχθούν οι τιμές. Είναι μια πρόοδος αυτή. Το ζητάμε εδώ και τόσο καιρό και μας λέγατε άλλα με τον κ. Φώλια και τον κ. Βλάχο.

Για το Ευρωσύνταγμα οι Ιρλανδοί αντιστάθηκαν στις πιέσεις. Όταν ήμουν εισηγητής στη συζήτηση για τη Συνθήκη της Λισσαβώνας είχα πει ότι αποτελούσε βιασμό της δημοκρατίας αυτό που είχε δημοσιεύσει η ιρλανδική έκδοση της «Daily Mail», το οποίο έλεγε ότι υπήρχε απόρρητο μεταξύ της Ιρλανδίας και της Αγγλίας για το πώς θα χειραγωγηθεί το αποτέλεσμα του δημοψηφίσματος. Ο ιρλανδικός λαός, είναι μικρός -άκουσα και κάποιους απαξιωτικούς χαρακτηρισμούς- λαός, αλλά είναι πολύ περήφανος λαός. Είναι μια χώρα δυναμική η οποία πάντα στήριζε τα ελληνικά εθνικά θέματα και στο Κυπριακό. Ο ιρλανδικός λαός, λοιπόν, καταψήφισε μαζικά και μάλιστα όπως βλέπω εδώ από τα δημοσιεύματα των ευρωπαϊκών εφημερίδων με 65% στις αγροτικές και εργατικές ζώνες. Εργάτες και αγρότες, λοιπόν, της Ιρλανδίας, καταμαύρισαν στην κυριολεξία αυτό το Ευρωσύνταγμα, την κρεατομηχανή του πολιτισμού και των ιδιαιτεροτήτων των ευρωπαϊκών λαών.

Είναι ένα ακραίο νομικό κείμενο, ένα κείμενο με νεοφιλελεύθερες ακρότητες, με αποθέωση του μηχανισμού της αγοράς, με ευρωατλαντικές ακρότητες, με ρυθμίσεις περί τρομοκρατίας, με αντιδημοκρατικές ακρότητες, με τη διατήρηση του υπάρχοντος αδιαφανούς γραφειοκρατικού μηχανισμού. Είναι ένα κείμενο το οποίο έχει την αντιδημοκρατική ακρότητα, η οποία είναι κραυγαλέα. Δεν μπορεί, το μόνο εκλεγμένο δημοκρατικό όργανο της σημερινής Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Ευρωβουλή να επιλέξει την έδρα της. Δηλαδή, αρχίζουμε από, από το άλφα του αλφαβήτου. Δεν μπορεί, το μόνο δημοκρατικό εκλεγμένο όργανο της Ένωσης να επιλέξει την έδρα του. Αυτά προβλέπει η Συνθήκη.

Εγώ διερωτώμαι: Δεν χρειάζεται άραγε δημοψήφισμα, όταν αλλοιώνεται το πολίτευμα της Ελλάδος, όταν το ευρωπαϊκό δίκαιο καταργεί εν τοις πράγμασι το Σύνταγμά μας, όταν η Ελλάδα γίνεται μια περιφερειακή χώρα μιας συνομοσπονδίας, η οποία θα έχει Πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, θα έχει Υπουργό Εξωτερικών τον Ύπατο Εκπρόσωπο για την κοινή εξωτερική πολιτική κ.λπ.; Δεν χρειάζεται δημοψήφισμα όταν η ρήτρα αμοιβαίας συνδρομής μάς καλύπτει, εάν μας κάνει επίθεση η Αίγυπτος μόνο ή ο Λίβανος ή η Ακτή του Ελεφαντοστού; Είναι ρήτρα αμοιβαίας συνδρομής; Κοροϊδεύουμε τον κόσμο; Δεν χρειάζεται δημοψήφισμα, όταν δεν ξέρουμε εάν μας καλύπτει σε περίπτωση που παραβιάζει τη γραμμή κατάπαυσης του

πυρός στην Κύπρο η Τουρκία; Ξέρουμε ότι δεν θα μας βοηθήσει η Ευρωπαϊκή Ένωση. Ξέρουμε ότι είναι καλαμπόρι πως ο στρατός θα επέμβει και όλα αυτά. Δεν θα γίνει τίποτε απ' όλα αυτά. Δεν χρειάζεται δημοψήφισμα όταν συρρικνώνεται το βέτο, όταν χάνουμε τη μόνιμη θέση του Επιτρόπου μας, όταν μειώνονται οι Ευρωβουλευτές μας κατά δύο, όταν αποθεώνεται ο νεοφιλελευθερισμός και δεν υπάρχουν μηχανισμοί της αγοράς για να ελεγχθούν οι τιμές; Δεν χρειάζεται δημοψήφισμα, όταν κάποιοι γραφειοκράτες πίσω από κλειστές πόρτες φτιάχνουν μια νομοθεσία, η οποία δεν έχει καμμία δημοκρατική νομιμοποίηση; Δεν χρειάζεται δημοψήφισμα, όταν ένα κείμενο μιλάει για σεβασμό της αξιοπρέπειας και της ελευθερίας και δεν μπορούν οι Έλληνες της Κύπρου να πάνε να δουν τις περιουσίες τους και να τις ξαναπάρουν, να μείνουν εκεί που έμεναν; Κοιτάνε τα σπίτια τους πίσω από τα συρματοπλέγματα.

Αυτή είναι η Ευρωπαϊκή Ένωση που ονειρευόμαστε; Αυτήν την Ευρωπαϊκή Ένωση χειροκροτούσαμε, όταν το 1981 ο Κωνσταντίνος Καραμανλής μάς έβαλε στην τότε Ε.Ο.Κ.; Δεν μπορεί επιτέλους η Νέα Δημοκρατία να μας πει πότε αυτός ο λαός μπορεί να ψηφίσει σ' ένα δημοψήφισμα; Πότε θεωρείται ώριμος, από ποια χρονική περίοδο και πέρα, σε ποια ζητήματα θεωρείται ώριμος ο ελληνικός λαός για να ψηφίσει σε δημοψήφισμα;

Μονίμως, έχουμε να κάνουμε με το επιχείρημα της Βουλής και όλα αυτά. Δεν πήρατε εσείς την εντολή πριν από οκτώ μήνες για να περάσει η Ευρωσυνθήκη, αυτό το μίνι Ευρωσύνταγμα από τη Βουλή. Δεν ήταν αυτή η εντολή που πήρατε. Δεν το κατάλαβα αυτό το επιχείρημα. «Πριν από οκτώ μήνες», λέει, «πήραμε την εντολή και είναι νωπή».

Τα δύο παλιά Κόμματα εξουσίας έκαναν και κάτι άλλο: Με την τακτική που εφαρμόσαν έκλεισαν και το μάτι στους Ιρλανδούς είκοσι τέσσερις ώρες πριν από το δημοψήφισμα, ότι μία χώρα που είναι συγκρίσιμη με την Ελλάδα, μία μικρή, περιφερειακή, «φτωχή» χώρα του Νότου ψηφίζει μαζί κι αυτά δύο μεγάλα παλιά κόμματα εξουσίας- υπέρ της Συνθήκης, άρα κι εσείς κάντε το ίδιο. Και σας αγνόησαν. Όπως σας αγνοούν οι Έλληνες, σας αγνόησαν και οι Ιρλανδοί. Δεν επηρεάστηκαν καθόλου.

Οι άνευ λόγου «ευχαροούμενοι» και «ευρωλάγνοι» δέχθηκαν ένα καίριο δημοκρατικό πλήγμα και ξαναδικαιώθηκαν οι «ευρωευσίσθητοι» και «ευρωσκεπτόμενοι». Γιατί αυτή η Ευρώπη, που μας ετοιμάζετε, δεν μας προφυλάσσει ούτε από την τουρκική επιθετικότητα, γιατί έχουμε τα Ίμια και τις γκρίζες ζώνες. Δεν έχουμε αλληλεγγύη από τους εταίρους μας στο ζήτημα της Μακεδονίας. Δεν έχουμε μια υπαρκτή γεωργία και βλέπουμε να μειώνονται οι γεωργοί μας και να απαξιώνονται οι αγροτικές μας εκτάσεις. Παραλάβαμε από τους γονείς μας ένα κράτος -κουτσό, στραβό, αλλά ένα κράτος- και παραδίδουμε μια περιφερειακή επαρχία της Ευρώπης, η οποία μετέχει σε μια συνομοσπονδία.

Αυτήν, λοιπόν, τη Συνθήκη, που ούτε τη γεωργία μας από την αποβιομηχάνιση σώζει ούτε από την τουρκική επιθετικότητα μας προφυλάσσει, την καταψηφίζουμε και φυσικά ζητούμε να τεθεί σε ψηφοφορία.

Κύριε Υπουργέ, πραγματικά θα ήθελα μια απάντηση σχετικά με τα αλβανικά διαβατήρια, επειδή μέσα η Συνθήκη αναφέρει σαφώς για σχέσεις καλής γειτονίας. Το είπα και προχθές. Πρέπει να υπάρξει μια τοποθέτηση του Υπουργείου Εξωτερικών. Υπάρχει ένα αλβανικό διαβατήριο, το οποίο έχει στο υδατογράφημά του το Γεφύρι της Άρτας και γράφει και Ευρωπαϊκή Ένωση. Υπάρχει αντίδραση από το Υπουργείο Εξωτερικών;

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Τελειώνω, κυρία Πρόεδρε.

Επίσης, θα ήθελα να ξέρω, μιας που είστε εδώ, αν υπάρχει και κάποια πληροφορία για το ποιος έκανε τη διαρροή του κειμένου του κ. Νίμιτς. Είχε πει η κυρία Υπουργός ότι θα το ερευνήσει. Ποιος έκανε τη διαρροή; Αυτά τα πράγματα δεν πρέπει να μένουν ούτε να αιωρούνται.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Τελειώστε, κύριε συνάδελφε.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΪΒΑΛΙΩΤΗΣ: Τελειώνω, κυρία Πρόεδρε.

Γι' αυτό το ακραίο κείμενο, λοιπόν, το οποίο καταλύει την εθνική μας κυριαρχία, πρέπει να κληθεί να αποφασίσει ο ελληνικός λαός, όπως έκανε ο ιρλανδικός, ο γαλλικός, ο ολλανδικός. Όλα τα υπόλοιπα, οι φοβίες και οι αρνήσεις για το δημοψήφισμα είναι αντανάκλαστικά μιας παρωχημένης και απαρχαιωμένης Δεξιάς και αποπνέουν πραγματικό τρόμο για τη λαϊκή ετυμολογία.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του Λαϊκού Ορθόδοξου Συναγερμού)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Ευχαριστώ, κύριε συνάδελφε.

Το λόγο έχει ο κ. Καραμάριος, Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΚΑΡΑΜΑΡΙΟΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα μιλήσω και πάλι με σεβασμό προς το Κοινοβούλιο, τους θεσμούς και τη νομιμότητα.

Οι διατάξεις περί δημοψηφίσματος αναφέρονται στο άρθρο 44 παράγραφος 2 του Συντάγματος. Δεν θα επαναλάβω αυτά που είπα πριν λίγες μέρες στην ίδια Αίθουσα, ότι δυστυχώς δεν έχει εκδοθεί εκείνος ο νόμος για την εφαρμογή της παραγράφου αυτής. Δηλαδή κι αν ακόμα θέλαμε να κάνουμε δημοψήφισμα, δεν μπορούμε, διότι δεν εξεδόθη ο εκτελεστικός νόμος της παραγράφου 2 του άρθρου 44 του Συντάγματος. Αυτή είναι μία παράμετρος, την οποία αυτήν τη στιγμή την αφήνω.

Τι θα ισχυριστώ όμως αυτήν τη στιγμή; Υπάρχει μία κύρωση Συνθήκης με διακόσιους πενήντα ψήφους από τη Βουλή, η κύρωση της Συνθήκης της Λισσαβώνας. Εάν θα προσέξετε, αγαπητοί κύριοι συνάδελφοι, τη δομή του κράτους και η οποία καθορίζεται πολιτειακά στο άρθρο 26, τα άρθρα 26 μέχρι 29 αποτελούν το πρώτο τμήμα του τρίτου μέρους του Συντάγματος μας, που είναι η οργάνωση και λειτουργία της πολιτείας, η σύνταξη της πολιτείας. Εκεί μέσα, λοιπόν, στο άρθρο 28, ρητά αναφέρεται ότι: «Συνθήκες ή συμφωνίες οι οποίες εκχωρούν αρμοδιότητες της πολιτείας μας γίνονται πάντοτε και ψηφίζονται με νόμο». Θέλω να το προσέξετε αυτό. Ο καθορισμός των ορίων του κράτους, θέματα που άπτονται της οργάνωσης και της δομής της πολιτείας και της λειτουργίας της διέπονται από τις διατάξεις των άρθρων 26 μέχρι 29. Και τί κυριαρχεί εκεί; Η Βουλή, αυτή η Βουλή που ο λαός ψήφισε και εμείς εκπροσωπούμε. Οι διατάξεις περί δημοψηφίσματος που είναι στο άρθρο 44 παράγραφος 2 δεν υπάγονται στις διατάξεις της πρώτης λειτουργίας του πολιτεύματος, της δομής του κράτους μας. Δηλαδή δεν μπορούμε με δημοψήφισμα αυτήν τη στιγμή, ακόμα κι αν επιτρεπόταν, να αλλάξουμε μία Συνθήκη που το Σύνταγμα μας επιβάλλει για την εφαρμογή της Συνθήκης ψήφο από τους εκπροσώπους του λαού. Προσέξτε το αυτό.

Εγώ δεν είμαι υπέρ αυτής της τακτικής και κακώς η Κυβέρνηση αυτή τη στιγμή εδράζεται στον ισχυρισμό της κοινοβουλευτικής πρακτικής. Λάθος. Δεν υπάρχει κοινοβουλευτική πρακτική. Υπάρχει εφαρμογή του Συντάγματος. Πού αναφέρεται στο Σύνταγμα ότι η κύρωση Συνθήκης σαν αυτή γίνεται με δημοψήφισμα; Το άρθρο 28 στην ερμηνευτική δήλωση ρητά αναφέρει ότι όλη αυτή η δομή της συνταγματικής μας ρύθμισης αποβλέπει στην ολοκλήρωση της Μεταρρυθμιστικής Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Πώς εσείς θα υπαγάγετε αυτήν τη ρύθμιση που μόνο πολιτειακά έχει εφαρμογή το άρθρο 28 σε ένα άρθρο άσχετο που είναι -προσέξτε- τα άρθρα εκείνα που αναφέρονται στις αρμοδιότητες του Προέδρου της Δημοκρατίας και την ευθύνη του Προέδρου της Δημοκρατίας; Και δημοψήφισμα στην περίπτωση αυτή πάλι του άρθρου 44 γίνεται μόνο σε συγκεκριμένες περιπτώσεις με πρόταση του Υπουργικού Συμβουλίου και μόνο και στη δεύτερη περίπτωση για ψηφισμένο νομοσχέδιο, που σας είπα πρωτότερα ότι εκτελεστικός νόμος δεν έχει βγει ακόμα. Ποια είναι η διαφορά μας; Ότι εδώ δεν υπάρχει κοινοβουλευτική πρακτική και κακώς το λέμε. Υπάρχει συνταγματική επιταγή, η Συνθήκη αυτή, όπως έγινε και στο παρελθόν, να ψηφίζεται από τη Βουλή, από τους εκπροσώπους του λαού. Εάν, κύριοι, δεν τη σεβάστετε αυτήν την εκπροσώπηση που ο λαός μας ψήφισε, από εκεί και πέρα έρχεστε και ισχυρίζεστε ότι θα πάμε στο λαό για να μας πει τι θα ψηφίσου-

με, αυτό που επιτάσσει το άρθρο 28 του Συντάγματος;

Θέλω, λοιπόν, να καταλήξω ότι ματαιοπονούμε και απορώ γιατί εισήχθη και η συζήτηση αυτή για την διεξαγωγή δημοψηφίσματος: Δεν είναι δημοψήφισμα κοινωνικό, το οποίο υπάγεται στην πρώτη δομή του Συντάγματος, άρθρα 26 έως 29. Εκεί είναι η πολιτειακή οργάνωση του κράτους. Είναι η εκχώρηση αρμοδιοτήτων προς την Ευρωπαϊκή Ένωση, εκχώρηση λειτουργιών του κράτους μας προς την Ευρωπαϊκή Ένωση. Και ακούστε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι: Κανένα κράτος δεν μπηκε με το ζόρι στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Μπήκαμε με τη θέλησή μας κι εμείς –θυμάστε- από το 1961 μέχρι το 1981 εισπράταμε πολλά χρήματα από την Ευρωπαϊκή Ένωση, πριν ακόμα ενταχθούμε το 1981. Από το 1981 είμαστε πλήρες μέλος. Έκτοτε όλες οι Συνθήκες, οι οποίες υπήρξαν, τροποποιητικές της βασικής πρώτης διατάξεως της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Ένωσης έγιναν πράγματι από τη Βουλή.

Μην ξεχνάτε ότι έξι κράτη ξεκίνησαν την Ευρωπαϊκή Ένωση. Τότε η Ευρωπαϊκή Ένωση ήταν Οικονομική Επιτροπή. Για κοινωνικών εισφορών επιτυγχάνετο ο σκοπός, να έχουν οι λαοί της Ευρώπης την ίδια οικονομική δυνατότητα. Στη συνέχεια, μετετράπη σε μία συμμαχία τετρακοσίων πενήντα εκατομμυρίων ανθρώπων. Έρχεστε σήμερα και λέτε εσείς να εφαρμόσουμε το άρθρο 44 παράγραφος 2, που δεν έχει καμμία σχέση, γιατί δεν είναι κοινωνικό θέμα της μορφής που απαιτεί το Σύνταγμα για να γίνει δημοψήφισμα, με απόφαση της Βουλής ή του Υπουργικού Συμβουλίου, μετά από πράξη του Προέδρου της Δημοκρατίας. Πρόκειται για Συνθήκη που λειτουργεί με το άρθρο 28.

Η δομή και η λειτουργία του κράτους μας δεν επιτρέπουν άλλη εκδοχή. Αν θέλουμε να σεβαστούμε τον θεσμό της Βουλής και την ψήφο που μας έδωσε ο λαός, ας τα αφήσετε αυτά. Εμείς είμαστε υπεύθυνοι. Εμείς ψηφίσαμε μέχρι σήμερα την τροποποίηση της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Εμείς ξαναψηφίσαμε με διακόσιες πενήντα ψήφους. Και είναι, το λιγότερο απαράδεκτο, να έρχεται το ΠΑ.ΣΟ.Κ. και να λέει ότι ναι, θέλει τη Συνθήκη αλλά θέλει και δημοψήφισμα. Σε ποιά διάταξη και για ποιο πράγμα; Γι' αυτό που υποχρεούσαι να κάνεις μέσω της Βουλής;

Επαναλαμβάνω, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ότι πρέπει να σεβόμαστε τους θεσμούς και το κράτος μας. Αυτή τη στιγμή οι λειτουργίες του κράτους μας, που έχουν εκχωρηθεί στην Ευρωπαϊκή Ένωση, έγιναν με Συνθήκες που ψηφίστηκαν από τη Βουλή των Ελλήνων, από τους εκπροσώπους του λαού, που κάθε φορά απολογούμεθα στον λαό μας. Δεν είναι θέμα των ειδικών διατάξεων της ευθύνης του Προέδρου της Δημοκρατίας. Δεν έχει δικαίωμα αυτή τη στιγμή ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας να διενεργήσει δημοψήφισμα και εάν ακόμη εμείς θέλαμε να ψηφίσουμε υπέρ της διεξαγωγής δημοψηφίσματος. Δεν μπορεί να το κάνει αυτό. Είναι δικαίωμα της Βουλής. Γι' αυτό όλες οι προτάσεις των συναδέλφων της Αντιπολίτευσης, μεϊζονος και ελάσσονος, πρέπει να απορριφθούν.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Ο Υφυπουργός Εξωτερικών κ. Δούκας έχει το λόγο.

ΠΕΤΡΟΣ ΔΟΥΚΑΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το Σύνταγμά μας προβλέπει συγκεκριμένες διαδικασίες για περιπτώσεις όπως αυτή της κύρωσης της μεταρρυθμιστικής Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Διακόσια πενήντα από τα τριακόσια μέλη του Ελληνικού Κοινοβουλίου, ψήφισαν «ναι». Δεν αντιπροσωπεύουν αυτά τη λαϊκή βάση; Πώς είναι δυνατόν το ΠΑ.ΣΟ.Κ. να προσέρχεται στη συζήτηση της περασμένης εβδομάδας, να ψηφίζει «ναι» και μετά να ζητά δημοψήφισμα; Περίεργα πράγματα.

Σας φάνηκε ότι ο ελληνικός λαός εκφράζει κάποια έντονη και ουσιαστική διαφωνία και δυσφορία για τη Συνθήκη; Και μάλιστα τόσο έντονη που να επιβάλλει την διενέργεια δημοψηφίσματος; Από πού προκύπτει κάτι τέτοιο; Είδατε κάποια έκφραση τέτοιας λαϊκής αντίδρασης από τα κανάλια, από τα ραδιόφωνα, από τις εφημερίδες, από τις εταιρείες δημοσκοπήσεων πριν ή μετά την ψήφιση της περασμένης εβδομάδας; Ήταν ελάχιστες.

Και από τους τριακόσιους συναδέλφους, κατά τη συζήτηση

στην Ολομέλεια την περασμένη εβδομάδα, γράφτηκε να μιλήσει μόνο το 1/6, πενήντα δύο Βουλευτές και μίλησαν και οι πενήντα δύο. Το 83% των μελών του Κοινοβουλίου ψήφισαν «ναι». Αν θεωρείτε, ότι το 83% της Βουλής δεν εκφράζει το λαϊκό αίσθημα, τη λαϊκή βούληση, τότε θεωρείτε ότι υπάρχει άλλο πρόβλημα, πολύ μεγαλύτερο από το θέμα της κύρωσης της συμφωνίας.

Από τα είκοσι πέντε κράτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης μόνο ένα διενήργησε δημοψήφισμα και αυτό επειδή ήταν Συνταγματική επιταγή. Θα ήμασταν το μόνο κράτος της Ευρώπης που θα διενεργούσε δημοψήφισμα, χωρίς αυτό να απαιτείται. Και μάλιστα, θα ήμασταν το μόνο κράτος που πρώτα θα κύρωνε τη Συνθήκη με πλειοψηφία 83% των μελών της Βουλής και μετά θα αποφάσιζε να γίνει δημοψήφισμα.

Αν αγαπητοί συνάδελφοι, σκοπός σας είναι «να καταπλήξετε» την υπόλοιπη Ευρώπη με αυτή την πρωτοτυπία, τότε σίγουρα θα τα καταφέρνατε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)
ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Ο κ. Παπουτσής έχει το λόγο.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΠΟΥΤΣΗΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, τα τελευταία χρόνια το δημοκρατικό έλλειμμα της θεσμικής συγκρότησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης από τη μια μεριά και οι συντηρητικές οικονομικές επιλογές από την άλλη έθεσαν υπό κρίση τα ζητήματα της ανάπτυξης και της κοινωνικής συνοχής στα περισσότερα κράτη - μέλη της Ένωσης.

Αποτέλεσμα είναι σήμερα, να εκφράζεται μια ευθεία αμφισβήτηση της δυνατότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης να επιδράσει αποτελεσματικά στην κοινωνική και την οικονομική οργάνωση του μέλλοντος. Αυτή η συζήτηση έχει έντονη ιδεολογική και πολιτική φόρτιση και γι' αυτό το λόγο ανησυχεί τους πολίτες. Αυτή η ανησυχία των πολιτών είναι που φέρνει ολοένα και περισσότερο σε θέσεις κριτικής προς την Ευρωπαϊκή Ένωση και για τις διαδικασίες που ακολουθούνται και για τις πολιτικές, οι οποίες ασκούνται. Γι' αυτό το λόγο εμείς επιμένουμε ότι η απάντηση της χώρας μας σ' αυτό το θέμα θα πρέπει να είναι μια απάντηση, όσο το δυνατόν περισσότερο σύμφωνη με τη γνώμη της κοινωνίας, με τις απαιτήσεις των πολιτών. Κι επιπλέον, όσο οι πολίτες παραμένουν χωρίς πλήρη ενημέρωση, όσο καλλιεργείται η εντύπωση ότι δεν μπορούν να επηρεάσουν τις εξελίξεις σε καμμία περίπτωση, ότι όλες αυτές οι εξελίξεις δρομολογούνται κάπου αλλού και μακριά απ' αυτούς, τόσο αυτό το φοβικό κλίμα θα λειτουργεί εις βάρος της αξιοπιστίας των θεσμών, αλλά και της ίδιας της ευρωπαϊκής προοπτικής.

Και έχει σημασία να αντιληφθούμε ότι όσο η Ευρωπαϊκή Ένωση αδυνατεί να δώσει συνολικές απαντήσεις και να συνεργαστεί ουσιαστικά και αποτελεσματικά με τις κυβερνήσεις των κρατών-μελών, τόσο στο πλαίσιο της ανοιχτής και επικοινωνούσας πλέον ευρωπαϊκής κοινωνίας θα υπάρχουν σε όλες τις χώρες αντιδράσεις, θα υπάρχουν κινητοποιήσεις των κοινωνικών δυνάμεων, οι οποίες θα αναζητούν την έκφρασή τους και οι αγωνίες τους και οι επιδιώξεις τους θα εκφράζονται ολοένα και περισσότερο με ριζοσπαστικό τρόπο.

Όσο, λοιπόν, η Ευρωπαϊκή Ένωση κερδίζει την εμπιστοσύνη των πολιτών, τόσο θα ενισχύεται και η ευρωπαϊκή προοπτική. Όσο όμως κερδίζει έδαφος η αμφισβήτηση της ικανότητας του θεσμικού και του νομικού πλαισίου της Ένωσης, αλλά και η αμφισβήτηση της ειλικρίνειας και της πολιτικής βούλησης των εθνικών κυβερνήσεων, τόσο θα αποδυναμώνεται το ίδιο το ευρωπαϊκό σχέδιο.

Το αίτημα, λοιπόν, για τη διεξαγωγή δημοψηφίσματος, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, βασίζεται ακριβώς στην αντίληψή μας για το ρόλο των πολιτών, για την αναγκαιότητα της συνευδητής συμμετοχής των λαών στις εξελίξεις. Ισχυρή και δημοκρατική κοινωνία είναι εκείνη η κοινωνία όπου με ενημερωμένους πολίτες εκφράζεται η λαϊκή κυριαρχία και ενισχύεται η δημοκρατική λειτουργία του πολιτεύματος. Ενημερωμένοι, συνευδητοποιημένοι και ενεργοί πολίτες είναι το βασικό εμπόδιο των συντηρητικών και των αντιδραστικών δυνάμεων να διευρύνουν την επιρροή τους παντού, σ' ολόκληρη την Ευρώπη. Γι' αυτό η Δεξιά στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σε όλες τις χώρες, επι-

δίδει τη σύγχυση και τον αποπροσανατολισμό.

Καμιά χώρα δεν μπορεί να προχωρήσει μπροστά χωρίς πολιτικές και πρακτικές κυβερνητικής διαχείρισης που να εγγυώνται τη συνοχή στην κοινωνία και ταυτόχρονα την αλληλεγγύη ανάμεσα στις κοινωνικές τάξεις. Γι' αυτό και το πολιτικό αίτημα παντού, σ' όλες τις χώρες, είναι το ποιος χαράζει την πολιτική κατεύθυνση της οικονομικής εξέλιξης. Γιατί κανείς και καμιά κυβέρνηση και πάνω απ' όλα οι προοδευτικές κυβερνήσεις, δεν μπορούν να αποδεχθούν να αφεθεί η οικονομική εξέλιξη στην Ευρώπη να ορίζεται από τις αποφάσεις της Κεντρικής Ευρωπαϊκής Τράπεζας.

Η Δεξιά αποσιωπά το γεγονός ότι η Συνθήκη κατοχυρώνει με τον πιο καθαρό τρόπο ότι η ευρωπαϊκή κοινωνία οικοδομείται με βάση την προστασία και τη διόρθωση των ατομικών δικαιωμάτων και ελευθεριών, την απόρριψη του ρατσισμού και την κατάργηση κάθε είδους διακρίσεων. Και είναι προφανές ότι πρόκειται για μια σοβαρή επιλογή για την κοινωνία του μέλλοντος, όπως είναι προφανείς και οι λόγοι της αποσιώπησης που επιχειρεί η Δεξιά. Είναι λόγοι αυτοπροστασίας και περιφρόνησης της συνοχής της ίδιας της συντηρητικής Παράταξης, η οποία κλονίζεται κάθε φορά που τίθενται θέματα που αφορούν μια ανοιχτή, δημοκρατική και ανεκτική ευρωπαϊκή κοινωνία της ελευθερίας και της αλληλεγγύης.

Η πρόταση για τη διεξαγωγή του δημοψηφίσματος είναι μια πολιτική πρόταση για την υπεύθυνη, την ισότιμη, ουσιαστική συμμετοχή της ελληνικής κοινωνίας στο ευρωπαϊκό γίγνεσθαι. Δεν φοβόμαστε την αντίθετη άποψη. Δεν τρομάζουμε ούτε από τις αντιευρωπαϊκές ρητορείες ούτε από τους φόβους ή τις ανησυχίες των μνημόνων στην ευρωπαϊκή, όπως δηλαδή είναι έτοιμοι να υπηρετίσουν και να ακολουθήσουν άκριτα την όποια ευρωπαϊκή εξέλιξη.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, με την προϋπόθεση ότι θα έχουμε εγγυηθεί επαρκή χρόνο δημόσιας συζήτησης, ότι θα έχουμε εγγυηθεί αντικειμενική παρουσίαση όλων των απόψεων με υπευθυνότητα, το αποτέλεσμα ενός δημοψηφίσματος θα ήταν σε κάθε περίπτωση θετικό για την κοινωνία, θα ήταν θετικό για το πολιτικό μας σύστημα, θα ήταν θετικό για τη χώρα.

Θα είναι θετική εξέλιξη, γιατί θα εκφραστούν όλα τα πολιτικά κόμματα για την πρότασή τους, όσον αφορά τη διακυβέρνηση της χώρας, για τα εθνικά μας συμφέροντα, για τα συμφέροντα του λαού σε σχέση με τις ευρωπαϊκές εξελίξεις. Θα ήταν, επίσης, θετική εξέλιξη, γιατί θα εκφραστούν όλες οι κοινωνικές δυνάμεις σε σχέση με την ευρωπαϊκή τους προοπτική. Τέλος, θα ήταν θετική εξέλιξη, γιατί θα ενισχυθεί η δημοκρατική λειτουργία και η λαϊκή κυριαρχία.

Σας διαβεβαιώ από την εμπειρία μου στα θεσμικά όργανα της Ένωσης ότι επιδεικνύεται πάντοτε μεγαλύτερος σεβασμός και ενδιαφέρον σε εκείνα τα κράτη-μέλη, τα οποία συμμετέχουν με δημιουργικό τρόπο στη διαμόρφωση της ευρωπαϊκής έννομης τάξης, εκφράζοντας, όμως, τις ανησυχίες, τους προβληματισμούς και σε πολλές περιπτώσεις, τις αντιρρήσεις των λαών τους.

Ορισμένοι είναι επιφυλακτικοί με το δημοψήφισμα, υποστηρίζοντας ότι είναι εξαιρετικά δύσκολο να εξηγήσεις τη θεσμική λειτουργία της Ένωσης και να υποστηρίξεις ότι η Συνθήκη βελτιώνει πράγματι τη λειτουργία τους. Και έχουν δίκιο. Όμως, αν αρκεστούμε σ' αυτό το δίκιο τους, τότε αποδεχόμαστε μια εξαιρετικά συντηρητική προσέγγιση της ευρωπαϊκής πραγματικότητας, περιορίζοντας τη συζήτηση στη βελτίωση της λειτουργίας των θεσμών.

Εμείς, όμως, επιθυμούμε, η ευρωπαϊκή πορεία της χώρας να έχει τη συνειδητή υποστήριξη των πολιτών.

Το ΠΑ.ΣΟ.Κ., κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ποτέ δεν αποδέχθηκε την ευρωπαϊκή εξέλιξη ως μία διαδικασία κορυφής, ως μία διαδικασία παρασκηνίων, διευθυντηρίων, ως αποκλειστική υπόθεση των τραπεζιτών και των γραφειοκρατών.

Η Νέα Δημοκρατία βρίσκεται ακριβώς στην αντίθετη κατεύθυνση, βυθισμένη μέσα σε αντιφάσεις. Η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας είτε επιλέγει την αδράνεια και την προσαρμογή των διεθνών και ευρωπαϊκών εξελίξεων είτε επινοεί και οργανώνει αχρείατα μέτωπα αντιπαράθεσης με την Ευρωπαϊκή Επι-

τροπή. Και μάλιστα, με το χειρότερο πάντοτε αποτέλεσμα για τη χώρα, τη μείωση του κύρους της χώρας μας, τη μείωση της αξιοπιστίας της ελληνικής Κυβέρνησης και ταυτόχρονα, την καλλιέργεια ενός ιδιότυπου αντιευρωπαϊσμού στην κοινωνία. Η Νέα Δημοκρατία αρέσκει να αυτοαποκαλείται ως το πλέον φιλοευρωπαϊκό κόμμα της χώρας. Και, όμως, την ίδια στιγμή που η Ευρώπη έχει ανάγκη περισσότερο από ποτέ την ευρύτερη δυνατή νομιμοποίηση, την ίδια στιγμή που εισάγονται στη Συνθήκη οι διατάξεις περί συμμετοχικής δημοκρατίας και δικαιωμάτων των πολιτών, η Νέα Δημοκρατία αρνείται να δώσει το λόγο στον πολίτη και να ζητήσει τη γνώμη του.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Πρέπει να ολοκληρώσετε.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΠΟΥΤΣΗΣ: Αρνείται το δικαίωμα στο λαό να αποφασίσει για ένα θέμα που αφορά πρώτα απ' όλα και πάνω απ' όλα τον ίδιο το λαό. Αυτό δεν αποτελεί συνεπή πολιτική και πάνω απ' όλα, δεν αποτελεί συνεπή ευρωπαϊκή πολιτική για τη Νέα Δημοκρατία.

Γι' αυτό, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εμείς επιμένουμε στην πρότασή μας για δημοψήφισμα, που θα δώσει τη δυνατότητα σε όλους να εκφραστούν ελεύθερα σ' αυτήν την κρίσιμη στιγμή για την Ευρωπαϊκή Ένωση, αλλά και για την ίδια τη χώρα μας.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Σας ευχαριστώ κι εγώ.

Το λόγο έχει η Βουλευτής του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Μανωλάκου.

ΔΙΑΜΑΝΤΩ ΜΑΝΩΛΑΚΟΥ: Κύριοι συνάδελφοι, απορρίφθηκε πανηγυρικά η κύρωση της Συνθήκης της Λισσαβώνας από τον ιρλανδικό λαό, όπως πριν τρία χρόνια το Ευρωσύνταγμα, ίδιου περιεχομένου με την Ευρωσυνθήκη, από τους λαούς της Γαλλίας και της Ολλανδίας.

Συνεπώς, τρεις είναι οι χώρες που απορρίπτουν την αντιδραστική Ευρωσυνθήκη και γι' αυτό, είναι νεκρή. Η προσωρινή νεκράνστασή της με το όνομα «Συνθήκη της Λισσαβώνας» ήταν μέχρι εδώ. Οι ομόφωνες αποφάσεις των Κυβερνήσεων των κρατών-μελών, κεντροαριστερών και κεντροδεξιών, για απαγόρευση δημοψηφισμάτων, δηλαδή, φήμιση στην έκφραση και θέληση των λαών, καταποντίστηκε στο ιρλανδικό δημοψήφισμα, που ήταν συνταγματικά επιβεβλημένο.

Η λαϊκή έκφραση και η διαφωνία της πλειοψηφίας της εργατικής τάξης, των αγροτών και των άλλων λαϊκών στρωμάτων, με τη σκληρή αντιλαϊκή πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κυβερνήσεων που την υλοποιούν, εκφράστηκε ακόμη μια φορά.

Εμείς το γιορτάζουμε. Ξέρουμε καλά ότι, όταν οι Γάλλοι αγρότες σε ποσοστό 70% καταψήφισαν το Ευρωσύνταγμα, όπως και οι Ολλανδοί αγρότες, δεν ήταν γιατί είχαν διαβάσει το περιεχόμενο της Συνθήκης. Έκριναν, όμως, με την πείρα της ζωής τους, αφού η Κοινή Αγροτική Πολιτική τους ξεκλήριζε από τη γη τους και τους καταδικάζει σε φτώχεια και αβεβαιότητα, όπως ακριβώς συμβαίνει με τη μικρομεσαία αγροτιά και στη χώρα μας, χρόνια τώρα.

Η αγανάκτηση της εργατικής τάξης και των λαϊκών στρωμάτων, που ζουν μέσα στην ανασφάλεια και κάθε χρόνο βλέπουν να δουλίζουν περισσότερο, να αμειβονται λιγότερο και να συρρικνώνονται βασικές ανάγκες και δικαιώματα από την απάνθρωπη και βάρβαρη πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης, των κυβερνήσεων και των κομμάτων που τη στηρίζουν, είχαν κάθε δίκιο να μετατρέψουν την αγανάκτησή τους σ' ένα ηχηρό «ΟΧΙ!», όπως και οι αποφάσεις του Ευρωδικαστηρίου να κρίνει παράνομες τις απεργίες των Σουηδών εργατών και Φινλανδών ναυτικών, επειδή υπερασπίστηκαν το δικαίωμά τους να εφαρμόζεται η συλλογική τους σύμβαση και οι ίδιοι όροι, ομοειδείς όροι στους εργαζόμενους, ντόπιους και αλλοδαπούς, έδωσε ακόμη ένα δείγμα ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι για την προστασία και την κερδοφορία του κεφαλαίου και όχι των λαών.

Από την πείρα τους, λοιπόν, καταλαβαίνουν και γι' αυτό

εκφράζεται αυτή η αναντιστοιχία κοινοβουλίων και λαών. Είναι ακριβώς αυτός ο φόβος προς τους λαούς, γι' αυτό επιβάλλετε τη σιωπή για το περιεχόμενο της Συνθήκης, αφού ξέρετε καλά ότι στρατιωτικοποιεί την Ευρωπαϊκή Ένωση, παρεμβαίνει πολιτικά και στρατιωτικά εντός και εκτός της Ευρώπης, ακόμα και αν δεν το ζητήσουν τα κράτη-μέλη, με πρόσχημα την καταπολέμηση της τρομοκρατίας.

Περιορίζονται ακόμα περισσότερο τα ατομικά και συλλογικά δικαιώματα και ελευθερίες, προσθέτοντας στο υπάρχον αντιτρομοκρατικό πακέτο, την καταπολέμηση των ριζοσπαστικών ιδεολογιών. Γι' αυτό οι αρχηγοί των κρατών-μελών, μαζί και η ελληνική Κυβέρνηση –και γι' αυτό είναι υπόλογοι– επέβαλαν ομόφωνα τη φήμωση στην έκφραση των λαών.

Το κόμμα μας είναι το μοναδικό που εδώ και πάρα πολλά χρόνια πρόβλεψε και προειδοποίησε ότι η ένταξη και προσαρμογή της Ελλάδας στις πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στην ΟΝΕ, στο ευρώ και στη στρατηγική του ΝΑΤΟ είναι μονόδρομος για τα συμφέροντα του κεφαλαίου, ότι θα φέρουν καινούρια προβλήματα και αδιέξοδα για το λαό και τον τόπο. Αυτήν την πραγματικότητα την έκρυβαν και την κρύβουν όλες οι άλλες πολιτικές δυνάμεις.

Η θέση μας για αποδέσμευση κατακρίνεται ως απομονωτική, αν και έχουμε δικαιωθεί από τις εξελίξεις στην καπιταλιστική Ευρωπαϊκή Ένωση. Η αποδέσμευση από την Ευρωπαϊκή Ένωση δεν συνεπάγεται εθνική απομόνωση ή τη διάρρηξη των διεθνών οικονομικών σχέσεων. Πρόκειται για αποδέσμευση και ταυτόχρονα αναζήτηση οικονομικών σχέσεων στη βάση του αμοιβαίου οφέλους.

Εκτιμάμε ότι αυτή η γραμμή δράσης αντικειμενικά αδυνατίζει τον ιμπεριαλισμό και ενισχύει την προσπάθεια αυτοτελούς ανάπτυξης και ισότιμης συνεργασίας. Υποστηρίζουμε έτσι τον αγώνα που ενώνει τους λαούς και εξασφαλίζει τη συνεργασία στην Ευρώπη προς όφελός τους. Συνεπώς, η θέση μας είναι διεθνιστική και όχι εθνικιστική.

Γι' αυτούς τους λόγους, ζητάμε να διεξαχθεί δημοψήφισμα για τη νέα Ευρωσυνθήκη, ώστε να δοθεί στον ελληνικό λαό για μια φορά η δυνατότητα να εκφράσει τη θέση του απέναντι στην Ευρωπαϊκή Ένωση και το χαρακτήρα της που εκμεταλλεύεται, διαιρεί και διχάζει. Δημοψήφισμα ακόμα ζητάει το 70% των λαών των πέντε μεγαλύτερων κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ενώ το 61% δηλώνει πλήρη άγνοια για τη νέα Ευρωσυνθήκη.

Εμείς δεν έχουμε αυταπάτες ότι όσο περισσότερη Ευρώπη έχουμε, τόσο θα γίνεται αυτή πιο κοινωνική και πιο χειραφετημένη από τις ΗΠΑ. Αυτά λέγονται από το ΣΥ.ΡΙΖ.Α. και την κεντροαριστερά, για να κρύψει και να θολώσει ότι στηρίζει μια ιμπεριαλιστική, εκμεταλλευτική Ευρωπαϊκή Ένωση και γι' αυτό, αν θέλετε, κατανοώ και την ανησυχία του εισηγητή του ΣΥ.ΡΙΖ.Α. για την κρίση που μπαίνει η Ευρωπαϊκή Ένωση μετά το «ΟΧΙ» του Ιρλανδικού λαού. Η κρίση, όμως, είναι προς όφελος των λαών.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση από τη φύση και το χαρακτήρα της υλοποιεί την ίδια σκληρή αντιλαϊκή πολιτική με τις Η.Π.Α. στον κοινωνικό τομέα, στις διεθνείς σχέσεις, οι ανταγωνισμοί τους δεν αφορούν τους λαούς, αλλά τα συμφέροντα των μονοπωλίων, γι' αυτό φιλολαϊκή Ευρωσυνθήκη από την Ευρωπαϊκή Ένωση του κεφαλαίου και του πολέμου δεν είναι δυνατόν να υπάρξει.

Εμείς καλούμε τους εργαζόμενους να απαιτήσουν δημοψήφισμα και απόρριψη της Ευρωσυνθήκης και της ίδιας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Θα συμβάλουμε και θα ενισχύσουμε το ρεύμα της αντίστασης, της ανυπακοής και απειθαρχίας στις αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η εργατική τάξη, τα λαϊκά στρώματα της πόλης και της υπαίθρου, πρέπει να βγάλουν τα αναγκαία πολιτικά συμπεράσματα και από την ίδια την πείρα τους και να γυρίσουν την πλάτη στα κόμματα που εξωραίζουν και υπερασπίζονται τον ευρωμονόδρομο και την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Απαιτούμε δημοψήφισμα.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Ολοκληρώνω, κυρία Πρόεδρε.

Ενώνουμε τη φωνή μας με τους διαδηλωτές σήμερα, που αυτήν την ώρα είναι καθ' οδόν προς τα γραφεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εκφράζοντας την ανυπακοή τους στους μύθους, που χρόνια τώρα λέγονται από τα κόμματα του ευρωμονόδρομου για ευημερία και αποτελεσματικότητα.

Αυτά τα απολαμβάνει η πλουτοκρατία της κάθε χώρας και όχι οι λαοί.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Κι εγώ σας ευχαριστώ.

Το λόγο έχει τώρα η Υπουργός Εξωτερικών κ. Μπακογιάννη.

ΘΕΟΔΩΡΑ ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ (Υπουργός Εξωτερικών): Ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα ξεκινήσω κάνοντας μία μικρή τοποθέτηση για το πού βρισκόμαστε σήμερα μετά το ιρλανδικό «όχι».

Κατ' αρχάς, θεωρώ απαραίτητο να δούμε πώς ακριβώς διαμορφώνονται οι συνθήκες στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Πρώτον, έχει ήδη προηγηθεί η κύρωση της Συνθήκης της Λισσαβώνας από δεκαοκτώ κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Δεύτερον, τυπικά, για να εφαρμοστεί η Συνθήκη της Λισσαβώνας πριν από τις εκλογές για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο τον Ιούνιο του 2009, θα πρέπει να έχει κυρωθεί από όλα τα μέλη της Ένωσης. Τρίτον, η απόφαση του ιρλανδικού λαού είναι βεβαίως σεβαστή. Τέταρτον, δεν είναι η πρώτη φορά που η Ένωση βρίσκεται αντιμέτωπη με δύσκολες καταστάσεις. Κάθε φορά, όμως, αργά ή γρήγορα, έχει καταφέρει να προχωρήσει μπροστά.

Αυτή είναι μία ρεαλιστική αποτίμηση της κατάστασης στην οποία βρισκόμαστε. Η αντιμετώπισή της δεν είναι ούτε άμεση ούτε εύκολη. Αυτό φάνηκε από την πρώτη συζήτηση που έγινε χθες στο Λουξεμβούργο.

Αναμφισβήτητα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, υπάρχει προβληματισμός. Πιστεύω, όμως, ότι υπάρχει και η πολιτική βούληση να μην εγκλωβιστεί και πάλι η Ευρωπαϊκή Ένωση σε μία μακρά και αντιπαραγωγική εσωστρέφεια. Στο προσεχές Ευρωπαϊκό Συμβούλιο θα συζητηθεί εκτενώς το τι μέλλει γενέσθαι.

Η Ελλάδα, πιστή στο όραμα της Ενωμένης Ευρώπης, θα επιδιώξει να γίνει η ταχύτερη δυνατή αξιολόγηση και αποτίμηση της κατάστασης, ώστε να μπορέσει η Ένωση να προχωρήσει το συντομότερο δυνατόν σε αποφάσεις που θα επιτρέψουν τη μη αυτοπαγίδευσή της σ' ένα κύκλο εσωστρέφειας και αδράνειας. Ελπίζουμε και πιστεύουμε ότι τα οκτώ κράτη-μέλη της Ένωσης που δεν έχουν ακόμα κυρώσει τη Συνθήκη, θα προχωρήσουν σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στη διαδικασία της κύρωσής της.

Θέλω να υπενθυμίσω, εδώ, στη Βουλή γιατί πραγματικά θέλουμε τη Συνθήκη της Λισσαβώνας. Και υπάρχει ένα εύλογο ερώτημα. Γιατί η Ελλάδα πιστεύει στην ανάγκη εφαρμογής της Συνθήκης της Λισσαβώνας; Και εμείς δεν θα κρυφτούμε πίσω από το δάκτυλό μας. Δεν είναι πρόθεσή μας ο εξωραϊσμός των δυσκολιών και των προκλήσεων. Υπάρχει απόσταση μεταξύ του Ευρωπαίου πολίτη και των Βρυξελλών; Ναι, υπάρχει. Έχει αντιμετωπίσει η Ένωση αποτελεσματικά όλα τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι πολίτες της; Προφανώς, όχι. Καθορίζει με την εξωτερική της πολιτική τις εξελίξεις στο διεθνές περιβάλλον; Όχι.

Όμως, μετά απ' αυτά τα «όχι», είμαι υποχρεωμένη να ρωτήσω το εξής: Χωρίς την Ευρωπαϊκή Ένωση, θα αντιμετωπίζαμε αποτελεσματικότερα ως Ελλάδα ή ως κράτος-μέλος χωριστά τα μεγάλα σημερινά προβλήματα, τα οποία δεν γνωρίζουν σύνορα;

Όχι, κύριοι συνάδελφοι. Δεν θα μπορούσαμε να τα αντιμετωπίσουμε καλύτερα. Η Ευρωπαϊκή Ένωση, η ενίσχυση και η πρόοδος της, είναι το πιο ισχυρό όπλο που διαθέτουν οι ευρωπαϊκοί λαοί για να διασφαλίσουν ένα καλύτερο μέλλον σ' έναν αβέβαιο, ρευστό και δύσκολο κόσμο.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι η αναγκαία δύναμη συνεργασίας και συντονισμού προσπαθειών σε μία κοινή προσπάθεια. Η Ευρωπαϊκή Ένωση ενώνει κυβερνήσεις, αλλά πάνω απ' όλα ενώνει λαούς. Τους ενώνει σ' ένα σύστημα αρχών, αξιών και κανόνων συνυφασμένων με τη δημοκρατία, την ελευθερία, την

ανάπτυξη και την κοινωνική ευαισθησία.

Αυτή η Ένωση, λοιπόν, πρέπει να προχωρήσει, έστω και με μικρότερα των φιλοδοξιών μας βήματα. Η στασιμότητα αυτή τη στιγμή θα αποτελούσε κατ' ουσίαν ένα βήμα προς τα πίσω.

Ακούω με προσοχή και σέβομαι όσους από ανυπόκριτη έγνοια για το μέλλον της Ευρώπης, επιδιώκουν πιο φιλόδοξα, πιο γενναία, πιο κοινωνικά βήματα, σε σχέση με το συμβιβασμό της Συνθήκης της Λισσαβώνας. Συμμερίζομαι δε, πολλούς από τους προβληματισμούς τους. Τους απαντώ, όμως, ότι πολλές φορές το καλύτερο είναι ό,τι μπορεί να εξελιχθεί στον αποτελεσματικότερο εχθρό του καλού.

Αυτή την κρίσιμη, λοιπόν, στιγμή πιστεύω ότι όλοι πρέπει να στηρίζουμε το καλό, που είναι το εφικτό, με την ελπίδα, αλλά και την απόφαση αυτό να το αξιοποιήσουμε ως εφελκυστήρα, για να πετύχουμε το καλύτερο. Όμως, τονίζω και πάλι ότι η στασιμότητα θα ισοδυναμούσε με υποχώρηση και αυτό δεν πρέπει να συμβεί στην Ευρώπη.

Ακούω σκληρή κριτική και άρνηση από εκείνους που αντι-στρατεύονται την ευρωπαϊκή ιδέα και την ευρωπαϊκή ενοποίηση στο σύνολό τους, όπως για παράδειγμα το Κομμουνιστικό Κόμμα, του οποίου σέβομαι την άποψη, αλλά δεν συμφωνώ μαζί του.

Εμείς θα προχωρήσουμε, σύμφωνα με τη χαραγμένη στρατηγική μας. Επιδιώκουμε μία Ευρώπη που κάνει βήματα μπροστά, ενισχύοντας τη δημοκρατικότητα και την αποτελεσματικότητά της και κυρίως τη δυνατότητα παρέμβασής της στις διεθνείς εξελίξεις.

Με γνώμονα αυτή μας τη σταθερή θέση, θα λάβουμε μέρος στο επικείμενο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο. Θα συμβάλουμε όσο μπορούμε στην αναζήτηση του αποτελεσματικότερου τρόπου αντιμετώπισης της κατάστασης μετά από το Ιρλανδικό δημοψήφισμα.

Και έρχομαι τώρα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στο γιατί το ΠΑ.ΣΟ.Κ. ζητάει δημοψήφισμα. Η Αξιωματική Αντιπολίτευση με την πρότασή της για διεξαγωγή δημοψηφίσματος για την επικύρωση της Μεταρρυθμιστικής Συνθήκης της Λισσαβώνας αποδεικνύει τρία στοιχεία που, δυστυχώς, χαρακτηρίζουν το σύνολο του αντιπολιτευτικού τους έργου.

Το πρώτο είναι η ασυνέπεια και η ασυνέχεια στην πολιτική της, οι συνεχείς παλινωδίες σε σειρά σημαντικότερων για το μέλλον της χώρας ζητήματα.

Το δεύτερο –λυπάμαι που το λέω στη Βουλή των Ελλήνων– είναι η ανευθυνότητα με την οποία τα ίδια αυτά σημαντικά ζητήματα γίνονται σημαίες ευκαιρίας για να λυθούν εσωκομματικά ή ακόμα και υπαρξιακά προβλήματα.

Και το τρίτο, βεβαίως, είναι η επιφανειακή ανάγνωση των εξελίξεων –διεθνών και εσωτερικών– και η προσπάθεια για να υπάρξει μικροκομματικό όφελος, ακόμα και σε ζητήματα που η ίδια η φύση και η σημασία τους απαιτεί εις βάθος συζήτηση, αλλά βεβαίως και ομοψυχία.

Θα ξεκινήσω από το πρώτο χαρακτηριστικό, την ασυνέπεια και την ασυνέχεια της πολιτικής. Στα είκοσι επτά και πλέον χρόνια παρουσίας της ως πλήρες και ισότιμο μέλος της ευρωπαϊκής οικογένειας, η χώρα μας έχει χαράξει μία συγκεκριμένη συνεπή πορεία. Όλες οι Συνθήκες, όλα τα μεγάλα βήματα της Ευρώπης προς το στόχο της πολιτικής της ενοποίησης επικυρώνονται από το Ελληνικό Κοινοβούλιο. Και αυτή η κοινοβουλευτική μέθοδος έχει επιλεγεί για συγκεκριμένους λόγους.

Ο πρώτος λόγος είναι ότι μ' αυτόν τον τρόπο διασφαλίζεται ο σταθερός ευρωπαϊκός προσανατολισμός της χώρας μας. Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι εκείνος ο κρίσιμος άξονας πάνω στον οποίο η χώρα μας εδώ και χρόνια καταφέρει να ενισχύει, τόσο την ασφάλειά της, όσο και τη σταθερότητά της, την οικονομική της ανάπτυξη και την κοινωνική ευημερία των Ελλήνων.

Η σταθερή και αταλάντευτη πορεία της Ελλάδας μέσα στο ευρωπαϊκό οικοδόμημα αποτελεί εγγύηση ασφάλειας και ανάπτυξης για τη χώρα και το Ελληνικό Κοινοβούλιο έχει την ευθύνη να διασφαλίζει αυτή την πορεία.

Ο δεύτερος λόγος είναι ότι κανείς δεν αμφισβητεί πως υπερψήφίζοντας και επικυρώνοντας μία ευρωπαϊκή Συνθήκη, η Βουλή των Ελλήνων βρίσκεται σε απόλυτη αντιστοιχία με τη

λαϊκή βούληση. Η συντριπτική πλειοψηφία των Ελλήνων είναι πεπεισμένη ότι η Ελλάδα είναι πιο ισχυρή μέσα σε μία συνεχώς ισχυρότερη Ευρώπη. Παρά τις κατά καιρούς κρίσεις και διαφωνίες στην Ευρωπαϊκή Ένωση, οι Έλληνες εμφανίζονται σταθερά θερμοί ευρωπαϊστές. Ζητούν περισσότερη Ευρώπη, περισσότερες κοινές πολιτικές και επιθυμούν η Ελλάδα, ως παλιό πια μέλος της Ευρώπης, να πρωτοστατεί σ' αυτές τις προσπάθειες και σ' αυτούς τους στόχους.

Ο τρίτος λόγος είναι ότι η κοινοβουλευτική μέθοδος εξασφαλίζει αυτή τη δυνατότητα στη χώρα μας να πρωτοστατεί και να βρίσκεται στην πρωτοπορία των ευρωπαϊκών εξελίξεων, όπως ακριβώς απαιτεί ο ελληνικός λαός.

Είναι σε όλους σαφές ότι σε σχέση με τη διενέργεια ενός δημοψηφίσματος, η κοινοβουλευτική μέθοδος εγγυάται λιγότερο πολύπλοκες και λιγότερο χρονοβόρες διαδικασίες, φέρνοντας την Ελλάδα μεταξύ των δυνάμεων εκείνων που διαμορφώνουν τη νέα ατμοσφαιρική της Ευρώπης.

Όλοι αυτοί οι λόγοι, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι γνωστοί και αποδεκτοί εδώ και πάρα πολλά χρόνια. Με την ίδια συνέπεια που αξιοποιεί την κοινοβουλευτική μέθοδο αυτή η Κυβέρνηση, την αξιοποίησαν όλες οι προηγούμενες κυβερνήσεις.

Την αξιοποίησαν οι κυβερνήσεις της Νέας Δημοκρατίας, οι κυβερνήσεις του ΠΑ.ΣΟ.Κ., στις οποίες συμμετείχε και ο νυν Αρχηγός του ΠΑ.ΣΟ.Κ.

Δεν είναι, λοιπόν, παλινωδία, δεν είναι πισωγύρισμα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι του ΠΑ.ΣΟ.Κ. το να ζητάτε σήμερα δημοψήφισμα και μάλιστα χωρίς να εξηγείτε γιατί ακριβώς το ζητάτε, παρά λέγοντας απλά ότι η συζήτηση για το δημοψήφισμα θα ενημερώσει περισσότερο τους Έλληνες πολίτες από την αναλυτική συζήτηση η οποία έγινε στη Βουλή των Ελλήνων;

Δεν είναι παλινωδία εσείς να έχετε φέρει προς ψήφιση εδώ στη Βουλή όλες τις υπόλοιπες συνθήκες και σήμερα να αρνείστε αυτήν την πρακτική;

Άκουσα σήμερα το μεσημέρι στην τηλεόραση την επιχειρηματολογία κάποιων στελεχών του ΠΑ.ΣΟ.Κ. Ήταν αδύνατη, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η επιχειρηματολογία, διότι ο οποιοσδήποτε έχει κάνει σωστή ανάγνωση του αποτελέσματος γνωρίζει πολύ καλά ότι είναι εξαιρετικά σύνθετη η διαδικασία της ψήφισης με ένα δημοψήφισμα, για να μπορέσει κάποιος σοβαρά να αναλύσει τη βούληση του ελληνικού λαού, για ένα πάρα πολύ απλό λόγο. Στο ιρλανδέζικο δημοψήφισμα οι Ιρλανδοί ψήφισαν παραδείγματος χάριν κατά της άμβλωσης. Συμφωνεί ο κ. Αλαβάνος στη θέση αυτή; Οι Ιρλανδοί ψήφισαν παραδείγματος χάριν με το φόβο ότι θα μειωθεί η ανταγωνιστικότητα της οικονομίας τους. Συμφωνεί το Κομμουνιστικό Κόμμα με τη θέση αυτή;

Η πραγματικότητα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι ότι όταν συζητάμε με δημοψήφισμα και όταν αναζητούμε για σύνθετα πράγματα να πει ο λαός ένα ναι ή ένα όχι, τα κριτήρια με τα οποία καλούνται να ψηφίσουν είναι δυστυχώς άλλα από την ερώτηση η οποία τους τίθεται στο δημοψήφισμα. Και το γνωρίζετε πάρα πολύ καλά, τουλάχιστον το κόμμα της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης.

Από το ΣΥ.ΡΙΖ.Α. ή από το Κομμουνιστικό Κόμμα, ομολογώ ότι δεν περιμένα μια άλλη αντίδραση ή από το ΛΑ.Ο.Σ. δεν περιμένα μια άλλη αντίδραση. Θέλω, όμως, να σας πω ευθέως την άποψή μου εδώ στη Βουλή των Ελλήνων. Η επιλογή την οποία έκανε το ΠΑ.ΣΟ.Κ. προχθές, από τη μια μεριά να επικυρώνει τη Συνθήκη δια της ψήφου των εκλεγμένων Βουλευτών του πριν από έξι μήνες στη Βουλή των Ελλήνων και ταυτόχρονα να ζητάει δημοψήφισμα, έχει μια μοναδικότητα: Πρώτον, δεν έχει συμβεί σε κανένα άλλο μέρος του κόσμου και δεύτερον, δυστυχώς αποδεικνύει ότι ο δρόμος τον οποίο το κόμμα της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης επιλέγει, είναι όχι ο δρόμος ενός κόμματος ευθύνης, ενός κόμματος εξουσίας, αλλά ενός κόμματος άρνησης και διαμαρτυρίας. Και αυτό είναι μια πραγματικότητα την οποία την γνωρίζει ο ελληνικός λαός τώρα που την ακούει.

Είναι πολύ εύκολο, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, να επιχειρηματολογεί κάποιος και να λέει ότι αποφασίζουμε ερήμην του ελληνικού λαού. Είναι ψέματα! Η Βουλή των Ελλήνων αποφασί-

ζει για όλα τα θέματα και δεν αποφασίζει ποτέ ερήμην του ελληνικού λαού. Εάν ένας ορκισμένος Βουλευτής προσέρχεται και ορκίζεται στη Βουλή των Ελλήνων, εκπρόσωπος του ελληνικού έθνους, θα είναι τουλάχιστον οξύμωρο να ισχυρίζεται ότι έχει μειωμένη δημοκρατική νομιμοποίηση. Θα είναι τουλάχιστον οξύμωρο να λέει ότι ζητώ επιβεβαίωση των δικών μου θέσεων.

Η ευρωπαϊκή προοπτική της Ελλάδος δεν μπορεί και δεν πρέπει να αμφισβητηθεί, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι. Το ευρωπαϊκό οικοδόμημα θα πρέπει να μείνει στέρεο. Και θα μείνει στέρεο από την ώρα που η Κυβέρνηση και τα Κοινοβούλια παίρνουν τις ευθύνες τους και στέκονται στο ύψος των ευθυνών τους. Οι κίνδυνοι για την Ευρώπη υπάρχουν. Οι αρνήσεις και οι προκλήσεις για την Ευρώπη είναι πολλές. Η Ευρώπη έχει να αντιμετωπίσει ορισμένα αποτελέσματα δυσμενής της παγκοσμιοποίησης και πρέπει να τα αντιμετωπίσει δυνατά και ενωμένη. Και το άλλοθι ενός δημοψηφίσματος δεν είναι το άλλοθι το οποίο οι υπεύθυνοι πολιτικοί πρέπει να επιλέγουν όταν έχουν στα χέρια τους τις τύχες της χώρας.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Και εγώ σας ευχαριστώ.

Το λόγο έχει ο Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΛΑ.Ο.Σ. και Πρόεδρος του ΛΑ.Ο.Σ. κ. Καρατζαφέρης, με την παράκληση να μην εξαντλήσει το χρόνο που δικαιούται.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΤΖΑΦΕΡΗΣ (Πρόεδρος του Λαϊκού Ορθό - δοξου Συναγερμού): Με αυτά που είπε η κ. Μπακογιάννη, η οποία μόλις μίλησε έφυγε από την Αίθουσα, μου θύμισε τον Μπρεχτ. Αν ο λαός διαφωνεί με την Κυβέρνηση, τότε καταργούμε το λαό. Αυτό μας είπε η κυρία Υπουργός.

Έχω κουραστεί να ακούω αυτά τα κατά Συνθήκη, τα οποία λέει η Νέα Δημοκρατία προκειμένου να υπερασπιστεί πράγματα που δεν πιστεύει. Αν μιλάμε για καταρράκωση της κατά συνεδριακής ψήφου και ομιλίας στη Βουλή, έχει να κάνει με αυτά τα οποία βιώνουν οι Βουλευτές της Νέας Δημοκρατίας σήμερα.

Κύριε Υπουργέ, και η ηλιοφάνεια είναι ημέρα και το χαλάζι είναι ημέρα, αλλά είναι σίγουρο ότι όλοι προτιμάμε την ηλιοφάνεια από το χαλάζι. Και το γάργαρο νερό της πηγής είναι νερό. Και τα στάσιμα νερά του βούρκου είναι νερά. Προτιμάμε, όμως, το γάργαρο νερό. Και ο καθαρός αέρας του δάσους ή της θάλασσας είναι αέρας. Αλλά και ο αέρας των καυσαερίων στο κέντρο της Αθήνας είναι αέρας. Ποιον προτιμάμε; Λοιπόν, τι προτιμάμε; Την ηλιοφάνεια, τον καθαρό αέρα, το γάργαρο νερό, που είναι ο λαός; Ή τις μεσοβέζικες λύσεις, οι οποίες είναι αυτές που προσπαθείτε να εφεύρετε προκειμένου να μην πάτε στο λαό; Γιατί περί αυτού πρόκειται, φοβάστε το λαό και δεν πηγαίνετε στο λαό. Αυτή είναι η αλήθεια.

Και γιατί φοβάστε το λαό; Γιατί ξέρετε πολύ καλά ότι ο λαός δεν θα σας ακολουθήσει όπως έγινε στην Ιρλανδία. Αν δεν φοβάστε το λαό, πηγαίνετε να πάρετε την επικύρωση με 60%, 70% και να πανηγυρίσετε. Ξέρετε, όμως, ότι ο λαός δεν θα σας ακολουθήσει και γι' αυτό εφευρίσκετε όλα αυτά μέσα στην Αίθουσα. Πράγματα που δεν τα πιστεύετε, επαναλαμβάνω.

Ακούστηκε πριν από λίγο γιατί θα πρέπει να γίνει δημοψήφισμα. Εγώ θα σας δώσω ένα επιχείρημα: Neweuro Ευρωπαϊκός οργανισμός με τεράστιο κύρος. Κάνει δημοσκόπηση επίσημη - όχι σαν κι αυτές τις μαϊμού με τα τρελά αποτελέσματα που σας βγάζουν εδώ - και βγάζει ότι το 87% στην Ιρλανδία ήθελεν δημοψήφισμα και όχι επικύρωση από το Κοινοβούλιο. Δεύτερη χώρα, Ελλάς: Το 84% των Ελλήνων θέλουν επικύρωση με δημοψήφισμα και όχι μέσα από τη Βουλή. Επομένως γιατί έρχεστε σε κόντρα με τη βούληση του ελληνικού λαού να έχει άποψη γι' αυτό το θέμα;

Ακούστηκε και το μυστήριο ότι όλες οι Συνθήκες περνάνε από τη Βουλή. Ναι, λες και κάνουμε μία σύμβαση με την Αρμενία για μετεωρολογικούς σταθμούς και θα περάσει από τη Βουλή. Το ίδιο πράγμα είναι αυτό που συμβαίνει σήμερα; Δεν υπερισχύει το νέο αυτό κράτος, το υπερκράτος της Ελλάδος ή της Γαλλίας ή της Ισπανίας ή οποιασδήποτε άλλης χώρας; Δεν έχουμε αλλαγή των πάντων; Δεν έχουμε έναν Πρόεδρο, ο οποίος δεν εκλέγεται από τον ελληνικό λαό; Είπατε στις 16 Σεπτεμ-

βρίου στον ελληνικό λαό ότι θα ερχόσασταν να αλλάξετε τη δομή της πολιτείας; Του το είπατε και οι μεν και οι δε; Και να δούμε αν θα σας ψήφιζε ο ελληνικός λαός. Του λέγατε «ευρωπαϊκή ολοκλήρωση», τη μεγαλύτερη απάτη που έχει δεχθεί ο λαός της Ευρώπης.

Έρχεται ανευρυθρίαστα, το είπα και προχθές, ο κ. Ζισκάρ Ντ' Εστέν πέρυσι 17 Ιουλίου στην Επιτροπή Συνταγματικών Υποθέσεων του Κοινοβουλίου και λέει «κοιτάξτε να σας πω, το ίδιο Σύνταγμα είναι, αλλά το ονομάσαμε Συνθήκη για να μην την ξαναπατήσουμε με δημοψηφίσματα». Υπάρχει αυτό στα Πρακτικά του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και το λέει ο συντάκτης, ο βασικός συντάκτης του Συντάγματος ο Ζισκάρ Ντ' Εστέν. Και με μεθόδους που θα ζήλευε η Cosa Nostra μαζεύτηκαν οι Πρωθυπουργοί και οι Αρχηγοί της Ευρώπης πώς θα εξαπατήσουμε τους λαούς. Μέθοδοι Cosa Nostra, ούτε καν λέσχης Μπίντελμπεργκ, που η αποχωρήσασα είναι συχνό μέλος, όπου δεν μαθαίνει κανείς τι λέγεται εκεί μέσα. Αποφάσισαν μόνοι τους, χωρίς να ενημερώσουν κανέναν. Ήξερε τίποτα το Εθνικό Κοινοβούλιο τι συζητάει ο κ. Καραμανλής με την κ. Μέρκελ και την υπόλοιπη παρέα; Ήξερε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο οποίο ήμουν εγώ τότε και ο κ. Μπεγκλίτης και η κ. Ξενογιαννακοπούλου και κάποιοι άλλοι, τι συζητάνε, τι συμφωνούσαν; Εν κρυπτώ! Και ήμουν εκεί, το Μάρτιο στο Βερολίνο, όπου ήταν όλες οι φαμπάρες υπέρ της σμίξης της οποίας κάνανε. Και εμείς οι ευρωσκεπτικιστές ήμασταν σ' ένα ξενοδοχείο παραπεταμένοι, με τον Κώστα τον Αϊβαλιώτη και κάποιους άλλους και δεν είχαμε πρόσβαση. Αυτή είναι η δημοκρατία που θέλετε να επιβάλετε; Γι' αυτήν τη δημοκρατία έχει χυθεί αίμα.

Και σαν και σήμερα πριν από πενήντα ακριβώς χρόνια ένας άλλος Πρωθυπουργός της Ευρώπης, ο οποίος δεν ήθελε να ζει σε τέτοιες συνθήκες σαν κι αυτές που μας σύρετε, ο Νάγκι, εκτελέστηκε γιατί σήκωσε το ανάστημά του τότε στην ΚΟΜΕΚΟΝ. Και οδηγείται η Ευρωπαϊκή Ένωση να γίνει ΚΟΜΕΚΟΝ. Τα ίδια δικαιώματα που είχε τότε η Ουγγαρία, τα ίδια δικαιώματα θα έχει και σήμερα η Ουγγαρία σ' αυτό που πάει να γίνει.

Και επ' ευκαιρία να μάθει ο Υφυπουργός Εξωτερικών της Χώρας κ. Πέτρος Δούκας ότι οι χώρες της Ευρώπης έχουν γίνει είκοσι επτά και όχι είκοσι πέντε, όπως μας έλεγε πριν από λίγο. Να του το πείτε, κύριε Βαληνάκη, γιατί είναι κρίμα να μην ξέρει ο Υφυπουργός Εξωτερικών ότι είναι είκοσι επτά οι χώρες. Υπάρχουν τα πρακτικά, κύριε Υφυπουργέ. Κάντε ένα σεμινάριο στο Υπουργείο -δεν είναι κακό- μαζέψτε εκεί κάποιους Υφυπουργούς να μάθουν την αλήθεια, όπως και κάποιοι Βουλευτές να μάθουν επιτέλους. Κι εγώ, αν θέλετε, κύριε Υφυπουργέ, είμαι έτοιμος να σταματήσω την ομιλία και να θέσω σε οποιονδήποτε Βουλευτή με υποδείξεis στην Αίθουσα πέντε ερωτήματα για τη συνθήκη, αν ξέρει να απαντήσει. Αυτά ψηφίζουμε. Περί αυτών μιλάμε. Πού να ξέρει ο ελληνικός λαός; Πού να ξέρει ότι έχουμε την άμεση υπεροχή του ευρωπαϊκού δικαίου, των πάντων; Και ποιος εγγυάται, κύριε Υφυπουργέ, ότι αν αύριο το πρωί με τη συνθήκη επικυρωμένη θα έχετε ξανά το δικαίωμα του βέτο απέναντι στα Σκόπια και δεν θα ισχύσει η πλειοψηφία, όπως περιγράφεται; Επομένως, λοιπόν, μήπως αποδυνατώνουμε κάποια πράγματα; Μήπως ηθελημένα πηγαίνουμε προς μία οδό από την οποία δεν υπάρχει επιστροφή; Κοροϊδεύουμε ότι είναι μία συνθήκη σαν κι αυτές που συχνά έρχονται στη Βουλή; Είναι το ίδιο ψέμα, η ίδια απάτη με το Σχέδιο Ανάν, που εσείς τα τρία κόμματα, τα νεοταξικά, ψηφίσατε εδώ, ή μάλλον φωνάζατε και από εδώ και απ' έξω στις τηλεοράσεις. Ευτυχώς που ο λαός της Κύπρου είπε το «ΟΧΙ». Για φανταστείτε ο λαός της Κύπρου να σας άκουγε! Δεν θα υπήρχε Κύπρος σήμερα. Η ίδια μεθοδολογία. Έρχεται το Σύνταγμα και λέει «καταργείται, αν δεν ψηφιστεί από μία χώρα». Δύο χώρες είπαν «ΟΧΙ» και αντί να το δεχθείτε, πήγατε από την πίσω πόρτα να φέρετε τις συνθήκες. Τώρα που είπε η Ιρλανδία «ΟΧΙ», λέει «δεν πειράζει, θα δούμε». Ξέρετε τι μου θυμίζετε; Αυτούς τους παίχτες που διώχνουν από τα καζίνο. Τους μόνους παίχτες που διώχνουν από τα καζίνο, κύριε Υφυπουργέ, είναι αυτοί που παίζουν «μαύρο-κόκκινο» και διπλασιάζουν κάθε φορά που χάνουν. Αυτός που διπλασιάζει, επειδή στο τέλος θα κερδίσει, του λέει το καζίνο «βγείτε έξω».

Τέτοιοι παίχτες είστε. Λέει «ΟΧΙ» η Ευρώπη, από το παράθυρο ξανά, ξανά, ξανά. Μέχρι πότε, δηλαδή, πρέπει να λένε «ΟΧΙ» οι λαοί της Ευρώπης; Και να μην ακούγονται; Προσπαθείτε να επιβάλλετε πράγματα, τα οποία δεν ξέρει ο ελληνικός λαός. Δεν ξέρει ο ελληνικός λαός ότι θα δικάζεται από τα δικαστήρια της Ευρώπης. Του το έχετε πει αυτό; Το ξέρει ο ελληνικός λαός ότι θα χάσει το φυσικό του δικαστή για παρανομίες επί θεμάτων που θα λείει η Ευρωπαϊκή Ένωση; Ξέρει ο ελληνικός λαός ότι κουμάντο στην εξωτερική πολιτική θα κάνει ο κ. Σολάνα, ότι θα έχουμε ενιαία εξωτερική πολιτική; Μα, τα ίδια προβλήματα έχω εγώ, η Ελλάδα, με το Λουξεμβούργο; Το Λουξεμβούργο έχει Βέλγιο, σύνορα, έχει Γερμανία, έχει Γαλλία. Εγώ έχω σύνορα με Τουρκία, με Αλβανία, με FYROM. Τα ίδια προβλήματα έχω ξαφνικά, που πρέπει να έχω ενιαίο Υπουργό Εξωτερικών; Και ποιον; Τον κ. Σολάνα. Ποιανού είναι επιλογή ο κ. Σολάνα; Ποιος είπε να πάει ο κ. Σολάνα εκεί; Το καλό παιδί των Αμερικανών ο Γραμματέας του ΝΑΤΟ, που όταν δεν του έχουν επίσημο τίτλο, τον έχουν για καφετζή. Τα πάντα κάνει ο κ. Σολάνα. Και τώρα μας τον βάζουν από πάνω καπέλο. Ποιος τον επέλεξε; Ποιος θα επιλέξει τον Πρόεδρο της Ευρώπης και ποιος θα είναι; Ακούγεται ότι θα είναι ο κ. Μπλερ, ο οποίος ήλθε στο Ευρωκοινοβούλιο, όταν παρέλαβε την Προεδρία, και μας είπε «δεν με ενδιαφέρουν οι αγρότες -κόψτε το λαϊμό σας- είναι το 4% του πληθυσμού και συμμετέχει με 2% στο ακαθάριστο εισόδημα». Και του απήντησα: «Κύριε Πρωθυπουργέ της Αγγλίας, όταν θα βγείτε το βράδυ να πάτε να φάτε, αντί σαλάτα, πηνία και αντί φρούτα να φάτε μικροτσίπς»

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του Λαϊκού Ορθόδοξου Συναγερμού)

Αυτή είναι η πραγματικότητα. Αυτή την αντίληψη, αυτούς τους Προέδρους θέλετε να μας φέρετε; Να ξεκαθαρίσουμε άπαξ δια παντός. Οι λαοί θα λένε «ΟΧΙ». Αν θέλετε, κύριε Υφυπουργέ, και κόπτεστε για την ολοκλήρωση της Ευρώπης, ένα είναι το μυστικό: ή θα ελαστικοποιήσουν το Μάαστριχτ, ή δεν υπάρχει προοπτική. Ένα Μάαστριχτ, το οποίο είναι οδυνηρό και καμμία χώρα δεν μπορεί να το παρακολουθήσει. Σήμερα, λοιπόν, εκεί που είναι το πετρέλαιο, ποια χώρα είναι μέσα στα όρια του Μάαστριχτ, του 3% στο έλλειμμα στον πληθωρισμό; Καμμία. Αν δεν καταργηθεί το Μάαστριχτ όπως έχει, μην περιμένετε ευρωπαϊκή ολοκλήρωση, γιατί άνθρωποι ψηφίζουν και όχι μηχανές. Για εξηνταπεντάωρο θα ψηφίσει ο Ευρωπαίος; Ή ο Έλληνας έχει κανένα λόγο να ψηφίσει υπέρ αυτής της Ευρώπης που έχει το δικαστήριό της και καταπατά τη Συνθήκη της Λοζάνης μετά από ογδόντα χρόνια και λέει ότι είναι Τούρκοι στη Θράκη και όχι Έλληνες μουσουλμάνοι; Τι άλλο θέλετε; Τι άλλα δείγματα θέλετε από την Ευρώπη, μία Ευρώπη που συμμετείχε στον πόλεμο και στη διάλυση τη Γιουγκοσλαβίας, μία Ευρώπη που συμμετείχε στο Ιράκ, μία Ευρώπη που θα πηγαίνει μόνη της σε πολέμους, χωρίς να σας ρωτάει;

Επιτέλους, δώστε το δικαίωμα να εκφραστεί ο ελληνικός λαός! Έχει δικαίωμα να εκφραστεί ο ελληνικός λαός και έχει και ωριμότητα ο ελληνικός λαός. Γιατί εάν δεχθούμε αυτό το άθλιο επιχείρημα που άκουσα ότι δεν είναι ώριμος ο ελληνικός λαός, αυτός ο λαός σας ψήφισε και είστε Κυβέρνηση! Ή είστε λοιπόν Κυβέρνηση ανώριμων, ή είστε Κυβέρνηση ώριμων ψηφοφόρων, που πρέπει να τους σεβαστείτε και να τους δώσετε το δικαίωμα να έχουν άποψη γι' αυτό που τους αλλάζει τη ζωή. Και αυτό που τους αλλάζει τη ζωή, είναι αυτό που λέγεται συνθήκη, που είναι ένα νέο Σύνταγμα αδιότακτο, έξω από τις ατομικές ελευθερίες, έξω από τη δημοκρατία, έξω από τη λογική που υπάρχει στον Έλληνα.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του Λαϊκού Ορθόδοξου Συναγερμού)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Σας ευχαριστώ.

Ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδος κ. Κανταρτζής έχει το λόγο.

ΑΧΙΛΛΕΑΣ ΚΑΝΤΑΡΤΖΗΣ: Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, το Κ.Κ.Ε. τη θέση του για δημοψήφισμα, ώστε να εκφραστεί κυρίως ο λαός μας απέναντι στην Ευρωσυνθήκη την πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης και την ίδια την Ευρωπαϊκή Ένωση, δεν τη διαμόρφωσε τώρα συγκεκριμένα, τώρα που έχουν γίνει

ολοφάνερες για τους λαούς οι αρνητικές επιπτώσεις για τους εργαζόμενους σαν συνέπεια των πολιτικών που ακολουθήθηκαν στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ζητήσαμε και ζητάμε δημοψήφισμα, όχι για να δώσουμε άλλοθι στην πολιτική του κεφαλαίου, όπως επιδιώκει από μία μεριά το ΠΑ.ΣΟ.Κ., που ενώ λείει «ναι» στην Ευρωσυνθήκη, ταυτόχρονα έρχεται να ζητήσει δημοψήφισμα.

Ανοίγω μία παρένθεση εδώ. Βεβαίως είναι γνωστή η θέση της Νέας Δημοκρατίας, η εχθρική της θέση, η απορριπτική της θέση απέναντι σε κάθε ιδέα για δημοψήφισμα. Όμως και το ΠΑ.ΣΟ.Κ. όψιμα θυμήθηκε για δημοψήφισμα, αφού επί τόσα χρόνια τώρα όλες τις συνθήκες τις επικύρωσε ερήμην του ελληνικού λαού.

Αλλά και κάτι ακόμα. Και στην πρόσφατη Αναθεώρηση του Συντάγματος, όταν κατέθεσε τις γνωστές προτάσεις, η πρότασή του δεν προέβλεπε –επαναλαμβάνω το θέμα αυτό– τη δεσμευτική διενέργεια δημοψηφίσματος είτε με λαϊκή πρωτοβουλία είτε με ελάχιστο ψήφο από έναν περιορισμένο αριθμό Βουλευτών. Αντίθετα, επέμενε να αφήνει τη διενέργεια δημοψηφίσματος προνόμιο της Κυβέρνησης.

Επαναλαμβάνω εν πάση περιπτώσει, θέλαμε τη διενέργεια δημοψηφίσματος όχι για να δώσουμε άλλοθι στην πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης, να κάνουμε το λαό συνένοχο, αλλά γιατί θέλουμε μέσα από αυτήν τη διαδικασία, μέσα από αυτό το στοιχείωδες δημοκρατικό δικαίωμα του λαού να ενισχυθούν οι διεργασίες που θα βγάλουν το λαό μας, τους λαούς των χωρών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο δρόμο της απειθαρχίας, της ανυπακοής, της αντεπίθεσης, για να ανατραπούν αυτές οι επιλογές.

Με τις σκέψεις αυτές ακριβώς χαιρέτησαμε το «ΟΧΙ» των εργαζομένων της Ιρλανδίας, του λαού της Ιρλανδίας, που έρχεται να δώσει μία νέα πνοή στους λαούς, όπως έκαναν και πριν από δύο περίπου χρόνια οι λαοί της Γαλλίας και της Ολλανδίας με την απόρριψη του Ευρωσυντάγματος.

Επομένως, καμμία ανησυχία δεν έχουμε, όπως αυτές που εξέφρασε προηγουμένως η Υπουργός Εξωτερικών για το ποια θα είναι η συνέχιση σε αυτές τις διεργασίες. Αυτό μπορεί να είναι μέλημα των κομμάτων του ευρωμονόδρομου, αυτό μπορεί να είναι μέλημα των πολιτικών εκφραστών του μεγάλου κεφαλαίου και των οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι λαοί όμως τίποτα δεν έχουν να φοβηθούν, αντίθετα έχουν κάθε λόγο να πανηγυρίζουν.

Βεβαίως ξέρουμε καλά ότι αυτά τα βήματα θα σιγουρεύονται, όταν θα συνοδεύονται και από μία άλλη απαραίτητη προϋπόθεση, την αλλαγή του συσχετισμού των δυνάμεων σε βάρος των κομμάτων του ευρωμονόδρομου, την εμβάθυνση του αγώνα, έτσι ώστε να μπει στο κέντρο της προσοχής, στο κέντρο της αμφισβήτησης η ίδια η πολιτική του μεγάλου κεφαλαίου.

Θα ήθελα στο σημείο αυτό να κάνω και μία ακόμα επισημάνση: Ακούσαμε κατ' επανάληψη τους εκπροσώπους του ΠΑ.ΣΟ.Κ. να μιλάνε για το ευρωφοβικό σύνδρομο του λαού της Ιρλανδίας.

Εδώ τι να πούμε; Έχουν χάσει οι λέξεις το νόημά τους. Φοβικός ένας λαός που αψηφά τις απειλές, φοβική η στάση ενός λαού που δεν σκύβει το κεφάλι του απέναντι στους ισχυρούς; Επαναλαμβάνω και λέω ότι δυστυχώς οι λέξεις έχουν χάσει το νόημά τους όταν το συντηρητικό βαφτίζεται προοδευτικό και το προοδευτικό συντηρητικό γιατί το «όχι» των εργαζομένων, το «ΟΧΙ» της Ιρλανδίας δεν ήταν «ΟΧΙ» –όπως ακούσαμε προηγουμένως από την κ. Μπακογιάννη να δίνεται η ερμηνεία– για τις αμβλώσεις, αλλά ήταν πριν απ' όλα αποτέλεσμα της σκληρής, της πικρής εμπειρίας που είχαν οι Ιρλανδοί που έζησαν στις πλάτες τους, που βίωσαν το περίφημο ιρλανδικό θαύμα για το οποίο μας βαυκαλίζαν τόσα χρόνια και οι σημερινοί και οι προηγούμενοι κυβερνώντες. Έζησαν στο πετσί τους όλες αυτές τις αλλαγές γι' αυτό ακριβώς και το «ΟΧΙ» κυριάρχησε με μεγάλη πλειοψηφία στις εργατικές και στις αγροτικές περιοχές, εκεί που τα λαϊκά στρώματα έζησαν στο πετσί τους όλη την αγριότητα της επέλασης του μεγάλου κεφαλαίου.

Το 2008 δεν είναι 1992, τότε που μπορούσαν με μεγαλύτερη άνεση –αναφέρομαι στην εποχή που κυρώνονταν και που δρο-

μολογούνταν όλες αυτές οι αλλαγές με τη Συνθήκη του Μάαστριχτ- να δρομολογούνται αυτές οι αλλαγές χωρίς, εν πάση περιπτώσει, να συναντούν τις αναγκαίες αντιστάσεις από τους λαούς. Και τότε υπήρχαν. Θυμίζω το «ΟΧΙ» της Δανίας και την οριακή επικύρωση στη Γαλλία.

Εν πάση περιπτώσει, σήμερα υπάρχει μία πολύ πλουσιότερη εμπειρία για τους εργαζόμενους των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης που πάνω τους έχουν δοκιμάσει όλες αυτές τις στρατηγικές του κεφαλαίου. Η ίδια η ζωή έδειξε ότι οι αλλαγές αυτές, η απελευθέρωση του κεφαλαίου, οι τέσσερις γνωστές ελευθερίες που διακηρύχθηκαν με τη Συνθήκη του Μάαστριχτ και κατοχυρώθηκαν με όλους τους δυνατούς τρόπους, είχαν και θα έχουν ολοφάνερα αρνητικές επιπτώσεις σε βάρος των εργαζομένων, σε βάρος των λαών της Ευρώπης. Είναι ακριβώς η Συνθήκη του Μάαστριχτ που ήταν η «μήτρα» από την οποία ξεπήδησαν η Λευκή Βίβλος αρχικά, οι στρατηγικές της Λισσαβώνας στη συνέχεια, όλα αυτά τα αντεργατικά μέτρα τα οποία υλοποιούνται. Είναι αυτές οι Συνθήκες οι οποίες αποτέλεσαν τη «μήτρα» για την Κοινή Αγροτική Πολιτική που οδήγησε στον αφανισμό τη φτωχή και τη μεσαία αγροτιά. Είναι αυτή ακριβώς η «μήτρα» που έφερε τα νέα αντιδραστικά μέτρα, την ενίσχυση των μηχανισμών καταστολής, τη στρατιωτικοποίηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης ώστε να παρεμβαίνει στο εξωτερικό για την υλοποίηση των επιλογών των ισχυρών χωρών και του ευρωπαϊκού κεφαλαίου.

Επομένως για κάποιους που όψιμα πλέον θυμήθηκαν ότι η Ευρωσυνθήκη έρχεται να κατοχυρώσει τα συμφέροντα του μεγάλου κεφαλαίου ενώ στο παρελθόν δεν είδαν, δεν άκουσαν όταν ψήφισαν τη Συνθήκη του Μάαστριχτ ή όταν αργότερα δήλωναν «παρών» απλώς στη Συνθήκη του Άμστερνταμ, δηλαδή ούτε λίγο ούτε πολύ ούτε καλή ούτε κακή –και αναφέρομαι πιο συγκεκριμένα στον ΣΥ.ΡΙΖ.Α. ή μάλλον στην τότε κυρίαρχη συνιστώσα στο ΣΥΝ- όψιμη είναι η ανησυχία τους γιατί ακριβώς το κείμενο της Ευρωσυνθήκης δεν ξεπήδησε από το πουθενά αλλά είναι συνέχεια προηγούμενων επιλογών, είναι συνέχεια των επιλογών μετεξέλιξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Σήμερα οι εργαζόμενοι της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι περισσότερο έμπειροι για ν' αντιμετωπίσουν τα νέα μέτρα που έρχονται στο μέλλον. Η αλήθεια είναι ότι τα επόμενα χρόνια η επίθεση θα κλιμακωθεί, τα μέτρα θα ενισχυθούν. Χαρακτηριστική είναι η πρόσφατη απόφαση της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το εξηταπεντάωρο στην πενήνθημερη εβδομάδα ή το εβδομηνταοκτώωρο στην εβδομάδα των έξι ημερών. Καμμία εμπιστοσύνη δεν μπορεί να υπάρχει στις διαβεβαιώσεις της Κυβέρνησης γιατί είναι γνωστό σε όλους ότι οι επιλογές αυτές είναι ενταγμένες στη στρατηγική της Λισσαβώνας που ως τελικό στόχο έχουν τη μείωση της τιμής της εργατικής δύναμης, την ουσιαστική αποδυνάμωση των συλλογικών συμβάσεων εργασίας μέσα από την πλήρη απορρύθμιση του εργασιμου χρόνου, αλλά και για τον επιπρόσθετο λόγο ότι η εφαρμογή τους από κάποιες χώρες με μαθηματική ακρίβεια θα οδηγήσει στη γενίκευσή τους σ' όλες της χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως έδειξε η ίδια η εμπειρία.

Δεν είναι καθόλου τυχαίο ότι οι επιλογές αυτές εφαρμόστηκαν είτε από κεντροδεξιές, είτε από κεντροαριστερές κυβερνήσεις, είτε όπως αλλιώς μπορεί να αυτοχαρακτηρίζονταν, εν πάση περιπτώσει, οι κυβερνήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Επομένως το ζήτημα δεν είναι η επιλογή μοντέλου διαχείρισης, αφού στο δια ταύτα όλα αυτά τα μοντέλα στο ίδιο αποτέλεσμα καταλήγουν. Όσα λόγια κι αν ακούγονται για μια άλλη Ευρώπη, για μια Ευρώπη των λαών, θα είναι γράμμα κενό περιεχομένου, εάν δεν γίνει ξεκάθαρη τοποθέτηση απέναντι στην εξουσία του κεφαλαίου, γιατί εκεί ακριβώς βρίσκεται το πρόβλημα. Το πρόβλημα είναι ότι άλλοι παράγουν τον πλούτο, η εργατική τάξη, οι εργαζόμενοι, άλλοι τον καρπώνονται και τον απολαμβάνουν, οι μεγαλοεπιχειρηματίες που έχουν στην ιδιοκτησία τους τα μέσα παραγωγής. Όσο αυτή η αντίφαση δεν λύνεται, όσο δεν θα δέχεται πλήγματα η εξουσία των μονοπωλίων, τα προβλήματα για τα λαϊκά στρώματα των χωρών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα μεγαλώνουν. Εκεί, επομένως, κρίνεται και η αξιοπιστία κάθε δύναμης.

Το πραγματικό δίλημμα για τους λαούς είναι το εξής: Υποταγή, συναίνεση στην εξουσία του κεφαλαίου, ή ρήξη, απειθαρχία, αποδέσμευση, ανατροπή; Το Κ.Κ.Ε. δεν έκρυψε τα λόγια του. Αυτόν το δρόμο δείχνει στους εργαζόμενους, το δρόμο της ανυπακοής, το δρόμο της απειθαρχίας, ώστε να δεχτεί πλήγματα η εξουσία των μονοπωλίων, να ανοίξει ο δρόμος για ριζικές αλλαγές μέσα και από την αλλαγή του συσχετισμού των δυνάμεων σε βάρος των κομμάτων του ευρωμονόδρομου. Αυτός είναι και ο μόνος δρόμος ο οποίος μπορεί να ανοίξει το δρόμο για την ειρήνη, για την ευημερία των λαών της Ευρώπης, σε αντίθεση με την εξουσία του κεφαλαίου, σε αντίθεση με το οικοδόμημα της Ευρώπης που γνωρίσαμε, που είναι κατασκευάσιμα προς όφελος των μονοπωλίων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Σας ευχαριστώ.

Το λόγο έχει ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΣΥ.ΡΙΖ.Α. κ. Κουβέλης.

ΦΩΤΗΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εμείς δεν είμαστε εισηγητές της αναχώρησης της Ελλάδας από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Δεν είμαστε εισηγητές της φυγής από αυτό το υπό διαμόρφωση πολιτικό και οικονομικό ολοκλήρωμα. Θεωρούμε, όμως, ότι η ευρωπαϊκή πραγματικότητα είναι ένα καινούργιο πεδίο πάλης, όπου εκεί μέσα πρέπει να δώσουν οι εργαζόμενοι το δικό τους αγώνα, να δώσουν τον αγώνα τους οι λαοί της Ευρώπης, ακριβώς για να επαναπροσδιοριστούν και να ανακαθοριστούν οι συσχετισμοί προς όφελος του Ευρωπαϊκού λαού και όχι προς όφελος της ασύδοτης αγοράς και του μεγάλου κεφαλαίου.

Γνωρίζουμε ότι τέμνονται οι απόψεις στο χώρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ξέρουμε πάρα πολύ καλά ότι υπάρχει μια διαρκής διαπάλη απόψεων, ιδεών, αλλά και συμφερόντων. Κι εμείς από υπεύθυνη θέση καλούμε τον ελληνικό λαό να δώσει τη μάχη ακριβώς για να μπορέσει δημοκρατικά να ανακαθορίσει τους συσχετισμούς. Να φύγει η Ελλάδα από την Ευρωπαϊκή Ένωση, να πάει πού, όταν τα μεγάλα ολοκληρώματα είναι εκείνα τα οποία διαμορφώνουν τις νέες δυνατότητες ακριβώς για τους δημοκρατικούς αγώνες, με στόχο τη μετατόπιση της πολιτικής ζωής προς ουσιαστικά προοδευτικές κατευθύνσεις;

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αυτή η μεταρρυθμιστική συνθήκη, το έχουμε πει επανειλημμένα, δεν έχει λαϊκή νομιμοποίηση, δεν προέκυψε από συντακτική συνέλευση. Κατά συνέπεια ψευδεπίγραφα θα ονομαστεί όπως ονομάστηκε και η προηγούμενη συνθήκη, Ευρωσύνταγμα. Γι' αυτό και απεφεύχθη στην περίπτωση αυτή η επαναφορά του όρου «Ευρωσύνταγμα».

Κι εμείς, από τη στιγμή που δεν υπάρχει λαϊκή νομιμοποίηση, δεν είναι το αποτέλεσμα συντακτικής συνέλευσης αυτή η μεταρρυθμιστική συνθήκη, υποστηρίζουμε ότι πρέπει να δοθεί η δυνατότητα στον ελληνικό λαό μ' ένα πρωτογενή όσο και κυρίαρχο τρόπο να εκφράσει την άποψή του στο πλαίσιο ενός δημοψηφίσματος γι' αυτήν τη Συνθήκη.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ακούω με φόβο τον ισχυρισμό -έτσι έχει πει η Νέα Δημοκρατία και κυβερνητικά στελέχη- ότι ο ελληνικός λαός δεν μπορεί να αντιληφθεί περί τίνος πρόκειται. Ο ελληνικός λαός σε άλλες περιπτώσεις για τη Νέα Δημοκρατία είναι ευφυής και σε κάποιες άλλες περιπτώσεις, όπως είναι η προκειμένη, για να επιλέξω έναν επιεική όρο, είναι αδαής, για να μην χρησιμοποιήσω βαρύτερη έκφραση.

Και είναι προφανές ότι προκειμένου ενός δημοψηφίσματος προηγηθεί η ουσιαστική ενημέρωση, προηγείται η διαπάλη των ιδεών, των πληροφοριών, των απόψεων σε σχέση με το αντικείμενο του δημοψηφίσματος.

Δεν εμπιστεύεται η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας τον ελληνικό λαό να έχει την ικανότητα, αφού ακούσει όλες τις πολιτικές δυνάμεις, να συμπεράνει και απλούστατα συνηπολογίζοντας και αξιολογώντας το σύνολο των θεμάτων, που πραγματικά είναι πολλά, που θέτει η μεταρρυθμιστική συνθήκη, να αποφανθεί με έναν εξαιρετικά επίσης απλό τρόπο, με ένα «ναι» ή με ένα «όχι».

Διότι το ισοζύγιο των θεμάτων που προκύπτει μέσα από την αξιολόγηση είναι εκείνο που τίθεται ως ερώτημα στο πλαίσιο ενός δημοψηφίσματος. Τι βλάσφημος λόγος είναι αυτός από τη μεριά της Κυβέρνησης και των Βουλευτών της Νέας Δημοκρα-

τίας ότι δεν μπορεί να καταλάβει ο ελληνικός λαός; Διότι περί αυτού πρόκειται, έστω και αν αποφεύγεται ο καθαρός λόγος από τη μεριά της Νέας Δημοκρατίας για το πώς θεωρεί αυτή τον ελληνικό λαό.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η πορεία προς την ολοκλήρωση της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα ασθμαίνει και θα αγκομαχά, εάν δεν δοθεί η δυνατότητα στους ίδιους τους Ευρωπαίους πολίτες να συμμετέχουν σε αυτήν τη διαδικασία όχι γενικά και αόριστα, αλλά με την έκφραση πρωτογενούς άποψης και θέσης για τα μεγάλα ζητήματα τα οποία απασχολούν την Ευρωπαϊκή Ένωση και εν προκειμένω για το μεγάλο ζήτημα της μεταρρυθμιστικής συνθήκης.

Πιστεύει κάποιος, όποια θέση και αν έχει και όπως αυτή έχει εκφραστεί στην Ολομέλεια της Βουλής για τη μεταρρυθμιστική συνθήκη, ότι αισθάνεται ικανοποιημένος ο Έλληνας πολίτης ή και οι άλλοι πολίτες των άλλων ευρωπαϊκών κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όταν γνωρίζουν ότι ένα τέτοιο σημαντικό θεσμικό κείμενο είναι το αποτέλεσμα μιας απόφασης σε επίπεδο κορυφής;

Και είναι μια απόφαση την οποία δεν εμπιστεύεται η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας και δεν την εμπιστεύονται και οι ηγεσίες των άλλων κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης να τεθεί στην κρίση του πολίτη, προκειμένου αυτός, όπως λίγο πριν είπα, να εκφραστεί με έναν πρωτογενή και κυρίαρχο τρόπο.

Θα αγκομαχά λοιπόν η Ευρωπαϊκή Ένωση στην πορεία της προς την ολοκλήρωσή της – εάν αυτή κάποτε γίνει – και θα δημιουργεί και φυγόκεντρες τάσεις, από την ώρα που θέλει τον πολίτη να είναι να παρατηρητής, ένας θεατής, να έχει μια παρακολουθηματική σχέση προς εκείνα που κάποια κορυφή αποφασίζει κάθε φορά.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αυτή η συγκεκριμένη συνθήκη, η μεταρρυθμιστική συνθήκη δεν προωθεί θετικά την υπόθεση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Την παρωθεί σε στρατιωτικοποίηση, διαμορφώνει πλειοψηφίες και μειοψηφίες, συνταγματοποιεί τον οικονομικό φιλελευθερισμό και θέτει ως αξιακό στοιχείο της εξωτερικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης το εμπόριο. Και δανείζομαι εκφράσεις και διατυπώσεις τις ίδιες της μεταρρυθμιστικής συνθήκης.

Απουσιάζει η κοινωνική Ευρώπη και τα δημόσια αγαθά αντιμετωπίζονται όπως το κάθε άλλο εμπορευματικό είδος και δεν διαμορφώνεται από τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης η υποχρέωση για τη διάχυση των δημόσιων αγαθών μέσα στην κοινωνία της Ευρώπης.

Αυτά πιστεύετε, συνάδελφοι της Νέας Δημοκρατίας, ότι δεν είναι στοιχεία που μπορεί να τα αντιληφθεί, να τα θεωρήσει και να τα αξιολογήσει ο Έλληνας πολίτης στο πλαίσιο ενός δημοψηφίσματος; Προφανώς και είναι ικανός ο Έλληνας πολίτης.

Κύριοι συνάδελφοι της Νέας Δημοκρατίας, όπως διαπιστώσατε, εδώ μέσα στην Αίθουσα, στο ελληνικό Κοινοβούλιο, έχετε επαρκή πλειοψηφία υπέρ της μεταρρυθμιστικής συνθήκης. Και οι Βουλευτές της Νέας Δημοκρατίας και οι Βουλευτές του ΠΑ.ΣΟ.Κ., με διαφορετικό ενδεχομένως σκεπτικό σε επιμέρους θέματα, έχετε ψηφίσει την κύρωση αυτής της συνθήκης.

Τι φοβάστε, λοιπόν, και δεν θέτετε αυτήν την κατά πλειοψηφία, τη με μεγάλη πλειοψηφία απόφασή σας, κύριοι της Νέας Δημοκρατίας, στην κρίση του ελληνικού λαού; Φοβάστε ότι μπορεί να ανατραπεί; Ενδεχομένως ναι, ενδεχομένως όχι. Όμως, το ζητούμενο, πέρα από την πιθανολόγηση του οποίου αποτελέσματος, είναι να μπορέσει ο ελληνικός λαός να εξασφαλίσει τη συμμετοχή του και να εκφραστεί για αυτό το μεγάλο ζήτημα, που έχουμε τη βεβαιότητα ότι θα προσδιορίσει αρνητικά την πορεία και την εξέλιξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Συνιστά έλλειμμα δημοκρατίας, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το γεγονός ότι από το 1974 μέχρι σήμερα, το 2008, δεν έχει γίνει ούτε ένα δημοψήφισμα –εκτός από εκείνο που αφορούσε το λεγόμενο «πολιτειακό»– και παραμένει η σχετική συνταγματική διάταξη κενή περιεχομένου. Και παραμένει κενή περιεχομένου με ευθύνη μίας πλειοψηφίας, η οποία κάθε φορά καθορίζει μία αρνητική θέση απέναντι σε ένα μεγάλο ζήτημα, όπως είναι η διεξαγωγή του δημοψηφίσματος. Αυτό το θεσμικό έλλειμμα

θα το δείτε. Θα γίνει παραγωγός έντονα αρνητικών στοιχείων.

Δεν βλέπετε, συνάδελφοι της Νέας Δημοκρατίας, τους ανακαθορισμούς, τις ρευστότητες που συμβαίνουν και στο παγκόσμιο επίπεδο και ιδιαίτερα στο επίπεδο της Ευρωπαϊκής Ένωσης; Πώς πιστεύετε ότι μπορούν αυτές οι ρευστότητες, οι ανισότητες, αυτά τα στοιχεία που ταράσσουν την πορεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης να αντιμετωπιστούν, όταν δεν εμπιστεύεστε τον ίδιο τον Ευρωπαίο πολίτη και, εν προκειμένω, τον Έλληνα πολίτη;

Εμείς επιμένουμε ότι πρέπει να διεξαχθεί δημοψήφισμα, διότι θα είναι μία επί της ουσίας δημοκρατική πολιτική πράξη, πολύ δε περισσότερο όταν αυτή συνδέεται με ένα εξαιρετικά σημαντικό όσο και δυναμικό στοιχείο που αναφέρεται στη συμμετοχή της χώρας στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Ευχαριστώ, κύριε συνάδελφε.

Το λόγο έχει ο Βουλευτής του ΣΥ.ΡΙΖ.Α. κ. Τσοούκαλης.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΣΟΥΚΑΛΗΣ: Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι η δεύτερη φορά μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα που ο Συνασπισμός Ριζοσπαστικής Αριστεράς, αλλά και όλα τα κόμματα της Αντιπολίτευσης ζητούν από την Κυβέρνηση την εφαρμογή του εδαφίου 2 της παραγράφου 2 του άρθρου 44 του Συντάγματος, δηλαδή να αποφασίσουν οι πολίτες με δημοψήφισμα για ένα θεσμικό κείμενο.

Η Κυβέρνηση απάντησε αρνητικά και στα δύο αιτήματα. Ένα στεγνό, ξερό «ΟΧΙ» και στις δύο πρωτοβουλίες της Αντιπολίτευσης.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι της Νέας Δημοκρατίας, κύριοι Υπουργοί, παρακολουθήσαμε την επιχειρηματολογία σας κατά τη διάρκεια της παρούσας συζήτησης. Από το επίπεδο της συνταγματικής εκτροπής, όπως την παρουσίασε ο κ. Καραμάριος, μέχρι και τη δυνατότητα και την ευελιξία που πιθανόν έχει το Κοινοβούλιο, προκειμένου να αποφασίζει τέτοιου είδους σύνθετα νομοθετήματα.

Όμως, ο πυρήνας της επιχειρηματολογίας σας είναι σαφές-στατος. Προσδιορίζει τη φιλοσοφία και την αντίληψή σας. Αντίληψη ήδη αριστοκρατική, ελιτίστικη, απαξιοτική για τον απλό πολίτη-ψηφοφόρο, τον ψηφοφόρο που, όταν καλείται να επιλέξει κόμματα και πολιτικούς, είναι κυρίαρχος και όταν καλείται να αποφασίσει επί συγκεκριμένων ασκούμενων πολιτικών, είναι ανώριμος, απαίδευτος και ενίοτε αγροίκος.

Κυρίες και κύριοι της Νέας Δημοκρατίας, πρέπει να υπενθυμίσουμε κάτι για άλλη μία φορά από αυτό το Βήμα για όσους ίσως το ξεχνούν, ότι το πολίτευμά μας διέπεται από την αρχή της λαϊκής κυριαρχίας. Όλες οι δραστηριότητες των πολιτικών οργάνων διενεργούνται στο όνομα του ελληνικού λαού. Είναι η κορυφαία συνταγματική αρχή.

Τη λαϊκή κυριαρχία, όμως, δεν την αντιλαμβάνονται με τον ίδιο τρόπο όλοι. Για κάποιους, που διέπονται από καθεστωτική και ολιγαρχική νοοτροπία, η λαϊκή κυριαρχία εξαντλείται με τη συμμετοχή στις εκλογές. Από εκεί και πέρα, αναλαμβάνουν οι τεχνικοί της εξουσίας, οι οποίοι συνήθως διαχειρίζονται τις τύχες του λαού ερήμην του.

Απέναντι στη λογική αυτή που υποβαθμίζει τη δημοκρατία εμείς αντιπαράσσουμε μια ανοικτή αντίληψη για τη λαϊκή κυριαρχία. Αξιοποιούμε όλες τις συνταγματικές διατάξεις που προβλέπουν επιπλέον δυνατότητες άσκησης της λαϊκής κυριαρχίας.

Κυρίες και κύριοι της Νέας Δημοκρατίας, ήδη σπεύσατε να απορρίψετε την πρόταση. Είναι συμπτωματικό αυτό; Προφανώς όχι. Όμως, στη συγκεκριμένη περίπτωση υπάρχει ένα στοιχείο το οποίο κοινότοποιεί τα επιχειρήματά σας και αυτό είναι η πρόβλεψη του κειμένου της Συνθήκης για τη δυνατότητα συγκεκριμένου αριθμού Ευρωπαίων πολιτών άσκησης νομοθετικής πρωτοβουλίας. Ένας μικρός για τα δεδομένα της Ευρωπαϊκής Ένωσης αριθμός πολιτών της τάξεως περίπου του ενός εκατομμυρίου, μπορεί να κινήσει διαδικασίες για τη θέσπιση

συγκεκριμένου νομοθετικού πλαισίου. Και βεβαίως, πουθενά η εν λόγω διάταξη δεν αναφέρει εάν η συγκεκριμένη νομοθετική πρόταση θα είναι περίπλοκη ή απλοϊκή. Φαίνεται ότι οι Ευρωπαίοι συνέταιροί μας έχουν άλλη αντίληψη για την ωριμότητα των συμπολιτών τους.

(Στο σημείο αυτό, την Προεδρική Εδρα καταλαμβάνει η Β' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΕΛΣΑ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ**.)

Η Κυβέρνηση αρνήθηκε ήδη πεισματικά να θέσει υπό την έγκριση του λαού το Ευρωσύνταγμα αίτημα που το έθεσαν όλα τα κόμματα της Αντιπολίτευσης. Δηλώσαμε τότε ότι η άρνηση αυτή καταδεικνύει μια βαθύτατα αντιδημοκρατική αντίληψη.

Η δεύτερη απόρριψη μετατρέπει την αντίληψη αυτή σε δομικό χαρακτηριστικό του κυβερνώντος κόμματος. Η άρνηση ενεργοποίησης της λαϊκής συμμετοχής φαίνεται να είναι μια πάγια επιλογή σας. Η Κυβέρνηση προσχηματικά και μόνον επικαλείται το λαϊκό συμφέρον και αυτό γιατί στην πραγματικότητα φοβάται τη λαϊκή ετυμηγορία. Το χειρότερο όμως είναι ότι προσπαθεί να βγει και από πάνω καταλογίζοντας σε όλη την Αντιπολίτευση και στο Σύνταγμα. Λαϊκισμός της Αριστεράς και περισσή θρασύτητα εντυπωσιασμό και ανεύθυνο λαϊκισμό.

Τι είναι όμως ο λαϊκισμός, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι; Σύμφωνα με το πολίτευμά μας ο λαός είναι ταυτόχρονα η φυγή και ο φορέας των εξουσιών. Οι εξουσίες όμως αυτές ασκούνται όπως ορίζει το Σύνταγμα. Λαϊκισμός είναι η άκρατη επίκληση της παντοδυναμίας του λαού και η άσκηση της κυριαρχίας του έξω και πέρα από τους θεσμούς και το Σύνταγμα. Αντίθετα, εμείς προτείνουμε να αξιοποιηθεί για πρώτη φορά και με σοβαρότατη αφορμή μια συγκεκριμένη συνταγματική διάταξη που τέθηκε ακριβώς για ένα τέτοιο σκοπό. Η επίκληση μιας συνταγματικής διάταξης μόνο λαϊκισμός δεν είναι. Αποτελεί ένδειξη σεβασμού στη δημοκρατία και σηματοδοτεί μια απτή εφαρμογή της λαϊκής κυριαρχίας.

Επαναλήφθηκε το επιχείρημα που έχουμε χαρακτηρίσει πάλι από αυτό το βήμα ως παραπλανητικό. Πώς θα γίνει -αναφέρει το επιχείρημα- δημοψήφισμα για τη συνθήκη με τόσα άρθρα λεπτομέρειες, ρυθμίσεις, πρωτόκολλα, δηλώσεις, παραπομπές; Μα, μήπως για τους Ιρλανδούς πολίτες δεν ετέθη το ίδιο πρόβλημα, το ίδιο δίλημμα; Δεν προσήλθαν ενημερωμένοι στις κάλπες; Ποια είναι η εκτίμησή σας;

Η συγκεκριμένη συνθήκη έχει δεκαπέντε με είκοσι βασικές αρχές οι οποίες μπορούν εύκολα να γίνουν κατανοητές και να αξιολογηθούν από έναν καλά ενημερωμένο πολίτη. Μπορεί να κατανοήσει τη φιλοσοφία την προοπτική της χωρίς ανούσιες αναφορές σε λεπτομέρειες ρυθμίσεις και όλα αυτά. Πιστεύετε ότι αυτό δεν μπορούσε να γίνει κατορθωτό μέσα από έναν ολοκληρωμένο συστηματικό κοινωνικό διάλογο; Εμείς πιστεύουμε ακράδαντα «ΝΑ!».

Αλλά όμως θα επαναλάβουμε και κάτι άλλο. Δεν πρόκειται για ένα δημοψήφισμα με συγκεκριμένο ερώτημα αλλά για δημοψήφισμα που αφορά έναν νόμο στο σύνολό του. Όπως η Βουλή και καθένας από εμάς που δεχόμαστε ή απορρίπτουμε ένα νομοσχέδιο κατ' αρχήν ή στο σύνολό του έτσι και ο λαός θα κληθεί να το εγκρίνει ή όχι συνολικά με όσα σας προανέφερα. Το ερώτημα θα είναι σαφές αν θεωρεί το νομοσχέδιο θετικό ή αρνητικό ως προς το μέλλον του. Κάθε άλλη εκδοχή είναι εκ του πονηρού και εκδηλώνει μια σαφή αριστοκρατική αντίληψη για την άσκηση της εξουσίας.

Έτσι έχουν λοιπόν τα πράγματα, κύριοι Υπουργοί, έτσι έχουν τα πράγματα, κύριοι συνάδελφοι της Νέας Δημοκρατίας. Όλα τα άλλα είναι υπεκφυγές.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Έλσα Παπαδημητρίου): Ο κ. Γεωργιάδης, από το ΛΑ.Ο.Σ. έχει το λόγο.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ-ΑΔΩΝΙΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ: Ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

Κατ' αρχάς, κύριοι συνάδελφοι της Νέας Δημοκρατίας, ξεκινώντας τη σημερινή συζήτηση και επειδή τυγχάνει να μην έχουν περάσει πάρα πολλά χρόνια από τότε που ήμουν και εγώ ψηφοφόρος του δικού σας κόμματος, θα πρέπει να σας πω ότι θεωρώ πως θα πρέπει να προβληματιστείτε ιδιαίτερα εκ του γεγονότος ότι ο μόνος πολιτικός από όλη την Αντιπολίτευση

που στηρίζει τη σημερινή απόφαση της Νέας Δημοκρατίας είναι ο κ. Κώστας Σημίτης. Εάν έχει φτάσει η Νέα Δημοκρατία σήμερα να ταυτίζεται με τον κ. Κώστα Σημίτη, ψαχτείτε γιατί κάτι δεν πάει καλά.

Μια και συζητάμε για το μείζον θέμα της δημοκρατίας, για να μην κοροϊδευόμαστε, πέραν των τεχνικών ζητημάτων -τι λέει η μια παράγραφος και πότε γίνεται δημοψήφισμα και πότε δεν γίνεται- όλα αυτά είναι απλώς οι συζητήσεις που κάνει κάποιος, ο οποίος θέλει να αποφύγει την ουσία του ζητήματος.

Εγώ θέλω να συγχαρών τον συνάδελφό μας τον κ. Τζαβάρα, ο οποίος πράγματι στην ομιλία του προχθές, έθεσε το ζήτημα στην πραγματική του βάση. Τι είδους δημοκρατία θέλουμε. Αυτό είναι το ζήτημα. Πράγματι μας αρέσει η δημοκρατία; Εάν μας αρέσει η δημοκρατία, προφανώς τη θέλουμε ολόενα και ευρύτερη. Εάν δεν μας πολυαρέσει η δημοκρατία, προφανώς τη θέλουμε μικρότερη.

Το είπα πριν και ο κ. Τσοούκαλης, τον παρακολούθησα με πολύ μεγάλο ενδιαφέρον. Βέβαια, για να κάνω μια μικρή παρένθεση, επειδή η δημοκρατία πρέπει να μας αρέσει προς όλες τις κατευθύνσεις, θα ήταν εξαιρετικά ενδιαφέρον εάν οι τέσσερις συνάδελφοι που έγραψε ο Τύπος από το ΣΥ.ΡΙΖ.Α. ότι είναι υπέρ της Συνθήκης της Λισαβώνας και αν θυμάμαι διάβασα για τον κ. Τσοούκαλη, την κα Φιλίνη, τον κ. Ψαριανό και τον κ. Παπαγιαννάκη ...

(Θόρυβος στην Αίθουσα)

Ένα λεπτό. Λέω τι διάβασα, μπορεί να είναι τελείως ψέματα. Άλλο λέω. Θα ήταν πολύ ενδιαφέρον να ακούσουμε τα επιχειρήματα. Εδώ καλό είναι να μην είμαστε μονομπλόκ, αλλά να ανταλλάσσουμε απόψεις και επιχειρήματα. Αυτό είναι το ωραίο στη δημοκρατία. Εάν στη δημοκρατία ερχόμαστε όλοι σαν στρατιωτάκια, δεν έχει πολύ μεγάλο νόημα ακόμα και η ύπαρξη του Κοινοβουλίου.

Έρχομαι, λοιπόν, στην ουσία του ζητήματος. Όποιος έχει την ελάχιστη επαφή με την ελληνική παιδεία και θα ήθελα εδώ να πω στον κύριο Υπουργό, τον κ. Παυλόπουλο που μας κάνει την τιμή να είναι παρών και συχνά αναφέρει την αρχαία Ελλάδα στις συζητήσεις, περί μεταναστεύσεως -συνήθως λάθος, με λάθος τρόπο δηλαδή- ότι τον παραπέμπω στο βιβλίο του Αριστοτέλους «Αθηναίων Πολιτεία». Εκεί ο Αριστοτέλης, κύριε Υπουργέ, προσπαθεί να εξηγήσει γιατί το πολίτευμα του Σόλωνα δεν ήταν δημοκρατία, ενώ το πολίτευμα του Κλεισθένη ήταν πράγματι η πρώτη δημοκρατία.

Ήρθε εδώ ο Πρόεδρος της Γαλλικής Δημοκρατίας Νικολά Σαρκοζί και όλοι χαρήκαμε που αναφέρθηκε στη δημοκρατία των αρχαίων Αθηνών. Είχε έρθει ο τότε Πρόεδρος της Αμερικής κ. Κλίντον, ο οποίος αναφέρθηκε στη δημοκρατία των αρχαίων Αθηνών και όλοι χαρήκαμε. Μα, η δημοκρατία των αρχαίων Αθηνών έγινε δημοκρατία κατ' Αριστοτέλη από τον Κλεισθένη, γιατί; Διότι η εξουσία δόθηκε στην Εκκλησία του Δήμου. Μέχρι τον Σόλωνα είχαν εκλογές και μάλιστα, κάθε χρόνο, όχι κάθε τέσσερα χρόνια και εξέλεγαν Βουλή, τη Βουλή των τετρακοσίων. Είχαν δημοκρατία; Όχι. Είχαν ολιγαρχία. Δημοκρατία είχαν την ημέρα που αποφάσισαν ότι τις αποφάσεις τις λαμβάνει η Εκκλησία του Δήμου, δηλαδή το σύνολο των πολιτών και όχι ένα κλάσμα των πολιτών, όχι η πεφωτισμένη δεσποτεία. Εμάς παρ' όλο που μας κατηγορείτε ως κόμμα ότι δήθεν είμαστε ακραίοι και κάτι τέτοιες ανοησίες, μας εκφράζει η δημοκρατία. Εμείς θέλουμε δημοκρατία, γι' αυτό και λέμε, όχι μόνο δημοψήφισμα για τα σοβαρά, αλλά δημοψήφισμα για όλα τα θέματα που υπάρχει διχογνωμία στο λαό.

Και έρχομαι για να κλείσω. Ήμασταν παρόντες εδώ, κυρίες Τζαβάρα, στη συζήτηση για την πρόταση για το δημοψήφισμα για το θέμα του ασφαλιστικού. Τότε περίπου το σύνολο των συναδέλφων της Νέας Δημοκρατίας υποστήριζε -τα Πρακτικά είναι στη διάθεσή σας- ότι το ασφαλιστικό δεν είναι τόσο σοβαρό θέμα για να γίνει δημοψήφισμα. Δηλαδή όλη η βάση της επιχειρηματολογίας ήταν ότι επειδή το θέμα αυτό δεν είναι πραγματικά πολύ σοβαρό, γι' αυτό δήθεν αρνείται η Νέα Δημοκρατία το δημοψήφισμα.

Ήρθε προηγουμένως εδώ η Υπουργός των Εξωτερικών και μας είπε τι; Ότι το θέμα είναι τόσο πολύ σοβαρό, όπου επειδή

είναι τόσο πολύ σοβαρό, δεν μπορεί να πάμε σε δημοψήφισμα. Διαλέξτε. Πότε θέλετε δημοψήφισμα, όταν το θέμα είναι σοβαρό ή όταν το θέμα δεν είναι σοβαρό; Εσείς στην ουσία λέτε συνεχώς ψέματα. Δεν λέτε δηλαδή ότι δεν θέλετε να κάνετε ποτέ δημοψήφισμα για κανένα θέμα. Βγείτε και πείτε το. Εισηγηθείτε για την Αναθεώρηση του Συντάγματος να μην υπάρχει καθόλου η πρόβλεψη για δημοψήφισμα, να ψηφίζει ο κόσμος, να αναθεωρήσουμε το Σύνταγμα και να πάμε παρακάτω. Αλλά δεν είναι πολιτικά έντιμο κάθε φορά να αλλάζετε τα επιχειρήματά σας, αναλόγως, του πώς σας συμφέρει. Αυτό πραγματικά δεν είναι καλό, γιατί μειώνει την αξία του πολιτικού διαλόγου που έχουμε σ' αυτήν την Αίθουσα.

Θα ήθελα, λοιπόν, να πω εδώ το εξής: Η κυρία Υπουργός των Εξωτερικών ήρθε και μας είπε τρία επιχειρήματα. Για ποιο λόγο δεν πρέπει να γίνει δημοψήφισμα. Πρώτος λόγος, είπε. Επιλέξαμε όλα αυτά τα χρόνια την κοινοβουλευτική διαδικασία, διότι θέλουμε αταλάντευτα να προχωρήσουμε στην ευρωπαϊκή μας πορεία.

Δεύτερος λόγος: Γιατί ο λαός μας είναι από τους πιο φιλοευρωπαϊκούς λαούς της Ευρώπης. Μα, το πρώτο με το δεύτερο έρχεται σε ευθεία σύγκρουση. Εάν πράγματι επιλέγουμε την κοινοβουλευτική διαδικασία, διότι θέλουμε να προχωρούμε αταλάντευτα στην ευρωπαϊκή πορεία, τότε, εάν ισχύει και το δεύτερο, ότι ο λαός μας είναι ο πιο φιλοευρωπαϊκός λαός της Ευρώπης, ένας λόγος παραπάνω να κάνουμε πάντα δημοψήφισμα. Γιατί, εάν ενώσουμε τα δύο επιχειρήματα, αυτό σημαίνει ότι επειδή ο λαός μας είναι από τους πιο φιλοευρωπαϊκούς λαούς της Ευρώπης, θα είχαμε πάντοτε την έγκριση όλων των ευρωπαϊκών συνθηκών με πολύ μεγάλες πλειοψηφίες και άρα θα είχαμε αταλάντευτη ευρωπαϊκή πορεία.

Η κ. Μπακογιάννη ήρθε εδώ και μας είπε ότι εμείς επιλέγουμε την κοινοβουλευτική διαδικασία, διότι θέλουμε αταλάντευτη πορεία και ο λαός μας είναι υπερβολικά φιλοευρωπαίος. Το ένα αναφέρει το άλλο, όπως το έθεσε. Κατά τον Αριστοτέλη, στους «Σοφιστικούς Ελέγχους», όταν έχεις δύο επιχειρήματα που το ένα συγκρούεται με το άλλο, λες ψέματα. Και ήρθε εδώ η κυρία Υπουργός να πει στο Σώμα του Κοινοβουλίου να πει ψέματα. Αυτό δεν είναι ωραίο πράγμα.

Επίσης μας είπε και κάτι άλλο. Ότι ποτέ στην ιστορία δεν έχει συμβεί να υπερψηφίζει κάποιος μια συνθήκη και να ζητάει δημοψήφισμα. Μα, είναι δυνατόν η ίδια η Υπουργός Εξωτερικών της χώρας να μην ξέρει ότι όταν, φερ' ειπείν, έγινε το δημοψήφισμα στη Γαλλία για το Ευρωσύνταγμα, τα κόμματα της Γαλλικής Εθνοσυνελεύσεως που πήγαν στο δημοψήφισμα, είχαν υπερψηφίσει προηγουμένως στη Γαλλική Εθνοσυνέλευση το Ευρωσύνταγμα; Είναι δυνατόν η κ. Ντόρα Μπακογιάννη να εκπροσωπεί την Ελλάδα και να μην ξέρει την πρόσφατη ευρωπαϊκή ιστορία και να έρχεται στη Βουλή των Ελλήνων και να πιάνεται αδιάβαστη και παντελώς άσχετη με το τι συμβαίνει στην Ευρώπη; Αυτά δεν είναι σοβαρά πράγματα, κύριοι.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Κλείνω αμέσως, κυρία Πρόεδρε.

Θα πρέπει κάποτε να κάνουμε σοβαρό διάλογο σ' αυτήν την Αίθουσα και σοβαρός διάλογος γίνεται με επιχειρήματα και όχι ερχόμενοι ο καθένας εδώ να λέει το ποίημά του.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΛΑ.Ο.Σ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ελσα Παπαδημητρίου): Ο κ. Αυγενάκης έχει το λόγο.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΑΥΓΕΝΑΚΗΣ: Ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

Κύριοι Υπουργοί, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, για μήνες τώρα είμαστε θεατές μιας στείρας Αντιπολίτευσης που αποσκοπεί στο λαϊκισμό, στη στασιμότητα και στο συντηρητισμό. Δυστυχώς μια τέτοια τακτική δεν ευνοεί τον τόπο, δεν εξυπηρετεί το δημόσιο συμφέρον, δεν τιμά την πολιτική και όλους εμάς.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, οι κινήσεις εντυπωσιασμού έχουν κουράσει την κοινωνία. Ο κόσμος δεν ενδιαφέρεται για μεγάλα λόγια, αλλά για έργα και για αποτελέσματα. Θέλει να

ακούει την αλήθεια και η αλήθεια είναι ότι ισχυρή Ευρώπη σημαίνει ισχυρή Ελλάδα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ας βάλουμε το χέρι στην καρδιά για να απαντήσουμε, θέλουμε ή όχι μια ισχυρή Ευρώπη; Θέλουμε ή όχι την Ελλάδα ισχυρή σε μια ενωμένη Ευρώπη; Υπάρχει ή όχι θεσμικό κενό στη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης μετά τη διεύρυνση; Πρέπει ή όχι να ενισχύσουμε την δημοκρατική λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης; Έχει ή όχι ανάγκη η χώρα από μια ισχυρή παρουσία στην Ευρώπη; Χρειάζεται ή όχι μια ισχυρή ενωμένη Ευρώπη που να παίζει σημαντικό ρόλο στο παγκόσμιο γίγνεσθαι και στη διεθνή πολιτική σκηνή;

Γνωρίζουμε όλοι μας ότι πολύπλοκα θέματα δεν μπορούν να απαντηθούν με ένα «ΝΑΙ» ή με ένα «ΟΧΙ». Τι να ρωτήσουμε τους πολίτες; Εάν συμφωνούν με τη θεσμική ενίσχυση του ρόλου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου; Αν συμφωνούν με την επί τη θητεία και εκλογή Προέδρου του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου; Αν συμφωνούν με την αναβάθμιση του ρόλου των Εθνικών Κοινοβουλίων; Να ρωτήσουμε τους πολίτες αν συμφωνούν με την προσπάθεια ανάπτυξης κοινής αμυντικής πολιτικής; Αν συμφωνούν με τη δυνατότητα να λαμβάνουμε υπ' όψιν αιτήσεις πολιτών;

Οι ρυθμίσεις της Συνθήκης της Λισσαβώνας είναι πολύ πιο σύνθετες για να αποτυπωθούν με ένα απλό «ΝΑΙ» ή «ΟΧΙ». Κύριοι συνάδελφοι, δίχως την ξεκάθαρη πολιτική βούληση και το όραμα για μια ενωμένη Ευρώπη, το ευρωπαϊκό εγχείρημα δεν θα είχε προχωρήσει.

Κύριοι συνάδελφοι της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, αφού θεωρείτε αναγκαία τη διεξαγωγή δημοψηφίσματος για τη Συνθήκη της Λισσαβώνας, γιατί δεν προβάκατε εσείς σε δημοψήφισμα για την κύρωση της Συνταγματικής Συνθήκης; Ήταν λιγότερο σημαντική η Συνθήκη της Νίκαιας; Ήταν λιγότερο σημαντική η ένταξη στην Ευρωζώνη; Ήταν λιγότερο σημαντική η Συνταγματική Συνθήκη; Αυτή είναι η ειρωνεία και το παράδοξο των ενεργειών σας: Να κυρώνετε στο Κοινοβούλιο τη Συνταγματική Συνθήκη, την κορυφαία συνταγματική πράξη, το Σύνταγμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και από την άλλη να ζητάτε δημοψήφισμα για την κύρωση της μεταρρυθμιστικής συνθήκης. Γιατί δεν ζητήσατε δημοψήφισμα για καμμία από τις κρίσιμες καμπές στην πορεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης;

Γιατί τότε επιλέγατε το Κοινοβούλιο και τώρα δεν σας αρκεί το Κοινοβούλιο και ζητάτε δημοψήφισμα; Τι άλλαξε αλήθεια; Για άλλη μια φορά αποδεικνύεται περίτραπε ότι άλλα κάνατε ως Κυβέρνηση και άλλα λέτε ως Αντιπολίτευση. Για άλλη μια φορά αποδεικνύεται το χάσμα ανάμεσα στα λόγια και στις πράξεις σας. Το αναδεικνύει με τον καλύτερο τρόπο η επιστολή του πρώην Πρωθυπουργού, του κ. Σημίτη. Λέει λοιπόν, κατά λέξη η επιστολή. «Η συνθήκη που ψηφίσατε» -γιατί την ψηφίσατε την προηγούμενη εβδομάδα- «δεν είναι Σύνταγμα. Θεωρήθηκε σε όλη την Ένωση, από το Ευρωπαϊκό Σοσιαλιστικό Κόμμα ως μία από τις συνήθεις συνθήκες, που δεν απαιτεί διαδικασίες όπως το Σύνταγμα. Αυτή η αρχή ακολουθήθηκε μέχρι τώρα απ' όλες τις χώρες». Τα σχόλια περιττεύουν. Και φυσικά τη θέση του συμμερίζονται και άλλα στελέχη. Απλά το αναφέρουν στις κατ' ιδίαν συζητήσεις μας εδώ στη Βουλή και όχι δημοσίως.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ο κόσμος βλέπει ότι δεν έχετε πολιτική χροιά, δεν έχετε θέσεις, δεν έχετε προτάσεις, πολύ περισσότερο δεν έχετε καν λύσεις. Ο κόσμος βλέπει ποιοί κάνουν κατάχρηση των δυνατοτήτων που προσφέρει η ίδια η δημοκρατία, ο κόσμος βλέπει ποιοί αναλώνονται σε επικοινωνιακά τεχνάσματα και ποιοί προσπαθούν να δώσουν λύσεις, λύσεις με όραμα, το αύριο της χώρας και της κοινωνίας.

Από τη Μεταπολίτευση μέχρι σήμερα έχει γίνει μόνο ένα δημοψήφισμα και αυτό αφορούσε το πολίτευμα της χώρας μας.

Ελήφθησαν λιγότερο σημαντικές αποφάσεις τα τελευταία τριάντα χρόνια; Τρομάζω ακόμα και στην ιδέα να σκεφθώ ποια θα ήταν η τύχη της χώρας μας αν το κόμμα μας είχε υποκύψει στο λαϊκισμό σας και δεν είχαμε ενταχθεί στην τότε Ε.Ο.Κ., αν υπάκουε στο σύνθημα που τότε φωνάζατε «Ε.Ο.Κ. και ΝΑΤΟ το ίδιο συνδικάτο».

Κυρίες και κύριοι της Αντιπολίτευσης δεν μπορείτε να μεταφέρετε τα δικά σας προβλήματα στον ελληνικό λαό, να αναγά-

γετε τις εσωκομματικές σας αντιπαραθέσεις σε θέματα που επηρεάζουν το μέλλον της χώρας. Δεν είναι έντιμο. Και αν τελικά υπάρχουν δύο ΠΑ.ΣΟ.Κ., ας το πείτε στους ψηφοφόρους σας και στους Έλληνες. Αρκετά τους έχετε ταλαιπωρήσει με το ήξις αφίξεις.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, οι θεσμοί και οι δυνατότητες του Κανονισμού της Βουλής δεν είναι αντικείμενο μικροκομματικού παιχνιδιού, δεν προσφέρονται για επικοινωνιακές τεχνικές. Ας σκύψουμε με ειλικρίνεια, εντιμότητα, με αίσθημα ευθύνης, πάνω από τα προβλήματα του τόπου. Η χώρα έχει ανάγκη από πλειστηριασμό προσφοράς, προτάσεων και λύσεων και όχι εντυπώσεων και στείρου μηδενισμού.

Κύριοι συνάδελφοι της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, αποφασίστε τέλος πάντων τι θέλετε και τι προτείνετε, ποια είναι η θέση σας. Τουλάχιστον τα κόμματα της Αριστεράς έχουν ξεκάθαρη θέση. Μπορεί να διαφωνούμε, αλλά έχουν θέση. Δεν ψηφίζουν τη συνθήκη και ζητούν να αποφασίσει ο λαός. Εσείς ψηφίζετε τη συνθήκη και μετά ζητάτε δημοψήφισμα. Δηλαδή την προηγούμενη εβδομάδα ψηφίσατε τη συνθήκη. Αύριο τι θα ζητήσετε από τον ελληνικό λαό;

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ο ελληνικός λαός αποφάσισε. Είναι νωπή η λαϊκή εντολή. Ο λαός επέλεξε ως αξιόπιστο κόμμα τη Νέα Δημοκρατία, ο λαός επέλεξε ως αξιόπιστο Πρωθυπουργό της χώρας τον κ. Κώστα Καραμανλή. Το έδειξε με την ψήφο του πριν εννέα μήνες. Το δείχνουν καθημερινά οι δημοσκοπήσεις. Ο λαός επέβαλε την πορεία προς την Ευρώπη και εμείς αυτό υπηρετούμε πιστά. Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Έλσα Παπαδημητρίου): Το λόγο έχει ο Πρόεδρος του ΣΥ.ΡΙ.ΖΑ κ. Αλαβάνος.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΛΑΒΑΝΟΣ (Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς):

Κυρία Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, νομίζω ότι τόσο ο εισηγητής μας, κ. Δρίτσας, ο Κοινοβουλευτικός μας Εκπρόσωπος ο κ. Κουβέλης, όσο και οι άλλοι συνάδελφοι, που μίλησαν από τον Συνασπισμό Ριζοσπαστικής Αριστεράς, κάλυψαν με εξαιρετικό τρόπο τις θέσεις μας.

Και εγώ θα ήθελα να κάνω μερικές επισημάνσεις και υπογραμμίσω αυτό το πλαίσιο. Πρώτα απ' όλα θέλω να χαιρετήσω το λαό της Ιρλανδίας και να πω ότι σώζει την τιμή ολόκληρης της Ευρώπης, διότι το σύνθημα, εάν θέλετε όλης της Ευρωπαϊκής Αριστεράς, «όχι στην Ευρωσυνθήκη – δημοψήφισμα τώρα», υλοποιήθηκε στην Ιρλανδία και υλοποιήθηκε μ' ένα θετικό αποτέλεσμα. Και έχει σημασία διότι υλοποιήθηκε στη χώρα εκείνη η οποία εμφανιζόταν ως το πρότυπο, ως το παράδειγμα προς μίμηση σε μας εδώ μέσα.

Ανοίξετε ομιλίες του Υπουργού Οικονομίας του κ. Αλογοσκούφη. Και τι μας λένε; Να γίνουμε Ιρλανδία! Εντάξει, κύριε Αλογοσκούφη, να γίνουμε Ιρλανδία. Και βλέπουμε αυτή η χώρα, που την είχαν αποκαλέσει «Η Κελτική τίγρης», η χώρα που εφάρμοσε με τον πιο ακραίο, αν θέλετε, τρόπο τις πολιτικές των ελεύθερων αγορών, των ανεξέλεγκτων επενδύσεων, της μειωμένης φορολογίας στα μεγάλα εισοδήματα και στις μεγάλες επιχειρήσεις, αυτής της χώρας ο λαός είπε «ΟΧΙ».

Και ο κύριος χώρος ο οποίος έδωσε τον τόνο από κοινωνικό επίπεδο ήταν οι δυνάμεις της εργασίας των εργοστασίων και οι δυνάμεις της αγροτιάς και από πολιτικό επίπεδο ήταν οι δυνάμεις της Αριστεράς και άλλες κινήσεις. Φυσικά όπως και σε κάθε αντιπαράθεση, είχατε ένα «ΟΧΙ» από δυνάμεις οι οποίες ήταν ακραίες, καθολικές όπως είχατε και ένα «ΝΑΙ» από τα κόμματα τα οποία ήταν ακραία και καθολικά και αντιδραστικά.

Και έχει μια σημασία, νομίζω, το γεγονός και το αποτέλεσμα της Ιρλανδίας γιατί δείχνει ότι, ενώ ο ιρλανδικός κοινοτισμός, όπως εδώ, τα δύο μεγάλα εναλλασσόμενα κύρια κόμματα – γιατί εκεί υπάρχουν συμμαχίες – ήταν υπέρ της συνθήκης, βλέπουμε ότι η πλειοψηφία της κοινωνίας του λαού που ψήφισε με μεγαλύτερη συμμετοχή απ' ό,τι στο προηγούμενο δημοψήφισμα με σημαντική και όχι οριακή διαφορά, είπε το «όχι», το οποίο είναι ένα «ναί» στη δημοκρατία, είναι ένα «όχι» στο φόβο τον οποίο δημιουργεί σήμερα μια Ευρώπη με ακραία αντικοινωνικές πολιτικές, η οποία είναι μακριά από τους πολίτες, είναι

ξένη και δεν μπορεί να δώσει ανταπόκριση σε κανένα από τα μεγάλα ζητήματα που υπάρχουν ειδικά στη σημερινή δύσκολη εποχή.

Απ' αυτήν την άποψη χαιρετίζω την Ιρλανδία, αλλά θέλω να πω ότι ζηλεύω την Ιρλανδία. Πείτε μου σήμερα και τους επόμενους μήνες που έρχονται εάν υπάρχει καμιά άλλη χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης που θα έχει τη διαπραγματευτική δύναμη που έχει η Ιρλανδία. Καμμία δεν την έχει. Καμμία απολύτως δεν την έχει τη διαπραγματευτική δύναμη της Ιρλανδίας, που είπε «ΟΧΙ». Ούτε η Γερμανία, ούτε το Ηνωμένο Βασίλειο, ούτε η Γαλλία, ούτε η Ισπανία. Οι μεγάλες δυνάμεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν μπορούν να συγκριθούν σήμερα με τη διαπραγματευτική δύναμη που έχει η Ιρλανδία. Γιατί να μην την είχε η Ελλάδα; Για ποιο λόγο να μην την είχε η Ελλάδα; Για ποιο λόγο η Ελλάδα να παρακολουθεί παθητικά και να σκύβει συνεχώς το κεφάλι;

Αν ανοίξετε τον ευρωπαϊκό Τύπο, ήδη έχουν αρχίσει συζητήσεις: Μήπως πρέπει να αλλάξουμε τη διάταξη εκείνη που δεν επιτρέπει επιτρόπους σε όλες τις χώρες, γιατί αυτός ήταν ένας από τους λόγους που στήριξαν το «όχι» στην Ιρλανδία; Μήπως πρέπει να εξαιρεθεί η Ιρλανδία από τη φορολογική πολιτική με τους ενιαίους συντελεστές γιατί ήταν αυτό που φόβισε πάρα πολλούς μισθωτούς και εργαζόμενους στην Ιρλανδία; Αυτά συζητούνται. Γιατί να μην συζητούνταν για την Ελλάδα;

Μπορεί κάποιος να πει ότι η Ελλάδα δεν έχει ζητήματα να βάλει στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Όλα πάνε ρολόι. Όλα είναι τέλεια. Δεν είναι τέλεια όμως. Με κανέναν τρόπο δεν είναι τέλεια. Γιατί η Ελλάδα να μην είναι στη θέση σήμερα, πέρα από τη φιλοσοφία που έχει κανείς για την πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης, να θέσει μια σειρά από ζητήματα;

Ήμουν προχθές στις ορεινές περιοχές, στον ορεινό Μυλοπόταμο στην Κρήτη και είδα την κτηνοτροφία να διαλύεται, να υπάρχει πανικός, οι άνθρωποι να μην μπορούν να ανταποκριθούν, να περιμένουν το 2013 που θα καταργηθούν οι επιδοτήσεις. Το ίδιο και για τους υπολοίπους.

Γιατί η Κυβέρνηση έστω, παρ' ότι ιδεολογικά μπορεί να έχει κάποιες θέσεις, να μην αξιοποιήσει όλη αυτήν τη διεργασία, προκειμένου να αυξήσει τη διαπραγματευτική της δύναμη; Είναι κρίμα αυτό. Είναι κρίμα αυτό το τεράστιο κενό και αυτή η παθητικότητα και η υποταγή που βλέπουμε από τη μεριά της Κυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας.

Και έχουμε φθάσει σ' αυτήν τη συζήτηση σήμερα για το δημοψήφισμα. Ειπώθηκαν οι λόγοι, γιατί πρέπει να γίνει δημοψήφισμα. Εγώ θέλω να πω ότι κανονικά δεν έπρεπε να κάνουμε αυτήν τη συζήτηση σήμερα. Έπρεπε να είναι εκτός ημερησίας διάταξης. Κανονικά δεν υφίσταται θέμα σήμερα – όπως την περασμένη εβδομάδα που συζητούσαμε για τη συνθήκη – ευρωπαϊκής συνθήκης. Η ευρωπαϊκή συνθήκη δεν υφίσταται.

Και θα περίμενε κανείς ο Έλληνας Πρωθυπουργός και οι άλλοι ηγέτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης να βγουν και να πουν: «Η συνθήκη η ίδια και οι συνθήκες της Ευρωπαϊκής Ένωσης προβλέπουν για να εγκριθούν να έχουν την κύρωση από όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης». Βλέπουμε σήμερα η Ιρλανδία, χρησιμοποιώντας το πιο ισχυρό εργαλείο κύρωσης, που είναι η ίδια η επιλογή του λαού της Ιρλανδίας, λέει «όχι».

Για ποιο λόγο επομένως επιμένουν; Για ποιο λόγο σιωπούν; Για ποιο λόγο βλέπουμε όλες αυτές τις πολιτικές θέσεις, αλλά και τα δημοσιεύματα ότι: «Κοιτάξτε να δείτε, το σημαντικό σήμερα είναι να συνεχίσουμε τις κυρώσεις της συνθήκης»; «Αυτό είναι το σημαντικό, να βάλουμε τους Ιρλανδούς στη γωνία, να τους λιώσουμε». Διαβάστε άρθρα των χθεσινών «FINANCIAL TIMES». Ουσιαστικά, με άλλα λόγια, αυτό λένε. «Και μετά βλέπουμε πώς θα το λύσουμε το πρόβλημα. Σήμερα μας φαίνεται άλυτο, όμως το κύριο είναι να συνεχίσουμε τις κυρώσεις». Κυρώσεις σε τι; Σε ένα χαρτί, το οποίο δεν υπάρχει; Με ποιον τρόπο;

Οι είκοσι έξι της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή οι περισσότερες από αυτές, όχι μόνο δεν έκαναν δημοψήφισμα για τη συνθήκη αυτή, πληττοντας έτσι τα δημοκρατικά δικαιώματα των δικών τους λαών, αλλά κάνουν και δεύτερο ολίσθημα, ακόμη πιο βαρύ. Μια χώρα που έκανε δημοψήφισμα και δεν το δέχτηκε, προσπα-

θούν να της ακυρώσουν την επιλογή. Αυτές είναι οι αντιλαϊκές πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Γι' αυτό ο κόσμος ακούει τις πολιτικές αυτές και φοβάται και φεύγει. Βλέπει έλλειψη διαφάνειας, έλλειψη δημοκρατίας, έλλειψη κανόνων, μία ξένη εξουσία -την έχω βιώσει με τον τρόπο που λειτουργεί στις Βρυξέλλες για πολλά χρόνια- η οποία έρχεται και επιβάλλει αυτό που θέλει και όχι αυτό που θέλουν οι κοινωνίες.

Και με αυτήν την έννοια εγώ πιστεύω ότι δημιουργείται ένα συνταγματικό ζήτημα, κύριε Υπουργέ, και αν θέλετε, δεν το θέτω εγώ, το έθεσε χθες ο Πρόεδρος της Τσεχίας, ο Βάσλαφ Κλάους, ο οποίος είπε: «Δεν υπογράφω αυτήν τη συνθήκη, γιατί δεν υπάρχει». Και εγώ το λιγότερο που σας ζητάω είναι και η Επιστημονική Επιτροπή της Βουλής, αλλά και οι -αν θέλετε- διαπρεπείς συνταγματολόγοι που υπάρχουν, να τοποθετηθούν σ' αυτό το θέμα. Έχει νόημα να κυρώσει η Ελλάδα σήμερα, όχι πριν από το δημοψήφισμα της Ιρλανδίας, από νομική άποψη μία συνθήκη, η οποία δεν υπάρχει; Με αυτόν τον τρόπο στην πραγματικότητα δεν προσπαθούμε να νομιμοποιήσουμε το παράνομο, δηλαδή τη μη αναγνώριση του αποτελέσματος του δημοψηφίσματος στην Ιρλανδία; Και έχουμε δει αυτήν την περιφρόνηση. Έφτασε ο πρώην σοσιαλιστής Υπουργός Εξωτερικών της δεξιάς Κυβέρνησης της Γαλλίας, ο κ. Κουσνέρ, να πει: «Σας πληρώσαμε. Σας πληρώσαμε και τώρα πρέπει να πληρώσετε και εσείς την επιταγή», πράγμα που τα οποία θα μπορούσαν να ειπωθούν και σε εμάς και που σημαίνουν μία πολύ βαθιά περιφρόνηση προς τους ευρωπαϊκούς λαούς.

Θέλουμε μια τοποθέτηση, κύριε Υπουργέ, και θα έπρεπε να είναι και ο Πρωθυπουργός σήμερα να κάνει μία τοποθέτηση εδώ. Υπάρχει αυτή η συνθήκη ή δεν υπάρχει; Και θέλουμε και από εσάς μία νομική τοποθέτηση, πέρα από την ιδιότητά σας ως Υπουργού και ως καθηγητού της Νομικής και του Διοικητικού Δικαίου. Υπάρχει αυτή η συνθήκη και έχει κάποια σημασία σήμερα να συνεχίζει η Ελλάδα τις κυρωτικές διαδικασίες ή θα έπρεπε να αποφυλάξουμε και τη χώρα μας και τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας από το να την υπογράψει; Εμείς το λιγότερο που σας ζητάμε είναι να ζητήσετε τη γνώμη της Επιστημονικής Επιτροπής της Βουλής πάνω σ' αυτό το θέμα.

Και τι θα περίμενε κανείς από την ελληνική Κυβέρνηση σήμερα; Να πει: «Ναι, υπάρχει κρίση. Μας άρεσε αυτή η συνθήκη». Επαναλαμβάνετε αυτό που είδαμε με το Σύνταγμα. Σας άρεσαν οι τροποποιήσεις στο Σύνταγμα, στο άρθρο 16, στο άρθρο 24, στο άρθρο 100 κ.λπ.. Δεν πέρασαν. Σας άρεσε αυτή η συνθήκη, την είχατε στηρίξει με κάθε τρόπο. Δεν περνάει. Τι θα περίμενε η ελληνική κοινωνία από τη σημερινή Κυβέρνηση; Να πει στους ηγέτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στους άλλους ο κ. Καραμανλής γιατί δεν περνάει. Γιατί οι αγρότες της Ιρλανδίας την καταψήφισαν μαζικά; Μήπως υπάρχουν προβλήματα για την αγροτική μας πολιτική; Γιατί οι δικοί μας αγρότες είναι τόσο αρνητικοί; Γιατί εμείς αποφύγαμε το δημοψήφισμα, γιατί ξέραμε ότι, παρά το γεγονός ότι τα δύο κόμματα, που έχουν τη συντριπτική πλειοψηφία των Βουλευτών, είναι υπέρ, θα μπορούσε να βγάλει κατά;

Μήπως πρέπει να δούμε θέματα των αγροτών; Μήπως πρέπει να δούμε τα θέματα των ενισχύσεων; Μήπως πρέπει να αλλάξει η αγροτική πολιτική που προβλέπει την κατάργηση των επιδοτήσεων το 2013; Γιατί τόσος κόσμος εργαζόμενος από τις πόλεις καταψήφισε τη συνθήκη; Μήπως πρέπει να δούμε τα θέματα της ακρίβειας; Μήπως πρέπει να δούμε τα θέματα της ανεργίας; Μήπως πρέπει να δούμε τα θέματα του ασφυκτικού ρόλου και της κερδοσκοπίας των τραπεζών; Μήπως η Ευρωπαϊκή Ένωση θα έπρεπε να φύγει από αυτήν την πολιτική που έχει, που το μόνο είναι η δημοσιονομική σταθερότητα και ο βωμός που έχει στήσει στον ελεύθερο ανταγωνισμό; Αυτό περιμένουν οι πολίτες που μας ακούνε και μας βλέπουν. Σ' αυτά περιμένουν δραστηριότητα της Κυβέρνησης και όχι να έρχεστε εδώ και να μας λέτε ότι η συνθήκη υπάρχει και ότι δεν πεθαίνει ποτέ.

Ο κόσμος περιμένει στα ζητήματα της αγροτιάς, στα ζητήματα των εργαζομένων, στα ζητήματα της ακρίβειας, στα ζητήματα των τραπεζών, στα ζητήματα ελέγχου των πολυεθνικών. Περιμένει μέτρα ώστε να μην ψωνίζει με διπλάσιες τιμές στο

ίδιο σούπερ-μάρκετ ίδιας ιδιοκτησίας στην Ελλάδα σε σχέση με τη Γερμανία. Τίποτα απ' αυτά δεν βλέπουμε από σας, και γι' αυτό θεωρούμε ότι είστε μια Κυβέρνηση που φοβάται -το είδαμε και στο Σύνταγμα, το βλέπουμε και εδώ- που αποφεύγει την επιλογή της κοινωνίας. Είστε σε μία συμμαχία κυβερνήσεων που θέλουν να ακυρώσουν την επιλογή του ιρλανδικού λαού.

Εμείς, ο Συνασπισμός Ριζοσπαστικής Αριστεράς, θα στηρίξουμε με κάθε προσπάθεια, με κάθε δυνατότητα που έχουμε αυτήν τη μεγάλη νίκη, διότι το «όχι» στη συνθήκη σημαίνει ότι θέλουμε μία άλλη Ευρώπη, κοινωνική, δημοκρατική, οικολογική, αυτόνομη από τις Ηνωμένες Πολιτείες. Αυτό μας εμπνέει στην προσπάθεια που κάνουμε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥ.ΡΙΖ.Α.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ελσα Παπαδημητρίου): Ο κ. Σαχινίδης έχει το λόγο.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΣΑΧΙΝΙΔΗΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σαν σήμερα το 1953 οι πολίτες της Ανατολικής Γερμανίας διεκδίκησαν σοσιαλισμό με ελευθερία. Ο Μπρεχτ με αφορμή αυτό το γεγονός έγραψε ένα ποίημα. Ύστερα από την εξέγερση της 17ης του Ιούνη ο Γραμματέας της Ένωσης Λογοτεχνών έβαλε και μοίρασαν στη λεωφόρο Στάλιν προκηρύξεις που έλεγαν ότι ο λαός έχασε την εμπιστοσύνη της κυβέρνησης και δεν μπορεί να την ξανακερδίσει παρά μονάχα με διπλή προσπάθεια. Δεν θα ήταν πιο απλό η κυβέρνηση να διαλύσει το λαό και να εκλέξει έναν άλλο;

Το ποίημα αυτό ξανάγινε επίκαιρο στις ημέρες μας, γιατί οι Ιρλανδοί που έχουν ωφεληθεί από τη συμμετοχή τους στην Ευρωπαϊκή Ένωση απέρριψαν τη Συνθήκη της Λισαβώνας καθιλώνοντας τις ευρωπαϊκές εξελίξεις. Με αφορμή αυτό το γεγονός γεννιέται το ερώτημα, πρέπει να ρωτώνται οι πολίτες να αποφασίσουν για τόσο σύνθετα ζητήματα στη βάση μιας διαδικασίας που συμπυκνώνεται το ερώτημα σε ένα «ναι» ή σε ένα «όχι»; Σύμφωνα με την κ. Μπακογιάννη δεν θα έπρεπε, γιατί στρεβλώνεται η συζήτηση. Γιατί σε πολλές περιπτώσεις, είτε η κ. Μπακογιάννη, οι πολίτες δεν απαντούν ούτε ως προς το ερώτημα που τους τίθεται. Απλά εκφράζουν τη διαμαρτυρία ή την αντίθεσή τους σε ζητήματα άσχετα με το δημοψήφισμα. Σωστή επισήμανση.

Επομένως ρωτώ την κ. Μπακογιάννη, μήπως δεν θα έπρεπε να αποφασίζουν καθόλου οι πολίτες για τέτοια ζητήματα; Όμως το Σύνταγμα προβλέπει τη διεξαγωγή δημοψηφισμάτων. Οπότε εύλογα τίθεται το ερώτημα, επειδή σε όλα τα δημοψηφίσματα το προς κρίση ερώτημα θα συμπυκνωθεί σε ένα «ναι» ή σε ένα «όχι», τότε γιατί υπάρχει αυτή η συνταγματική πρόβλεψη; Προφανώς γιατί κρίθηκε ότι τα δημοψηφίσματα συνεισφέρουν στη δημοκρατική λειτουργία του πολιτικού μας συστήματος.

Μήπως δεν πρέπει να τίθεται σε κρίση το συγκεκριμένο θέμα; Μήπως είναι προτιμότερο για τα ευρωπαϊκά ζητήματα να αποφασίζουν οι Βουλευτές που εκπροσωπούν τους πολίτες και κατά τεκμήριο είτε γνωρίζουν καλύτερα τα θέματα είτε έχουν καλύτερη πληροφόρηση; Ίσως. Είναι μια πολιτική άποψη. Όμως, εδώ, υπάρχει ένα πρόβλημα, μία αντίφαση.

Όλοι όσοι είμαστε υπέρ της ευρωπαϊκής ενοποίησης -και το ΠΑ.ΣΟ.Κ. όχι μόνο είναι, αλλά και εργάζεται γι' αυτή- θέλουμε να προχωρήσει η διαδικασία αυτή χωρίς καθυστερήσεις, ταυτόχρονα όμως θέλουμε να αντιληφθούν και οι πολίτες πως είναι προς όφελός τους. Όμως το Ευρωβαρόμετρο δείχνει ότι η Ευρώπη χάνει έδαφος στην Ελλάδα. Οι πολίτες νιώθουν αποστασιοποιημένοι, νιώθουν ότι δεν τους αφορά. Κι όχι μόνον αυτό, αλλά και με τη λαϊκίστικη κριτική της Νέας Δημοκρατίας μεγάλες κατακτήσεις των κυβερνήσεων του ΠΑ.ΣΟ.Κ., όπως αυτή της Ο.Ν.Ε. και του ευρώ, έχουν απαξιωθεί στη συνείδηση των πολιτών γιατί θεωρείται ότι ευθύνονται για την ακρίβεια. Αυτό λένε τα περιφερόμενα στελέχη της Νέας Δημοκρατίας στα κανάλια προσπαθώντας να εξηγήσουν τα αίτια της ακρίβειας. Και επειδή δεν συζητάμε για την Ευρώπη, επειδή δεν διευκολύνουμε τη συμμετοχή των πολιτών στη συζήτηση, κινδυνεύουμε να αφήσουμε ακραίες μειοψηφίες να βρουν πρόσφορο έδαφος και να αρχίσουν να διαμορφώνουν μια αντιευρωπαϊκή πλειοψηφία στην Ελλάδα.

Στη βάση αυτού του κινδύνου, να ξυπνήσουμε δηλαδή μια

μέρα σε μια μισαλλόδοξη, εθνικιστική και αντιευρωπαϊκή Ελλάδα, πιστεύω ότι πρέπει να γίνει ένας ειλικρινής διάλογος, να ενημερώσουμε τους Έλληνες για τα οφέλη που απορρέουν από τη συμμετοχή στην Ευρωπαϊκή Ένωση και την ανάγκη να συμβάλουμε με κάθε πρόσφορο μέσο στην ενοποίηση, να απαντήσουμε στα ερωτήματά τους αλλά και στους προβληματισμούς τους, να τους εξηγήσουμε γιατί τα σοσιαλιστικά κόμματα πιστεύουν ότι είναι σημαντικό να προχωρήσει η διαδικασία της ευρωπαϊκής ενοποίησης.

Προσωπικά πηγαίνω ακόμη παραπέρα. Είμαι υπέρ της δημιουργίας μιας ενιαίας πολιτικής οντότητας γιατί πιστεύω ότι σε συνθήκες παγκοσμιοποίησης και νομισματικής ενοποίησης η Κεντροαριστερά μπορεί να λειτουργήσει περισσότερο αποτελεσματικά προς όφελος των οικονομικά ασθενέστερων, προς όφελος όσων πλήττονται από την οικονομική κρίση που έρχεται.

«Και αν οι Έλληνες» –ρωτούν πολλοί– «παρά τα όσα τους πούμε στο διάλογο αυτόν ψηφίσουν «όχι», τι θα γίνει; Ποιος θα φταίει τότε; Οι πολίτες ή οι πολιτικοί; Και τι θα κάνουμε σ' αυτήν την περίπτωση;» Τελικά το ερώτημα του Μπρεχτ παραμένει επίκαιρο. Προφανώς αυτό μας έδειξε η απάντηση της κ. Μπακογιάννη, η οποία με την ιδιότητα του τεχνικού της εξουσίας θέλει να αποφασίζει μόνη της για τα ειδικά θέματα.

Ιδανικά θα ήθελα μια ενιαία ψηφοφορία σ' όλη την Ευρώπη, την ίδια μέρα, και η πλειοψηφία των Ευρωπαίων να αποφασίσει για το μέλλον της Ευρώπης. Μέχρι τότε ας πάμε σ' ένα δημοψήφισμα. Ας δώσουμε επιτέλους στους Έλληνες πολίτες την ευκαιρία να συζητήσουν για την Ευρώπη την οποία επιθυμούν.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Έλσα Παπαδημητρίου): Ευχαριστώ, κύριε Σαχινίδη.

Ο κ. Χρήστος Σταϊκούρας έχει το λόγο.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΑΪΚΟΥΡΑΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το ελληνικό Κοινοβούλιο καλείται σήμερα να συζητήσει και να αποφασίσει επί της πρότασης που κατέθεσαν τα κόμματα της Αντιπολίτευσης για τη διεξαγωγή δημοψηφίσματος για την κύρωση της Συνθήκης της Λισσαβώνας. Η εν λόγω πρωτοβουλία αποτελεί, κατά την άποψή μου, μια ακόμη άσκηση κοινοβουλευτικού ακτιβισμού. Συγγείνη τη διατύπωση πολιτικών με τις διαδικασίες. Σαφώς υποκρύπτει άρνηση ανάληψης ευθυνών. Συνιστά κίνηση πολιτικού εντυπωσιασμού. Ενέχει στοιχεία φθηνής δημαγωγίας.

Εξηγούμαι. Πρώτον, η συγκεκριμένη πρόταση αλλοιώνει την αντιπροσωπευτικότητα του θεμελίου της δημοκρατίας, του Κοινοβουλίου. Θυμίζω ότι πριν από δέκα χρόνια ο πρώην Πρωθυπουργός κ. Σημίτης απέφυγε να θέσει σε δημοψήφισμα την ένταξη της χώρας στην Ο.Ν.Ε. κι έλεγε χαρακτηριστικά από τη Βουλή: «Είναι πάγια τακτική ότι στην Ελλάδα δεν αποφασίζονται τα θέματα των συνθηκών της Ευρωπαϊκής Ένωσης με δημοψήφισμα, αλλά μέσα από τις διαδικασίες που προβλέπονται στο Σύνταγμα, από τη Βουλή. Συνεπώς ορθώς για τη χώρα μας, οι πολιτικές ηγεσίες επιλέγουν την κοινοβουλευτική ευθύνη ενώπιον των αντιπροσωπευτικών θεσμών».

Δεύτερον, το δημοψήφισμα αποτελεί πολλές φορές στην πράξη επίφαση δημοκρατίας, ιδιαίτερα όταν η συμμετοχή των πολιτών είναι χαμηλή και η ενημέρωσή τους ελλιπής. Οι περισσότεροι ψηφοφόροι στην Ιρλανδία, όπως και οι ίδιοι ομολογούσαν σε σχετικές δημοσκοπήσεις και κατέγραψαν τα αντίστοιχα μέσα ενημέρωσης, προσήλθαν στην κάλπη με άγνοια για το ουσιαστικό περιεχόμενο του πολυσέλιδου κειμένου το οποίο εκαλούντο να αποδεχθούν ή να απορρίψουν.

Τρίτον, η άμεση προσφυγή στη λαϊκή ετυμηγορία δεν προσιδάζει σε ζητήματα που είναι από τη φύση τους περίπλοκα, όπως είναι η μεταρρυθμιστική συνθήκη. Κι αυτό γιατί όταν τίθενται σε απλοποιημένη, διλημματική μορφή, είναι εξαιρετικά δύσκολο να εντοπιστούν και να προβλεφθούν εγκαίρως οι επιπτώσεις ενός «ναι» ή ενός «όχι».

Τέταρτον, ένα δημοψήφισμα πρέπει να στηρίζεται σ' ένα σαφές, σ' ένα διακριτό δίλημμα, ένα δίλημμα που να εμπεριέχει σοβαρές, αξιόπιστες και εφικτές εναλλακτικές προτάσεις, ώστε οι πολίτες να σταθμίζουν τα θετικά και τα αρνητικά, τα πλεονε-

κτήματα και τα μειονεκτήματα της καθεμιάς και να καταλήγουν σε κάποιο συμπέρασμα.

Αυτές, όμως, οι εναλλακτικές προτάσεις απουσιάζουν από το εγχείρημα της θεσμικής αναμόρφωσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Πέμπτον, η συνθήκη -για να δανειστώ φράσεις του εκλεκτού συναδέλφου, του κ. Πάγκαλου, από χθεσινή συνέντευξη σε κυριακάτικη εφημερίδα- αποτελείται από διάφορα κεφάλαια που αφορούν διάφορες συγκεκριμένες επιλογές. Έτσι, στην περίπτωση πραγματοποίησης δημοψηφίσματος επί της συνθήκης, η όποια διαφωνία με κάποια σημεία της θα κατέληγε σε απόρριψη του συνόλου της συνθήκης.

Έκτον, η έκβαση του δημοψηφίσματος εξαρτάται κάθε φορά από την πολιτική συγκυρία. Χαρακτηριστικά, ο Γάλλος Πρόεδρος Μιτεράν είχε πει ότι οι πολίτες στα δημοψηφίσματα απαντούν συνήθως για όλα εκτός από το ερώτημα το οποίο τίθεται. Συνεπώς, η συνθήκη μπορεί να καταστεί το μέσο έκφρασης της λαϊκής δυσφορίας για ζητήματα που απασχολούν πράγματι τους Ευρωπαίους πολίτες, όπως είναι η ανεργία, η ακρίβεια, η υστέρηση των εισοδημάτων, η κοινωνική ασφάλιση, η μετανάστευση και η προστασία του περιβάλλοντος.

Έβδομον, η μεταρρυθμιστική συνθήκη δεν τροποποιεί δραστηρικά τη βασική δομή της Ένωσης. Διατηρεί την ισορροπία ανάμεσα σε κεντρικούς θεσμούς και εθνικές αρχές. Δεν επιδιώκει να αντικαταστήσει το εθνικό κράτος με ένα άλλο κρατικό μόρφωμα. Συνεπώς η κύρωση της συνθήκης από τη χώρα μας αποτελεί μια επιβεβαίωση της ευρωπαϊκής πορείας της. Για τους υποστηρικτές της διεξαγωγής δημοψηφίσματος αυτό θα είχε νόημα πριν από την προσχώρηση της Ελλάδας στην τότε Ε.Ο.Κ. και πριν από την κύρωση της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τότε, όμως, ευτυχώς οι επιλογές των ηγεσιών τους ήταν διαφορετικές.

Όγδοον, για την κύρωση της συνθήκης ακολουθήθηκε η πάγια κοινοβουλευτική πρακτική όλων των προηγούμενων χρόνων και σε όλα τα βήματα της ευρωπαϊκής πορείας της χώρας μας. Ακολουθήθηκε η πρακτική όλων των κρατών-μελών εκτός της Ιρλανδίας. Θεωρώ ότι είναι ατυχής η δήλωση του Αρχηγού της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, με αφορμή το αποτέλεσμα στο δημοψήφισμα της Ιρλανδίας, ότι οι μεγάλες αποφάσεις δεν περνάνε στα κρυφά, εκτός και αν θεωρεί η Αξιωματική Αντιπολίτευση ότι όλες οι μεγάλες αποφάσεις που επικυρώθηκαν από το ελληνικό Κοινοβούλιο επί κυβερνήσεων του ΠΑ.ΣΟ.Κ. ελήφθησαν στα κρυφά. Προσωπικά, δεν το πιστεύω, δεν το συμβεβίβαζα.

Ένατον, η συνθήκη έχει ήδη επικυρωθεί από το ελληνικό Κοινοβούλιο, με τη θετική ψήφο και της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης. Είναι τουλάχιστον ακατανόητη η στάση της να ζητά δημοψήφισμα, στο οποίο και πάλι θα εκφραστεί θετικά, με μοναδικό επιχείρημα την πληρέστερη ενημέρωση των πολιτών. Ο δημόσιος διάλογος είναι χρήσιμος, η ενημέρωση απαραίτητη. Τίποτα δεν εμποδίζει να γίνει μια πιο ουσιαστική συζήτηση, χωρίς τη διεξαγωγή δημοψηφίσματος.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, για τους παραπάνω λόγους δεν συμφωνώ με τη διεξαγωγή δημοψηφίσματος επί της μεταρρυθμιστικής συνθήκης, η οποία είναι το αποτέλεσμα μιας σκληρής διαπραγμάτευσης, ενός μεγάλου και σύνθετου συμβιβασμού, συμβιβασμού, όμως, με θετικό πρόσημο για την Ευρώπη, με θετικό πρόσημο για την Ελλάδα.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Έλσα Παπαδημητρίου): Ευχαριστώ, κύριε Σταϊκούρα.

Το λόγο έχει ο κ. Χρήστος Χαΐδος.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΧΑΪΔΟΣ: Κυρία Πρόεδρε, συζητούμε σήμερα το μέλλον της Ευρώπης σε μια κρίσιμη ιστορική καμπή, όπου αμφισβητούνται οι ιδεολογίες, υποτιμούνται οι μορφές συλλογικής δράσης, σε μια περίοδο που η κοινωνία των πολιτών συμπίπτει από τη μιντιοκρατία και που η οικονομική εξουσία ενισχύεται εις βάρος της πολιτικής και μετά από όλα αυτά, οι πολίτες αποστασιοποιούνται από τα κοινά.

Συζητούμε το μέλλον της Ευρώπης στις μέρες που, ενώ στις

χώρες της αυξάνονται οι συντηρητικές φωνές απομνητισμού, λαϊκισμού, τοπικισμού, ξενοφοβίας, ρατσισμού και υπερεθνικισμού, η Ευρώπη καλείται να χαράξει πορεία ανοιχτών οριζώντων, δημοκρατικών διεργασιών και οικονομικής δράσης. Για να μπορέσει η Ευρώπη να κινηθεί προς αυτήν την κατεύθυνση, πρέπει να ξαναβρεί και να επικαιροποιήσει τους πολιτικούς, ιδεολογικούς και ιστορικούς κώδικες του πολιτισμού της, που μας οδήγησαν στο σημερινό δημοκρατικό ευρωπαϊκό γίγνεσθαι και διαμόρφωσαν το σύγχρονο κοινοτικό κεκτημένο.

Για να μπορέσει η γηραιά Ήπειρός μας να λειτουργήσει προοδευτικά και αποτελεσματικά, χρειάζεται και ένα αξιόπιστο πλαίσιο κανόνων. Ένα τέτοιο πλαίσιο κανόνων είναι και η μεταρρυθμιστική συνθήκη που συζητούμε σήμερα. Και παρά τις όποιες αδυναμίες, παρά τις επιθυμίες να έχει προοδευτικότερες ρυθμίσεις, αποτελεί ένα σημαντικό βήμα προόδου. Γι' αυτό λέμε «ναι» στη Συνθήκη της Λισσαβώνας, διακηρύττοντας ταυτόχρονα την ανάγκη διαρκούς προσπάθειας για δημοκρατικότερη Ευρώπη, για Ευρώπη της ισόρροπης ανάπτυξης και της ισότιμης συνεργασίας.

Όμως, πάνω από όλα, για την ταχύτερη και επιτυχή πορεία προς την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση, χρειάζεται και η συμμετοχή των λαών σε όλες τις διαδικασίες. Χρειάζεται η ενδυνάμωση και η σφυρηλάτηση της ευρωπαϊκής συνείδησης.

Και είναι υποκριτικό, την ώρα που όλα αυτά τα δεχόμαστε, που λέμε ότι είναι απαραίτητες αυτές οι προϋποθέσεις, την ώρα που ανησυχούμε για την αποστασιοποίηση των πολιτών από τα κοινά, αυτή την ώρα να μη σεβόμαστε το δικαίωμα των πολιτών να εκφράσουν την άποψή τους μέσω ενός δημοψηφίσματος γι' αυτό το μεγάλο θέμα.

Ζητάμε, λοιπόν, δημοψήφισμα γι' αυτήν τη συνθήκη, γιατί αυτό επιτάσσει η πολιτική ηθική και ο σεβασμός απέναντι στη δημοκρατία και τους πολίτες. Η εκλογή μας από τους πολίτες στο Κοινοβούλιο δεν μας επιτρέπει να αγνοούμε το δικαίωμά τους να εκφράσουν και αυτοί την άποψή τους για ένα τόσο ιστορικής σημασίας ζήτημα.

Ζητάμε δημοψήφισμα, γιατί πιστεύουμε ότι μια μεταρρυθμιστική συνθήκη, επικυρωμένη από τους λαούς, θα ισχυροποιήσει πολιτικά την Ευρώπη και η συζήτηση, που θα προηγηθεί, θα ενδυναμώσει την ευρωπαϊκή συνείδηση και στην Ελλάδα, αφού μέσα από το διάλογο που θα προηγηθεί και την ενημέρωση που θα έχουν οι πολίτες, θα απαξιωθούν οι αντιευρωπαϊκές λαϊκιστικές φωνές της ξενοφοβίας, του απομονωτισμού και του εθνικισμού.

Τέλος, ζητάμε δημοψήφισμα γιατί πιστεύουμε ότι οι πολίτες πρέπει να συμμετέχουν ενεργά στις αποφάσεις για κρίσιμα ζητήματα που τους αφορούν, γιατί πολίτες παραγκωνισμένοι από τις διαδικασίες της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης δεν μπορούν να λειτουργήσουν ως πρωταγωνιστές με πίστη στην ευρωπαϊκή ιδέα.

Ισχυρίζεστε, κύριοι της Κυβέρνησης, ότι δεν συντρέχουν σοβαροί λόγοι να γίνει δημοψήφισμα. Σας ερωτώ: Ήταν σημαντικότερο θέμα το αίτημα της αναγραφής του θρησκευόμενου στις ταυτότητες και η διεξαγωγή δημοψηφίσματος γι' αυτό, το οποίο προσυπέγραψε ο ίδιος ο σημερινός Πρωθυπουργός;

Αλλά ούτε και το επιχείρημα ότι αυτή η συνθήκη δεν είναι Σύνταγμα, άρα δεν χρειάζεται δημοψήφισμα, στέκει. Το Ευρωσύνταγμα δεν ήταν Συνθήκη; Η σημερινή Συνθήκη της Λισσαβώνας δεν είναι ένα τροποποιημένο Ευρωσύνταγμα; Πώς είναι δυνατόν, εμείς που μιλάμε για διεύρυνση της δημοκρατίας, για τη συμμετοχή και την επέκταση του θεσμού των δημοψηφισμάτων να αρνούμαστε το δημοψήφισμα σε ένα τέτοιο κορυφαίο θέμα;

Ούτε η θέση, ότι αφού την υπερψηφίζουν αυτήν τη συνθήκη στη Βουλή κόμματα που αντιπροσωπεύουν πάνω από το 80% του ελληνικού λαού σημαίνει ότι το αποδέχονται οι πολίτες, είναι βάσιμη. Το αποτέλεσμα του πρόσφατου δημοψηφίσματος της Ιρλανδίας, αποδεικνύει περίτρανα του λόγου το αληθές και επιβεβαιώνει ότι δεν μπορεί ένα διευθυντήριο οικονομικών προυχόντων, μεγιστάνων της ενημέρωσης και πολιτικών παραγόντων, να αποφασίζει ως κατεστημένο, ερήμην των πολιτών. Οι πολίτες αισθάνονται αντίπαλο με αυτό το σύστημα. Και

σήμερα που το ευρωπαϊκό κοινωνικό μοντέλο αποδομείται –βλέπε αύξηση του χρόνου εργασίας που αποφασίστηκε πρόσφατα και με τη συναίνεση της χώρας μας– σήμερα που θεμελιώδη δικαιώματα αφαιρούνται και βασικές, δημοκρατικές κατακτήσεις ανατρέπονται, μόνο ένας τρόπος υπάρχει να συμφιλιωθεί ο μέσος πολίτης με το σύστημα. Και δεν είναι άλλος από την ενημέρωση, την πειθώ, τη συμμετοχή και τη συναπόφαση για θέματα που απασχολούν την κοινωνία.

Κύριοι συνάδελφοι, στη συζήτηση της προηγούμενης εβδομάδος για το περιεχόμενο της Συνθήκης της Λισσαβώνας ακούστηκαν πολλά ποιήματα. Επιτρέψτε μου να κλείσω και εγώ τη σημερινή μου παρέμβαση με ένα στίχο που πιστεύω ότι εκφράζει τα συναισθήματα και την αγωνία των πολιτών για τα γεγονότα και τα μελλούμενα και λέει: «Φοβάμαι όλα αυτά που θα γίνουν για μένα, χωρίς εμένα».

Ας επιτρέψουμε, λοιπόν, στους πολίτες να συμμετέχουν, να σταματήσουν να φοβούνται, να ξεπεράσουμε και αυτήν τη φοβία.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Έλσα Παπαδημητρίου): Ευχαριστώ, κύριε Χάιδο.

Η κ. Αθηνά Κόρκα-Κώνστα έχει το λόγο.

ΑΘΗΝΑ ΚΟΡΚΑ-ΚΩΝΣΤΑ: Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, συζητάμε την πρόταση διεξαγωγής δημοψηφίσματος που υπέβαλαν όλα τα κόμματα της Αντιπολίτευσης, σχετικά με την κύρωση της Συνθήκης της Λισσαβώνας.

Σε αυτό το σημείο, επειδή ακούστηκε σε αυτήν την Αίθουσα, θέλω να υπενθυμίσω σχετικά με το εάν γνωρίζουμε ή όχι τη Συνθήκη της Λισσαβώνας, ότι αφιερώθηκαν περίπου δεκαοκτώ ώρες συζήτησης στην επιτροπή και δύο ημέρες συζήτησης στο Κοινοβούλιο, όπου και κυρώθηκε η συνθήκη, διότι ειπώθηκε αυτό από συνάδελφο.

Δεν υπάρχει αμφιβολία, βέβαια, ότι το δημοψήφισμα αποτελεί μια κορυφαία διαδικασία που έχει σχέση με τη δημοκρατία και φυσικά ο νομοθέτης του Συντάγματος, στο αντίστοιχο άρθρο, στο άρθρο 44, περιγράφει την προϋπόθεση που προσφέρουμε σε δημοψήφισμα.

Θέλω, όμως, να θυμίσω και εγώ, όπως ειπώθηκε και από άλλους συναδέλφους, τότε έγινε δημοψήφισμα στη χώρα μας. Μετά το 1974 που το δημοψήφισμα αφορούσε το πολίτευμα της χώρας, δεν έχει ξαναγίνει δημοψήφισμα, διότι δεν αποτελεί μια συνηθισμένη τακτική. Θέλω να θυμίσω και εγώ τις περιπτώσεις αυτές που ενδέχεται ή που εξητείτο τότε από το ΠΑ.ΣΟ.Κ. ως Αντιπολίτευση, να γίνει δημοψήφισμα, δηλαδή όταν ο αείμνηστος Κωνσταντίνος Καραμανλής, προωθούσε το να μπει η χώρα μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, την τότε Ε.Ο.Κ. και αυτό έφερε φυσικά σαν αποτέλεσμα την αναβάθμιση της χώρας μας και σε ευρωπαϊκό και σε διεθνές επίπεδο.

Τότε, το ΠΑ.ΣΟ.Κ. ως αντιπολίτευση επιμόνως ζητούσε να γίνει δημοψήφισμα και μάλιστα με το γνωστό σύνθημα.

Για να σκεφτούμε όμως και να αναρωτηθούμε ποια θα ήταν αυτά τα αποτελέσματα για τη χώρα μας, αν τότε είχε αποφασιστεί δημοψήφισμα. Και αυτό δεν θα ήταν αρνητικό; Και σε ποιο σημείο θα βρισκόταν η χώρα μας σήμερα, αν το αποτέλεσμα του ήταν αρνητικό;

Αντίστοιχα, θέλω να θυμίσω και άλλες περιπτώσεις, διοικητικές μεταρρυθμίσεις που έκανε το ΠΑ.ΣΟ.Κ. ως κυβέρνηση. Ας πούμε για τον «ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑ», ένα πολύ σοβαρό θέμα, για το οποίο δεν έγινε δημοψήφισμα. Γιατί; Τότε δεν ήταν, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ένα πολύ κρίσιμο και σημαντικό ζήτημα;

Να θυμίσω και την άλλη περίπτωση, τη μεγάλη απόφαση που αποτέλεσε η είσοδος μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, στη Νομισματική Ένωση της Ευρώπης, η είσοδος μας με το δικό μας νόμισμα, με το ευρώ. Και τότε, κυρίες και κύριοι της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, δεν τέθηκε θέμα δημοψηφίσματος και ο συνάδελφος προηγούμενος επιχειρηματολόγησε για το ποια ήταν η άποψη του τότε Πρωθυπουργού. Και αντίστοιχα, ούτε καν σε πολιτική συζήτηση και συνεννόηση μεταξύ των κομμάτων δεν είχατε προβεί.

Αυτό για αυτούς οι οποίοι κόπτονται σήμερα να γίνει δημοψήφισμα και, μάλιστα –το σημαντικότερο– μετά την υπερψήφισή της μεταρρυθμιστικής συνθήκης.

Πιστεύουμε όλοι –και προσωπικά πιστεύω– ότι αυτή η πρόταση που κατατέθηκε από την Αντιπολίτευση, δεν έχει σκοπό, όπως πρεσβεύουν οι συνάδελφοι απ' αυτό το Βήμα και σήμερα, την προάσπιση των συμφερόντων της χώρας μας, αλλά εμπεριέχει άλλες αγωνίες. Θα μιλούσα για εσωτερικά προβλήματα της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, με διαφορετικές απόψεις που διαφαίνονται και αναδεικνύονται καθημερινά και ειδικότερα αυτές τις τελευταίες ημέρες, για αγωνία για μικροπολιτικά οφέλη που προσδοκά, για να χρησιμοποιηθεί και το δημοψήφισμα σαν ένα επιπλέον μέσο για να βρει αυτή η παράταξη το βηματισμό της.

Θεωρώ ότι δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιούμε κορυφαίους θεσμούς για άλλους λόγους. Θεωρώ, λοιπόν, ότι ειδικά το ΠΑ.ΣΟ.Κ. ζητά διέξοδο από τα προβλήματά του. Και άλλωστε, θα θυμίσω και εγώ ότι επί είκοσι χρόνια διακυβέρνησης, ποτέ δεν έγινε δημοψήφισμα.

Όσον αφορά το Συνασπισμό Ριζοσπαστικής Αριστεράς, αυτή η παράταξη –μαζί με το ΠΑ.ΣΟ.Κ.– έχει επιδοθεί σ' έναν αγώνα δρόμου ποιος θα πάρει πρωτοβουλίες, ποιος θα είναι οι πιο σημαντικές, ποιος θα κερδίσει τις εντυπώσεις, ποιος θα προλάβει πρώτος, ποιος θα έχει την ιδέα.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει προειδοποιητικά το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Το δυσάρεστο και το ανησυχητικό είναι ότι δεν επιτρέπεται και είναι παράλογο στη συγκεκριμένη περίπτωση που το ΠΑ.ΣΟ.Κ. ψήφισε τη Συνθήκη της Λισσαβώνας. Αφού πρώτα ψήφισε το νομοθέτημα, μετά το θέτει στην κρίση του ελληνικού λαού.

Αντίστοιχα, θα πω ότι έχουμε –και πρέπει να δούμε– το αρνητικό αποτέλεσμα που είχε στην Ιρλανδία το δημοψήφισμα και τον αντίκτυπο του 1% που αποφασίζει για όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση και για όλους ακριβώς τους πολίτες.

Και υπάρχει από την Αντιπολίτευση μία άποψη που λέει «μα, πρέπει να αποφασίσει και ο ελληνικός λαός». Και θα πω το εξής: Εσείς, εδώ, πριν από λίγους μήνες είχατε θέσει δημοψήφισμα για το ασφαλιστικό. Μα, τότε δεν το είχατε ψηφίσει. Τώρα, όμως, που μέσα από το Κοινοβούλιο στηρίζατε και ψηφίσατε και κυρώθηκε η συνθήκη με διακόσιους πενήντα συναδέλφους από τους τριακόσιους, αμφισβητείτε το δικό μας ρόλο;

Εν κατακλείδι, θα ήθελα να πω ότι η Ελλάδα και οι λαοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης βρίσκονται σε κρίσιμο σταυροδρόμο και όσο διευρύνεται η Ευρωπαϊκή Ένωση, πρέπει να κατοχυρωνόμαστε θεσμικά.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Η Ευρώπη οφείλει να προχωρήσει μπροστά. Και η Ελλάδα προχωρά μπροστά και αυτή, με αίσθημα ευθύνης και πίστη προς την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ελσα Παπαδημητρίου): Ευχαριστώ, κυρία συνάδελφε.

Το λόγο έχει η κ. Σακοράφα.

ΣΟΦΙΑ ΣΑΚΟΡΑΦΑ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, όλες αυτές τις ημέρες συζητάμε και καλούμαστε να αποφασίσουμε για ένα σημαντικό θέμα που αφορά στο παρόν και το μέλλον του ελληνικού λαού μέσα στο ευρωπαϊκό περιβάλλον που αφορά τη θέση της Ευρώπης και της Ελλάδας στο σύνθετο και σε πολύ μεγάλο βαθμό συγκρουσιακό διεθνώς γεωπολιτικό περιβάλλον.

Απ' όλη αυτήν τη συζήτηση, απουσιάζει το κρίσιμο υποκείμενο αυτής της συζήτησης που είναι ο ελληνικός λαός. Ο ελληνικός λαός, αν ασχολήθηκε με τη Συνθήκη της Λισσαβώνας, αν έστω άκουσε κάτι για τα ζητήματα που ρυθμίζει, αν έλαβε μία μικρή εικόνα για το τι σημαίνει τροποποιημένη συνθήκη, είναι γιατί πριν από τρεις ημέρες διενεργήθηκε το δημοψήφισμα στην Ιρλανδία με τα γνωστά αποτελέσματα.

Ουσιαστικά, λοιπόν, το ερέθισμα της ενημέρωσης για τον

ελληνικό λαό –γιατί περί ερεθίσματος πρόκειται και όχι για ενδελεχή ενημέρωση, ως όφειλε να γίνει– είναι εισαγόμενο. Αφορά στην πρακτική μίας άλλης χώρας, της Ιρλανδίας.

Δυσάρεστη διαπίστωση για όσους θέλουν να πιστώσουν στην πολιτική τους πρακτική την υπεράσπιση του πολίτη που ενημερώνεται, του πολίτη που συμμετέχει, του πολίτη που αποφασίζει, του πολίτη που καθορίζει συνειδητά και συνετά την τύχη του.

Δυσάρεστη διαπίστωση για όσους θέλουν να πιστώσουν στην πολιτική τους κουλτούρα την υπεράσπιση της δημοκρατίας που συνδιαμορφώνει με τους πολίτες της τα κρίσιμα διακυβεύματα.

Και απέναντι σ' αυτήν την κατάσταση της πλήρους περιθωριοποίησης του ελληνικού λαού, την κατάσταση της ερήμην του διαχείρισης της ίδιας του της ζωής, ορθώνεται το χαμηλό και ξέπνοο επιχείρημα της πάγιας πρακτικής. «Πάγια πρακτική», μας λένε, η κύρωση της Ευρωσυνθήκης μόνο μέσα από τη Βουλή. Ακριβώς αυτή η θεώρηση είναι που χωρίζει τους δύο κόσμους, τον κόσμο της συντήρησης και τον κόσμο της προόδου.

Ο κόσμος της συντήρησης «παγώνει τα πάγια», βολεύεται σ' αυτά, πολλές φορές ασκεί μικροπολιτική προφασίζόμενος τα πάγια, δεν αλλάζει τίποτα, δεν λαμβάνει υπ' όψιν νέες πραγματικότητες και μένει στάσιμος και προσκολλημένος στο παλιό.

Ο κόσμος της προόδου, ανήσυχος και ανοιχτός, παρατηρητής και ρηθιζόμενος, πρωτοπόρος και διεισδυτικός, λαμβάνει τα μηνύματα αποκωδικοποιεί τις νέες πραγματικότητες, χαράζει νέες ρότες, έρχεται σε σύγκρουση με τα πάγια και ανοίγει νέους δρόμους.

Αυτή είναι μια βαθιά ιδεολογική διαφορά, ένα αξεπέραστο πολιτικό χάσμα που θα μας χωρίζει από τη Νέα Δημοκρατία, από τις συντηρητικές αντιλήψεις από όπου κι αν προέρχονται αυτές. Γιατί για μας πάγιας υπερασπιζόμενες αξίες είναι αυτές που ανοίγουν το δρόμο για φυγή προς τα εμπρός. Πάγια αξία μας είναι η δημοκρατία που θέλουμε να την οικοδομήσουμε με τη συμμετοχή του ελληνικού λαού, που θέλουμε να τη διευρύνουμε, που θέλουμε να την ενδυναμώσουμε κατακτώντας την ευρύτερη νομιμοποιητική της βάση, που θέλουμε να τη στηρίξουμε στο τρίπτυχο γνώση-συμμετοχή-συναπόφαση. Πάγια αξία μας είναι η υπεράσπιση της δημοκρατίας, όταν αυτή πλήττεται από τη σιωπή, την αδράνεια, την αυθαιρεσία, την υπονόμευση, την απαξίωση του δικαιώματος του πολίτη για ενημέρωση και συναπόφαση, τον ευτελισμό του διαλόγου.

Δεν βλέπετε, άραγε, την αποστοίχιση μεγάλου τμήματος του ελληνικού λαού από την πολιτική ζωή του τόπου μας; Δεν βλέπετε την απαξία με την οποία ο ελληνικός λαός αντιμετωπίζει τους θεμέλιους θεσμούς του πολιτικού μας συστήματος; Το βλέπετε, το ερμηνεύετε και το συντηρείτε γιατί σας συμφέρει. Γιατί η Κυβέρνησή σας, το πολιτικό σας δόγμα, σ' αυτήν την κοινωνία επιθυμεί να απευθυνθεί. Τέτοιους πολίτες επιθυμείτε να δημιουργήσετε, φοβικούς, καχύποπτους, απαθείς και ανενεργούς. Γιατί γνωρίζετε ότι αυτός είναι ο μόνος όρος της επικράτησής σας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πάγια αξία μας είναι η πεμπτοσύνη της δημοκρατίας, ο διάλογος και η ενημέρωση. Γιατί πιστεύουμε ότι η λειτουργία μιας δημοκρατίας βασίζεται στην πνοή που της δίνει η ίδια η κοινωνία. Γιατί πιστεύουμε ότι δημοκρατία χωρίς λαϊκή πνοή, πολιτική απόφαση χωρίς ισχυρή κοινωνική νομιμοποίηση είναι επίφαση δημοκρατικότητας και όχι πραγματική και ουσιαστική δημοκρατία.

Πάγια αξία μας είναι να θεωρούμε τα δημοψηφίσματα απόδειξη της δύναμης μιας δημοκρατίας, απόδειξη πολιτικής βούλησης για ενεργή κοινωνική συμμετοχή σε αντίθεση με όσους αναγνωρίζουν μόνο στον εαυτό τους το δικαίωμα της απόφασης. Και αυτή η αντίληψη είναι η αντίληψη κάστας και πλέμπες φωτισμένων και πληβείων, πρωταγωνιστών και κομπάρσων, τριακοσίων αρίστων και δέκα εκατομμυρίων ακολούθων και υποτακτικών. Μακριά από εμάς αυτή η επικίνδυνη ελιτίστικη αντίληψη περί πολιτικής, περί διακυβέρνησης, περί πρακτικής, περί δημοκρατίας. Μακριά από εμάς η αντίληψη που λέει πως ό,τι ψηφίζεται από τη Βουλή, δεν πρέπει να κατεβαίνει στον ελληνικό λαό, να ζυμώνεται με τον ελληνικό λαό, να επικυρώνε-

ται από τον ελληνικό λαό.

Το ΠΑ.ΣΟ.Κ. του 2008 δεν μπορεί να υποτάσσεται στα πάγια, δεν μπορεί να υπερασπίζεται ανάπηρες πρακτικές, δεν μπορεί να ακολουθεί παρακολουθώντας τα πράγματα και την κοινωνία.

Το ΠΑ.ΣΟ.Κ. του 2008 ανοίγει νέους δρόμους πολιτικής πρακτικής, υπερασπίζεται εντός και εκτός Βουλής το διάλογο και τη δημοκρατία, σέβεται και εμπιστεύεται τον ελληνικό λαό και παρεμβαίνει παντού στην ελληνική κοινωνία, στην Ευρώπη, όχι σαν παρατηρητής ή σαν ουραγός, αλλά σαν πρωτοπόρος σοσιαλιστική δύναμη που οδηγεί τα πράγματα προς τα εμπρός.

Απόδειξη αυτής της πολιτικής στάσης που ακουμπά στη δημοκρατική μας παράδοση και στη συμμετοχική μας κουλτούρα είναι και η πρότασή μας για τη διενέργεια δημοψηφίσματος.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Έλσα Παπαδημητρίου): Ευχαριστούμε, κυρία Σακοράφα.

Το λόγο έχει ο κ. Γεροντόπουλος Κυριάκος.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΓΕΡΟΝΤΟΠΟΥΛΟΣ: Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Η παράγραφος 2 του άρθρου 44 του Συντάγματος προβλέπει τη δυνατότητα προκήρυξης με προεδρικό διάταγμα δημοψηφίσματος για κρίσιμα εθνικά θέματα, ύστερα από πρόταση του Υπουργικού Συμβουλίου και απόφαση της απόλυτης πλειοψηφίας των Βουλευτών. Η συμμετοχή στη διαδικασία της ευρωπαϊκής ενοποίησης αποτελεί αναμφίβολα την πιο σημαντική εξέλιξη στην ελληνική πολιτική ιστορία των τελευταίων δεκαετιών.

Επομένως θα μπορούσε εύλογα να υποστηριχθεί ότι πρόκειται όχι απλώς για κρίσιμο, αλλά για το κρίσιμότερο εθνικό θέμα. Και, άρα, στη λογική όχι μόνο του άρθρου 44, αλλά και της ίδιας της δημοκρατικής αρχής, η οποία κατοχυρώνεται στο άρθρο 1 του Συντάγματος, θα ήταν δυνατόν να κληθεί κάποια στιγμή να αποφανθεί άμεσα ο λαός γι' αυτό.

Η στιγμή του δημοψηφίσματος θα μπορούσε να είναι το 1979, πριν δηλαδή από την προσχώρηση της Ελλάδας στην τότε Ε.Ο.Κ.. Ή το 1992 πριν από την κύρωση της συνθήκης του Μάαστριχτ για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αντιθέτως με εκείνα τα γεγονότα, η υπογραφή και από την Ελλάδα της μεταρρυθμιστικής συνθήκης αποτελεί μιας περιορισμένης σημασίας επιβεβαίωση της ευρωπαϊκής πορείας της χώρας μας. Η συνθήκη αυτή δεν μεταβάλλει ουσιαστικά το ευρωπαϊκό θεσμικό οικοδόμημα. Περιορίζεται απλώς σε μια προσπάθεια στοιχειώδους εκλογίκευσης των μέχρι τώρα συνθηκών, μέσα από πολυάριθμες, αλλά όχι σημαντικές τροποποιήσεις των ιδρυτικών συνθηκών της Ένωσης και των Κοινοτήτων της. Μάλιστα, ο καθηγητής Συνταγματικού Δικαίου του Α.Π.Θ. κ. Χρυσόγονος, χαρακτηρίζει αυτές τις τροποποιήσεις «ρηχές ως προς το περιεχόμενό τους».

Ακόμη και σε περίπτωση απόρριψης της συνθήκης θα συνέχιζαν να ισχύουν και να μας δεσμεύουν οι υφιστάμενες διατάξεις των ιδρυτικών συνθηκών, όπως έχουν τροποποιηθεί πολλές φορές έκτοτε. Πολύ περισσότερο είναι αδιανόγη η προκήρυξη δημοψηφίσματος για την κύρωση μιας διεθνούς συνθήκης σχετικής με εθνικά θέματα, η οποία έχει ήδη κυρωθεί με νόμο, όπως συμβαίνει στην προκειμένη περίπτωση. Γι' αυτό και είναι τουλάχιστον ανακόλουθη η στάση της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, που υπερψήφισε την κύρωση της συνθήκης και παρά ταύτα ζητεί την προκήρυξη δημοψηφίσματος για το ίδιο θέμα.

Το δημοψήφισμα θα είχε τελικά νόημα μόνο αν το ερώτημα αφορούσε την παραμονή της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Τέτοιο ερώτημα, όμως, δεν φαίνεται να έχουν διάθεση να θέσουν οι κυρίαρχες πολιτικές δυνάμεις και, επομένως, η ρητορική περί δημοψηφίσματος αποτελεί φθηνή δημαγωγία.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ο Φρανσουά Μιτεράν είχε πει ότι οι πολίτες στα δημοψηφίσματα απαντούν συνήθως για όλα εκτός από το ερώτημα που τους τίθεται. Αυτό συνέβη με το «όχι» των Ιρλανδών στη μεταρρυθμιστική συνθήκη, όπως το ίδιο είχε συμβεί πριν τρία χρόνια με το «όχι» των Γάλλων και Ολλανδών στο Ευρωσύνταγμα.

Όμως, γι' αυτές και αναλόγες κρίσεις δεν φταίνει οι λαοί. Την ευθύνη τη φέρουν οι Ευρωπαίοι πολιτικοί που δεν ενημερώνουν τους πολίτες και που επιδιώκουν να καρπώνονται οι ίδιοι τις επι-

τυχίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ταυτοχρόνως να της χρεώσουν τις δικές τους αδυναμίες.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)
ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Έλσα Παπαδημητρίου): Ευχαριστώ και για τη συντομία, κύριε συνάδελφε.

Το λόγο έχει ο κ. Παναγιώτης Μπεγλίτης.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΠΕΓΛΙΤΗΣ: Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι γεγονός ότι η συζήτηση για τη μεταρρυθμιστική συνθήκη συνάντησε τη γενικότερη αδιαφορία του ελληνικού Κοινοβουλίου. Όσοι ζήσαμε τη συζήτηση στην ειδική επιτροπή θυμόμαστε ότι ελάχιστοι συνάδελφοι συμμετείχαν και, βεβαίως, ελάχιστοι συνάδελφοι συμμετείχαν κατά τη συζήτηση στην Ολομέλεια.

Αν ρωτήσει κανείς τους Έλληνες πολίτες τι συζήτησε η Βουλή αυτή την περίοδο γύρω από τη μεταρρυθμιστική συνθήκη, κανείς δεν γνωρίζει. Και εδώ η ευθύνη της Κυβέρνησης είναι ιδιαίτερα μεγάλη. Όπως μεγάλη είναι η ευθύνη και για τη συγκεκριμένη επιλογή της συνταγματικής βάσης, με βάση την οποία κυρώθηκε η μεταρρυθμιστική συνθήκη.

Και επειδή είναι παρών ο αρμόδιος Υπουργός Εσωτερικών κ. Παυλόπουλος, θα ήθελα να του θέσω το ερώτημα: Εάν ενδιαφέρεστε, όπως ισχυρίζεστε, για την ενίσχυση της κοινοβουλευτικής νομιμοποίησης της μεταρρυθμιστικής συνθήκης και γενικότερα της κοινοβουλευτικής νομιμοποίησης της ευρωπαϊκής πολιτικής, θα έπρεπε λογικά να υποστηρίξετε το αίτημα των συναδέλφων του ΠΑ.ΣΟ.Κ., όλων μας, για τη διεύρυνση αυτής της συνταγματικής βάσης. Δυστυχώς για μια ακόμη φορά, μετά το 2005, απομονωθήκατε ή εγκλωβιστήκατε κατά τρόπο επίμονο στη συνταγματική βάση του άρθρου 28 παράγραφος 3, που προβλέπει την απόλυτη πλειοψηφία του όλου αριθμού των Βουλευτών.

Δυστυχώς, όμως, χάσατε μια σημαντική ευκαιρία να διευρύνετε αυτήν τη βάση και με το άρθρο 28 παράγραφος 2 που θα έδινε την ευρύτερη κοινοβουλευτική νομιμοποίηση με την πρόβλεψη και την ψήφιση της μεταρρυθμιστικής συνθήκης με τα 3/5 του όλου αριθμού των Βουλευτών. Αυτή την ευκαιρία, κύριε Υπουργέ, και κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, την χάσατε από την πλευρά της Κυβέρνησης, όπως χάνετε σήμερα, φοβάμαι, μια άλλη σημαντική δυνατότητα διεύρυνσης, εμπλουτισμού, ενίσχυσης της δημοκρατικής νομιμοποίησης που πράγματι παρέχει η κοινοβουλευτική διαδικασία κύρωσης της μεταρρυθμιστικής συνθήκης. Και αυτός ο εμπλουτισμός, αυτή η ενίσχυση περνά μέσα από το θεσμό του δημοψηφίσματος, που πραγματώνει τη λαϊκή κυριαρχία και επιβεβαιώνει την αρχή της άμεσης δημοκρατίας ως χρήσιμο συμπλήρωμα θα έλεγα, της αρχής της αντιπροσωπευτικής μας δημοκρατίας. Δυστυχώς και αυτήν τη δημοκρατική ευκαιρία την χάνετε.

Θα ήθελα να απαντήσω και στην κυρία Υπουργό Εξωτερικών που προηγουμένως μας άσκησε κριτική για την ασυνέπεια ή την ασυνέχεια του ΠΑ.ΣΟ.Κ.. Δυστυχώς εγκλωβίζε σε μια στατική κριτική τη θέση του ΠΑ.ΣΟ.Κ. για την ευρωπαϊκή πολιτική. Γιατί, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η συνέπεια και η συνέχεια στην ευρωπαϊκή πολιτική του ΠΑ.ΣΟ.Κ. είναι αδιαμφισβήτητη, συνδέεται με τις μεγάλες κατακτήσεις του ελληνικού λαού για τουλάχιστον είκοσι τρία χρόνια, που μετά το 1981 το ΠΑ.ΣΟ.Κ. άσκησε τη διακυβέρνηση της χώρας. Τέσσερις μεγάλες ευρωπαϊκές προεδρίες, κρίσιμα στρατηγικά ζητήματα προς όφελος της Ελλάδας και των εθνικών συμφερόντων από τα Μεσογειακά Ολοκληρωμένα Προγράμματα μέχρι τα Κοινοτικά Πλαίσια Στήριξης, για να φτάσουμε ακόμα και μέχρι την Ευρωπαϊκή Συνταγματική Συνθήκη.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Πρόεδρος της Βουλής κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ.)

Εκεί φαίνεται η συνέπεια και η συνέχεια της ευρωπαϊκής μας πολιτικής. Φαίνεται στην ενεργό παρουσία και συμμετοχή των κυβερνήσεων του ΠΑ.ΣΟ.Κ. στο σκληρό πεδίο των διαπραγματεύσεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Γιατί αν προσφέραμε κάτι –και πιστεύω ότι προσφέραμε– ήταν ότι μάθαμε στον ελληνικό λαό ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι πάντα και θα παραμείνει πάντα ένα σκληρό πεδίο διαπραγματεύσεων, που τίποτα δεν

χαρίζεται και τα πάντα μπορεί κανείς να κατακτήσει με βάση το σκληρό αγώνα της διαπραγμάτευσης, τη γνώση και την αξιοποίηση των ευρύτερων δυνατών πολιτικών συσχετισμών στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το ζήτημα του δημοψηφίσματος για το ΠΑ.ΣΟ.Κ. δεν είναι για να κλείσει το μάτι στις ευρωσκεπτικιστικές δυνάμεις στην Ελλάδα. Δεν είναι για να πατήσουμε βολικά και οπορτουνιστικά σε δύο βάρκες στη σημερινή πολιτική συγκυρία. Είναι κατά την άποψή μου για να περιορίσουμε δραστικά το χώρο όλων εκείνων των δυνάμεων του λαϊκισμού και της ισοπέδωσης των ευρωπαϊκών θεμάτων. Εκείνες τις δυνάμεις που βλέπουν κάθε φορά στην Ευρωπαϊκή Ένωση το βολικό άλλοθι, το βολικό πρόσχημα, τον αποδιοπομπαίο τράγο για τις ελλείψεις και για τις αδυναμίες της κυβερνητικής πολιτικής. Και αυτό πρέπει κατά την άποψή μου να προσεχθεί ιδιαίτερα σ' αυτήν την κρίσιμη περίοδο που επαναβεβαιώνεται το μεγάλο στρατηγικό έλλειμμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η μεγάλη κρίση υπαρκτού θα έλεγα ακόμα χαρακτήρα, μετά το «όχι» στο δημοψήφισμα της Ιρλανδίας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, λέμε «ναι» στο δημοψήφισμα από μια θετική πλευρά, ως μια θετική αφετηρία για να διευρύνουμε την αποδοχή μιας σύγχρονης ευρωπαϊκής στρατηγικής της χώρας μας, για μια άλλη Ευρώπη, μια περισσότερο δημοκρατική, μια περισσότερο κοινωνική Ευρώπη.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Ευχαριστώ πολύ.

Το λόγο έχει ο συνάδελφος Βουλευτής κ. Ηλίας Καλλιώρας.

ΗΛΙΑΣ ΚΑΛΙΩΡΑΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Αγαπητοί συνάδελφοι, θα ήθελα έστω και με επικεφαλίδες να πάω στην ιστορική πορεία και την ιστορική διαδρομή της Ευρώπης.

Θέλω, λοιπόν, να σας πω ότι η Ευρώπη –και δεν πρέπει να το ξεχνάμε– δεν είναι μια οικονομική Ένωση. Ευρώπη σημαίνει ειρήνη. Εάν σκεφθείτε ότι από το 1814 μέχρι το 1940 πέντε φορές το Παρίσι βρέθηκε «κάτω από τη μπότα» των Γερμανών, καταλαβαίνετε τι σημαίνει Ευρώπη στην ιστορική διαδρομή.

Κλείδωμα, λοιπόν, της ειρήνης είναι το κυρίαρχο ζήτημα. Και αυτό που συζητάμε σήμερα, είναι το φόντο, το οποίο δεν πρέπει να ξεχνάμε, δηλαδή από πού ξεκινήσαμε και ποιες ήταν οι ανάγκες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ας θυμηθούμε τι έγινε προχθές στην Ιρλανδία. Αγαπητοί συνάδελφοι, όπως καταλαβαίνετε όλοι, το θέμα των μεταναστών, ή το θέμα των αμβλώσεων, ή το θέμα της φορολογίας ήταν ανασταλτικοί παράγοντες, ούτως ώστε το μέλλον της Ευρώπης να τραυματιστεί, κατά τη δική μου αντίληψη, και να ξεχάσουμε ποιο είναι το σημείο αναφοράς και η πορεία της Ευρώπης σήμερα.

Θέλω, λοιπόν, να σας θυμίσω όπως και με τη Γαλλία και με την Ολλανδία αντιστοίχως, πάλι ο Πολωνός υδραυλικός στη μία περίπτωση, η είσοδος της Τουρκίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση από την άλλη, στάθηκαν εμπόδιο στο να προχωρήσει το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα. Και, κύριε Πρόεδρε, Ευρωπαϊκό Σύνταγμα ή Συνθήκη της Λισαβώνας σήμερα, κατά τη δική μου αντίληψη, σημαίνει κλείδωμα της ειρήνης από τα Ουράλια μέχρι το Εστωρλ της Πορτογαλίας και από τη δική μας Νήσο Γάβδο μέχρι το Βόρειο Πόλο. Θέλω, λοιπόν, να ξεκαθαρίσω –και δεν πρέπει να το ξεχνάμε– ότι το όραμά μας είναι κλείδωμα της ειρήνης.

Αγαπητοί συνάδελφοι, πέρα από αυτά....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Προσθέστε και την Κύπρο.

ΗΛΙΑΣ ΚΑΛΙΩΡΑΣ: Είναι μέσα στον ίδιο άξονα, στην ίδια παράλληλο.

Κυρίες Πρόεδρε, θέλω να πω επίσης ότι σέβομαι ιδιαίτερα την ψήφο των Ιρλανδών, όπως όλοι κάνουμε σε ολόκληρη την Ευρώπη. Όμως, θέλω να θυμίσω –γιατί ακούστηκαν πολλά σήμερα στην Αίθουσα– ότι το 1973 η συγκεκριμένη χώρα, η Ιρλανδία, ήταν η φτωχότερη της τότε Ε.Ο.Κ. και σήμερα είναι η πέμπτη πλουσιότερη χώρα στον πλανήτη. Να θυμίσω –και με στενοχωρεί αυτό– ότι στην προκείμενη περίπτωση η Ευρώπη μπαίνει σε μία πορεία διαφορετική, όταν οκτακόσιες εξήντα χιλιάδες ψηφοφόροι δημιουργούν μία νέα παράλληλη πορεία

και ερωτηματικά στο τι θα κάνουν τα πεντακόσια εκατομμύρια των πολιτών. Θέλω να σας θυμίσω επίσης ότι η χώρα αυτή κέρδισε. Όταν πριν πολλά χρόνια ξεκίνησε την πορεία της, έκανε εμπόριο μόνο με το Ηνωμένο Βασίλειο και σήμερα πάνω από το 70% των εξαγωγών-εισαγωγών έχει σχέση με τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Πήρε 40.000.000.000 ευρώ και χάρη στην επιτυχία της έγινε μαγνήτης των μεταναστών και αυτήν τη στιγμή όλοι οι Ευρωπαίοι πληρώνουμε την επιτυχία της Ιρλανδίας. Θέλω, όμως, να ξεχωρίσω δύο πράγματα. Όταν ρωτάμε τους Ευρωπαίους πολίτες «θέλετε περισσότερη Ευρώπη, θέλετε δηλαδή περισσότερη ειρήνη, θέλετε περισσότερη συνοχή, θέλετε περισσότερη σύμπνοια των Ευρωπαίων;» Λένε «ναι». Όταν, όμως, πάμε στις πολιτικές –και είναι και αυτό βέβαια της ουσίας– αφήνουμε την Ευρώπη να είναι οικονομικός γίγαντας από τη μία μεριά και από την άλλη δεν θέλουμε να της δώσουμε ζωτικό χώρο, δύναμη να γίνει ταυτόχρονα και πολιτικός γίγαντας. Αυτό δεν μπορεί να γίνει. Η Ευρώπη είναι σαν το ποδήλατο. Αν δεν πατήσουμε τα πετάλια, κύριε Πρόεδρε, θα πέσει. Διότι Ευρώπη, χωρίς να είναι πολιτικός γίγαντας, είναι σαν λέμε ότι θέλουμε να δημιουργήσουμε μία μπιραρία χωρίς να υπάρχουν μπίρες. Δεν γίνεται. Πρέπει και το ένα και το άλλο να συνυπάρχουν.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Ολοκληρώστε, κύριε Καλλιώρα.

ΗΛΙΑΣ ΚΑΛΙΩΡΑΣ: Δεν πρέπει να δούμε την Ευρώπη του περιβάλλοντος, την Ευρώπη των θεμελιωδών δικαιωμάτων, τα αιτήματα των πολιτών με ένα εκατομμύριο υπογραφές να δημιουργήσουμε νομοθετικές πρωτοβουλίες και πάει λέγοντας; Κύριε Πρόεδρε, τα πράγματα είναι ξεκάθαρα. Η Ευρώπη έχει περισσότερη διαφάνεια και περισσότερο ενδιαφέρον –και τελειώνω με αυτό. Ακόμη και με το Ταμείο Αλληλεγγύης μπορεί να βοηθήσει εκεί όπου υπάρχουν φυσικές καταστροφές ή υπάρχουν τρομοκρατικές ενέργειες. Πρέπει, λοιπόν, να ψηφίσουμε ανεπιφύλακτα, όπως κάναμε οι διακόσιοι πενήντα Βουλευτές σε αυτή την Αίθουσα.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Ο συνάδελφος κ. Παναγιώτης Λαφαζάνης από τον ΣΥ.ΡΙΖ.Α. έχει το λόγο.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΛΑΦΑΖΑΝΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Νομίζω ότι είναι σαφές σε όλους σε αυτήν την Αίθουσα ότι ένα φάντασμα πλανιέται πάνω από την Ευρώπη. Και αυτό το φάντασμα είναι το «όχι» του ιρλανδικού λαού. Και δεν είναι μόνο το «όχι» του ιρλανδικού λαού, είναι συνολικά τα «όχι» των λαών της Ευρώπης σε κάθε σταθμό συνθήκης στην Ευρωπαϊκή Ένωση, όπου σχεδόν κλήθηκαν να αποφασίσουν με την ψήφο τους.

Εδώ η λεγόμενη μεταρρυθμιστική συνθήκη είναι προϊόν ενός ευρωπαϊκού πολιτικού πραξικοπήματος των νεοφιλελεύθερων ελίτ. Το πολιτικό πραξικόπημα δεν γίνεται πάντοτε με τανκς. Το πολιτικό πραξικόπημα γίνεται και με αυταρχικά μέτρα παράκαμψης της λαϊκής βούλησης των λαών. Το Ευρωσύνταγμα καταδικάστηκε και αποδοκιμάστηκε από το γαλλικό και ολλανδικό λαό. Δηλαδή, στις περισσότερες χώρες, στις οποίες έγινε δημοψήφισμα, βρήκαν έναν τρόπο οι νεοφιλελεύθερες κυρίαρχες ελίτ της Ευρώπης να φύγουν από το Ευρωσύνταγμα και να μας φέρουν μεταμφιεσμένη τη λεγόμενη μεταρρυθμιστική συνθήκη που από πολλές απόψεις είναι χειρότερη από το Ευρωσύνταγμα. Αφού είχαν συναινέσει μεταξύ τους ότι δεν θα κάνουμε δημοψηφίσματα συντηρητικοί και σοσιαλδημοκρατικοί κύκλοι για να τα περάσουμε όλα από τα ελεγχόμενα Κοινοβούλια είχαν στρώσει το τραπέζι, είχαν βάλει τα βάζα με τα άνηθα είχαν γευτεί ένα πανέμορφο γεύμα και περίμεναν να ανοίξουν και τις σαμπάνιες. Βεβαίως, άρχισαν να ανησυχούν όταν λόγω του Συντάγματος οι Ιρλανδοί έπρεπε να ψηφίσουν και έβλεπαν στις δημοσκοπήσεις ότι άρχισε να προηγείται το «όχι». Έσπευσε, λοιπόν, εδώ και η δική μας Κυβέρνηση, νομίζω καθόλου τυχαία, να προηγηθεί με διακόσιες πενήντα ψήφους, η έγκριση της μεταρρυθμιστικής συνθήκης από τη Βουλή, προτού αποφανθεί

ο ιρλανδικός λαός. Ήρθε, λοιπόν, ο ιρλανδικός λαός, ψήφισε, αποφάνθηκε δημοκρατικά. Παρ'όλο ότι τα περισσότερα κυρίαρχα κόμματα, με μεγαλύτερη συναίνεση ίσως και από την Ελλάδα, έπεσαν επάνω να τον πείσουν για τα αγαθά αυτής της συνθήκης, την καταψήφισε αυτήν τη συνθήκη και από τότε βλέπω έναν ορμητικό συκοφαντών, λασπολογίας, επιθέσεων κατά της ψήφου του ιρλανδικού λαού. Και σ' αυτήν την Αίθουσα ακούστηκαν χαρακτηρισμοί για την ψήφο του ιρλανδικού λαού κυριολεκτικά απαράδεκτοι. Από μερικούς μάλιστα άκουσα ότι και μικρές χώρες, λέει, με μικρούς πληθυσμούς είναι δυνατόν να σταματήσουν την πορεία ολόκληρης της Ευρώπης των πεντακοσίων εκατομμυρίων; Γιατί, ψήφισαν και σε άλλες χώρες και είδατε ότι λένε «ναι» και μόνο οι Ιρλανδοί λένε «όχι»;

Αλλά πέραν αυτού, είναι δυνατόν σ' αυτήν την Αίθουσα να επικαλείται κανείς ως επιχείρημα αυτό της μικρής χώρας με το μικρό πληθυσμό; Είναι επιχείρημα αυτό; Πόσες φορές έχουμε βρεθεί στη θέση να βάζουμε βέτο εμείς ή και να αντιστεκόμαστε σε πλειοψηφίες οι οποίες είναι πολύ μεγάλες, διότι διεδικούμε το δικό μας; Γιατί, λοιπόν, επικαλείστε αυτό το επιχείρημα της μικρής χώρας με το μικρό πληθυσμό; Έχουμε να κάνουμε με μια ολοκληρωτική νοοτροπία δυστυχώς.

Άκουσα το πρωί στο ραδιόφωνο από μεγάλο στέλεχος της Νέας Δημοκρατίας, πρώην Υπουργό, να λέει «εδώ και οι Βουλευτές πάνω από τους μισούς δεν ξέρουν την Ευρωσυνθήκη». Πώς θα αποφανθεί ο ελληνικός λαός; Άμα δεν ξέρουν και οι Βουλευτές την Ευρωσυνθήκη, τότε έπρεπε να αναθέσουμε στην Κυβέρνηση να την επικυρώσει χωρίς να ρωτήσει κανέναν.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Κι επειδή όλοι και οι Υπουργοί δεν μπορεί να ξέρουν την Ευρωσυνθήκη, να την αναθέταμε στον κύριο Πρωθυπουργό, που αμφιβάλω και αυτός εάν έχει μελετήσει όλο το κείμενο και ξέρει και τις παραγράφους και τις διατάξεις του. Κάποιοι ειδήμονες, εν πάση περιπτώσει, τεχνοκράτες, που την ξέρουν θαυμάσια, να την ψηφίσουν και να την επικυρώσουν ερήμην και της Βουλής ακόμα. Διότι αυτά είναι ολοκληρωτικές νοοτροπίες και το επαναλαμβάνω! Διότι, ξέρετε, κυρίες και κύριοι, ότι και κρίσιμα νομοσχέδια πολλές φορές έρχονται και η μεγάλη πλειοψηφία των συναδέλφων δεν τα γνωρίζει ακριβώς, ξέρει όμως σε γενικές γραμμές.

Φοβάστε και τρέμετε τον ελληνικό λαό. Διαμορφώνετε μία Ευρώπη φοβική απέναντι στους λαούς. Θεωρείτε ότι έτσι μπορεί να οικοδομηθεί η Ευρώπη, αλλά έτσι οικοδομείται μια ιερά σύμμαχη των μεγάλων πολυεθνικών εταιρειών σε στενή σχέση με τις Ηνωμένες Πολιτείες και κάτω από την ηγεμονία της. Οικοδομείται ένα οικοδόμημα, το οποίο όμως δεν μπορεί και δεν θα αντέξει στο χρόνο, διότι έρχονται μεγάλες κοινωνικές θύελλες που θα το σαρώσουν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Έχετε τελειώσει, κύριε Λαφαζάνη!

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΛΑΦΑΖΑΝΗΣ: Όποια υπερεθνική ολοκλήρωση μπορεί και νομίζει ότι μπορεί να προχωρήσει χωρίς τη συναίνεση, την ενεργητική συγκατάθεση των λαών θα αποτύχει και θα συντριβεί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Ευχαριστώ, κύριε Λαφαζάνη!

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΛΑΦΑΖΑΝΗΣ: Αυτό δυστυχώς οικοδομείται στην Ευρώπη και δεν αντιλαμβάνεστε καν περί τίνος πρόκειται και το τι πράττετε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Ο Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΠΑ.ΣΟ.Κ. και Αρχηγός της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης κ. Γεώργιος Παπανδρέου έχει το λόγο.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ (Πρόεδρος του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η κατάθεση της πρότασής μας για τη διεξαγωγή δημοψηφίσματος, με αντικείμενο την έγκριση της Συνθήκης της Λισαβώνας, μου δίνει την ευκαιρία για μία ακόμα φορά να υπογραμμίσω, να αναδείξω, να τονίσω τη νέα φυσιογνωμία και προγραμματικό λόγο του ΠΑ.ΣΟ.Κ..

Θέτουμε στο επίκεντρο της πολιτικής μας τον πολίτη. Τον πολίτη συμμετέχο στην Ευρώπη και στην Ελλάδα, τον πολίτη ενημερωμένο και ενεργό για τις αποφάσεις που τον αφορούν. Γι' αυτό, προτάσσουμε για τον πολίτη ένα κράτος σύγχρονο και αποκεντρωμένο, με ισχυρή και αποτελεσματική αυτοδιοίκηση, με υπηρεσίες από την πρόνοια μέχρι την παιδεία, που είναι κοντά στο λαό και υπό τον έλεγχό του. Προτάσσουμε τη διαφάνεια παντού, ώστε να υπάρχει ο δημοκρατικός έλεγχος και ο Έλληνας φορολογούμενος να γνωρίζει επιτέλους που πάνε τα χρήματά του.

Για τον πολίτη, προτάσσουμε ένα σύστημα υγείας δημόσιο, αποτελεσματικό, μη γραφειοκρατικό, οικονομικό και προπάντων ανθρώπινο. Προτάσσουμε ένα σύστημα παιδείας δημόσιο, που θα αναδεικνύει τα talenta της νέας γενιάς, αλλά και θα προετοιμάζει σοβαρά και αποφασιστικά τους πολίτες μας για τις εξελίξεις διεθνώς. Θα τους δίνει δύναμη να αντιμετωπίσουν μία παγκόσμια οικονομία, κοινωνία και περιβάλλον.

Προτάσσουμε ένα φορολογικό σύστημα, που θα εγγυάται τη δίκαιη αναδιανομή, τα κίνητρα για επιχειρηματική πρωτοβουλία και καινοτομία των πολιτών μας, τη δυνατότητα μικρών και μεσαίων ελληνικών επιχειρήσεων να ανασάνουν, να ανταγωνιστούν και να πρωτοπορίσουμε.

Προτάσσουμε ένα κράτος, που έχει τους θεσμούς και τη βούληση να προστατεύει τον πολίτη από την ασυδοσία της αγοράς, της ακρίβειας, την αυθαιρεσία υπέρ των ισχυρών, ένα κράτος που εγγυάται τα δικαιώματα κάθε πολίτη, αντί να μοιράζει προνόμια στους ευνοούμενους.

Προτάσσουμε ένα κράτος, που εγγυάται την ποιότητα ζωής για όλους και όχι μόνο για τους έχοντες, το ελληνικό φυσικό περιβάλλον, την προστασία της ιστορίας και του πολιτισμού μας και την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών στην υπηρεσία ενός νέου, «πράσινου» αναπτυξιακού μοντέλου.

Προτάσσουμε ένα κράτος, μία Πολιτεία που δεν φοβάται, αλλά που πιστεύει στις δυνάμεις των πολιτών, της περιφέρειας, του κάθε τόπου, των κοινωνικών εταίρων και κινείται μαζί τους, ενώνοντάς τους σε ευρύτερες συναινέσεις για μεγαλύτερους και ουσιαστικότερους αναπτυξιακούς και εθνικούς στόχους.

Προτάσσουμε ένα κράτος που τιμά τον πολίτη μέσα από την αξιοκρατία, τον σέβεται μέσα από το διάλογο, του εγγυάται αξιοπρέπεια μέσα από την κοινωνική πολιτική. Και αυτή η πολιτική μας, η πολιτική που θέτει τον πολίτη στο επίκεντρο όλων των προσπαθειών, αγώνων και προτάσεών μας, είναι σε ευθεία αντιπαράθεση με την πολιτική της Νέας Δημοκρατίας, που βλέπει τον πολίτη –και αυτό το έχουμε αποδείξει πια, στην πράξη, τα χρόνια που κυβερνάτε- ως υπήκοο και μάλιστα, τον θέλει υπάκουο ή τουλάχιστον απογοητευμένο και απαισιόδοχο.

Είμαστε οι πιο απαισιόδοξοι στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η Νέα Δημοκρατία βλέπει το κράτος ως φέουδό της και την Ελλάδα ως αποικία της. Δεν σέβεται θεσμούς και διαδικασίες, ακόμα και του Κοινοβουλίου, με αποκορύφωμα τη διαδικασία ψήφισης του άρθρου 24. Δεν σέβεται τη δικαιοσύνη που τη χειραγωγεί. Δεν σέβεται τα χρήματα του ελληνικού λαού, που τα σπαταλά σε ισχυρούς και ευνοούμενους. Δεν νοιάζεται για την απίθανη ακρίβεια που κατατρώει τα σωθικά των μεσαίων και φτωχότερων τάξεων. Δεν αναδεικνύει αξίες, αλλά τις καταπατά μέσα από το ρουσφέτι, την πελατειακή αντίληψη και την έλλειψη κάθε σχεδίου συλλογικού ή εθνικού στόχου.

Δεν είναι καθόλου τυχαίο, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ότι το ΠΑ.ΣΟ.Κ. θέλησε και στην κορυφαία διαδικασία της ευρωπαϊκής ενοποίησης να θέσει στο επίκεντρο τον Έλληνα, αλλά και τον Ευρωπαίο πολίτη.

Κανένα βέβαια δημοψήφισμα από μόνο του δεν μπορεί να αντιμετωπίσει το δημοκρατικό έλλειμμα της Ευρώπης ή και της χώρας μας υπό τη Νέα Δημοκρατία, αποτελεί όμως και ουσιαστικό και συμβολικό βήμα για τη δημοκρατία, για την ενεργοποίηση και τη συμμετοχή του πολίτη.

Άκουσα την άποψη ότι το αποτέλεσμα της Ιρλανδίας αποδεικνύει πόσο βλαπτικά είναι τα δημοψηφίσματα. Άκουσα μάλιστα ότι όσοι ζητούν δημοψηφίσματα υπονομεύουν την ευρωπαϊκή ενοποίηση. Θεωρώ αστεία τα επιχειρήματα αυτά. Εάν είχαν πει το «ναι» οι Ιρλανδοί, θα γινόταν αυτομάτως έγκριτη η διαδικα-

σία του δημοψηφίσματος από τους επικριτές του; Δεύτερον, τι το πιο νομιμοποιητικό για την Ευρώπη, από την έγκριση των λαών της, των πολιτών της; Τι πιο ισχυρό για τη δική μας ευρωπαϊκή πορεία, για να ακουστεί και η Ελλάδα, να ακουστεί θετικά η συμμετοχή των πολιτών μας σ' αυτές τις καθοριστικές αποφάσεις, όπως έκαναν οι περισσότερες χώρες της Ευρώπης σε κάποια στιγμή της ευρωπαϊκής τους πορείας; Αυτό είναι κάτι που, αργά ή γρήγορα, θα διεκδικήσουν οι Έλληνες, άσχετα από τη στάση των κομματικών ηγεσιών.

Σκεφθείτε σήμερα πόσοι περισσότεροι θα μας έλεγαν unfair για την Προεδρευόμενη Δημοκρατία μας εάν δεν είχαμε τότε, το 1975, κάνει το δημοψήφισμα και πόσο πιο εύκολο θα ήταν να ανατραπεί ένα αποτέλεσμα που είχε κριθεί μόνο στην Αίθουσα του Κοινοβουλίου.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, μετά το ιρλανδικό δημοψήφισμα, η Ευρωπαϊκή Ένωση βρίσκεται μπροστά σε κρίσιμο σταυροδρόμι. Θα περίμενα από τον Πρωθυπουργό να παρουσιάσει τις προτάσεις της δικής του Κυβέρνησης. Αύριο-μεθαύριο θα είναι στις Βρυξέλλες και βέβαια, θα ελπίζαμε να ακούσουμε, όχι για άλλη μία φορά τις ίδιες γενικόλογες και αοριστολογίες, όσων δηλαδή ουσιαστικά παρίστανται στα Ευρωπαϊκά Συμβούλια απλώς ως ακροατές. Διότι μόνο ως ακροατής ο κύριος Πρωθυπουργός έχει παραστεί στα Ευρωπαϊκά Συμβούλια, ιδιαίτερα δε για το θέμα του Συντάγματος και της Συνθήκης της Λισσαβώνας.

Καθήκον των ηγεσιών ήταν να δημιουργήσουν μία νέα δυναμική, μία δυναμική του «ναι» σε όλη την Ευρώπη. Δεν το έπραξαν. Αποτέλεσμα; Παντελής έλλειψη ενημέρωσης για τη Συνθήκη της Λισσαβώνας, άγνοια, αποξένωση των πολιτών, καχυποψία, ευρωσκεπτικισμός. Όταν σιωπούν σε όλη την Ευρώπη οι δυνάμεις που θέλουν να πάνε την Ευρώπη μπροστά, ακούγονται μόνο αυτοί που λένε «όχι». Όταν όσοι πιστεύουν στην Ευρώπη φοβούνται να απευθυνθούν στο λαό και να τον πείσουν, ας μην απορούν που ο λαός ακούει όσους δημαγωγούν πάνω στην ευρωφοβία και τον ευρωσκεπτικισμό.

Στο ιρλανδικό δημοψήφισμα δεν απέτυχαν να πείσουν οι Ιρλανδοί υποστηρικτές του «ναι», απέτυχαν όλοι οι Ευρωπαίοι υποστηρικτές του «ναι», που κρύφτηκαν από τους λαούς τους. Αποτύχατε κι εσείς της Νέας Δημοκρατίας και ο κύριος Πρωθυπουργός, διότι στην Ελλάδα κανείς δεν έμαθε τίποτα για τη Συνθήκη της Λισσαβώνας.

Τι είχατε να κρύψετε από τον ελληνικό λαό; Φοβηθήκατε να ενημερώσετε τον ελληνικό λαό; Γιατί ξεδεύετε κάθε μέρα εκατομμύρια ευρώ για να διαφημίζετε τα μέτρα των Υπουργείων σας αλλά ούτε ένα ευρώ για να ενημερώσετε τον κόσμο για την Ευρώπη και το μέλλον της, που σήμερα κρίνεται;

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

Να είστε βέβαιοι ότι πολλοί από τους ευρωκράτες που αντιστέκονται σθεναρά σε κάθε πρωτοβουλία που θα ενίσχυε τον κοινωνικό και δημοκρατικό χαρακτήρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης το έκαναν επειδή ήξεραν ότι δεν θα μπορούσαν να πείσουν τους ευρωπαϊκούς λαούς. Αν είχαν μπροστά τους δημοψηφίσματα, αν ήξεραν ότι στα κείμενα των συνθηκών θα αναζητούσαν τα επιχειρήματα που θα έπειθαν τους Ευρωπαίους πολίτες να εγκρίνουν τις συνθήκες, τα πράγματα θα ήταν πολύ διαφορετικά. Γι' αυτό ο αγώνας για τα δημοψηφίσματα είναι αγώνας για μία κοινωνικά δίκαιη και δημοκρατική Ευρώπη.

Σήμερα ο Πρωθυπουργός θα όφειλε να μας παρουσιάσει θέσεις και επιχειρήματα για να βγάλει ο λαός τα συμπεράσματά του. Το Πανελλήνιο Σοσιαλιστικό Κίνημα ήταν και επί Ανδρέα Παπανδρέου και επί Κώστα Σημίτη, μία δύναμη διεκδικητικής συμμετοχής, μία δύναμη υπεύθυνης και αξιοπιστής συμμετοχής στην Ευρωπαϊκή Ένωση και σ' αυτήν τη συγκυρία διατυπώνουμε έγκαιρα και ξεκάθαρα τις σταθερές θέσεις μας για την Ευρώπη.

Η Ευρώπη σήμερα έχει τρεις επιλογές για το άμεσο πρόβλημα. Ο πρώτος δρόμος που μπορεί να πάρει η Ευρώπη είναι αυτός που ακολούθησε μετά τα απορριπτικά δημοψηφίσματα σε Γαλλία και Ολλανδία.

Αφού άφησε να περάσει ανεκμετάλλευτη μια μεγάλη περίοδος, με μια διαπραγμάτευση-αστραπή και βεβαίως διαπραγμα-

τευση όπου έλαμψε διά της απουσίας της η Ελλάδα, προχώρησε η Ευρώπη και έκανε ορισμένες, ήσσονος σημασίας, παρεμβάσεις, που σίγουρα δεν βελτίωσαν το περιεχόμενό της. Ο δρόμος αυτός, να αλλάξουμε δηλαδή συσκευασία στη συνθήκη και να την επαναφέρουμε προς έγκριση ως νέα, απέτυχε ήδη μια φορά. Θα ήταν λάθος να επιχειρηθεί ξανά αυτή η τακτική.

Ο δεύτερος δρόμος που μπορεί να πάρει η Ένωση, είναι να υποτιμήσει το ιρλανδικό δημοψήφισμα, να συνεχίσουν σαν να μην έχει συμβεί τίποτα τα κράτη-μέλη τις κοινοβουλευτικές επικυρώσεις τους και να ξαναψηφίσουν οι Ιρλανδοί πολίτες μέχρι να πουν το ναι. Είναι ο εύκολος δρόμος, αλλά ούτε βέβαιος είναι ούτε απαντά στο μεγάλο υπαρκτό πρόβλημα που ανέδειξε το ιρλανδικό «όχι», την αποξένωση σημαντικού μέρους των Ευρωπαίων πολιτών από την Ένωση, την απώλεια αυτού που είχαμε επιλέξει ως σύνθημα της δικής μας ελληνικής Προεδρίας, την αίσθηση της Ευρώπης μας, της κοινής Ευρώπης.

Υπάρχει και ο δύσκολος δρόμος, ο δρόμος που αναλαμβάνει το δύσκολο έργο της ενημέρωσης, της πειθούς, της απόκρουσης του λαϊκισμού και της δημαγωγίας. Να πάντων το χυδαίο λαϊκισμό που φορτώνει ανεύθυνα στην Ευρώπη τα αδιέξοδα εθνικών πολιτικών από την ακρίβεια, όπως μας λέει ο κ. Καραμανλής, μέχρι βεβαίως και άλλα θέματα, μια χωματερή που ρίχνουμε τα πάντα για να κρύψουμε τις εθνικές μας αποτυχίες. Χαρακτηριστική είναι η πολιτική της Νέας Δημοκρατίας και του κ. Καραμανλή, που από το βασικό μέτοχο, μέχρι το ασφαλιστικό και την άθλια οικονομική κατάσταση τόσων Ελλήνων, λέει ότι «για όλα φταίει η Ευρώπη». Μια μεθοδευμένα απαξιούμενη Ευρώπη, για την οποία οι Έλληνες δεν θα κληθούν να ψηφίσουν.

Ο τρίτος δρόμος, λοιπόν, είναι ο δύσκολος δρόμος, είναι ο δρόμος των εθνικών δημοψηφισμάτων. Ο δρόμος που θα κάνει τους Ευρωπαίους ηγέτες να αφήσουν τις ευκολίες και να αφουγκραστούν τις αγωνίες των πολιτών, να απαντήσουν στις ανασφάλειές τους, για να δημιουργηθεί πανευρωπαϊκή δυναμική υπέρ του «ναι». Όταν όλοι όσοι πιστεύουν στην Ευρώπη μας, αγωνιστούν επιτέλους, για να πείσουν γι' αυτήν.

Εάν, λοιπόν, πριν το «όχι» των Ιρλανδών, είχε κανείς αμφιβολίες γιατί θα πρέπει να γίνουν και αλλού δημοψηφίσματα, για να σταλεί ένα μήνυμα των ευρωπαϊκών λαών, τώρα πια, δεν δικαιούται να έχει. Αυτό το δύσκολο δρόμο που αξίζουν οι Έλληνες και οι Ευρωπαίοι πολίτες, καλούμε το ελληνικό Κοινοβούλιο να υιοθετήσει. Αυτή είναι η δική μας απάντηση στο σημερινό αδιέξοδο. Οφείλουμε, όμως, μια ακόμη απάντηση. Πώς θα προχωρήσουμε από εδώ και πέρα, πώς θα αποφύγουμε τα αυριανά αδιέξοδα;

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στην Ευρώπη υπάρχει, από τη μία πλευρά, μια σχολή σκέψης και πρακτικής που προωθεί το ευρωπαϊκό εγχείρημα, την περαιτέρω ενοποίηση και εμβάθυνση, που θεωρεί -και σωστά- ότι μια ισχυρότερη Ένωση θα είναι υπέρ των πολιτών και θα δώσει νέο ρόλο στην Ευρώπη διεθνώς. Μόνο που αυτή η σχολή προωθεί την Ευρώπη με φόβο απέναντι στον πολίτη.

Πιστεύει ότι έχει δίκιο αυτή η αντίληψη, χωρίς τον πολίτη, ακόμη και ενάντια στις απόψεις και τις ανάγκες του. Δεν έχουν καταλάβει ότι πρέπει να υπηρετούν τον πολίτη και το μέλλον των κοινωνιών. Νομίζουν, δηλαδή, ότι επειδή γνωρίζουν καλύτερα τα σύνθετα ευρωπαϊκά κεκτημένα και κείμενα, που οι ίδιοι συνήθως κατασκευάζουν, ότι έχουν ειδικά προνόμια έναντι των πολιτών. Πρόκειται για βαθιά αυταρχικές, γραφειοκρατικές αντιλήψεις, αντιλήψεις που έχουν γίνει αποδεκτές και παραδεκτές, δυστυχώς, ακόμα και από δημοκρατικά και προοδευτικά κόμματα. Όποιος θέλει περισσότερη Ευρώπη, οφείλει να θέλει περισσότερη δημοκρατία, περισσότερο κοινωνικό κράτος, περισσότερη δίκαιη και σύγχρονη ανάπτυξη.

Στον αντίποδα, υπάρχει η σχολή που φοβάται την εμβάθυνση της Ευρώπης, που ουσιαστικά θέλει την επανεθνικοποίηση, μια οδυνήρη επανεθνικοποίηση, η οποία δεν θα επέτρεπε στην Ευρώπη να απαντήσει στα μεγάλα ζητήματα της εποχής και θα μας πήγαινε σε μια λογική ισορροπίας δυνάμεων και πάλης σε παγκόσμιο επίπεδο, με συγκρούσεις, φονταμενταλισμούς, εθνικισμούς.

Χρησιμοποιεί, όμως, ένα επιχείρημα δημοκρατικότητας, ότι η δημοκρατία μπορεί να εκφραστεί μόνο σε εθνικό επίπεδο και άρα δεν μπορεί να συνεχιστεί η εμβάθυνση, η μεταφορά νέων αρμοδιοτήτων, ενώ πρέπει να ενισχυθεί το βέτο παντού.

Και το λένε αυτό, διότι λένε ότι υποσκάπτει η ενίσχυση των Βρυξελλών τη βούληση των εθνών και λαών.

Μόνο που έτσι εγκλωβίζουν ολόκληρη την Ευρώπη και τους λαούς της σε διαδικασίες ατελέσφορες και αδιέξοδες. Κάνουν όμηρο την Ευρώπη, παραδείγματος χάριν, με τις κυρωτικές διαδικασίες, ελάχιστων μειοψηφιών – και δεν αναφέρομαι στην Ιρλανδία – αλλά ακόμα και συγκυριών σε ένα κράτος-μέλος. Ένα κράτος-μέλος μπορεί και σταματά, φρενάρει τη βούληση των υπολοίπων είκοσι έξι να προχωρήσουν, άσχετα από τις εσωτερικές διαδικασίες, το πώς δηλαδή επιλέγει την κύρωση μιας συνθήκης, με δημοψήφισμα ή μη.

Το ΠΑ.ΣΟ.Κ. έχει αντιπροτείνει λύσεις με την ενεργή συμμετοχή στις διαδικασίες της κατάρτισης του Συντάγματος. Λύσεις που συνδυάζουν την εμβάθυνση της Ένωσης και την εμβάθυνση, παράλληλα, της δημοκρατίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Μία μπορεί να είναι η απάντηση σε αυτό το δίλημμα, μια απάντηση που λέει ένα αποφασιστικό «ναι» στην πολιτική ενοποίηση της Ευρώπης, αλλά λέει και ένα αποφασιστικό «ναι» στον Ευρωπαϊό πολίτη, στη δημοκρατία, και βάζει τον Ευρωπαϊό πολίτη και τους ευρωπαϊκούς λαούς στην καρδιά των αποφάσεων. Ανοίγει αποφασιστικά το δρόμο για ένα μέλλον, που δεν μπορεί πια να περιμένει.

Έχουμε προτείνει ένα πανευρωπαϊκό δημοψήφισμα, που θα συμπληρώνει τις εθνικές κοινοβουλευτικές διαδικασίες και την έγκριση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, που θα προσθέτει στην έμμεση νομιμοποίηση των εθνικών κοινοβουλίων, την άμεση έγκριση μιας αυξημένης πλειοψηφίας του συνόλου των ευρωπαϊών πολιτών και κρατών-μελών.

Είναι μια πρόταση που ξεκίνησε με τη συζήτηση της Συνθήκης του Άμστερνταμ, είναι μια πρόταση που είχε την τιμή να υποστηρίξω κι εγώ ως Υπουργός Εξωτερικών της Ελλάδας το 2003, διασφαλίζοντας έτσι το ενδιαφέρον, αλλά και τη συμμετοχή των πολιτών για το ευρωπαϊκό διακύβευμα και το μέλλον της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Δεν θέλουμε μόνο πανευρωπαϊκό δημοψήφισμα, όπως προτείνει η άλλη Αριστερά, διότι αυτό θα σήμαινε ανιστόρητη υποτίμηση της εθνικής κυριαρχίας των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Δεν θέλουμε, όμως, μόνο εθνικές διαδικασίες έγκρισης, διότι αυτό θα σήμαινε την αποτροπή διαμόρφωσης μιας δημόσιας σφαίρας σε ευρωπαϊκό επίπεδο και της έκφρασης, βεβαίως, της πλειοψηφίας των πολιτών στην Ευρώπη. Θέλουμε, λοιπόν, έναν δημοκρατικό συνδυασμό των δύο.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το ΠΑ.ΣΟ.Κ. ήταν, είναι και θα είναι η παράταξη που αγωνίζεται για μια πιο δημοκρατική Ευρώπη. Στη μεγάλη διαπραγματεύση για το ευρωπαϊκό Σύνταγμα, που ουσιαστικά ξεκίνησε το 2001, κορυφώθηκε μέσα στην πρωτόγνωρη για την Ευρώπη διαδικασία της Ευρωπαϊκής Συνέλευσης, η Ελλάδα και το ΠΑ.ΣΟ.Κ. ήμασταν μπροστά, με ρηζικέλευθες προτάσεις εκδημοκρατισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Δεν αρκεστήκαμε στη στήριξη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, που πέρασε. Προτεínαμε τη νομοθετική πρωτοβουλία των ευρωπαϊών πολιτών, πρόταση που επίσης έγινε δεκτή. Προτείναμε, ο πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ο οποίος δεν αποκλείεται να είναι ταυτόχρονα ο πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, να εκλεγεται με τρόπο που να νομιμοποιείται άμεσα από τους ευρωπαίους πολίτες.

Και σήμερα, σε αυτή την κρίσιμη συγκυρία για την Ευρώπη, η Ελλάδα μπορεί να δείξει τη μόνη διέξοδο: περισσότερη Ευρώπη και περισσότερη δημοκρατία. Αυτό βέβαια απαιτεί τον πολύτιμο ενήμερωμένο. Αυτό απαιτεί αυτό που είπε ο Ζαν Μονέ, όταν στοχαζόταν για το πώς θα έπρεπε να ξαναρχίσει το εγχείρημα της Ευρώπης, όπου είπε, ότι εάν ήταν να ξαναρχίσω την Ευρώπη, θα ξεκίναγα από την παιδεία.

Μια παιδεία, βεβαίως, που δυστυχώς δεν είναι αυτή που μας δίνουν τα σχολεία μας, της αποστήθισης και ουσιαστικά της αποξένωσης, από ένα γίνεσθαι πολιτικό και κοινωνικό, αλλά μια παιδεία βασισμένη στην κριτική σκέψη, στην ανάλυση, στις

καλύτερες παραδόσεις του διαφωτισμού και του φιλελευθερισμού. Αυτό απαιτεί και ένα άλλο πρότυπο πολιτικής ηγεσίας, ηγέτες που δεν κάνουν τους παντογνώστες και τους παντοκράτορες, αλλά πιστεύουν βαθιά στην παιδαγωγική διαδικασία της πολιτικής.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το ιρλανδικό «όχι» μας δίνει την ευκαιρία και μας επιβάλλει την υποχρέωση να απευθυνθούμε κι εμείς εδώ στην Ελλάδα στους πολίτες, να μιλήσουμε στον ελληνικό λαό για το ποια Ευρώπη θέλουμε. Το ΠΑ.ΣΟ.Κ. είναι το κόμμα με τον πιο συνεπή προοδευτικό ευρωπαϊσμό. Είμαστε υπέρ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και επιδιώκουμε και εργαζόμαστε για μια Ευρώπη δημοκρατικό πόλο σε έναν πολυπολικό κόσμο. Εργαζόμαστε για μια Ευρώπη, που θα προωθεί την παγκόσμια δημοκρατική διακυβέρνηση και θα τη σφραγίζει με τη δική της ήπια, αλλά ουσιαστική ισχύ, μια δημοκρατική και κοινωνικά δίκαιη Ευρώπη, που θα αποτελεί το πρότυπο για όλο τον κόσμο -και που σήμερα αποτελεί πρότυπο για πάρα πολλές περιοχές της γης- και ταυτόχρονα θα ικανοποιεί τις ανάγκες και επιθυμίες των πολιτών της.

Γι' αυτό, σε όσους φωνάζουν, από την ακραία Δεξιά, αλλά και από την Αριστερά, υπέρ της εξόδου της Ελλάδας από την Ευρωπαϊκή Ένωση, τους απαντάμε: Για να πάτε πού; Προς τα πού; Με ποιον και προς τι; Πείτε μας καθαρά: Θέλετε μια Ελλάδα απομονωμένη από το παγκόσμιο γίνεσθαι και τις παγκόσμιες κατακτήσεις, έρμαιο των εθνικισμών της περιοχής, χωρίς φωνή για τα μεγάλα θέματα της ανθρωπότητας, που σήμερα έχει, λόγω της συμμετοχής της στην Ευρωπαϊκή Ένωση; Μια Ελλάδα της καθυστέρησης και της υποχώρησης;

Εμείς, και πολιτικά, αλλά και από την πολιτική μας εμπειρία πολλών ετών στην κυβέρνηση, θεωρούμε εθνικά απαραίτητη την ισχυρή και δημοκρατική Ευρώπη και θα σας πω μερικά παραδείγματα.

Στο κλείσιμο της Προεδρίας μας, το 2003, είχαμε διαπραγματεύσεις, ο Πρωθυπουργός Κώστας Σημίτης, ο Ρομάνο Πρόντι, ο Χαβιέ Σολάνα και εγώ, ως ΥΠ.ΕΞ., με τον Πρόεδρο Μπους. Ο πόλεμος στο Ιράκ μας βρήκε στην Προεδρία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σε μια ιστορικά δύσκολη στιγμή για την ενότητα της Ένωσης, καταφέραμε να κλείσουμε τις εργασίες για το Σύνταγμα της Ευρώπης, να ανοίξουμε την Ευρώπη στα Βαλκάνια, να διαμορφώσουμε το πρώτο πλαίσιο για το κοινό ευρωπαϊκό δόγμα ασφαλείας και, μάλιστα, στο Καστελόριζο. Να ενισχύσουμε, δηλαδή, την ενοποιητική δυναμική.

Απ' όλους πήραμε εύφημο μνηεία. Ένας, όμως, εκλεγμένος από τους λαούς της Ευρώπης, Πρόεδρος της Επιτροπής και του Συμβουλίου, θα είχε άλλη διαπραγματευτική δύναμη απέναντι στους εθνικούς πρωθυπουργούς της Ένωσης, όταν θα συζητούσε για το Ιράκ, όπως βεβαίως και απέναντι στον Πρόεδρο των Ηνωμένων Πολιτειών. Θα ήταν πολύ πιο ισχυρή αυτή η δημοκρατική Ευρώπη, όπως είναι ισχυρή, εκεί όπου έχουμε κοινές πολιτικές, ενοποιητικές πολιτικές, όπως είναι αυτή της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής. Ο Μπους τότε, ήταν αναγκασμένος να διαπραγματεύεται με την Ευρωπαϊκή Ένωση για το θέμα των μεταλλαγμένων προϊόντων. Όσο χρόνο αφιέρωσε στο Ιράκ, τόσο χρόνο αφιέρωσε και στα θέματα αυτά, για να προωθήσει τα δικά του βεβαίως συμφέροντα, που ήταν αντιτιθέμενα με μια ισχυρή ευρωπαϊκή απόφαση.

Το μεγαθήριο, η «MICROSOFT», αναγκάστηκε να σπάσει το μονοπώλιό της, κάτω από το βάρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, διότι έχουμε μια ισχυρή, ενιαία πολιτική στα θέματα ανταγωνισμού.

Στο Γιοχάνεσμπουργκ, στη Διεθνή Διάσκεψη για το Περιβάλλον, ακούστηκε η φωνή της Ευρώπης με είκοσι οκτώ μέλη -μαζί με τις υποψήφιες χώρες- ενιαία, για το θέμα της κλιματικής αλλαγής.

Επίσης, πέρασε η κοινή ευρωπαϊκή μας θέση για την Κύπρο και την ένταξη της στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Αυτά είναι μόνο μερικά παραδείγματα για το τι μπορεί και γιατί πρέπει να υπάρχει και ισχυρή η δημοκρατική Ευρωπαϊκή Ένωση.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, υπάρχει δρόμος για την Ευρώπη, αρκεί να είμαστε αποφασισμένοι να μην αφήσουμε την ευρωπαϊκή υπόθεση στα χέρια της ευρωφοβικής δημαγωγίας

και του αντιευρωπαϊκού λαϊκισμού, να μην επιτρέψουμε η δημοκρατία και τα δικαιώματα των πολιτών να ταυτιστούν στη συνείδησή τους με τους ευρωσκεπτικιστές των άκρων, να πάρουμε το όπλο της δημοκρατίας από τα χέρια όσων ψευδεπίγραφα τη στρέφουν κατά της Ευρώπης, να κάνουμε ξανά το όραμα και τη συμμετοχή, την πραγματική ατμομηχανή της ευρωπαϊκής ενοποίησης. Ενοποίηση των πολιτών, ενοποίηση μέσω των λαών. Μια Ευρώπη των λαών και των πολιτών, είναι μια Ευρώπη δυνατή, δυναμική.

Απευθύνομαι σε όλους τους Έλληνες Βουλευτές. Σήμερα, δεν διεκπεραιώνουμε μια ακόμη απλή, ρουτινιάρικη κοινοβουλευτική διαδικασία. Αποφασίζουμε, ως Έλληνες και ως Ευρωπαίοι, σε μια κρίσιμη καμπή της ενοποιητικής διαδικασίας. Σήμερα, δεν κάνουμε ασκήσεις μικροκομματικής αριθμητικής και ελλαδικής εσωστρέφειας. Συνδιαλογόμαστε σήμερα με τους Ευρωπαίους συμπολίτες μας.

Σήμερα, μας κοιτούν τα ευρωπαϊκά Κοινοβούλια. Ας μην αποδεχθεί κανένας μας σ' αυτή την Αίθουσα, ότι δεν είμαστε εμείς που θα δώσουμε την απάντηση, ότι είμαστε αυτή η μικρή χώρα που δεν έχει λόγο, που δεν πρέπει ή δεν μπορούμε να έχουμε λόγο. Όταν θέλουμε, ο λόγος μας είναι ισχυρός και αυτό το έχει αποδείξει το Πανελλήνιο Σοσιαλιστικό Κίνημα επανειλημμένως, στη διεθνή σκακιέρα και στην Ευρώπη και αλλού.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

Μην αποδεχθούμε ότι δεν μπορεί να είμαστε εμείς, το ελληνικό Κοινοβούλιο, που πρέπει να δώσουμε το έναυσμα για να αλλάξουμε μια λάθος πορεία. Εμείς θα δώσουμε την απάντηση. Το χρωστάμε και το μπορούμε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αποφασίζοντας σήμερα τη διενέργεια δημοψηφίσματος για τη Συνθήκη της Λισσαβώνας στην Ελλάδα, μπορούμε να συμβάλουμε ουσιαστικά στο δρόμο για μια ευρωπαϊκή λύση στο σημερινό αδιέξοδο. Σήμερα το ελληνικό Κοινοβούλιο έχει την ιστορική ευκαιρία, έχει το ευρωπαϊκό χρέος, έχει τη δημοκρατική ευθύνη να στείλει το μήνυμα ότι η απάντηση της Ευρώπης οφείλει να είναι: ακούστε τον Ευρωπαίο πολίτη, απευθυνθείτε στον Ευρωπαίο πολίτη, δώστε λόγο στον Ευρωπαίο πολίτη, εμπιστευθείτε επιτέλους τον Ευρωπαίο πολίτη, δώστε στον Ευρωπαίο πολίτη την Ευρώπη που του ανήκει, την Ευρώπη μας. Αυτό θα είναι το μήνυμα του ελληνικού Κοινοβουλίου με μια σημερινή θετική απόφαση.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

Σας καλώ όλους να αναμετρηθούμε με την ιστορία μας, να αναμετρηθούμε με τις ευθύνες μας απέναντι στους νέους της Ευρώπης και το ευρωπαϊκό τους μέλλον και να βάλουμε ξανά την Ελλάδα μπροστά στον αγώνα, πρωτοπόρα για μια δημοκρατική και κοινωνική Ευρώπη.

Σας ευχαριστώ.

(Ζωηρά και παρατεταμένα χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Το λόγο έχει ο Υπουργός Εσωτερικών κ. Προκόπης Παυλόπουλος.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εσωτερικών):

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, νομίζω πως όλοι συνομολογούμε ότι την Ευρώπη την υπερασπιζόμαστε, όταν προωθούμε τους ευρωπαϊκούς θεσμούς, όταν εργαζόμαστε για το βάθεμα της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης. Αλλά σε καμμία περίπτωση δεν υπηρετούμε την Ευρώπη και το ευρωπαϊκό όραμα, όταν χρησιμοποιούμε τις ευρωπαϊκές διαδικασίες ως πρόσχημα, για να τάζουμε δικά μας διλλήματα ή, ενδεχομένως, να διαλύσουμε δικές μας αμχανίες.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Δ' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΠΕΤΣΑΛΝΙΚΟΣ**)

Και εδώ, πριν καν ξεκινήσω και πριν απευθυνθώ στο ΠΑ.ΣΟ.Κ. απαντώντας στον Αρχηγό της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, πρέπει να κάνω μία διευκρίνιση, σχετικά με την Αριστερά και να απευθύνω ένα ερώτημα στους συναδέλφους του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος και, βεβαίως, προς τον Αρχηγό της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης.

Μας είπε ότι παίρνοντας την πρωτοβουλία να ζητήσει δημοψήφισμα για το θέμα της Συνθήκης της Λισσαβώνας, στην πραγματικότητα πιστεύει στον πολίτη που είναι ενημερωμένος.

Δηλώνει ότι ο πολίτης πρέπει να είναι ενημερωμένος. Μέσα από αυτό το ΠΑ.ΣΟ.Κ. υπηρετεί τον πολίτη που πρέπει να είναι ενεργός και ενημερωμένος.

Το ερώτημα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι απλό. Όταν περάσατε -και θα επανέλθω στο θέμα αυτό- από την οδό του Μάαστριχτ, της Νίκαιας, του Άμστερνταμ και της Ο.Ν.Ε. και δεν κάνατε δημοψήφισμα, τότε τον πολίτη δεν το θέλατε ενημερωμένο; Άλλο το ΠΑ.ΣΟ.Κ. της εποχής εκείνης και άλλο το τωρινό; Και επειδή κατάλαβα ότι αναγνωρίζετε την ιστορία σας ενιαία και αποδώσατε εύσημα σε όλες τις ηγεσίες σας, σας ρωτώ: Πώς γίνεται σήμερα να λέτε ότι ο πολίτης πρέπει να είναι ενημερωμένος, μπορεί να γίνεται δημοψήφισμα, αλλά δεν κάνατε κανένα δημοψήφισμα για σημαντικότερα βήματα από εκείνο για το οποίο καλείτε σήμερα την Κυβέρνηση Καραμανλή και την κοινοβουλευτική πλειοψηφία να κάνουμε δημοψήφισμα; Αυτή είναι η έννοια του ενημερωμένου πολίτη;

Εν πάση περιπτώσει όλα αυτά δείχνουν αντιφάσεις και αμχανίες, «του προφασίζεσθαι προφάσεις εν αμαρτίαις». Και θα σας πω τι κακό κάνει και θεσμικά αυτό το πράγμα στη συνέχεια. Οφείλω, όμως, από τη θέση αυτή να κάνω ένα διαχωρισμό στη σημερινή μου παρέμβαση, για μια ακόμη φορά. Οφείλω να διαχωρίσω, από την κριτική την οποία θα κάνω και την απάντηση που θα δώσω για το θέμα του ότι αρνούμαστε την πρόταση για το δημοψήφισμα, την Αριστερά. Διότι από τη μια πλευρά είναι γνωστό ότι το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας έχει τις θέσεις του που είναι σεβαστές -δεν τις κατανοούμε, αλλά πάντως είναι σεβαστές θέσεις- μπορεί επομένως να ζητά δημοψήφισμα, δικαίωμά του είναι, άσχετα αν είναι ανεδαφικές οι θέσεις αυτές. Και από την άλλη επίσης κατανοώ και κατανοούμε και τις θέσεις του ΣΥ.ΡΙΖ.Α., ο οποίος πάντοτε είχε αυτές τις απόψεις. Αλλά εδώ η απάντηση δίνεται προς το κόμμα εκείνο που κυβέρνησε χρόνια και χειρίστηκε σημαντικότερα βήματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, χωρίς να ακολουθήσει αυτές τις διαδικασίες.

Ζητάει σήμερα το ΠΑ.ΣΟ.Κ., όπως είναι γνωστό, δημοψήφισμα με διαδικασία του άρθρου 44, παράγραφος 2 εδάφιο β', δηλαδή δημοψήφισμα για ψηφισμένο νομοσχέδιο το οποίο αφορά σοβαρό κοινωνικό ζήτημα.

Εκείνο που θέλω να τονίσω είναι το εξής: Από τη μία πλευρά αν κοιτάξει κανείς τις συγκεκριμένες διατάξεις θα αντιληφθεί, όπως φαίνεται από το άρθρο 44, ότι δεν είναι αυτή η έννοια του άρθρου 44. Και θα εξηγήσω στη συνέχεια γιατί. Αλλά το μεγάλο ερώτημα που τίθεται είναι γιατί -και θα απαριθμήσω ένα προς ένα τα βήματα που έγιναν προηγουμένως- το ΠΑ.ΣΟ.Κ. ήταν εκείνο το οποίο ποτέ στο παρελθόν, σε σημαντικότερα βήματα για την πορεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, από εκείνο που κάνουμε τώρα, δεν χρησιμοποίησε ούτε έθεσε καν το δίλημμα της συζήτησης ενός σχετικού δημοψηφίσματος.

Υπάρχει, όμως και κάτι άλλο που θέλω να τονίσω. Αν παρατηρήσετε το ΠΑ.ΣΟ.Κ. -για να καταλάβετε την αμχανία και τον τρόπο που χρησιμοποιεί τους θεσμούς- μέσα στη Α' Σύνοδο αυτής της Βουλής έκανε δύο προτάσεις για δημοψήφισμα, μία για την περίπτωση του ασφαλιστικού και μία σήμερα. Κάναμε τη συζήτηση για το ασφαλιστικό. Εδώ δεν είχε γίνει δημοψήφισμα για το μείζον, για τη βάση του ασφαλιστικού, αλλά για τη βελτίωση του ασφαλιστικού συστήματος ήθελε δημοψήφισμα! Προφανώς για να συντηρήσει την κατάσταση. Το βλέπαμε. Ζητάει τώρα δημοψήφισμα για ένα θέμα σημαντικό μεν, αλλά που ποτέ δεν δικαιολόγησε την προηγούμενη συμπεριφορά του.

Κύριοι συνάδελφοι του ΠΑ.ΣΟ.Κ. αυτός είναι ο τρόπος που σέβεστε τους θεσμούς; Αν βλέπατε το άρθρο 44 παράγραφος 2 εδάφιο β', θα παρατηρούσατε ότι λέει πως δεν είναι δυνατόν να υποβληθούν περισσότερες από δύο προτάσεις για τη διεξαγωγή δημοψηφίσματος του άρθρου 44 παράγραφος 2 εδάφιο β' μέσα στην ίδια περίοδο. Στην Α' Σύνοδο εξαντλήσατε όλα τα θέματα. Και αν αύριο τεθεί -και θα τεθούν μεγάλα σημαντικά ζητήματα, γιατί αυτή η Κυβέρνηση είναι γνωστό ότι θα κάνει μεταρρυθμίσεις, δεν ήρθε να διαχειριστεί την εξουσία, θα κάνει μεταρρυθμίσεις όπως απαιτεί ο λαός και η κοινωνική δικαιοσύνη- καταναλώσατε δύο τόσο σημαντικά θεσμικά όπλα, εσείς που είστε οι άνθρωποι που θέλετε ενημερωμένο τον πολίτη, για

δύο θέματα που ξέρατε ότι ήταν προσχηματικά και αφήσατε όλη την υπόλοιπη περίοδο να μην μπορείτε να κάνετε ούτε μία άλλη πρόταση; Ή δεν το καταλάβατε και σας ξέφυγε ή σκεφθήκατε «άντε να τελειώνουμε με αυτά τα θέματα και να ψάξουμε άλλο τρόπο να βρούμε προσχήματα στη συνέχεια». Δεν είναι κρίμα;

Δεύτερο θέμα. Σύγκριση. Άκουσα τις συγκρίσεις και να λένε «μα, η Ιρλανδία έκανε δημοψήφισμα, γιατί να μην κάνουμε και εμείς;». Πρώτα απ' όλα θέλω να ρωτήσω γιατί θεωρείτε ότι είναι λιγότερο δημοκρατικές οι χώρες που δεν κάνουν δημοψήφισμα. Ο μόνος δείκτης δημοκρατικής ευαισθησίας και δημοκρατικών διαδικασιών είναι το δημοψήφισμα; Δεν θα πάω στη θέση που άκουσα από συνάδελφο να αναφέρεται στην αρχαία Αθήνα, γιατί φαίνεται ότι πρέπει να ξαναρχίσουμε εδώ μέσα τα μαθήματα του Συνταγματικού Δικαίου από την αρχή για το τι σημαίνει άμεση και τι σημαίνει έμμεση δημοκρατία. Δεν θα μείνω όμως σ' αυτό το θέμα. Εγώ θα ρωτήσω πολύ απλά: Είναι κανείς εδώ που πιστεύει ότι όσες χώρες κάνουν δημοψηφίσματα είναι πιο δημοκρατικές από άλλες που δεν επιλέγουν την οδό του δημοψηφίσματος;

ΣΠΥΡΙΔΩΝ-ΑΔΩΝΙΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ: Ναι.

ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ ΒΟΡΙΔΗΣ: Ναι.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εσωτερικών):

Ακριβώς αυτό εκφράζει την εκ διαμέτρου διαφορά που υπάρχει ανάμεσα στη Νέα Δημοκρατία και σε άλλους οι οποίοι δεν ξέρουν τι σημαίνει να σέβεται το Κοινοβουλευτικό Πολίτευμα και την αξία του. Τι σημαίνει να σέβεται την ετυμολογία του ελληνικού λαού, την αξία της Βουλής, την ευθύνη του Έλληνα Βουλευτή να εκπροσωπεί το λαό.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Εμείς τον σεβόμαστε απόλυτα. Φυσικά δεν γινόμαστε κήνσορες κανενός. Χώρες που κάνουν δημοψηφίσματα είναι εξίσου δημοκρατικές με άλλες που δεν κάνουν, αρκεί να τηρούν τους κανόνες της Κοινοβουλευτικής Δημοκρατίας. Αυτό είναι το πρώτο.

Δεύτερον, αν είναι να πάρουμε το παράδειγμα της Ιρλανδίας, γιατί στη συγκεκριμένη περίπτωση να μην πάρουμε το παράδειγμα όλων των λοιπών σχεδόν χωρών που είπαν ότι δεν θα ακολουθήσουν την οδό του δημοψηφίσματος, γιατί δεν θεωρήσαν ότι αυτό το βήμα είναι τόσο δα σημαντικό στην πορεία προς την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση, που πρέπει να το δικαιολογεί; Δηλαδή το έκανε η Ιρλανδία, δεν το κάνουν όλοι οι υπόλοιποι, εμείς μένουμε πίσω στην ενημέρωση του πολίτη και στη δημοκρατική ευαισθησία, μαζί με όλους τους άλλους Ευρωπαίους οι οποίοι υποτίθεται ότι και αυτοί υπολείπονται στη δημοκρατική ευαισθησία; Τι είδους συγκρίσεις είναι αυτές;

Και τρίτον, είναι δυνατόν να κάνουμε τέτοιες συγκρίσεις όταν γνωρίζουμε όλοι ότι η Ιρλανδία έκανε το δημοψήφισμα γιατί έχει συγκεκριμένους θεσμικούς λόγους από το ίδιο της το Σύνταγμα να το κάνει; Εμείς έχουμε το άρθρο 44 παράγραφος 2, εδάφιο β' για τη συγκεκριμένη περίπτωση που ούτε μας υποχρεώνει να το κάνουμε και ούτε το Π.Α.Σ.Ο.Κ. το χρησιμοποίησε ποτέ πριν.

Αρα λοιπόν, όλη αυτή η ιστορία περί σύγκρισης με την Ιρλανδία και το Ιρλανδικό δημοψήφισμα είναι τριπλά έωλη: Και γιατί δεν κρίνονται έτσι οι δημοκρατίες και το επίπεδο της δημοκρατίας και γιατί άλλες χώρες ακολούθησαν άλλο δρόμο και δεν είναι λιγότερο δημοκρατικά ευαίσθητες και γιατί –το τονίζω– άλλες είναι οι θεσμικές ανάγκες μιας χώρας σύμφωνα με το Σύνταγμα της και άλλες είναι οι δικές μας.

Και επειδή ρωτήθηκα –και οφείλω να δώσω απάντηση με άλλη ιδιότητα, αλλά εδώ μέσα δεν μπορεί να κάνει κανείς διάκριση των ιδιοτήτων– «και τι σημαίνει να συνεχίσουμε τη διαδικασία όταν η Ιρλανδία είπε όχι;», απαντώ: Έχουμε χρέος να συνεχίσουμε τη διαδικασία και να φθάσει προς κύρωση από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, όπως είναι γνωστό ο κυρωτικός νόμος που ψηφίστηκε εδώ. Δεν ξέρουμε ότι η διαδικασία μέχρι την τελική ψήφιση της συνθήκης είναι πολύ μακρά και έχουμε δρόμο μπροστά μας και δεν ξέρουμε ότι έχουμε και άλλα παραδείγματα σε προηγούμενες περιπτώσεις, όπου η ίδια χώρα μάλιστα η Ιρλανδία, μέσα στην ίδια χρονική περίοδο, έστω και

μετά από μερικούς μήνες, άλλαξε άποψη;

Άκουσα. Αυτό, λέει, θα περιμένουμε; Θα αγωνιστούμε να πείσουμε όλους τους λαούς της Ευρώπης. Και αυτό είναι το χρέος της Ελλάδος. Όχι να αναλίσκονται σε διαδικαστικές προτάσεις, αλλά να πάρει την πρωτοβουλία με όλους τους άλλους λαούς και να πούμε: Ναι, είχε υποχρέωση να κάνει δημοψήφισμα η Ιρλανδία. Έτσι αποφάσισε ο Ιρλανδικός λαός.

Τι γίνεται με αυτή την μεταρρυθμιστική συνθήκη; Με τη μεταρρυθμιστική συνθήκη, όπως ξέρετε, δεν γίνεται καν το βήμα το οποίο έγινε με το λεγόμενο Ευρωσύνταγμα. Στην περίπτωση του λεγόμενου Ευρωσυντάγματος, αντικαθιστώντο όλες οι συνθήκες με μια ενιαία. Λάθος και πάλι που λέγαμε για Ευρωσύνταγμα. Δεν επρόκειτο περί Ευρωσυντάγματος. Ενοποίηση των συνθηκών ήταν. Και αν κοιτάξει κανείς τα Συντάγματα, δεν αποτελούνται από τόσες εκατοντάδες διατάξεις. Αλλά –το τόνισα και στην προηγούμενη ομιλία μου– η φιλοδοξία κάποιων –θεμιτή– έδωσε στους λαούς πολλές φορές την αίσθηση ότι πρόκειται για Σύνταγμα και ίσως αυτό υπήρξε μία βάση αντίδρασης που λάθος οδηγήθηκε εκεί. Αλλά παρ'όλα αυτά εδώ βρισκόμαστε ένα σκαλί πιο κάτω, γιατί δεν αντικαθίστανται οι συνθήκες.

Και εδώ θέλω να τονίσω κάτι. Και το λέω με όλη τη δύναμη της ψυχής μου πολιτικά και θεσμικά. Ξέρετε πότε δικαιολογείται και θα δικαιολογηθεί δημοψήφισμα και εκεί να το δούμε; Πότε θα έλθει αυτή η ώρα, δεν το ξέρει κανείς. Αλλά όλοι πρέπει να προσβλέπουμε σε αυτή την ώρα. Όταν θα έχει ολοκληρωθεί η Ευρώπη, θα αποκτά κρατική οντότητα –όποια και αν αποκτήσει, ομοσπονδιακή, συνομοσπονδιακή– και θα φθάσουμε στην ανάγκη υιοθέτησης ενός Συντάγματος πλέον με την έννοια της κρατικής οντότητας. Οπότε ναι, εκεί όταν συνιστάται πλέον μια Πολιτεία σε συνταγματικό πραγματικά πλαίσιο, εκεί βεβαίως, επειδή μιλάμε για μία άλλη κρατική οντότητα, δικαιολογείται η έννοια του δημοψηφίσματος. Αλλά εδώ πώς να τη δικαιολογήσει κανείς; Γι' αυτό είπαμε όχι δημοψήφισμα και στο θέμα του λεγόμενου Ευρωσυντάγματος. Ούτε εκεί είχαμε κάποιο Σύνταγμα, πολύ περισσότερο εδώ που στην πραγματικότητα έχουμε τροποποίηση. Το επαναλαμβάνω προς όλους εκείνους που λένε ότι δεν ενημερώθηκε ο ελληνικός λαός. Περισσότερα ξέρει ο λαός από κάποιους που νομίζουν ότι δεν είναι ενημερωμένος.

Αλλά εγώ ρωτώ το εξής: Τι γίνεται στη συγκεκριμένη περίπτωση;

Στη συγκεκριμένη περίπτωση κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στην πραγματικότητα τροποποιούνται –και αλλάζει το όνομα μάλιστα η μία– οι δύο βασικές συνθήκες, η Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και η Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Κοινότητα που ονομάζεται Συνθήκη Λειτουργίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Κρατάνε τα αντίστοιχα πεδία τους, τα οποία ρυθμίζουν και βαθιάνουμε σε κάποια σημεία, επ' ωφελεία του κοινωνικού κράτους δικαίου και των δικαιωμάτων του ανθρώπου, των Εθνικών Κοινοβουλίων και του Ευρωκοινοβουλίου, την προσπάθεια προς την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση.

Έχει κανείς αντίρρηση από αυτούς που πιστεύουν στην Ευρώπη. Γιατί αν δεν πιστεύουν είναι άλλο θέμα, και είναι συνεπείς με τον εαυτό τους, άσχετα αν δεν τους κατανοούμε. Αλλά εκείνοι που λένε ότι πιστεύουν στην Ευρώπη θεωρούν ότι υπάρχει τίποτα οπισθοδρομικό σε αυτή την προσπάθεια; Δεν είναι το άλμα, αλλά πάντως είναι ένα σημαντικό βήμα.

Στην Ευρώπη της κοινωνικής ευαισθησίας –που αν είχαμε αυτές τις διατάξεις, αυτές οι οδηγίες σαν και αυτή που πήγε να ψηφιστεί προχθές, δεν πέρναγα με διατάξεις σαν και αυτές που η Συνθήκη της Λισσαβώνας προσπαθεί να εισαγάγει έχει κανείς αντίρρηση με το θέμα της ενδυνάμωσης των δικαιωμάτων του ανθρώπου, του δικαίωματος για το περιβάλλον, τις ευαισθησίες για την ενέργεια; Έχει κανείς αντίρρηση για τις διατάξεις που μπαίνουν για την αλληλεγγύη μεταξύ των λαών και σε περίπτωση που υφίστανται επίθεση, αλλά και σε περίπτωση κατά την οποία υφίστανται φυσικές καταστροφές;

Εδώ έχουμε μια συνθήκη που βαίνει προς το δέσιμο των κρατών, προς την κοινωνική αλληλεγγύη, το κοινωνικό κράτος δικαίου και συζητάμε; Αυτή την Ευρώπη δεν θέλουμε; Με μικρά βήματα; Με μικρά. Αλλά εκεί δεν θέλουμε να προχωρήσουμε; Τι

είναι εκείνο το οποίο μας κάνει να λέμε δημοψήφισμα για ένα πράγμα –το τονίζω- που δεν είναι το μείζον σε σχέση με άλλα που έγιναν προηγουμένως;

Και απευθύνομαι στο ΠΑ.ΣΟ.Κ. και θα το λέω πάντοτε. Δεν έκανε δημοψήφισμα, ενώ είχε δεσμευτεί, όταν μπαίναμε στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Και μου ήλθε το εξής, την ώρα που άκουγα τον κ. Παπανδρέου ο οποίος θέλει τον πολίτη ενημερωμένο. Ήμουν νεαρός υπάλληλος τότε στο Υπουργείο Συντονισμού και μετείχα στην καμπάνια για την ενημέρωση του ελληνικού λαού για την Ευρωπαϊκή Ένωση, την τότε Ε.Ο.Κ., με το σύνθημα την εποχή εκείνη: «Είσαι στην Ε.Ο.Κ., μάθε για την Ε.Ο.Κ.». Θυμάμαι τη λαιοδωρία του ΠΑ.ΣΟ.Κ., όταν προσπαθούσε τότε η κυβέρνηση εκείνη να ενημερώσει τον ελληνικό λαό. Αυτές είναι οι δύο όψεις, ο Ιανός που τουλάχιστον δεν διδάσκεται ούτε από τα λάθη του παρελθόντος του.

Όμως δεν έκανε το ΠΑ.ΣΟ.Κ. δημοψήφισμα, ενώ είχε δεσμευτεί, στη συνέχεια για το μείζον. Μας λέει ότι είναι η μεγαλύτερη δημοκρατική νομιμοποίηση. Μα αυτό είχε πει ο μακαρίτης ο Ανδρέας Παπανδρέου τότε: «Θα κάνω δημοψήφισμα να δω τι θέλει ο ελληνικός λαός». Δεν το έκανε. Και από κει αρχίζουν Νίκαια, Μάαστριχτ, Άμστερνταμ, Ο.Ν.Ε., πολύ σημαντικότερα πράγματα από τα τωρινά. Πουθενά, ούτε καθ' υποφοράν η σκέψη για οποιαδήποτε, μα οποιαδήποτε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έννοια δημοψηφίσματος.

Γιατί σήμερα το δημοψήφισμα; Σήμερα είναι πιο ευαίσθητο το ΠΑ.ΣΟ.Κ. από πριν; Τότε δεν ήταν ευαίσθητο; Ας έλθει να το ομολογήσει. Ας έλθει να πει «Κάναμε λάθος. Έπρεπε να κάνουμε δημοψήφισμα και τότε και δεν το κάναμε. Τότε δεν ήμασταν δημοκρατικό κόμμα ή τόσο δημοκρατικό όσο έπρεπε. Δεν είχαμε στην έννοια μας τον πολίτη». Δεν μπορεί όμως και τότε να ήταν μεγάλη η πορεία και η συνεισφορά του ΠΑ.ΣΟ.Κ. στην Ευρώπη και τώρα. Δεν μπορεί να μη γίνεται δημοψήφισμα και να πορευόμαστε και να θεωρούμε ότι είμαστε περήφανοι γι' αυτό και τώρα να μην είμαστε περήφανοι γιατί δεν γίνεται δημοψήφισμα.

Καταλαβαίνετε γιατί είναι πρόσχημα όλη αυτή η πολιτική. Και δε νομίζω ότι ωφελεί κανέναν αυτή η τακτική. Πρέπει να προσπαθήσουμε με τις δικές μας δυνάμεις να προχωρήσουμε πρωτοπόροι εμείς στην πορεία προς την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση. Το τονίζω: Δεν είναι τόσο σημαντικό το βήμα. Αλλά το μεγάλο πρωτόγνωρο εγχείρημα της Ευρώπης, έτσι όπως έγινε ο κόσμος μας και μετά τη διεύρυνση, δεν μπορεί να γίνει -είναι μια πρακτική δυσκολία- με άλματα τα οποία θα ήταν ανέφικτα. Είναι προτιμότερο να γίνει με μικρότερα βήματα, που τα υιοθετούμε όλοι, που δένουν την Ευρωπαϊκή Ένωση, αλλά να είμαστε ειλικρινείς όταν τα κάνουμε, να τα κάνουμε με την ψυχή μας και όχι να προσπαθούμε να πετάξουμε τις ευθύνες αλλού.

Ο ελληνικός λαός μας εξέλεξε, ο ελληνικός λαός μας έδωσε μια εντολή, ξέρει τις απόψεις μας και τις θέσεις μας. Μπορούμε να ενημερώνουμε τον ελληνικό λαό και να δίνουμε –και θα δίνουμε- πάντοτε λογαριασμό σ' αυτόν. Δεν μπορούμε όμως να χρησιμοποιούμε την έννοια του δημοψηφίσματος κατά πώς μας βολεύει. Αλλιώς προ του 2004, αλλιώς μετά το 2004.

Τελειώνω μόνο με μία φράση γιατί πολλά ακούστηκαν σχετικά με την προσφορά του ενός, την προσφορά του άλλου. Σε λίγο θα καταλήξουμε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, με όσα ακούμε εδώ από την πλευρά του ΠΑ.ΣΟ.Κ., να πιστεύουμε ότι οφείλουμε στο ΠΑ.ΣΟ.Κ. την ελπίδα μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, την ευρωπαϊκή μας πορεία και την ευρωπαϊκή μας ιδεολογία! Περίπου εκεί καταλήγουν ορισμένοι. Ξέρει ο ελληνικός λαός. Δεν πρόκειται να μείνω σ' αυτό το πράγμα.

Ακούστηκε όμως ότι υπερασπίστηκε την ευρωπαϊκή ιδέα, ότι έκανε βήματα το ΠΑ.ΣΟ.Κ. όταν ήταν κυβέρνηση, με τις προεδρίες. Εγώ δεν αρνήθηκα ότι το ΠΑ.ΣΟ.Κ. όταν ανέληψε, όταν «είδε το φως το αληθινόν και έλαβε πνεύμα επουράνιον» για το τι σημαίνει Ευρωπαϊκή Ένωση και ευρωπαϊκή πορεία, βεβαίως δούλεψε από κει και πέρα. Και εμείς μαζί του και μπράβο που το κατάλαβε. Μπράβο γι' αυτή τη μεγάλη στροφή. Ας ομολογήσει όμως ότι ήταν μια στροφή.

Δεν μπορεί όμως να έρχεται και να λέει στον Κώστα Καρα-

μανλή αυτή τη στιγμή ότι είμαστε απομονωμένοι, μόνοι μας και να νοσταλγούμε τις μέρες του ΠΑ.ΣΟ.Κ.. Ποιου ΠΑ.ΣΟ.Κ. πρώτα πρώτα; Ποιας περιόδου;

Ας δούμε την πραγματικότητα κατάματα. Ποτέ η Ελλάδα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δεν ήταν τόσο ισχυρή στην Ευρωπαϊκή Ένωση όσο αυτές τις μέρες. Και αυτό αποδείχτηκε και στα ευρωπαϊκά fora και έξω από ευρωπαϊκά fora.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Γιατί θα παρατηρήσατε ότι στο Βουκουρεστί, στο πλαίσιο του ΝΑΤΟ για ένα θέμα που κάποιοι δεν το άγγιζαν φοβούμενοι την απομόνωση, όταν βρεθήκαμε εκεί, ήταν οι ευρωπαϊκές δυνάμεις και οι άνθρωποι που καταλαβαίνουν την ιστορία και τον προορισμό της Ελλάδας που έβαλαν πλάτη για να δικαιωθούμε πάνω σε εθνικά θέματα. Και μέσα σ' αυτήν την Αίθουσα ο πρόεδρος της Γαλλικής Δημοκρατίας ήταν εκείνος που απέδωσε στην Ελλάδα, όχι μόνο του παρελθόντος, αλλά και στην Ελλάδα του παρόντος, τον ιστορικό ρόλο που μπορεί να διαδραματίσει στην Ευρώπη. Και αυτόν τον αναγνώρισε. Και θα το δούμε και στο πλαίσιο της Γαλλικής Προεδρίας με όλες τις πρωτοβουλίες που θα πάρει και ιδίως με τη μεγάλη πρωτοβουλία που αφορά το μείζον ανθρωπιστικό θέμα της μετανάστευσης.

Όχι μόνο δεν είμαστε μόνοι, αλλά αυτήν τη στιγμή η Ελλάδα έχει φωνή και έχει πολλούς μαζί της. Ο Έλληνας Πρωθυπουργός όχι μόνο δεν είναι απομονωμένος, αλλά ο Έλληνας Πρωθυπουργός έχει δίπλα του ανθρώπους που αναγνωρίζουν όχι μόνο την προσωπική του αξία, αλλά την αξία του να είσαι σήμερα Πρωθυπουργός της Ελλάδας. Αυτού του περήφανου λαού, που δεν έχει μόνο ιστορία, αλλά έχει και μέλλον, αυτό που τονίστηκε μέσα σ' αυτήν την Αίθουσα. Αυτό το μέλλον πρέπει να το διεκδικήσουμε. Αλλά δεν το διεκδικούμε, μένοντας σε διαδικασίες ούτε σε προτάσεις αμνηστίας. Το διεκδικούμε, όταν βλέπουμε την ιστορία κατάματα, την πραγματικότητα κατάματα και όταν λέμε στον ελληνικό λαό ότι είμαστε έτοιμοι να πάρουμε το βάρος που μας ανέθεσε στις εκλογές για να φέρουμε σε πέρας την αποστολή μας. Αυτός είναι ο λόγος που αρνούμαστε την πρόταση την οποία κατέθεσε το ΠΑ.ΣΟ.Κ..

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Φίλιππος Πετσάλνικος): Έχει ζητήσει σ' αυτό το σημείο το λόγο για μία σύντομη παρέμβαση ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΠΑ.ΣΟ.Κ. κ. Πάγκαλος.

Κύριε Πάγκαλε, τυπικά, κατά τον Κανονισμό, δεν έχετε δευτερολογία. Ωστόσο, επειδή η συζήτηση είναι ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα για ευρωπαϊκά θέματα, φαντάζομαι ότι συμφωνεί και το Σώμα να έχετε τη δυνατότητα αυτή της σύντομης παρέμβασης.

Το Σώμα συμφωνεί;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Φίλιππος Πετσάλνικος): Το Σώμα συνεφώνησε.

Ορίστε, παρακαλώ, έχετε το λόγο.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, στο τέλος του κ. Παυλόπουλου ήταν τόση η ευτυχία του και τόσος ο ενθουσιασμός του που κατήντησε μεταδοτικός, αισθανόμουν και εγώ ενθουσιασμένος χωρίς να ξέρω γιατί.

Αλλά θα ήθελα κυρίως να αναφερθώ στο ερώτημα που έθεσε ως «πασοκολόγος». Είναι γνωστός συνταγματολόγος, διακεκριμένος, αλλά νομίζω ότι, αν υπάρξει ποτέ έδρα της «πασοκολογίας» στο πανεπιστήμιο, του ανήκει δικαιωματικά!

(Γέλια στην Αίθουσα)

Μας έκανε το ρητορικό ερώτημα: Άλλο ήταν το ΠΑ.ΣΟ.Κ. εκείνης της εποχής; Και σας απαντώ, κύριε Παυλόπουλε: Ναι, ήταν άλλο το ΠΑ.ΣΟ.Κ. εκείνης της εποχής. Ήταν άλλο για τον εξής απλό λόγο, διότι προχωράει η κοινωνία, προχωράει η παγκόσμια κοινωνία στο σύνολό της, προχωράει η τεχνολογία, κύριε Παυλόπουλε, η οποία αλλάζει...

(Θόρυβος στην Αίθουσα)

Παρακαλώ, ακούστε με, να μάθετε και κάτι, μήπως γυρίσετε και το πείτε και στο καφενείο του χωριού σας.

Προχωράει η τεχνολογία της πληροφόρησης. Άλλες είναι οι απαιτήσεις για διαφάνεια και ενημέρωση των πολιτών σήμερα και άλλες ήταν τότε. Άλλες ήταν οι συνθήκες της Ευρώπης, άλλο ήταν το ιστορικό παρελθόν, άλλο ήταν το αίτημα το σχετι-

κό με το έλλειμμα της δημοκρατίας που σήμερα διαπιστώνουμε και σε άλλο επίπεδο ήταν η αποδοκιμασία και η έλλειψη κύρους του πολιτικού κόσμου και των Κοινοβουλίων. Άλλες οι συνθήκες τότε, άλλες οι συνθήκες τώρα. Το ΠΑ.ΣΟ.Κ. εξελίσσεται, το ΠΑ.ΣΟ.Κ. προσαρμόζεται στις συνθήκες. Εσείς παραμένετε οι ίδιοι πάντα, μέσα στην αγκύλωση, το δογματισμό του αυταρχισμού και της από καθέδρας διακυβέρνησης.

Και θα σας πω και κάτι άλλο. Έχετε όλη αυτήν τη φιλολογία κατά του δημοψηφίσματος. Σας ακούσαμε, σας καταλαβαίνουμε. Δεν πρόκειται να το ψηφίσετε, δεν πρόκειται να ψηφιστεί. Γιατί δεν μας είπατε ούτε ένα επιχειρήμα εναντίον της πρότασής μας να υιοθετηθεί από τη Βουλή με εκατόν ογδόντα ψήφους η συνθήκη αυτή; Οι ψήφοι υπάρχουν. Εδώ που είναι όλα αυτά τα επιχειρήματά σας; Γιατί να μην το κάνετε; Δεν το κάνετε, διότι δεν θέλετε να δώσετε την ικανοποίηση σε κανέναν, πέραν των εκατόν πενήντα δύο μίζερων ψήφων που με τόσους κόπους μαζέψατε, να δώσετε την εντύπωση ότι συμμετέχει στη διαχείριση αυτής της χώρας. Θέλετε το μονοπώλιο της διαχείρισης, γιατί είστε αυταρχικοί, γιατί είστε αλαζόνες, διότι είστε παθιασμένοι με την εξουσία. Αλλιώς θα σηκωνόσασταν και θα λέγατε σήμερα, τώρα, στον Πρόεδρο της Βουλής να εφαρμοστούν τα άρθρα που επιτρέπουν, που επιβάλλουν, κατά την άποψή μας, την επικύρωση με εκατόν ογδόντα ψήφους, όπως έχουμε προτείνει.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Φίλιππος Πετσάλνικος): Το λόγο έχει ο Υπουργός Εσωτερικών κ. Παυλόπουλος.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εσωτερικών): Θα απαντήσω στο φίλο κ. Πάγκαλο, ως προς τον οποίο, οφείλω να το ομολογήσω ότι στο ΠΑ.ΣΟ.Κ. υπήρχαν άνθρωποι που ήταν ευρωπαϊστές από την αρχή, αλλά ήταν η τραγική μειοψηφία.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ: Μειοψηφία; Έντεκα χρόνια Υπουργός Ευρωπαϊκών Υποθέσεων!

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εσωτερικών): Αυτοί ήταν συνεπείς. Άλλοι ήταν εκείνοι που άλλαξαν. Και εγώ δεν μπορώ να καταλάβω πώς μπορείς να αλλάξεις σε τόσο μικρό χρονικό διάστημα. Καλό είναι να αλλάξεις, αλλά να αλλάζεις πραγματικά, έχοντας αιτία όχι ανάλογα με το αν είσαι στην κυβέρνηση ή στην αντιπολίτευση.

Ο λόγος που δεν δεχθήκαμε την εφαρμογή του άρθρου 28 παράγραφος 3, κύριε Πάγκαλε, είναι για λόγους σεβασμού του Συντάγματος. Το είπα και στην προηγούμενη ομιλία μου, δεν γράφετε να είστε εδώ. Πρώτον, αν κοιτάξετε το άρθρο 28 παράγραφος 2 θα παρατηρήσετε κάτι. Αν θέλετε, εσείς τουλάχιστον που έχετε ζήσει στην Ευρώπη και την έχετε ζήσει σ' αυτό το επίπεδο και κάνοντας αυτήν την προσπάθεια, για κοιτάξετε, λοιπόν, στο άρθρο 28 παράγραφος 2 τι λέει.

Το άρθρο 28 παράγραφος 2 λέει: «για να εξυπηρετηθεί σπουδαίο εθνικό συμφέρον και για να προαχθεί η συνεργασία με άλλα κράτη, μπορεί να αναγνωριστούν με συνθήκη ή συμφωνία σε όργανα διεθνών οργανισμών αρμοδιότητες που προβλέπονται από το Σύνταγμα». Ρώτησα και ρωτάω, το όλον ΠΑ.ΣΟ.Κ. και ιδίως εκείνους τους ανθρώπους που έπαιξαν σημαντικό ρόλο στη διεύρυνση, θεωρεί ότι είναι διεθνής οργανισμός η Ευρώπη στην οποία αναγνωρίζουμε αρμοδιότητες; Αυτός είναι ο ρόλος της Ελλάδας και μετά μου λέτε να πρωταγωνιστήσουμε;

Εγώ πάω στο άρθρο 28 παράγραφος 3 το οποίο πάντοτε θεωρούσαμε ότι είναι οι *sedes materiae* της όλης πορείας προς την Ευρωπαϊκή Ένωση. Και λέω το εξής: Τι είναι καλύτερο κύριε Πάγκαλε; Να επιτυγχάνουμε τη μεγαλύτερη δυνατή πλειοψηφία, περισσότερη από εκείνη που απαιτεί το Σύνταγμα, όπως την πετύχαμε εδώ επειδή το θέλει η ψυχή μας και όλοι οι Έλληνες ή οι περισσότεροι γιατί πρέπει να προχωρήσουμε στην Ευρώπη ή να θεωρούμε ότι δεσμευόμαστε από συνταγματικές διατάξεις που ερμηνεύουμε αμφίβολα για να πετύχουμε μια πλειοψηφία που πρέπει να την πετύχουμε σαν να φαινόταν ότι εάν είχαμε την ελευθερία θα κάναμε διαφορετικά;

Εγώ θεωρώ ότι αυτό που κάναμε είναι σύμφωνο πολιτικά και θεσμικά και γιατί σεβόμαστε το Σύνταγμα και γιατί αποδεικνύουμε ότι ενώ χρειαζόμαστε μικρότερη πλειοψηφία, πετύχαμε

μεγαλύτερη γιατί όλοι πιστεύουμε στην ευρωπαϊκή ολοκλήρωση ακόμα και εκείνοι που θέλουν σήμερα δημοψήφισμα. Και μπράβο που πρώτα ψηφίσατε έστω και αν τώρα ζητάτε δημοψήφισμα. Το σημαντικό είναι ότι ψηφίσατε. Και αυτό στην όλη ταλάντευση που έχετε σας το πιστώνει ο ελληνικός λαός προς τιμήν σας και υπέρ του ΠΑ.ΣΟ.Κ.. Γιατί, εν πάση περιπτώσει, παρά τους κλυδωνισμούς, ψήφισε υπέρ για να έχουμε αυτήν τη μεγάλη πλειοψηφία που δεν απαιτείτο κατά το Σύνταγμα.

Αλλά ας πούμε τα πράγματα με το όνομά τους. Λίγο περισσότερη ειλικρίνεια δεν βλάπτει.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)
ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Φίλιππος Πετσάλνικος): Η κ. Κανελλοπούλου έχει το λόγο.

ΚΡΙΝΙΩ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στο ερώτημα που θέτει σήμερα η Αντιπολίτευση για το αν πρέπει ή όχι να διενεργηθεί δημοψήφισμα για την κύρωση της Συνθήκης της Λισσαβώνας και το οποίο καθίσταται πιο δραματικό μετά το ιρλανδικό «όχι», νομίζω ότι πρέπει πρωτίτως να απαντήσουμε για το αν μπορεί να γίνει δημοψήφισμα για τέτοιου είδους θέμα. Γιατί, θεωρώ ότι κατ' αρχάς υπάρχει ένα ζήτημα κατά πόσον ένα τέτοιο δημοψήφισμα προβλέπεται από το Σύνταγμα.

Το Σύνταγμα προβλέπει τη διεξαγωγή δημοψηφίσματος σε δύο περιπτώσεις. Πρώτον για κρίσιμα εθνικά θέματα. Εκτός από το ότι το δημοψήφισμα για σοβαρό εθνικό θέμα κηρύσσεται με πρωτοβουλία του Υπουργικού Συμβουλίου και που εδώ δεν συντρέχει, δεν μπορούμε να θεωρήσουμε ότι η συνθήκη με την οποία τροποποιείται η Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση έχει την έννοια του κρίσιμου εθνικού θέματος. Το κρίσιμο εθνικό θέμα είναι θέμα που ανάγεται στην εξωτερική πολιτική της χώρας. Και βεβαίως η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν μπορεί να θεωρηθεί μόνο ζήτημα εξωτερικής πολιτικής.

Δεύτερη περίπτωση δημοψηφίσματος είναι το σοβαρό κοινωνικό θέμα πλην του δημοσιονομικού που είναι και η διαδικασία που φαίνεται ότι προτείνεται από την Αντιπολίτευση. Ωστόσο η έννοια του σοβαρού κοινωνικού θέματος όπως προβλέπεται με το άρθρο 44 του Συντάγματος, αφορά θέμα υπερκομματικού ενδιαφέροντος που εμπίπτει στη λογική του εθνικού κράτους. Αφορά κλασικά, παραδοσιακά ζητήματα του εθνικού κράτους της κλασικής πολιτείας. Όμως η συνθήκη ανήκει σε άλλη λογική μιας υπερεθνικής μεταεθνικής οντότητας. Έχει βεβαίως μια κοινωνική πλευρά που όμως είναι μόνον μια πτυχή της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εκτός του ότι θεωρώ ότι αγγίζει και δημοσιονομικά θέματα.

Άρα θεωρώ ότι είμαστε έξω από τη λογική του Συντάγματος. Άλλωστε γι' αυτό προστέθηκε και η ερμηνευτική δήλωση στο άρθρο 28 του 2001 για τον ειδικό χαρακτήρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ή όμως έχουμε Σύνταγμα και το σεβόμαστε, ή όχι. Έπειτα πώς θα μπορούσε ο λαός να απαντήσει με ένα «ναι» ή ένα «όχι» σε μια συμφωνία μακροσκελή και πολύπλοκη; Το ερώτημα δεν μπορεί εκ των πραγμάτων να είναι μονοδιάστατο και σαφές, όπως θα έπρεπε αλλά σύνθετο και πολύπλοκο.

Ακόμα θεωρώ ότι θα ήταν δύσκολη η απόλυτη ενημέρωση του ελληνικού λαού. Είναι αμφίβολο κατά πόσον σήμερα ο μέσος Έλληνας πολίτης γνωρίζει ακόμα και τις βασικές γραμμές της Συνθήκης της Λισσαβώνας. Γιατί λοιπόν να υποβαθμίζουμε και άλλο το ρόλο της Βουλής; Το Σύνταγμα προβλέπει ότι σ' αυτήν εναπόκειται η απόφαση για την ψήφιση τέτοιων κυρώσεων. Επιτέλους, πώς να το κάνουμε! Έχουμε αντιπροσωπευτική δημοκρατία. Αυτό είναι το πολίτευμά μας. Ας πάσουμε λοιπόν να παίζουμε με το Σύνταγμα και με τους θεσμούς για λόγους εντυπωσιασμού και για λόγους λαϊκισμού. Και ας πάσουμε να μεταθέτουμε εσωτερικά ή εσωκομματικά προβλήματα παίζοντας με τους θεσμούς και παραπληροφορώντας σχετικά με την Ευρώπη, όταν μάλιστα αν εγκαταλειφθεί η συνθήκη, τότε κινδυνεύει αυτό που δεν θέλουν οι πολέμιοι της συνθήκης, δηλαδή να παραμείνει η Ευρωπαϊκή Ένωση μόνο μία μεγάλη οικονομική αγορά και να εγκαταλειφθούν οι προσπάθειες για κοινές πολιτικές. Ενώ αντιθέτως η Συνθήκη της Λισσαβώνας προσδιορίζει την Ευρωπαϊκή Ένωση κατ' αρχάς ως κοινότητα αρχών και αξιών, ανθρωπιστικών αξιών, όπου η οικονο-

μία τίθεται στην υπηρεσία του ανθρώπου και προωθεί μια Ευρώπη πιο δημοκρατική, πιο αποτελεσματική αλλά και πιο αλληλέγγυα μεταξύ της, για να αντιμετωπίσει τις καινούργιες προκλήσεις στον κόσμο που σήμερα αλλάζει.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η οικοδόμηση της Ευρώπης γίνεται σιγά-σιγά και βασίζεται σε συνθήκες και συμφωνίες, αποτέλεσμα διεργασιών και συμβιβασμών. Η έννοια της Ευρώπης ως κράτους που θα βασίζεται σε μια πολυεθνικότητα είναι από μόνη της ανατρεπτική στην κλασική έννοια του κράτους. Η Ευρώπη ως ομοσπονδία θεωρώ ότι θα υποβίβαζε το ρόλο του κάθε κράτους- μέλους. Μια Ευρώπη πάλι όπου δεν θα υπήρχε κοινή πολιτική γραμμή δεν θα ήταν πολιτική ένωση. Η Ευρώπη θεωρώ ότι οικοδομείται μέσω των συνθηκών και το να ζητάς δημοψήφισμα για κάθε τέτοια συνθήκη είναι αμφισβήτηση της εμπιστοσύνης σε μια Κυβέρνηση που συμμετείχε σ' αυτές τις διεργασίες και που έχει ακόμα νωπή τη λαϊκή εντολή.

Τέλος, ο ρόλος της πολιτικής και των ηγετών δεν είναι μόνο να ακολουθούν το λαό, αλλά και να τον καθοδηγούν με όραμα και με προοπτική. Τι θα είχε γίνει, παραδείγματος χάριν, αν όταν έγινε η ένταξη της χώρας μας στην Ευρώπη είχε τεθεί στην κρίση του ελληνικού λαού κι όταν η τότε αντιπολίτευση του ΠΑ.ΣΟ.Κ. διατεινόταν «έξω από την Ε.Ο.Κ.»; Ή τι θα γινόταν αν «φωτισμένοι» ηγέτες, όπως ο Κωνσταντίνος Καραμανλής, αλλά και οι θεμελιωτές της Ευρώπης, προκειμένου να προχωρήσουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση ζητούσαν τη γνώμη και την επιβεβαίωση από τους λαούς τους, όταν αυτοί οι λαοί με την ψήφο τους τους είχαν ήδη εμπιστευτεί;

Θεωρώ λοιπόν ανυπόστατο κάθε ερώτημα περί δημοψηφίσματος. Αντίθετα θεωρώ ότι χρειαζόμαστε μια νέα πίστη στο όραμα της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης και η Συνθήκη της Λισαβώνας είναι ένα βήμα προς αυτή την κατεύθυνση.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Φίλιππος Πετσάλνικος): Έχει ζητήσει το λόγο ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΛΑ.Ο.Σ. κ. Ροντούλης.

Ορίστε, κύριε Ροντούλη, έχετε το λόγο.

ΑΣΤΕΡΙΟΣ ΡΟΝΤΟΥΛΗΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Ετέθη από τον αξιότιμο Υπουργό Εσωτερικών το ρητορικό ερώτημα εάν πιστεύουμε σ' αυτήν εδώ την Αίθουσα ότι κάποιες χώρες, επειδή υιοθετούν την πρακτική του δημοψηφίσματος, είναι δημοκρατικότερες. Η απάντηση ευθαρσώς είναι «ναι». Οι χώρες αυτές έχουν καλύτερη ποιότητα δημοκρατίας. Προσέξτε όμως. Όχι γιατί έχουν έναν καλύτερο Συνταγματικό Χάρτη, αλλά γιατί εφαρμόζουν, τιμούν το Συνταγματικό Χάρτη που έχουν, ενώ εμείς δεν υλοποιούμε το Συνταγματικό μας Χάρτη που στο άρθρο 44 προβλέπει ρητά ότι για σημαντικό ζήτημα, εθνικής σημασίας ζήτημα, θα πρέπει να προχωρήσουμε σε δημοψήφισμα. Αρα ένα ολόκληρο κεφάλαιο του Συνταγματικού μας Χάρτη το αφήνουμε κενό, το αφήνουμε ανενεργό κι έτσι μειώνουμε μόνοι μας την ποιότητα του δημοκρατικού μας πολιτεύματος.

Τόση ώρα γίνεται συζήτηση σ' αυτή την Αίθουσα και όλοι καταλήγουμε σε μία διαπίστωση, ότι ο πολίτης λείπει από την Αίθουσα του ελληνικού Κοινοβουλίου τη στιγμή που συζητάει ένα θέμα μεζονος σημασίας.

Ο Λαϊκός Ορθόδοξος Συναγερμός λοιπόν θα καταθέσει στα Πρακτικά της Βουλής τις υπογραφές χιλίων περίπου πολιτών, που προβληματίζονται για το μέλλον της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ζητούν, με τις δυνάμεις που εμείς τους επιτρέπουμε, δημοψήφισμα. Καταθέτω λοιπόν στα Πρακτικά, κύριε Πρόεδρε, υπογραφές χιλίων πολιτών που ζητούν να γίνει δημοψήφισμα.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Αστέριος Ροντούλης καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Πριν από λίγες μέρες σ' αυτήν εδώ τη Βουλή ακούσαμε τον Πρόεδρο της Γαλλικής Δημοκρατίας να απευθύνεται σ' όλους εμάς και τον ακούσαμε με τη δέουσα προσοχή. Γιατί το λέω αυτό; Διότι υπάρχουν και πολίτες που έχουν κάνει αναφορά στην ελληνική Βουλή, με βάση το άρθρο 125 του Κανονισμού

της Βουλής, και ζητούν εκπρόσωπό τους να παραστεί στη Βουλή μετά τις ομιλίες των Βουλευτών και πριν την καθιερωμένη ψηφοφορία και να απευθυνθεί στη Βουλή.

Αυτό, δηλαδή, αυτή την αναφορά, την υιοθετεί, όπως καταλαβαίνετε, ο Λαϊκός Ορθόδοξος Συναγερμός, πράγμα που σημαίνει -και το λέω αυτό για να γραφτεί στα Πρακτικά της Βουλής- ότι με βάση το άρθρο 125 του Κανονισμού της, θα πρέπει ο αρμόδιος Υπουργός στον οποίο θα προωθηθεί η αναφορά, εντός είκοσι πέντε ημερών, να απαντήσει.

Καταθέτω, λοιπόν, επίσης, στα Πρακτικά της Βουλής την πρόταση που γίνεται και την οποία έχω αναλύσει, προκειμένου να λάβουν γνώση οι αρμόδιοι Υπουργοί και να απαντήσουν κατά τη δέουσα διαδικασία.

Κύριε Πρόεδρε, την καταθέτω στα Πρακτικά.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Αστέριος Ροντούλης καταθέτει για τα Πρακτικά την προαναφερθείσα πρόταση, η οποία βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Βεβαίως, θα πρέπει να πούμε ορισμένα πράγματα, διότι ακούστηκε η εξής επιχειρηματολογία και ετέθησαν κάποια ερωτήματα από την πλευρά κορυφαίων Υπουργών της Νέας Δημοκρατίας. Έθεσε η κ. Μπακογιάννη τον εξής προβληματισμό: «Μα, δεν υπάρχει αντιστοιχία μεταξύ της απόφασης της Βουλής για την επικύρωση της συνθήκης και του ελληνικού λαού;». Και διεπίστωσε η ίδια και πάλι, ότι βεβαίως, υπάρχει αντιστοιχία.

Και το εύλογο ερώτημα που τίθεται σε κάθε πολίτη, είναι το εξής: «Ωραία, γιατί δεν πάμε την υπόθεση στον λαό, να γίνει ένα δημοψήφισμα, να αποδειχθεί η ρήση της κ. Μπακογιάννης, δηλαδή, ότι υπάρχει αντιστοιχία βούλησης λαού και Βουλής;». Διότι, όλοι κατανοούμε γιατί δεν το κάνουν αυτό το πράγμα. Διότι, θα εμφολωχώσει στην πολιτική ζωή της χώρας η πρακτική του δημοψηφίσματος.

Αυτό είναι το μείζον που θέλει η Κυβέρνηση, αλλά -επιτρέψτε μου να πω- και η Αντιπολίτευση επί σειρά ετών με την πρακτική της, να βγει από το μυαλό, από την πολιτική πρακτική του ελληνικού λαού, η ιδέα και μόνο του δημοψηφίσματος, η ιδέα και μόνο ότι ο πολίτης μπορεί να τεθεί στο κέντρο των εξελίξεων.

Εμείς, κύριε Πρόεδρε, δεν θέλουμε μία αγοραφοβική Ευρώπη. Θέλουμε μία δημοκεντρική Ευρώπη. Θέλουμε τον πολίτη, θέλουμε το δήμο στο κέντρο των εξελίξεων. Δεν θέλουμε μία ευρωφοβική ελίτ που προσπαθεί να περάσει τις δικές της, από καθέδρας, αντιλήψεις, θέτοντας τον πολίτη στο περιθώριο.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε.

Και βεβαίως, άκουσα τον κ. Χατζηγάκη, τον αξιότιμο Υπουργό Δικαιοσύνης, να θέτει το εξής επιχείρημα: «Στην Ιρλανδία, ψήφισαν για άσχετα πράγματα, για αμβλώσεις, κ.λπ.. Μόνο για τη συνθήκη δεν ψήφισαν».

Κοιτάξτε να δείτε, αυτό θέλει να μας οδηγήσει στη σκέψη ότι και ο ιρλανδικός λαός ο οποίος καταψήφισε, είναι ένας ανενεργός λαός, είναι ένας λαός που δεν ξέρει γιατί υπερψηφίζει ή γιατί καταψηφίζει. Το ερώτημα, όμως, είναι το εξής: «Ο λαός ζει στο πετσί του, βιώνει μία συγκεκριμένη κατάσταση πραγμάτων; Και βεβαίως, τι βιώνουν οι Ευρωπαίοι πολίτες;». Βιώνουν μία πτώση του κοινωνικού κράτους, βιώνουν μία κατάσταση υποβαθμισμένης δημοκρατίας, βιώνουν οι αγρότες -και οι Έλληνες αγρότες- μία κατάσταση αβεβαιότητας που αποκλείει ένα ελπιδοφόρο μέλλον και για τους ίδιους και για τις οικογένειές τους.

Άρα, λοιπόν, ο λαός πολλές φορές αντιδρά βιωματικά. Βιώνει κάποια πράγματα. Δεν χρειάζεται να έχει επιστημονικές ή άλλες γνώσεις, για παράδειγμα νομικές, για να αναλύει πολύπλοκα, όπως ακούστηκε, ζητήματα. Βιώνει καταστάσεις στο πετσί του, στην οικογένειά του.

Άρα, λοιπόν, όταν αντιδρούν κάποιοι Ευρωπαίοι λαοί, αντιδρούν γιατί έχουν βιώματα που τους οδηγούν στην αντίδραση αυτή. Και βεβαίως,...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Φίλιππος Πετσάλνικος): Σας παρακαλώ, κύριε Ροντούλη, ολοκληρώστε.

ΑΣΤΕΡΙΟΣ ΠΟΝΤΟΥΛΗΣ: Τελειώνω, αγαπητέ κύριε Πρόεδρε. Ένα λεπτό με την ανοχή σας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Φίλιππος Πετσάλνικος): Μισό λεπτό, κύριε Ροντούλη.

ΑΣΤΕΡΙΟΣ ΠΟΝΤΟΥΛΗΣ: Μισό λεπτό με την ανοχή σας.

Ετέθη και το ερώτημα, ο προβληματισμός: «Μα, δεν είναι υποβάθμιση του Κοινοβουλίου να οδηγούμε το θέμα στον λαό και να μην το κρατάμε στο Κοινοβούλιο;».

Κοιτάξτε να δείτε. Υπάρχουν δύο ειδών νομιμοποιήσεις. Είναι η μίνι νομιμοποίηση που προέρχεται από ένα Κοινοβούλιο και είναι η μάζι νομιμοποίηση που προέρχεται από τον λαό.

Αρα, λοιπόν, εάν κάποιος επιλέγουν τη μίνι νομιμοποίηση, να είναι βέβαιοι ότι στο μέλλον θα έχουν και τη μίνι αποδοχή των πολιτών.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του Λαϊκού Ορθόδοξου Συναγερμού)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Φίλιππος Πετσάλνικος): Το λόγο έχει ο Βουλευτής του ΠΑ.ΣΟ.Κ. κ. Νιώτης Γρηγόριος.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΝΙΩΤΗΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, από τη μέχρι τώρα διαδικασία συζητήσεως της προτάσεώς μας -και των υπολοίπων κομμάτων- για τη διεξαγωγή δημοψηφίσματος για την κυρωθείσα Συνθήκη της Λισαβώνας, διαπιστώνω ότι υπάρχει ένα τεράστιο χάσμα αντίληψης, ιδεολογίας και πολιτικής θέσης, τουλάχιστον όπως την εκφράσαμε εμείς -ο Πρόεδρός μας ο Γεώργιος Παπανδρέου και οι Βουλευτές του ΠΑ.ΣΟ.Κ.- όσον αφορά την πρότασή μας για το δημοψήφισμα, σε σχέση με το πώς την αντιλαμβάνεται σύσσωμη η Νέα Δημοκρατία και η Κυβέρνησή της.

Γιατί αντελήφθη και από τα όσα είπε ο κ. Παυλόπουλος, ότι για τη Νέα Δημοκρατία το δημοψήφισμα είναι ένας ακόμα φόβος της για το τι θα πει ο λαός, μια ακόμα τεχνική για να τελειώνουμε όπως-όπως, μια εξπρές διαδικασία υποβάθμισης. Έκανε απεγνωσμένες προσπάθειες ο κ. Υπουργός των Εσωτερικών να μας πείσει ότι δεν είναι δα και τόσο σοβαρό θέμα η ενοποίηση των ιδρυτικών συνθηκών και της Συνθήκης ίδρυσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των τροποποιητικών παραμέτρων και δομικών επιλογών που έχει κάνει με την παρούσα συνθήκη η Ευρωπαϊκή Ένωση.

Είναι σαφές για μας, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ότι το δημοψήφισμα είναι θέμα εμβάθυνσης της δημοκρατίας, είναι ζήτημα εμπιστοσύνης στην κρίση των πολιτών, είναι υπόθεση σεβασμού της λαϊκής κυριαρχίας και αν θέλετε, ακόμα περισσότερο, για όσους θέλουμε να χτίσουμε σε στέρεους πυλώνες το ευρωπαϊκό παρόν και μέλλον, μέσα από αυτήν την κρίση που σηματοδοτεί η παρούσα φάση της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την πορεία ενοποίησης και ολοκλήρωσης αυτού του οράματος και της πορείας μας μέσα στην ευρωπαϊκή ενοποίηση. Η κρίση αυτή δεν μπορεί να ξεπεραστεί παρά μόνο με ένα κίνημα στήριξης από τους λαούς της Ευρώπης. Και όσο περισσότερο αντιμετωπίζουμε τυπικά, διαδικαστικά, έξω από την κρίση των πολιτών και των λαών της Ευρώπης τις μεγάλες επιλογές για το σήμερα και το αύριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δεν μπορούμε να χτίσουμε στέρεα αυτήν την προοπτική.

Δεν έλαβε σωστά τα μηνύματα από την Ιρλανδία η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας και ούτε όπως είπε ο Γεώργιος Παπανδρέου, είναι σε θέση σήμερα. Δεν ακούσαμε τίποτα από τον κ. Παυλόπουλο, δεν ακούσαμε τίποτα από τους εκπροσώπους της Κυβερνήσεως για το ποιες πρωτοβουλίες πρέπει να πάρουν μετά το Ιρλανδικό αδιέξοδο. Δεν ακούσαμε τίποτα, παρά μόνο το γνωστό «ολόγκαν» που και αυτό το εφηύρε η Νέα Δημοκρατία. Ξέρετε γιατί δεν δέχονται το δημοψήφισμα; Γιατί, λένε και το ΠΑ.ΣΟ.Κ. δεν το έκανε. Τέτοιος πόνος! Επειδή δεν το έκανε ο Ανδρέας Παπανδρέου στη δεκαετία του '80, όταν ξέρουν ότι τότε ο ιδρυτής του ΠΑ.ΣΟ.Κ., ο οποίος δίδαξε τον ελληνικό λαό και όλους εμάς για την ανάγκη σεβασμού στον πυρήνα της λαϊκής κυριαρχίας και στην ετυμηγορία και την εμβάθυνση όλων των αποφάσεών μας στη λαϊκή συμμετοχή, συγκατοικούσε με τον αείμνηστο Κωνσταντίνο Καραμανλή, που είχε άλλες απόψεις και δεν ήθελε να οδηγήσει σε σύγκρουση

τόσο μεγάλες επιλογές.

Είμαστε απολύτως συνεπείς, κύριοι της Νέας Δημοκρατίας, γιατί δεν ήρθαμε τώρα, όπως είπε η κ. Μπακογιάννη, παλινωδούντες για να προτείνουμε δημοψήφισμα. Από το 2003 έχει τεθεί το ζήτημα. Το 2005 το Συνέδριο του ΠΑ.ΣΟ.Κ. ομόφωνα πρότεινε δημοψήφισμα για το Ευρωσύνταγμα και τότε ομόφωνα είχαμε φέρει την πρόταση στη Βουλή, όλοι οι Βουλευτές του ΠΑ.ΣΟ.Κ., με επικεφαλής τον Γιώργο Παπανδρέου.

Και τώρα με την ίδια συνέπεια ήρθαμε ενώπιον του ελληνικού λαού και του Ελληνικού Κοινοβουλίου να προτείνουμε δημοψήφισμα, ως μία πραγματικά σοβαρή απάντηση, μετά την κύρωση της Συνθήκης, με τον οφειλόμενο σεβασμό στη λαϊκή κυριαρχία, στην εμπιστοσύνη που έχουμε στο λαό μας, αλλά και στην εμπιστοσύνη που έχουμε στις κοινωνικές δυνάμεις μέσα στο λαό. Και παρά την όποια κριτική που επιμέρους ή επί της ουσίας ασκείται για τα λάθη που εξακολουθούν να υπάρχουν στο ευρωπαϊκό πλαίσιο και κυρίως για το έλλειμμα δημοκρατικής νομιμοποιήσεως, για το έλλειμμα δημοκρατίας που υπάρχει στους ευρωπαϊκούς θεσμούς, δεν έχουμε καμμία αμφιβολία ότι το δημοψήφισμα, με σωστό διάλογο και με εμπιστοσύνη στους πολίτες, θα οδηγήσει οπωσδήποτε στην κύρωση αυτής της Συνθήκης.

Δυστυχώς, η Νέα Δημοκρατία οδηγεί το λαό και πάλι στην άγνοια. Δεν είναι πληροφορημένος ο Έλληνας πολίτης. Δεν γνωρίζει τις μεγάλες επιλογές και προτεραιότητες ούτε τις μεγάλες αλλαγές που επέρχονται από την παρούσα Συνθήκη και είναι σαφές ότι σε κάθε περίπτωση οφείλουμε να βρούμε άλλες απαντήσεις με βάση το Σύνταγμα και τη δημοκρατική διαδικασία, ώστε ο λαός να είναι αυτός που θα είναι ο εγγυητής της ευρωπαϊκής πορείας της Ελλάδας και της συνοχής μας με τα άλλα ευρωπαϊκά κράτη.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Φίλιππος Πετσάλνικος): Στο σημείο αυτό, το λόγο έχει ζητήσει ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος της Νέας Δημοκρατίας, ο κ. Παναγιωτόπουλος.

Ορίστε, κύριε Παναγιωτόπουλε, έχετε το λόγο.

ΠΑΝΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, από την πρόοδο της συζήτησης που ξεκίνησε τις πρώτες απογευματινές ώρες, καθίσταται σαφές -το αναμενόμενο δηλαδή- ότι δεν θα ευτυχήσει η σημερινή πρόταση των Κομμάτων της Μειζονος και της Ελάσσονος Αντιπολίτευσης για τη διενέργεια δημοψηφίσματος για τα θέματα της κύρωσης της Μεταρρυθμιστικής Συνθήκης της Λισαβώνας, γιατί οι οικείες διατάξεις του Συντάγματος και του Κανονισμού της Βουλής απαιτούν ειδική πλειοψηφία, η οποία δεν συμπληρώνεται.

Ωστόσο, αυτή η πρωτοβουλία, κατά το «ουδέν κακόν αμιγές καλού», μας δίνει τη δυνατότητα να συζητήσουμε περισσότερο για το κοινό ευρωπαϊκό μας παρόν και για το κοινό ευρωπαϊκό μας μέλλον. Και είναι βέβαιο ότι στην πορεία της χώρας τους επόμενους μήνες, μέχρι το πρώτο τρίμηνο του 2009, στη λήξη του οποίου θα διενεργηθούν οι Ευρωεκλογές, θα μας δώσει την ευκαιρία να συζητήσουμε και πάλι, και πάλι, και πάλι, για τα μείζονα θέματα της πολιτικής πορείας των ευρωπαϊκών λαών, για τις προκλήσεις που είναι μεγάλες, για τα προβλήματα που είναι τεράστια, για τα αιτήματα τα οποία είναι σε εκκρεμότητα, δηλαδή για ζητήματα τα οποία θα λυθούν όλα μέσα στα πλαίσια της Ευρώπης, γιατί έξω από τα πλαίσια της Ευρώπης, δεν υπάρχει μέλλον για την Ελλάδα και τον ελληνικό λαό.

Ακούω, κυρίως από τους συναδέλφους της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, αλλά και από τους συναδέλφους των κομμάτων της Ελάσσονος Αντιπολίτευσης, μία ρητορική υπέρ της άμεσης δημοκρατίας. Σύμφωνα μ' αυτήν τη λογική, η απόλυτη πολιτική και ηθική νομιμοποίηση των δημοκρατικών διαδικασιών επέρχεται μέσω των δημοψηφισμάτων.

Με βάση το πολίτευμα το οποίο επικρατεί στην Ελλάδα, το πολίτευμα της αστικής κοινοβουλευτικής αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας, το τεκμήριο της αρμοδιότητας και της δημοκρατικής νομιμότητας δεν ανήκει στα δημοψηφίσματα κυρίως, αλλά ανήκει στο λαό. Ο θεσμός του δημοψηφίσματος στην ελληνική συνταγματική και πολιτειακή τάξη, κυρίες και κύριοι

συνάδελφοι –αυτό είναι το Σύνταγμά μας και αν δεν μας αρέσει, ας το αλλάξουμε, αλλά για την ώρα αυτό είναι το Σύνταγμα της ελληνικής δημοκρατικής πολιτείας- προβλέπει επικουρικά το θεσμό του δημοψηφίσματος. Επικουρικά! Ο μηχανισμός της δημοκρατίας, η διαδικασία της δημοκρατικής νομιμότητας και νομιμοποίησης προβλέπει το σύστημα της αντιπροσωπευτικότητας, το οποίο κατοχυρώνεται μέσω των εκλογών δια της εκλογής των τριακοσίων αντιπροσώπων και εντολοδόχων του εντολέως που είναι ο ελληνικός λαός.

Αυτό λέει η ελληνική συνταγματική και πολιτειακή τάξη. Εάν στους συναδέλφους του ΠΑ.ΣΟ.Κ., εάν στους συναδέλφους της Ελάσσονος Αντιπολίτευσης αυτό δεν αρέσει, ας ξεκινήσουν νέες διαδικασίες αλλαγής του ελληνικού Συντάγματος. Όμως, η ελληνική πολιτειακή και συνταγματική τάξη αυτό περιλαμβάνει μέχρι σήμερα.

Τι σημαίνει αυτό; Σημαίνει ότι η Βουλή των Ελλήνων, όλοι μας, έχουμε αυξημένη πολιτική νομιμοποίηση στα πλαίσια της ελληνικής συνταγματικής τάξης, για να ενεργούμε κατ' εντολήν και στο όνομα του ελληνικού λαού –άλλωστε, αυτόν τον όρκο δίνουμε κατά την ανάληψη των καθηκόντων μας- και να αποφασίζουμε σε σχέση με τα ζητήματα που αναθέτει στην Ολομέλεια της Βουλής κυρίαρχο νομοθετικό όργανο προς απόφαση το ελληνικό Σύνταγμα. Σ' αυτά τα πλαίσια των καθηκόντων που μας ανατίθενται είναι και η κύρωση της μεταρρυθμιστικής συνθήκης, η κύρωση της Συνθήκης της Λισσαβώνας.

Ορθώς, λοιπόν, η Νέα Δημοκρατία, ορθώς το ΠΑ.ΣΟ.Κ., λανθασμένα –θα μου επιτρέψετε να πω με πολύ μεγάλο σεβασμό στο ΣΥ.ΡΙΖ.Α., στο Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας, στο ΛΑ.Ο.Σ.- τα κόμματα της ελάσσονος Αντιπολίτευσης, σωστά το κυβερνών κόμμα, σωστά το κόμμα της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης ψήφισαν στο Κοινοβούλιο για να κυρώσουν με την ψήφο των Βουλευτών με ευρεία πλειοψηφία τη Συνθήκη της Λισσαβώνας.

Έτσι, λίγες ώρες πριν ανοίξουν οι κάλπες στην Ιρλανδία, οι κάλπες που έδωσαν ένα αιρετικό αποτέλεσμα –και θα αναφερθώ σ' αυτό- ήρθε ο ελληνικός λαός να στείλει ένα μήνυμα στις τέσσερις άκρες της ευρωπαϊκής ηπείρου και να πει ότι η Ελλάδα, χώρα του κρίσιμου, του σκληρού, του αρχικού πυρήνα, χώρα της παλαιάς Ευρώπης, όπως λέγεται σήμερα, χώρα που πρωταγωνίστησε στο να προχωρήσει η Ευρώπη των δεκαπέντε μπροστά, επιμένει στην κοινή ευρωπαϊκή πορεία. Η Ελλάδα συμμερίζεται τα κοινά ευρωπαϊκά οράματα, η Ελλάδα σ' αυτό το κρίσιμο σταυροδρόμι της Ευρώπης μπαίνει πάλι μπροστά, επιβεβαιώνει στην πράξη ότι είναι χώρα του σκληρού ευρωπαϊκού πυρήνα που προωθεί την ευρωπαϊκή ενοποίηση και ολοκλήρωση και στέλνει το μήνυμα ότι είμαστε εδώ, παλεύουμε για την Ευρώπη, δίνουμε τον αγώνα μέσα στους κόλπους της ευρωπαϊκής οικογένειας για να αλλάξουμε τα πράγματα προς το καλύτερο.

Θα μου επιτρέψετε να σας πω με βαθύτατο σεβασμό σε όσους προτείνουν το δημοψήφισμα ότι δεν μπορώ να καταλάβω αυτήν την επαμφοτερίζουσα, την αμφιρρέπουσα στάση του ΠΑ.ΣΟ.Κ..

Φοβάμαι, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης ότι και εσείς στο βάθος της σκέψης σας και της συνειδητής σας δεν μπορείτε να εξηγήσετε εύκολα αυτές τις κινήσεις τακτικής, αυτούς τους εύκολους τακτισμούς, αυτά τα κοινοβουλευτικά και πολιτικά μικροπολιτικά πυροτεχνήματα της ηγεσίας σας.

Στο κάτω-κάτω, η συνεχής επίκληση των δημοψηφισμάτων κινδυνεύει να καθιερώσει στην πολιτική ζωή της Ελλάδος έναν ιδιότυπο πολιτικό ποπούλισμό, έναν ιδιότυπο πολιτικό λαϊκισμό.

Και για να πούμε τα πράγματα πιο πρακτικά και πιο ουσιαστικά, πόσα δημοψηφίσματα έκανε το ΠΑ.ΣΟ.Κ. στη διάρκεια της εικοσαετούς διακυβέρνησης του τόπου από το κόμμα του οποίου ηγείται σήμερα ο Γιώργος Παπανδρέου; Πόσα δημοψηφίσματα επέλεξε να κάνει σε κρίσιμους τομείς του εθνικού και πολιτικού μας βίου ένας μεγάλος πολιτικός, ο ιδρυτής του ΠΑ.ΣΟ.Κ., ο Ανδρέας Παπανδρέου; Πόσα δημοψηφίσματα σε κρίσιμες καμπές του εθνικού, πολιτικού και κοινωνικού μας βίου επέλεξαν να κάνουν οι υπόλοιποι αρχηγοί του ΠΑ.ΣΟ.Κ., όταν το κόμμα της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης ασκούσε τη διακυ-

βέρνηση του τόπου;

Το να καταφεύγουμε σε τέτοιου είδους διαδικασίες αποτελεί ίσως την καλύτερη «λύση» –σε εισαγωγικά- για να μην αναλαμβάνουν οι πολιτικές ηγεσίες όλων των χώρων τις ευθύνες που τους αναλογούν. Η Ευρώπη βρίσκεται σε ένα κρίσιμο σημείο καμπής και πρέπει να αναλάβουμε όλοι τις ευθύνες μας.

Το πού μπορεί να οδηγήσει η λογική των δημοψηφισμάτων το είδαμε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στα όσα έγιναν στην Ολλανδία, στη Γαλλία πριν από λίγο καιρό και βεβαίως στην Ιρλανδία πολύ πρόσφατα.

Επειδή έτυχε να παρακολουθήσω τον εσωτερικό διάλογο και αντίλογο στο πλαίσιο της προεκλογικής εκστρατείας που προηγήθηκε του δημοψηφίσματος στην Ιρλανδία, σας διαβεβαιώ ότι η ιρλανδική κοινή γνώμη και τα ιρλανδικά μέσα μαζικής επικοινωνίας και ο πολιτικός κόσμος της Ιρλανδίας συζητήσαν πολύ λιγότερο για το περιεχόμενο της ευρωπαϊκής Μεταρρυθμιστικής Συνθήκης και πολύ περισσότερο για τα εσωτερικά ζητήματα της Ιρλανδίας, τα οποία είδαμε να επενδύονται πολιτικά στο «ναι» ή στο «όχι» στη Συνθήκη της Λισσαβώνας.

Οκτακόσιες εξήντα δύο χιλιάδες Ιρλανδοί πολίτες, λοιπόν, έφθασαν να ψηφίσουν σε βάρος της Συνθήκης και να δημιουργήσουν πρόβλημα σε πεντακόσια εκατομμύρια συμπολίτες τους ευρωπαίους, κοιτάζοντας όχι προς το κοινό μέλλον της Ευρώπης και τα προβλήματα που ανακύπτουν σ' αυτήν την κοινή μας πορεία, αλλά κοιτάζοντας σε εσωτερικές πολιτικές και κομματικές σκοπιμότητες της Ιρλανδίας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η κοινή ευρωπαϊκή οικογένεια βρίσκεται μπροστά σε τεράστιες πολιτικές, ιστορικές προκλήσεις.

Μία πρόκληση αφορά τα θέματα εξωτερικής πολιτικής και ασφάλειας της Ευρώπης, το αν θα αναδειχθεί αυτόνομος πόλος δίπλα στις Ηνωμένες Πολιτείες, ανάμεσα σε μία Ρωσία που αποκτά πάλι μία δυναμική μιας σημαντικής διεθνούς υπερδύναμης.

Δεύτερο αίτημα και δεύτερη πρόκληση είναι το πώς θα ανταποκριθεί η Ευρώπη του σήμερα και του αύριο στη κρίση της ενέργειας, στη χρηματοπιστωτική κρίση και στη κρίση των αγορών, στη διατροφική κρίση που μαστίζει σήμερα τον κόσμο μας.

Η τρίτη και η τέταρτη πρόκληση αφορά το θεσμικό και πολιτικό έλλειμμα και το κοινωνικό έλλειμμα που παρατηρείται στην Ευρώπη και συνολικά στον κόσμο μας. Την αντιμετώπιση της πρόκλησης που συγκροτεί ο κίνδυνος της νέας φτώχειας, ένας κίνδυνος που κρούει τη θύρα και των ευρωπαϊκών κοινωνιών.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Πρόεδρος της Βουλής κ. **ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ**)

Τη μάχη είμαστε υποχρεωμένοι να τη δώσουμε μέσα στην Ευρώπη, μέσα στην ευρωπαϊκή οικογένεια. Έξω από την Ευρώπη δεν έχει μέλλον η Ελλάδα. Θα δώσουμε τη μάχη και θα είναι σκληρή, για να διατηρήσουμε το ωράριο εργασίας σε εβδομαδιαία βάση, για να μην περάσει η νεοφιλελεύθερη καταιγίδα που έχει εξαπολυθεί από τις αγγλοσαξονικές χώρες, με πρωταγωνίστρια την Μεγάλη Βρετανία, για να μπορέσουμε να διευρύνουμε τις θεσμικές προσβάσεις των πολιτών στα όργανα λήψης αποφάσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για να έχουμε μία Ευρώπη πιο δημοκρατική, πιο πολυφωνική, να έχουμε μία Ευρώπη των λαών και των εθνών, μία Ευρώπη των εργαζομένων.

Αυτά, όμως, απαιτούν υπεύθυνη στάση, υπεύθυνες ηγεσίες, υπεύθυνες επιλογές. Και η διαδικασία στην οποία μας οδηγεί το ΠΑ.ΣΟ.Κ. και τα κόμματα της Ελάσσονος Αντιπολίτευσης θεωρώ ότι την κοινή μας προσπάθεια την πάει πίσω, ούτε καν σε βήμα σημειωτόν. Γι' αυτό, εισηγούμαι σε όλους σας να καταψηφίσουμε την πρόταση αυτή.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Το λόγο έχει ο συνάδελφος Βουλευτής του ΠΑ.ΣΟ.Κ. κ. Δημήτριος Κουσελάς.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΟΥΣΕΛΑΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Πρόεδρε, η συζήτηση που κάνουμε σήμερα στο εθνικό μας Κοινοβούλιο συμπίπτει, θα έλεγα, με μία γενικευμένη κρίση νομιμοποίησης του πολιτικού μας συστήματος αλλά και των αντιπροσωπευτικών θεσμών.

Οι Ευρωπαίοι πολίτες, κύριοι συνάδελφοι και ιδιαίτερα οι πολίτες στη χώρα μας, λόγω της πολιτικής απαξίωσης των θεσμών που ακολουθεί η Νέα Δημοκρατία, νιώθουν όλο και περισσότερο ότι είναι στο περιθώριο, ότι δεν εκπροσωπούνται σωστά, ότι δεν λαμβάνονται υπ' όψιν.

Είναι φανερό, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ότι η πορεία ενοποίησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης φέρνει μέχρι σήμερα, όχι τη σφραγίδα των Ευρωπαίων πολιτών και των εργαζόμενων, αλλά τη σφραγίδα των οικονομικά ισχυρών.

Μία σειρά από κρίσιμα ζητήματα, όπως είναι τα ζητήματα της αντιμετώπισης της ακρίβειας και της ανεργίας, τα ζητήματα της ελαστικοποίησης του χρόνου εργασίας και των εργασιακών σχέσεων, τα ζητήματα της κοινωνικής συνοχής και της ασφάλειας για τους πολίτες, της καταπολέμησης της ανισότητας και της φτώχειας, της σωστής και ολοκληρωμένης ένταξης των μεταναστών στην ενιαία Ευρώπη και τέλος, της δημοκρατικής λειτουργίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης με την ουσιαστική συμμετοχή των πολιτών, είναι μία σειρά από μεγάλες προκλήσεις που απαιτούν αποτελεσματικές απαντήσεις από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Εμείς, λοιπόν, απέναντι σ' αυτήν την κατάσταση που διαμορφώνεται σήμερα δεν μπορούμε να κλείνουμε τα μάτια όπως κάνουν ορισμένοι ή να κάνουμε ότι δεν καταλαβαίνουμε ή να επικαλούμαστε το παρελθόν. Και το παρελθόν το επικαλέστηκε πολλές φορές σήμερα ο κ. Παυλόπουλος.

Σ' αυτήν, λοιπόν, την κρίση πολιτικής νομιμοποίησης, η πορεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν είναι και δεν μπορεί να είναι υπόθεση των ολίγων. Δεν μπορεί να είναι υπόθεση των κορυφών μόνο και δεν μπορεί να είναι υπόθεση των οικονομικά ισχυρών. Πρέπει να υπάρξει ουσιαστικός διάλογος, πρέπει να υπάρξει ενημέρωση. Γι' αυτό ζητάμε το δημοψήφισμα, για να αποτελέσει αφορμή για μια μεγάλη, πολύ μεγάλη καμπάνια ενημέρωσης.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Κυβέρνηση έχει πολύ μεγάλη ευθύνη για την παντελή απουσία ενημέρωσης και διαβούλευσης. Έχει ευθύνη για τη δική της απουσία στα όσα συμπεριλαμβάνονται στη Συνθήκη της Λισσαβώνας.

Πέστε μας, κύριε Υπουργέ, μία δική σας διεκδίκηση και μία δική σας κατάκτηση. Πέστε μας τι διεκδικήσατε και τι συμπεριελήφθη στη Συνθήκη της Λισσαβώνας. Γιατί ακούσαμε τον κ. Παυλόπουλο να μας λέει ότι η χώρα μας ποτέ δεν ήταν τόσο ισχυρή στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Πού φαίνεται, λοιπόν, ότι η χώρα μας σήμερα είναι πραγματικά ισχυρή; Και πέστε μας τι κάνετε για να υιοθετηθεί το κείμενο του Συνταγματικού Χάρτη που είχαμε ψηφίσει εδώ, σ' αυτό το Κοινοβούλιο, το 2005.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εμείς δεν ζητάμε ανεύθυνα και λαϊκίστικα προσφυγή στο δημοψήφισμα. Και το λέω αυτό, γιατί δεν κρίνουμε σε καμία περίπτωση τις θέσεις μας. Λέμε «ναι» στη Λισσαβώνα, γνωρίζοντας ότι στην πραγματικότητα η Λισσαβώνα είναι ένας συμβιβασμός, που θα έλεγα ότι μας πάει πιο πίσω από το Ευρώσυνταγμα. Όμως, λέμε «ναι» γιατί δεν θέλουμε σε καμία περίπτωση να μείνουμε καθηλωμένοι στη Συνθήκη του Μάαστριχτ. Λέμε «ναι» γιατί η Λισσαβώνα είναι μία καλύτερη αφετηρία για την Ευρώπη που εμείς θέλουμε. Όπως και να το κάνουμε, κάνει βήματα μπροστά σε σχέση με το Μάαστριχτ. Γι' αυτό και δεν καταλαβαίνουμε και τη στάση της πλειοψηφίας του ΣΥ.ΡΙΖ.Α..

«Όχι» στη Λισσαβώνα σημαίνει παραμονή στο μονεταριστικό Μάαστριχτ. Αυτό θέλετε; Εγώ δεν πιστεύω ότι το θέλετε. Γιατί παίρνετε, λοιπόν, αφού δεν θέλετε κάτι τέτοιο, αυτή τη στάση;

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, χωρίς τη συμμετοχή ενημερωμένων πολιτών, η χώρα μας δεν μπορεί να πάει μπροστά. Η Νέα Δημοκρατία φαίνεται ότι φοβάται και τη συμμετοχή, αλλά και την ίδια την έκφραση των πολιτών. Την κρίση τους, όμως, τελικά δεν πρόκειται να αποφύγει στις επόμενες αναμετρήσεις.

Ο «βασιλιάς είναι γυμνός» και κάθε μέρα που περνάει θα αποκαλύπτεται όλο και περισσότερο η γύμνια του.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Η συνάδελφος κ. Όλγα Κεφαλογιάννη έχει το λόγο για τρία λεπτά. Και οι υπόλοιποι ομι-

λητές παρακαλώ να μιλήσουν τρία λεπτά.

ΟΛΓΑ ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Αξιωματική Αντιπολίτευση αν και συμμετείχε στην κύρωση της Συνθήκης της Λισσαβώνας, δεν άργησε να καταφύγει στα τόσα προσφιλή της λαϊκίστικά μέτρα. Μαζί με τα υπόλοιπα κόμματα της Αντιπολίτευσης προτείνει δημοψήφισμα επί της Συνθήκης, παρ' όλο που με τη σύμφωνη στάση της στη διαδικασία κύρωσης, έχει ουσιαστικά αυτοακυρώσει κάθε νόημα διεξαγωγής δημοψηφίσματος.

Φαίνεται πως πρέπει για μία ακόμη φορά να υπενθυμίσουμε ότι τα δημοψηφίσματα δεν είναι η εύκολη λύση και ότι δεν υπάρχουν επαρκή επιχειρήματα για να καταφεύγουμε σ' αυτά ιδίως για ζητήματα τόσο σύνθετα όπως είναι οι ευρωπαϊκές συνθήκες. Αντιθέτως, υπάρχουν πολλά σοβαρά αντεπιχειρήματα.

Πρώτον, η διεξαγωγή δημοψηφίσματος υπονομεύει ξεκάθαρα τους στόχους της Συνθήκης καθώς θέτει στους εκλογείς το ψευτοδίλημμα μεταξύ εθνικού και ευρωπαϊκού συμφέροντος. Έτσι, όπως είναι αναμενόμενο, το κυρίαρχο αίσθημα της εθνικής ταυτότητας έναντι μιας ενιαίας ευρωπαϊκής, η προπαγάνδα των αντιευρωπαϊκών παρατάξεων και η άγνοια των πολιτών για το σημερινό αδιέξοδο στο οποίο βρίσκεται η Ευρώπη, κάθε άλλο παρά ευνοούν το «ναι» υπέρ της Συνθήκης.

Δεύτερον, καλλιεργεί μια πλασματική εικόνα ανεπάρκειας του κοινοβουλίου σχετικά με το ρόλο του, να συζητά, να κρίνει και να αποφασίζει την αποδοχή ή την απόρριψη τέτοιας εμβέλειας εγχειρημάτων. Γιατί, λοιπόν, να ετυμηγορήσουν εκ των υστέρων οι πολίτες όταν το έχουν ήδη πράξει οι εκλεγμένοι αντιπρόσωποί τους;

Τρίτον, ένα τόσο πολύπλευρο ζήτημα όπως μία ευρωπαϊκή Συνθήκη δεν μπορείτε να εξαντλείται απλοϊκά σε ένα ερώτημα του «ναι» ή του «όχι». Και όταν αυτό συμβαίνει, όπως τώρα στην περίπτωση της Ιρλανδίας ή προ τριετίας στη Γαλλία και στην Ολλανδία, ελάχιστο είναι το ποσοστό των πολιτών που κατανοούν την ουσία της Συνθήκης.

Επομένως, το ποσοστό που ψηφίζει, ψηφίζει χωρίς να γνωρίζει καν σε τι τάσσεται υπέρ ή κατά. Ψηφίζει δυστυχώς με άλλα κριτήρια εσωτερικά. Όταν τα «ναι» και «όχι» δεν προκύπτουν κατόπιν κρίσεως επί της ουσίας, αλλά ως αποτέλεσμα κομματικής πόλωσης και προπαγάνδας, τότε το διακύβευμα χάνει την ουσία του και η πρακτική του δημοψηφίσματος υποβαθμίζεται. Από θεσμικό εργαλείο, που θα έπρεπε να προάγει την πρόοδο, γίνεται το πιο συντηρητικό μέσο καταστολής της.

Πρέπει να γίνει κοινή συνείδηση ότι στις σύγχρονες προοδευτικές δημοκρατίες, οι πολιτικές συμφωνίες είναι αποτέλεσμα συνεννόησης πολιτικών διεργασιών και συμβιβασμών και όχι απλουστευτικών καισαρικών μεθόδων, που απονευρώνουν τα διακυβεύματα από την πραγματική τους ουσία. Ως εκ τούτου, η πρόταση της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης για δημοψήφισμα επί της Συνθήκης της Λισσαβώνας, κατόπιν κύρωσής της από το Ελληνικό Κοινοβούλιο, δεν μπορεί να θεωρείται ποιοτική συνεισφορά στη δημοκρατία. Είναι και ως τέτοια πρέπει να αντιμετωπίζεται μια κοινότυπη κίνηση εντυπωσιασμού. Γι' αυτό και καταψηφίζουμε την πρόταση για διεξαγωγή δημοψηφίσματος, μία ωφελμιστική κίνηση εσωτερικής κατανάλωσης και ανέξοδου εντυπωσιασμού της Αντιπολίτευσης.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Ο συνάδελφος του ΠΑ.ΣΟ.Κ., κ. Ιωάννης Μαγκριώτης, έχει το λόγο για τρία λεπτά.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΓΚΡΙΩΤΗΣ: Κυρίες Πρόεδρε, η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει δύο αντιπάλους, δύο εχθρούς. Όντας μία διακυβερνητική συνεργασία μέχρι σήμερα, ο πρώτος τους εχθρός είναι οι πολιτικές των κυβερνήσεων των χωρών κρατών -μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Όταν κυριαρχούν οι συντηρητικές κυβερνήσεις, τα συντηρητικά πολιτικά ρεύματα και στρέφουν σε ανάλογη κατεύθυνση την Ευρωπαϊκή Ένωση και τη γενικότερη πολιτική τους, τότε πολύ γρήγορα προκύπτουν εσωτερικές κρίσεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Τότε πολύ γρήγορα προκύπτουν φαινόμενα ευρωσκεπτικισμού και ευρωφοβίας.

Ο δεύτερος εχθρός είναι όταν οι κυβερνήσεις με τους εκπρο-

σώπους τους στα θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης καταλήγουν σε πολιτικές και σε αποφάσεις, οι οποίες στρέφονται κατά των συμφερόντων των πολιτών της Ευρώπης. Μία τέτοια απόφαση ήταν και η πρόσφατη του Συμβουλίου των Υπουργών Απασχόλησης, όπου άνοιξε το δρόμο για ακόμη πιο ελαστικές συνθήκες εργασίας, για ακόμη πιο ελαστικές εργασιακές σχέσεις. Πώς μπορούν οι εργαζόμενοι στην Ευρωπαϊκή Ένωση να έχουν εμπιστοσύνη στις κυβερνητικές τους ηγεσίες, οι οποίες στα διακυβερνητικά συμβούλια της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποφασίζουν τέτοιες πολιτικές;

Ανάλογη στάση κρατούν οι μικρομεσαίοι επιχειρηματίες στην Ευρωπαϊκή Ένωση, όταν βλέπουν κάθε αντιμονοπωλιακή, κάθε ολιγοπωλιακή νομοθεσία και συνθήκη να καταρρέει, οι πολυεθνικές, οι ολιγοπωλιακές επιχειρήσεις και κάθε επιλογή των ηγεσιών των κρατών – μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης να στρέφεται κατά των συμφερόντων τους. Τότε αγρότες, εργαζόμενοι, νέοι και μικρομεσαίοι στρέφονται κατά της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Όταν, λοιπόν, υπάρχουν κυβερνήσεις κατώτερες των περιστάσεων, τότε δημιουργούνται και τα ευρωσκεπτικιστικά ρεύματα. Μια τέτοια εποχή διανύουμε και σήμερα, όπου η πλειοψηφία των κυβερνήσεων των χωρών – μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι συντηρητικές κυβερνήσεις. Σε μία τέτοια κατεύθυνση δουλεύει και προσφέρει και η δική μας Κυβέρνηση, η οποία το βάρος της ακριβείας, το βάρος του πληθωρισμού, δηλαδή της δραματικής μείωσης της αγοραστικής δύναμης της μεγάλης πλειοψηφίας των πολιτών, θέλει να το ρίξει στις Βρυξέλλες, θέλει να το ρίξει στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Αυτήν την πολιτική υποκριτικά εξυπηρέτησε και ο Πρωθυπουργός της χώρας μας με την επιστολή του πριν από λίγες ημέρες στον κ. Μπαρόζο.

(Στο σημείο αυτό, κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Ολοκληρώστε, παρακαλώ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΓΚΡΙΩΤΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, ξέρουμε πολύ καλά ότι η Κυβέρνηση, στον προϋπολογισμό του 2008, είχε προϋπολογίσει διπλασιασμό των εσόδων από τον ειδικό φόρο κατανάλωσης στα καύσιμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Έχετε τελειώσει, κύριε συνάδελφε! Μία φράση!

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΓΚΡΙΩΤΗΣ: Ολοκληρώνω, κύριε Πρόεδρε.

Είχε προϋπολογίσει κατά 13% αύξηση των εσόδων από την εισπραξη του Φ.Π.Α. από τα καύσιμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Μία φράση, κύριε συνάδελφε!

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΓΚΡΙΩΤΗΣ: Θέλουμε να ρωτήσουμε την Κυβέρνηση: μετά τη δραματική αύξηση της τιμής των καυσίμων και την αύξηση της τιμής σε όλα τα καταναλωτικά προϊόντα, που σημαίνει αύξηση των εσόδων του Κρατικού Προϋπολογισμού από το Φ.Π.Α., πόσα πρόσθετα έσοδα έχει εισπράξει;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Κύριε Μαγκριώτη, έχετε ολοκληρώσει!

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΓΚΡΙΩΤΗΣ: Δισεκατομμύρια ευρώ έχουν εισέλθει στα κρατικά ταμεία από τη λαϊκή αποταμίευση και το λαϊκό εισόδημα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Κύριε Μαγκριώτη, σε εσάς απευθύνομαι!

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΓΚΡΙΩΤΗΣ: Αυτό φοβάται η Κυβέρνηση και τη λαϊκή ετυμηγορία.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε, αλλά δεν μπορείς σε τρία λεπτά να διατυπώσεις τη γνώμη σου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Σας παρακαλώ, κύριε συνάδελφε!

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΓΚΡΙΩΤΗΣ: Γι' αυτό ακριβώς και ζητάμε το δημοψήφισμα, γιατί θέλουμε οι πολίτες να έχουν ενεργή συμμετοχή στην Ευρώπη.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Ο κ. Τζαβάρας έχει το λόγο για τρία λεπτά.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΖΑΒΑΡΑΣ: Μετά από όλη αυτή τη συζήτηση υπάρχει ένα ερώτημα το οποίο πρέπει να απαντήσουμε,

προτού κληθούμε να δώσουμε την ψήφο μας. Σε ποια δημοκρατία, άραγε, πιστεύει η Αξιωματική Αντιπολίτευση, αλλά και η Ελάσσων; Πιστεύει σε εκείνη τη δημοκρατία, στην οποία δίκιο έχει όποιος επικαλείται τον κυρίαρχο λαό κατά πάσα περίπτωση, ή σε εκείνη τη δημοκρατία που όλοι οφείλουμε να υπηρετούμε, όπου θα πρέπει τουλάχιστον οι αντιπρόσωποι του λαού να σέβονται το Σύνταγμα; Και το Σύνταγμα στη συγκεκριμένη περίπτωση περιορίζει το δρόμο που πρέπει να ακολουθήσουμε για την κύρωση της Μεταρρυθμιστικής Συνθήκης της Λισσαβώνας σ' αυτήν ακριβώς τη διαδικασία που ακολουθήθηκε. Και θα πρέπει οπωσδήποτε όλα τα άλλα που ακούστηκαν να θεωρήσουμε ότι δεν αποτελούν τίποτε άλλο, παρά φτιασίδια για να δημιουργήσουν το στολισμό του δημοκρατικού προσώπου που έχει ανάγκη κυρίως η Αξιωματική Αντιπολίτευση, για να μας πείσει ότι πράγματι και δημοκρατικά λειτουργεί και την Ευρώπη, τουλάχιστον το όραμα των λαών της Ευρώπης, υπηρετεί. Πώς αλλιώς να εκλάβω όλη αυτή τη φιλολογία που ακούστηκε περί ενημερωμένου πολίτη, ή περί αγώνα που έπρεπε να έχει γίνει προς ενημέρωση του λαού, όταν στις πιο κρίσιμες στιγμές, σε εκείνες δηλαδή τις στιγμές που κλήθηκε η Ελλάδα να κυρώσει τη Συνθήκη του Μάαστριχτ και τη Συνθήκη της Νίκαιας, δεν ασχολήθηκε κανένας τότε να ενημερώσει το λαό και να οδηγηθεί στο δημοψήφισμα; Γι' αυτό ακριβώς και είναι συνεπής και με την ιστορία του και με τη σοβαρότητά του η συμπεριφορά του πρώην Πρωθυπουργού κ. Σημίτη. Και πράγματι είναι αξία επαίνου η εμμονή του σ' αυτό ακριβώς που εισηγήθηκε. Αλλά δυστυχώς ο χρόνος κυλά. Το άρθρο 28 του Συντάγματος που θεωρεί ότι είναι θεμέλιο οποιασδήποτε συμμετοχής μας στην ευρωπαϊκή ολοκλήρωση, η περίπτωση της παραγράφου 3 του συγκεκριμένου Συντάγματος, που όλοι διακονούμε, θεωρώ ότι δίνει αποστομωτική απάντηση σε όλους αυτούς που όψιμα ανακάλυψαν την άμεση δημοκρατία που εξυπηρετεί το δημοψήφισμα. Όμως –γιατί δυστυχώς δεν υπάρχει άλλος χρόνος– θα τελειώσω με μία ποιητική γλώσσα, την οποία θα αντιπαραθέσω στο συνάδελφο που επικαλέσθηκε τον Μπερετ. Κύριοι συνάδελφοι της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, ένα είναι βέβαιο: «Μπερεδεύονται τα πόδια σας στις κλωστές που κρατάνε δεμένες τις καρδιές σας». Αλλά γι' αυτό δεν πρέπει να σας φταίει ούτε η δημοκρατία, ούτε η Ευρώπη, ούτε το Σύνταγμα των Ελλήνων.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Το λόγο έχει η κ. Χριστοφιλοπούλου για τρία λεπτά και θα κλείσουμε με την κ. Παπαδημητρίου, την Αντιπρόεδρο, για άλλα τρία λεπτά.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΧΡΙΣΤΟΦΙΛΟΠΟΥΛΟΥ: Κύριε Πρόεδρε, πολιτική μας στην κύρωση της Συνθήκης της Λισσαβώνας ήταν ένα διπλό «ναι». «Ναι» στη Συνθήκη και «ναι» στο δημοψήφισμα και πιστεύουμε, κύριε Πρόεδρε, ότι ήμασταν πιστοί σε δύο βασικές αρχές, που διέπουν το Πανελλήνιο Σοσιαλιστικό Κίνημα. Η πρώτη αρχή δεν είναι άλλη από την αρχή μιας πλατειάς δημοκρατικής παράδοσης που διέπει τον πολιτικό μας βίο από τότε που ιδρυθήκαμε μέχρι και σήμερα, παράδοσης που μας θέλει εγγυητές κατά το δυνατόν της περισσότερης και πλατύτερης δημοκρατικής έκφρασης των λαϊκών στρωμάτων, όλου του κόσμου, όλων των πολιτών. Άρα, με αυτή μας την αρχή είμαστε συνεπείς, όταν λέμε ότι ο ελληνικός λαός οφείλει να γνωρίζει τα μεγάλα διακυβεύματα της Ευρώπης, οφείλει να γνωρίζει πού πάμε ένα βήμα μπροστά με τη Συνθήκη της Λισσαβώνας και λέμε γι' αυτό «ναι», σε μία καλύτερη κοινωνική Ευρώπη που έχει ως πρόταγμα την πλήρη απασχόληση, «ναι» σε μία κοινωνική Ευρώπη που έχει τη ρήτρα σε όλες τις πολιτικές για το κοινωνικό μέλλον, αλλά και πού έχουμε αγώνα για την κοινωνική Ευρώπη, όταν καταπατώνται δικαιώματα συλλογικά των εργαζομένων, όταν καταπατώνται κατακτήσεις της κοινωνικής Ευρώπης.

Δικαιούμαστε να συζητήσουμε –και πρέπει– με τον ελληνικό λαό τα μεγάλα διακυβεύματα που αφορούν τις κρίσεις, τη διατροφική κρίση, την ενεργειακή κρίση, την περιβαλλοντική κρίση και δικαιούμαστε να απαιτήσουμε από τους λαούς της Ευρώπης να ακούσουν τα επιχειρήματα: γιατί πάμε ένα και μόνο βήμα μπροστά μ' αυτήν τη Συνθήκη και πρέπει να πούμε το

μεγάλο «ΝΑΙ» και ποια είναι τα ανοικτά μέτωπα μπροστά μας, για τα οποία πρέπει να δώσουμε τη μάχη.

Έρχομαι, κύριε Πρόεδρε, στο δεύτερο λόγο και στη δεύτερη παράδοση που διέπει το ΠΑ.ΣΟ.Κ. και το οποίο μας επιβάλλει από την προηγούμενη συζήτηση να έχουμε πει ήδη το «ναι» στη Συνθήκη. Και αυτό, γιατί το ΠΑ.ΣΟ.Κ. πάντα ήταν δυναμικά μπροστά στις διεκδικήσεις και στις κατακτήσεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Έδινε δυναμική παρουσία και οι κυβερνήσεις του έδωσαν μάχες και κατέκτησαν ζητήματα κοινωνικής συνοχής, ανάπτυξης των περιφερειών, ζητήματα που αφορούν τη δική μας εξωτερική πολιτική, την κοινή ευρωπαϊκή εξωτερική πολιτική, ζητήματα που αφορούν την κοινωνική Ευρώπη.

Έτσι και σήμερα λοιπόν ζητάμε, έχοντας πει το «ναι» στη Συνθήκη της Λισαβώνας, αυτό το «ναι» που είπαμε ως Αξιωματική Αντιπολίτευση σήμερα, να κατέβει στο πλατύτερο δυνατό επίπεδο, που είναι το επίπεδο του ελληνικού λαού και ζητάμε το αυτονόητο.

Λυπούμαστε πάρα πολύ που η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας φοβάται. Γιατί με αυτή τη στάση της δείχνει ότι θέλει το λαό απομονωμένο, που θέλει το λαό να μην συμμετέχει. Ακούσαμε εδώ σήμερα, ότι είναι πολύ πολύπλοκο το ζήτημα της Ευρωπαϊκής Συνθήκης για να το αποφασίσει ο λαός.

Και σας ερωτώ, κύριοι συνάδελφοι της Νέας Δημοκρατίας, το ζήτημα της σύγχρονης διακυβέρνησης ενός τόπου, μίας χώρας, όπως η Ελλάδα, δεν είναι πολύπλοκο; Είναι καλός ο ελληνικός λαός για να αποφασίζει για τα εθνικά ζητήματα και δεν μπορεί να αποφασίσει για τα μεγάλα ζητήματα της Ευρώπης;

Για όλους αυτούς τους λόγους πιστεύω, κύριε Πρόεδρε, ότι πρέπει να υπερψηφιστεί η πρόταση.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Θα κλείσουμε με την Αντιπρόεδρο, κ. Παπαδημητρίου.

ΕΛΣΑ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ (Β' Αντιπρόεδρος της Βουλής):

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δεν θέλω να ασχοληθώ για την παγκόσμια πρωτιάς νέα πρωτοβουλία του ΠΑ.ΣΟ.Κ., την κύρωση στη Βουλή και παρά το Ιρλανδικό ανάχωμα στη συνέχεια, διεξαγωγή δημοψηφίσματος, όπως λέει.

Δεν θέλω επίσης καθόλου να ασχοληθώ, όπως πολλοί συνάδελφοι υπαινίχθηκαν, για το αν δικαιούνται οκτακόσιες εξήντα δύο χιλιάδες εκλογέων να επιφέρουν στην Ευρώπη των πεντακοσίων εκατομμυρίων ένα σκληρό πλήγμα, όπως είπαν αρκετοί ευρωπαίοι αξιωματούχοι. Βεβαίως, τη δικαιούνται οι Ιρλανδοί την απόφασή τους, όπως εμείς δικαιούμαστε και οφείλουμε να κάνουμε αντικειμενική ανάγνωση και του 53,4% και του 46,6% και κυρίως της αποχής του 47%, για να δικαιώσουμε την προεβδόμαδος επιλογή μας τουλάχιστον.

Οι θιασώτες κάθε «όχι» αναπτύσσουν κινητικότητα, συστράτευση και μαζική παρουσία στην κάλπη. Οι θιασώτες του «ναι», κυρίως οι οπαδοί του χλιαρού «ναι» απέχουν.

Οι πρώτες αποτιμήσεις δείχνουν ότι και στην Ιρλανδία, παρά την λόγω του δημοψηφίσματος αυξημένη δημοσιοποίηση και ανάπτυξη δημόσιου διαλόγου για τη Συνθήκη, η Ευρώπη του διακρατικού και του διακοινοβουλευτικού διαλόγου παραμένει terra incognita για μεγάλο ποσοστό των λαών μας.

Το ιρλανδικό δημοψήφισμα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κατέδειξε και ανέδειξε την ευθύνη μας για πλημμελή άσκηση του χρέους μας για ενημέρωση των πολιτών της Ευρώπης. Αυτό όμως που μας αφορά τώρα, είναι μία ερώτηση. Που πάμε αύριο; Οτιδήποτε άλλο συνιστά υπεκφυγή. Δεν επιτρέπεται να διαχειριστούμε τη λαϊκή βούληση έστω ενός ελάχιστου ποσοστού του ευρωπαϊκού λαού, ως αναπόφευκτο εμπόδιο προς παράκαμψη, με όρους πολιτικής τεχνικής.

Ποια Ευρώπη θέλουμε στην εποχή της παγκοσμιοποίησης; Πώς ανταποκρινόμαστε θετικά και δημιουργικά στο φόβο και στις ανησυχίες των πολιτών της Ευρώπης, των πολιτών με την προβληματική καθημερινότητα, με τις διαδοχικές κρίσεις, τη φτώχεια; Πώς απαντάμε στην ανασφάλεια του Ευρωπαίου πολί-

τη;

Κύριε Πρόεδρε, σε μία εποχή διευρυμένης ανασφάλειας δεν μπορεί να λειτουργεί η Ευρώπη ως αγωγός των παρενεργειών της παγκοσμιοποίησης. Οφείλουμε να λειτουργούμε ταυτόχρονα ως αγωγός των ευκαιριών της.

Προτείνω σήμερα να συμφωνήσουμε ως ελληνική Βουλή και να προχωρήσουμε στην πρόταση για συγκρότηση ευρωπαϊκής ομάδας προβληματισμού όχι με μακροπρόθεσμη στόχευση, όπως έκανε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Δεκέμβρη, αλλά με στόχο την αναζήτηση άμεσων λύσεων. Αν η Ευρώπη της μιας ταχύτητας είναι Ευρώπη μηδενικής ταχύτητας, μπορούμε να αναλογιστούμε εναλλακτικές λύσεις.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Ολοκληρώστε, κυρία Πρόεδρε.

ΕΛΣΑ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ (Β' Αντιπρόεδρος της Βουλής):

Ένα θα πω μόνο, κύριε Πρόεδρε: Πρέπει να παρακάμψουμε τα εσωτερικής κατανάλωσης «δήθεν» γιατί το διακύβευμα είναι ιερό.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κηρύσσεται περαιωμένη η συζήτηση επί των προτάσεων που υπέβαλαν ο Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος κ. Γεώργιος Παπανδρέου και εκατό Βουλευτές του κόμματός του, η Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Αλέκα Παπαρήγα και είκοσι ένας Βουλευτές του κόμματός της, ο Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς κ. Αλέξανδρος Αλαβάνος και δεκατρείς Βουλευτές του κόμματός του και ο Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Λαϊκού Ορθόδοξου Συναγερμού κ. Γεώργιος Καρατζαφέρης και οι εννέα Βουλευτές του κόμματός του με τις οποίες ζητείται, σύμφωνα με το άρθρο 44 παράγραφος 2 εδάφιο δεύτερο του Συντάγματος και το άρθρο 116 του Κανονισμού της Βουλής, η διεξαγωγή δημοψηφίσματος για το ψηφισμένο νομοσχέδιο: «Κύρωση της Συνθήκης της Λισαβώνας που τροποποιεί τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, τη Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και ορισμένες συναφείς πράξεις».

Για την αποδοχή ή μη των προτάσεων σύμφωνα με το άρθρο 116 του Κανονισμού της Βουλής θα διεξαχθεί ονομαστική ψηφοφορία.

Υπενθυμίζω ότι για την έγκριση των προτάσεων απαιτείται η πλειοψηφία των 3/5 του συνόλου των Βουλευτών, δηλαδή εκατόν ογδόντα Βουλευτές. Οι αποδεχόμενοι τις προτάσεις λέγουν «ΝΑΙ».

Οι μη αποδεχόμενοι τις προτάσεις λέγουν «ΟΧΙ».

Οι αρνούμενοι ψήφο λέγουν «ΠΑΡΩΝ».

Σας ενημερώνω ότι έχουν έλθει στο Προεδρείο τηλεομοιοτυπίες «φραξ» συναδέλφων σύμφωνα με το άρθρο 70 Α' του Κανονισμού της Βουλής, με τις οποίες γνωστοποιούν την ψήφο τους επί των προτάσεων. Οι ψήφοι αυτές θα ανακοινωθούν και θα συνηυπολογιστούν στην καταμέτρηση που θα ακολουθήσει.

Καλούνται επί του καταλόγου από τη Νέα Δημοκρατία ο Βουλευτής κ. Κωνσταντίνος Γκιουλέκας και από το ΠΑ.ΣΟ.Κ. ο Βουλευτής κ. Ευστάθιος Κουτμερίδης.

Παρακαλώ να αρχίσει η ανάγνωση του καταλόγου.

(ΨΗΦΟΦΟΡΙΑ)

(Κατά τη διάρκεια της ψηφοφορίας εισέρχεται στην Αίθουσα ο Πρόεδρος της Κυβερνήσεως κ. Κωνσταντίνος Καραμανλής) (Χειροκροτούμενος από τους Βουλευτές του κόμματός του) (ΜΕΤΑ ΚΑΙ ΤΗ ΔΕΥΤΕΡΗ ΑΝΑΓΝΩΣΗ ΤΟΥ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥ)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Υπάρχει συνάδελφος ο οποίος δεν άκουσε το όνομά του; Κανείς.

Οι επιστολές, οι οποίες απεστάλησαν στο Προεδρείο από τους συναδέλφους, σύμφωνα με το άρθρο 70Α του Κανονισμού της Βουλής, καταχωρίζονται στα Πρακτικά και έχουν ως εξής:

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Επίσης, απεστάλη στο Προεδρείο επιστολή από το συνάδελφο κ. Καρανίκα, ο οποίος γνωστοποιεί στο Προεδρείο ότι εάν παρευρίσκετο στην ψηφοφορία θα ψήφιζε «ΝΑΙ».

Ομοίως η συνάδελφος κ. Τόνια Αντωνίου απουσιάζει στο εξω-

τερικό και μας ενημερώνει με επιστολή της ότι εάν παρευρίσκόταν στην ψηφοφορία θα ψήφιζε «ΝΑΙ».

Οι δύο τελευταίες ψήφοι δεν προσμετρώνται στο αποτέλεσμα της ψηφοφορίας.

Οι ανωτέρω επιστολές έχουν ως εξής:

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Κηρύσσεται περαιωμένη η ψηφοφορία και παρακαλώ τους κυρίους ψηφολέκτες να προβούν στην καταμέτρηση των ψήφων και την εξαγωγή του αποτελέσματος.

(ΚΑΤΑΜΕΤΡΗΣΗ)
(ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΜΕΤΡΗΣΗ)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα το αποτέλεσμα της διεξαχθείσης ονομαστικής ψηφοφορίας.

Ψήφισαν συνολικά 296 Βουλευτές.

«ΝΑΙ» ψήφισαν 144 Βουλευτές.

«ΟΧΙ» ψήφισαν 152 Βουλευτές, σύμφωνα με το παρακάτω πρωτόκολλο ονομαστικής ψηφοφορίας:

«ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑ ΕΠΙ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΕΩΣ ΓΙΑ ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑ»

ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ	ΝΑΙ	ΟΧΙ
Έβερτ Μιλτιάδης		+
Σουφλιάς Γεώργιος		+
Ρουσόπουλος Θεόδωρος		+
Χηνοφώτης Παναγιώτης		+
Πατριανάκου Φεβρωνία		+
Κατσέλη Λούκα	+	
Παπαδημητρίου Γεώργιος	+	
Ραγκούσης Ιωάννης	+	
Δραγώνα Θάλεια	+	
Κουβέλης Σπυρίδων	+	
Καζάκος Κωνσταντίνος	+	
Μπανιάς Ιωάννης	+	
Α' ΑΘΗΝΩΝ		
Μπακογιάννη Θεοδώρα (Ντόρα)		+
Αβραμόπουλος Δημήτριος		+
Αλογοσκούφης Γεώργιος		+
Παυλόπουλος Προκόπιος		+
Βουλγαράκης Γεώργιος		+
Πιπιλή Φωτεινή		+
Μπενάκη-Ψαρούδα Άννα		+
Σκανδαλίδης Κωνσταντίνος	+	
Διαμαντοπούλου Άννα	+	
Παπουτσής Χρήστος	+	
Ράπτη Αναστασία - Σουλβάνα	+	
Αλευράς Αθανάσιος (Νάσος)	+	
Κανέλλη Γαρυφαλλιά (Λιάνα)	+	
Καφαντάρη Ευθαλία (Λίλα)	+	
Φιλίνη Άννα	+	
Κοροβέσης Περικλής - Ηλίας	+	
Πλεύρης Αθανάσιος	+	
Β' ΑΘΗΝΩΝ		
Μητσotάκης Κυριάκος	+	
Μείμαράκης Ευάγγελος -Βασίλειος	+	
Γιακουμάτος Γεράσιμος	+	
Ζαγορίτης Ελευθέριος (Λευτέρης)	+	
Λιάπης Μιχάλης -Γιώργος	+	
Σπηλιωτόπουλος Αριστόβουλος (Άρης)	+	
Χατζηδάκης Κωνσταντίνος	+	
Παπακώστα-Σιδηροπούλου Κατερίνα	+	
Πετραλιά-Πάλλη Φάνη	+	
Καμμένος Παναγιώτης (Πάνος)	+	
Ντινόπουλος Αργύριος	+	
Βαρβιτσιώτης Μιλτιάδης	+	
Πολύδωρας Βύρων	+	
Παναγιωτόπουλος Παναγιώτης (Πάνος)	+	
Σταθάκης Αριστοτέλης (Άρης)	+	
Κασίμης Θεόδωρος	+	
Παπαθανασίου Γιάννης	+	
Λοβέρδος Ανδρέας	+	
Ανδρουλάκης Δημήτριος (Μίμης)	+	

Χρυσοχοΐδης Μιχαήλ	+
Αποστολάκη Ελένη-Μαρία (Μιλένα)	+
Δημαράς Ιωάννης	+
Δαμανάκη Μαρία	+
Κακλαμάνης Απόστολος	+
Ευθυμίου Πέτρος	+
Παπανδρέου Βασιλική (Βάσω)	+
Παπαδόπουλος Αλέξανδρος (Αλέκος)	+
Γείτονας Κωνσταντίνος	+
Ξενογιαννακοπούλου Μαρία-Ελίζα (Μαριλίζα)	+
Σακοράφα Σοφία	+
Χυτήρης Τηλέμαχος	+
Παπαρήγα Αλεξάνδρα	+
Χαλβατζής Σπυρίδων	+
Μαυρίκος Γεώργιος	+
Πρωτούλης Ιωάννης	+
Μελά Παναγιώτα - Εύα	+
Κουβέλης Φώτιος-Φανούριος	+
Δραγασάκης Ιωάννης	+
Παπαγιαννάκης Μιχαήλ	+
Ψαριανός Γρηγόριος	
Γεωργιάδης Σπυρίδων - Άδωνις	+
Αϊβαλιώτης Κωνσταντίνος	+
ΝΟΜΟΣ ΑΙΤΩΛΙΑΣ ΚΑΙ ΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ	
Μαγγίνας Βασίλειος	+
Σαλμάς Μάριος	+
Λιβανός Σπυρίδωνας - Παναγιώτης (Σπήλιος)	+
Σταμάτης Δημήτριος	+
Μωραΐτης Αθανάσιος (Θάνος)	+
Βερελής Χρήστος	+
Γιαννακά Σοφία	+
Μωραΐτης Νικόλαος	+
ΝΟΜΟΣ ΑΡΓΟΛΙΔΟΣ	
Μανώλης Ιωάννης	+
Παπαδημητρίου Ελισάβετ (Έλσα)	+
Μανιάτης Ιωάννης	+
ΝΟΜΟΣ ΑΡΚΑΔΙΑΣ	
Τατούλης Πέτρος	+
Λυκουρέντζος Ανδρέας	+
Ρέππας Δημήτριος	+
ΝΟΜΟΣ ΑΡΤΗΣ	
Παπασιώζος Κωνσταντίνος	+
Παπαγεωργίου Γεώργιος	+
Τσιρώνης Δημήτριος	+
ΝΟΜΟΣ ΑΤΤΙΚΗΣ	
Βλάχος Γεώργιος	+
Δούκας Πέτρος	+
Καντερές Νικόλαος	+
Σταύρου Απόστολος	+
Μπούρας Αθανάσιος	+
Πάγκαλος Θεόδωρος	+
Χριστοφιλοπούλου Παρασκευή (Εύη)	+
Οικονόμου Βασίλειος	+
Βρεττός Κωνσταντίνος (Ντίνος)	+
Γκιώκας Ιωάννης	+
Λεβέντης Αθανάσιος	+
Βορίδης Μαυρουδής (Μάκης)	+
ΝΟΜΟΣ ΑΧΑΪΑΣ	
Μπεκίρης Μιχαήλ	+
Παπαδημάτος Νικόλαος	+
Ράγιου-Μεντζελοπούλου Αναστασία (Νατάσα)	+
Παπανδρέου Γεώργιος	+
Κατσιφάρας Απόστολος	+
Βέρρας Μιλτιάδης	+
Σπηλιόπουλος Κωνσταντίνος	+

Καραθανασόπουλος Νικόλαος	+	Α' ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	
Τσούκαλης Νικόλαος	+	Καραμανλής Κωνσταντίνος	+
		Γκιουλέκας Κωνσταντίνος	+
ΝΟΜΟΣ ΒΟΙΩΤΙΑΣ		Ιωαννίδης Ιωάννης	+
Μπασιάκος Ευάγγελος	+	Ορφανός Γεώργιος	+
Γιαννάκης Μιχαήλ	+	Ράπτη Ελένη	+
Κουτσούμπας Ανδρέας	+	Καλαφάτης Σταύρος	+
Τόγιας Βασίλειος	+	Τζιτζικώστας Απόστολος - Ιωάννης	+
		Βενιζέλος Ευάγγελος	+
ΝΟΜΟΣ ΓΡΕΒΕΝΩΝ		Καστανίδης Χαράλαμπος	+
Φώλιας Χρήστος	+	Αράπογλου Χρυσή	+
		Καϊλή Ευδοξία - Εύα	+
ΝΟΜΟΣ ΔΡΑΜΑΣ		Μαγκριώτης Ιωάννης	+
Δαϊλάκης Σταύρος	+	Ζιώγας Ιωάννης	+
Τζίμας Μαργαρίτης	+	Καλαντίδου Σοφία	+
Αηδόνης Χρήστος	+	Κουράκης Αναστάσιος	+
		Καρατζαφέρης Γεώργιος	+
ΝΟΜΟΣ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ			
Παυλίδης Αριστοτέλης	+	Β' ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	
Βαληνάκης Ιωάννης	+	Καράογλου Θεόδωρος	+
Καραμάριος Αναστάσιος	+	Σαλαγκούδης Γεώργιος	+
Νικητιάδης Γεώργιος	+	Ρεγκούζας Αδάμ	+
Ζωίδης Νικόλαος	+	Γερανίδης Βασίλειος	+
		Τσιόκας Θεοχάρης	+
ΝΟΜΟΣ ΕΒΡΟΥ		Αμμανατίδου - Πασχαλίδου Ευαγγελία (Λίτσα)	+
Δερμεντζόπουλος Αλέξανδρος	+	Βελόπουλος Κυριάκος	+
Γεροντόπουλος Κυριάκος	+		
Κελέτης Σταύρος	+	ΝΟΜΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	
Ντόλιος Γεώργιος	+	Καλογιάννης Σταύρος	+
		Τασούλας Κωνσταντίνος	+
ΝΟΜΟΣ ΕΥΒΟΙΑΣ		Παντούλας Μιχαήλ	+
Κεδίκογλου Συμεών (Σίμος)	+	Αργύρης Ευάγγελος	+
Μαρκόπουλος Κωνσταντίνος	+	Αλυσανδράκης Κωνσταντίνος	+
Λιάσκος Αναστάσιος	+		
Περλεπέ-Σηφουνάκη Αικατερίνη	+	ΝΟΜΟΣ ΚΑΒΑΛΑΣ	
Παπαγεωργίου Γεώργιος	+	Καλαντζής Γεώργιος	+
Μαρίνος Γεώργιος	+	Παναγιωτόπουλος Νικόλαος	+
		Χριστοφιλογιάννης Δημήτριος	+
ΝΟΜΟΣ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ		Τιμοσίδης Μιχαήλ	+
Καρανίκας Ηλίας			
ΝΟΜΟΣ ΖΑΚΥΝΘΟΥ		ΝΟΜΟΣ ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ	
Βαρβαρίγος Δημήτριος	+	Σιούφας Δημήτριος	+
		Τσιάρας Κωνσταντίνος	+
ΝΟΜΟΣ ΗΛΕΙΑΣ		Ταλιαδούρος Σπυρίδων	+
Κοντογιάννης Γεώργιος	+	Αναγνωστόπουλος Γεώργιος	+
Κανελλοπούλου Κρινιώ	+	Ρόβλιας Κωνσταντίνος	+
Αδρακτάς Παναγιώτης	+		
Τζαβάρας Κωνσταντίνος	+	ΝΟΜΟΣ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	
Κουτσούκος Γιάννης	+	Μπουζάλη Παρασκευή	+
Κατρίνης Μιχάλης	+	Πετσάλνικος Φίλιππος	+
ΝΟΜΟΣ ΗΜΑΘΙΑΣ		ΝΟΜΟΣ ΚΕΡΚΥΡΑΣ	
Χαλκίδης Μιχαήλ	+	Δένδιας Νικόλαος-Γεώργιος	+
Φωτιάδης Ηλίας	+	Γκερέκου Αγγελική (Αντζελα)	+
Τσαβδαρίδης Λάζαρος	+	Χαραλάμπους Χαράλαμπος	+
Σιδηρόπουλος Αναστάσιος	+		
		ΝΟΜΟΣ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ	
ΝΟΜΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ		Παρίσης Αλέξανδρος	+
Κεφαλογιάννης Εμμανουήλ	+		
Αυγενάκης Ελευθέριος	+	ΝΟΜΟΣ ΚΙΛΚΙΣ	
Μπαντουβάς Κωνσταντίνος	+	Κιλιτζίδης Κωνσταντίνος	+
Κεγκέρογλου Βασίλειος	+	Τσιπουρίδης Σάββας	+
Στρατάκης Εμμανουήλ	+	Φλωρίδης Γεώργιος	+
Σκουλάς Ιωάννης	+		
Σκραφνάκη Μαρία	+	ΝΟΜΟΣ ΚΟΖΑΝΗΣ	
Αλαβάνος Αλέξανδρος	+	Κασαπίδης Γεώργιος	+
		Τσιαρτσιώνης Νικόλαος	+
ΝΟΜΟΣ ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ		Παπαδόπουλος Μιχάλης	+
Μπέζας Αντώνιος	+	Παπακωνσταντίνου Γεώργιος	+
		Αθανασιάδης Αλέξανδρος	+

NOMOS ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ			Νικολαΐδου Βαρβάρα (Βέρα)	+	
Παπαληγούρας Αναστάσιος-Πέτρος	+		Λαφαζάνης Παναγιώτης	+	
Κόρκα-Κώνστα Αθηνά	+		Αράπογλου Δήμητρα	+	
Κόλλιας Κωνσταντίνος	+		NOMOS ΠΕΛΛΗΣ		
Μπεγλίτης Παναγιώτης	+		Καρασμάνης Γεώργιος		+
NOMOS ΚΥΚΛΑΔΩΝ			Τζαμτζής Ιορδάνης (Δάνης)		+
Βρούτσης Ιωάννης	+		Φουντουκίδου - Θεοδωρίδου Παρθένα		+
Μανούσου - Μπινοπούλου Αριάδνη	+	+	Τζάκρη Θεοδώρα	+	
Ρήγας Παναγιώτης	+		NOMOS ΠΙΕΡΙΑΣ		
NOMOS ΛΑΚΩΝΙΑΣ			Κωνσταντόπουλος Γεώργιος		+
Σκανδαλάκης Παναγιώτης	+	+	Κουκοδήμος Κωνσταντίνος		+
Αποστολάκος Γρηγόριος	+	+	Καρπούζας Αντώνιος		+
Γρηγοράκος Λεωνίδας	+		Αμοιρίδης Ιωάννης	+	
NOMOS ΛΑΡΙΣΗΣ			NOMOS ΠΡΕΒΕΖΗΣ		
Χαρακόπουλος Μάξιμος	+		Τρυφωνίδης Γεώργιος		+
Ζώης Χρήστος	+		Παπαχρήστος Ευάγγελος	+	
Αγοραστός Κωνσταντίνος	+	+	NOMOS ΡΕΘΥΜΝΗΣ		
Έξαρχος Βασίλειος	+		Κεφαλογιάννη Όλγα		+
Νασιώκας Έκτορας	+		Λαμπίρης Ηλίας	+	
Σαχινίδης Φίλιππος	+		NOMOS ΡΟΔΟΠΗΣ		
Αντώνιος Σκυλλάκος	+		Στυλιανίδης Ευριπίδης		+
Ροντούλης Αστέριος	+		Χατζή Οσμάν Αχμέτ	+	
NOMOS ΛΑΣΙΘΙΟΥ			Πεταλωτής Γεώργιος	+	
Πλακιωτάκης Ιωάννης	+	+	NOMOS ΣΑΜΟΥ		
Καρχιμάκης Μιχαήλ	+		Θαλασσινός Θαλασσινός		+
NOMOS ΛΕΣΒΟΥ			NOMOS ΣΕΡΡΩΝ		
Γιαννέλλης-Θεοδοσιάδης Ιωάννης	+	+	Καραμανλής Αχιλλέας		+
Σηφουνάκης Νικόλαος	+		Κόλλια-Τσαρουχά Μαρία		+
Σκοπελίτης Σταύρος	+		Λεονταρίδης Θεόφιλος		+
NOMOS ΛΕΥΚΑΔΟΣ			Καρπίδης Αναστάσιος		+
Σολδάτος Θεόδωρος	+	+	Κουτμερίδης Ευστάθιος	+	
NOMOS ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ			Μπόλαρης Μάρκος	+	
Νάκος Αθανάσιος	+	+	Πολατίδης Ηλίας	+	
Σούρλας Γεώργιος	+	+	NOMOS ΤΡΙΚΑΛΩΝ		
Καρτάλης Κωνσταντίνος	+		Χατζηγάκης Σωτήριος		+
Ζήση Ροδούλα	+		Λέγκας Νικόλαος		+
Γκατζής Νικόλαος	+		Χαΐδης Χρήστος	+	
NOMOS ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ			Μερεντίτη Αθανασία (Σούλα)	+	
Λαμπρόπουλος Ιωάννης	+	+	Κανταρτζής Αχιλλέας	+	
Σαμαράς Αντώνιος	+	+	NOMOS ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ		
Σαμπαζιώτης Δημήτριος	+	+	Γιαννόπουλος Αθανάσιος		+
Καλαντζάκου Σοφία	+	+	Σταϊκούρας Χρήστος		+
Κουσελάς Δημήτριος	+	+	Σταυρογιάννης Νικόλαος		+
NOMOS ΞΑΝΘΗΣ			Καλλιώρας Ηλίας		+
Κοντός Αλέξανδρος	+	+	Αντωνίου Αντωνία (Τόνια)		
Μάντατζη Τσετίν	+		NOMOS ΦΛΩΡΙΝΗΣ		
Σγουρίδης Παναγιώτης	+		Κωνσταντινίδης Ευστάθιος		+
A' ΠΕΙΡΑΙΩΣ			Λιάνης Γεώργιος	+	
Μιχαλολιάκος Βασίλειος	+	+	NOMOS ΦΩΚΙΔΟΣ		
Μελάς Παναγιώτης	+	+	Μπούγας Ιωάννης		+
Σημίτης Κωνσταντίνος	+		NOMOS ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ		
Μανωλάκου Διαμάντω	+		Βαγιωνάς Γεώργιος		+
Δρίτσας Θεόδωρος	+		Φλωρίνης Αθηναίος		+
Αποστολάτος Βαΐτσης (Βάης)	+		Δριβελέγκας Ιωάννης	+	
B' ΠΕΙΡΑΙΩΣ			NOMOS ΧΑΝΙΩΝ		
Τραγάκης Ιωάννης	+	+	Μαρκογιαννάκης Χρήστος		+
Νεράντζης Αναστάσιος	+	+	Βολουδάκης Μανούσος - Κωνσταντίνος		+
Νιώτης Γρηγόρης	+		Νικηφοράκης Στυλιανός		+
Λιντζέρης Δημήτριος	+				
Διαμαντίδης Ιωάννης	+				

Σκουλάκης Εμμανουήλ +

ΝΟΜΟΣ ΧΙΟΥ

Κοσμίδης Ιωάννης
Τσουρή Ελπίδα +

ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ: «ΝΑΙ» 144

.....".....".....: «ΟΧΙ» 152

ΣΥΝΟΛΟ ΨΗΦΙΣΑΝΤΩΝ 296

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΟΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ»

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Συνεπώς οι προτάσεις που υπέβαλαν ο Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος κ. Γεώργιος Παπανδρέου και οι εκατό Βουλευτές του Κόμματός του, η Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδος κ. Αλέκα Παπαρήγα και οι είκοσι ένας Βουλευτές του Κόμματός της, ο Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς κ. Αλέξανδρος Αλαβάνος και οι δεκατρείς Βουλευτές του Κόμματός του και ο Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Λαϊκού Ορθόδοξου Συναγερμού κ. Γεώργιος Καραντζαφέρης και οι εννέα Βουλευτές του Κόμματός του, με τις οποίες ζητείται, σύμφωνα με το άρθρο 44 παράγραφος 2 εδάφιο δεύτερο του Συντάγματος και

το άρθρο 116 του Κανονισμού της Βουλής, η διεξαγωγή δημοψηφίσματος για το ψηφισμένο νομοσχέδιο: «Κύρωση της Συνθήκης της Λισσαβώνας που τροποποιεί τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, τη Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και ορισμένες συναφείς διατάξεις» απορρίπτονται, διότι δεν συγκέντρωσαν την πλειοψηφία των 3/5, δηλαδή εκατόν ογδόντα Βουλευτών από το σύνολο των τριακοσίων Βουλευτών.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, παρακαλώ το Σώμα να εξουσιοδοτήσει το Προεδρείο για την υπ' ευθύνη του επικύρωση των Πρακτικών της σημερινής συνεδρίασης.

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Το Σώμα παρέσχε τη ζητηθείσα εξουσιοδότηση.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δέχεστε στο σημείο αυτό να λύσουμε τη συνεδρίαση;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

Με τη συναίνεση του Σώματος και ώρα 12.31', λύεται η συνεδρίαση για αύριο ημέρα Τετάρτη 18 Ιουνίου 2008 και ώρα 10.00', με αντικείμενο εργασιών του Σώματος: νομοθετική εργασία, σύμφωνα με την ημερήσια διάταξη που έχει διανεμηθεί.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΟΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ